

Elkarrizketa

Mertxe Colina

• ABERTZALEEN BATASUNA •

«Gaur egun ez da deus egiten Iparraldekoon iritzirik gabe» • 9

politika

■ Ibarretxe Aznarrekin bilduko da asteartean, hasitako elkarrizketa prozesua aztertzeko • 7

gizartea

■ FMko lizentzia banaketan auzia

Eugenio Arraiza: «Lapurreta garbia izan da» • 17

mundua

■ Bouteflikak «zalantzarik gabe» Aljeriako lehendakari kargua onartuko duela esan du, eta beste bost hautagaik protesta egin dute • 28

kultura

■ Aingeru Epaltza eta Joseba Sarrionandiarentzat nobelako Joseba Jaka II. Bekak • 40

Gehigarri berezia
GAUR
IKASTOLEN KIROL FESTA
EUSKARAZ

Gerra Balkanetan ♦

NATOk erasoak gogortu ditu, eta kanpainak aurrera segituko duela dio

Rugova eta Milutinovic bildu egin dira eta «elkarrizketa zuzena» eskatu dute

■ NATOk eragindako iheslari albaniarren sarraskiaren garrak oraindik itzaltzeke daudela, NATOk gogortu egin ditu aire erasoak. Azken bonbardaketako gaua «onenetakoa» izan zela esan zuen atzo Aliantzak. Serbiarren eta Kosovoko gerrillaren arteko

borrokei dagokionez, UCK-k Albaniako iparraldean dituen baseen kontra Jugoslavia-ko tropek artilleria erasoak egin zituztela azaldu zuen atzo OSCEk. Errusiak, bestalde, lurreko erasoak «astebete barru» izango direla salatu zuen, eta Dumak Europako

Batasunari erasoak geldiarazteko eskatu zion. Rugova Kosovoko albaniarren lider moderatua, bestalde, Milutinovic Serbiako presidentearekin bildu zen; biek erasoak eteteko eta bitartekaririk gabeko «elkarrizketa zuzena» eskatu zuten. • 24-26

35 orduen aldeko greba berretsi dute Gasteizen

■ ELA, LAB, ESK eta EILAS sindikatuetak hiru mila ordezkari bildu ziren atzo Gasteizko Foruen plazan 35 orduen aldeko kontzentrazioan; maiatzaren 21ko greba orokorrerako deialdia berretsi zuten, patronalaren eta Jaurilaritzaren aldetik jasotako kritikei erantzunez. Juan Jose Ibarretxe lehendakariak greba orokorra

neurrigabea dela esanez egindako kritikek ere izan zuten erantzuna: «Langabezia, hori bai dela neurrigabea», salatu zuten lau sindikatuetakordezkariek. CCOO sindikatuak, bere aldetik, grebarekin bat egiteko baldintza nagusi bat jarri die mobilizazioaren aldekoiei: Nafarroari dagokionez, deialdia bertan behera utzea.

• 21-22

Nafarren erdiek euskal herritartzat dute beren burua

■ Ipar Euskal Herriko %59k euskal eta frantses nortasuna dutela diote • 14-15

iritzia

gaurko...

...elkarriketa

Patxi Zabala

• SOMMELIERRA •

«Ardo mota bat dago une bakoitzerako»

EAEko *sommelier* txapelketa irabazi zuen Patxi Zabalak martitzenean.

■ Zein da *sommelier* aren zeregina?

Jatetxe batean ardoarekin zerikusia duen guztiaz arduratzen da: ardoen kartaz, bodegarako erosketaz eta bezeroenganako zerbitzuaz. Horrez guztiaz gain, jatetxeko sukaldea ondo ezagutu beharra dago, ardoak sukaldaritza-ekin zerikusi handia duelako. Aukeratu beharreko ardo motei buruzko aholkua sukaldean prestatutako plateren arabera eman behar da.

■ Hala ere, zein ardo mota duzu gustukoen?

Jatekoaz gain, momentua izan behar da kontuan. Une bakoitzerako ardo mota bat dago.

■ *Sommelier* edo ardo dastatzaile asko dago Euskal Herrian?

Bai, nahikotxo. Kasu guztietan zeregin hau ez da norberaren lan bakarria izaten. Jatetxe batzuetan *maitre*-ek ere egiten dute *sommelier* lana. Beste leku batzuetan, lokalaren jabeek betetzen dute. Gutxi gorabehera, ardoa egoten den lokaletan norbaitek hartzen du ardura hori.

■ Behar den moduan ezagutzen dugu ardoa?

Batez ere Araba aldean. Han, ondo. Gipuzkoan eta Bizkaian, beste zeregin batzuk direla eta, alde batera laga da gai hau. Baina orain gazte batzuek interesez heldu diote gai honi.

Oier Narbaiza

BILBO

...esaera

«Mutilaren mutil, deabruaren mutil»

...hizpideak

Euskal nortasunaren eta euskara sustatzearen aldeko jarrera

■ Euskal Herriko Soziolinguistikazko II. Inkestararen emaitzen artean, nabarmentzekoa da nafarren erdiak euskal herritartzat dutela euren burua: % 45ek diote euskal herritar direla, eta beste % 10ek ere ez dute beren euskal nortasuna ukatzen, euskal herritar «erdizka» direla erantzunez. Euskararen ikaskuntza eta erabilera sustatzearen aldeko jarrera ere aurkakoa baino handiagoa da Nafarroan (% 38 alde, % 32 kontra).

Ipar Euskal Herrian ere euskal herritar agertzen

dira gehienak (aldi berean frantses ere bai % 59, eta euskal herritar baino ez % 7), eta euskara sustatzearen aldeko iritzia kontrakoa baino askoz hedatua dago (% 49 alde, % 13 kontra).

Hizkuntzaren berreskurapenari buruzko datuak kezagarriak dira Euskal Herriko eremu askotan, Ipar Euskal Herrian batik bat, baina nortasunari eta euskararen sustapenaren sostenguari buruzko iritzia itzaropenerako iturri baino ezin dira izan, bai Nafarroan eta bai Ipar Euskal Herrian.

Idazleen sustengu

■ Joseba Jaka II. Literatur Bekak banatu berri ditu Euskalgintza Elkarlanean Fundazioak. Duela bi urte sortu zirenetik, horiek dira gaur egun euskarazko idazleek proiektuak aurrera ateratzeko jasotzen dituzten diru laguntza garrantzitsuenak. Oso premiazoak bestalde, gure merkatuaren txikia dela eta. Aurten sarituta-koen artean, aipatzekoa da Joseba Sarrionandiak jaso duela eleberri arloetako bi diru laguntzetako bat bere lehen eleberria idazteko, *Atako banda*.

Tau, Ligaren bila orain

■ Bukatu da ACB Ligako lehen fasea, eta Tauk laugarren postuan bukatu du. Estudiantes izango du aurkari lehen kanporaketan, eta Tau gauza da hura gaingitu eta finalerdietara sailkatzeko. Gasteizko taldea iaz bigarren izan zen Ligan, eta aurten ere zerbait handia egiteko gai da, orain dela pare bat hilabete Espainiako Kopa irabaziz erakutsi zuen moduan. Liga irabaztea falta zaio palmaresa biribiltzeko.

Hauteskundeei esker argitara

■ Abdelaziz Bouteflika Askapen Nazionalerako Fronteko kidea (ANF) izango da Aljeriako zazpigarren lehendakaria. Aspaldian militarra ez den lehen presidentea ere bada.

Horrek nolabaiteko bermea eskaintzen die herritarrei, baina hauteskundeetatik itundako estatuburuak ezin du sinesgarritasun handirik izan, bere lehiakide politiko guztiak erretiratura irabazi baitu.

Bi ezaugarri ditu Bou-

teflidak: bizitza politikorako «berreskuratutakoa» da, eta Armadaren babesa ez izatetik edukitzera igarotakoa.

Ahmed Ben Bella presidente zenean Atzerri ministro izan zen 1963tik 1965era. 1983an erbestera alde egin zuen, eta 1989an itzuli zenean arlo politikoa alboratu zuen, nahiz eta ANFko batzorde zentrallean sartu.

Ordutik gaur arte ezkutuko lana egin du, hauteskunde hauei esker argitara atera arte.

...pertsonaiak

EUGENIO ARRAIZA • Iruñeko Komunikabideak SAko ordezkaria pozik dago, Nafarroako Parlamentuak onartu duelako Gobernuak ez zuela ondo jokatu irrati lizentzien banaketan.

XANANA GUSMAO • Ekialdeko Timorko erresistentziaren buruzagiari gaur bukatuko zaio Indonesiak ezarri epea. Armak hartzeko deia egin zuen, eta atzera egin ezean berriro espetxeratu tuko dutela esan zioten.

DENNIS RODMAN • NBAko jokalaria polemikoa taldeetik bota dute Los Angeles Lakerseko buruek. Denboraldia hasi berrikan fitxatu zuten Rodman.

...datua

32 ikastolatako haurrek hartuko dute parte bihar Donostian *Kirol Festa Euskaraz* jaian. Ikastolek, EGUNKARIAK eta Donostiako Udalak aurkeztu zuten jaia.

...adierazpena

«Europak urrats garrantzitsua egin du, Kosovorako konponbide politikoa bilatzeko konpromiso sendoa hartu du eta»

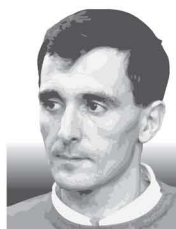
• **Francoise Hollande**

Frantziako PSko idazkari nagusia

... seiko urrea

|NAKI |RAZABALBEITIA

Hautua eta patua

ziorako tresna moduan sortutako komunikabide batean ez da inondik inora bidezkoa zuzendari ez-euskalduna jartzea. Tamalez, ez da lehen kasua.

Euskaltzale baten ikuspegitik nabarmena da hautagaiaren desegokitasuna; enpresa-kudeaketaren ikuspegitik zentzurik ez du. Nola kudea eta zuzen dezake pertsona batek enpresa bat, enpresa horrek lantzen duen produktuen zatirik handie-

na ulertzeko eta baloratzeko gai ez bada?

Bestetik, gizartea euskara normalizatzeko egiten ari den ahaleginean horrela-ko proposamena gal-

ga da eta, gainera, hipokrisi zantzuak ikusten dizkiot nik. Zer irudi transmititu nahi da? Zein normalizazio-politikaren barnean koka daiteke EITBko kazetari bati euskaraz jarduteko gaitasuna eskatzea eta bere nagusi izan daitekeenari ez? EAJk arrazoi sendoak

izango ditu hautagai hori proposatzeko, baina gogoeta egin al du proposamen horrek gizartean eragiten dituen ondorio negatiboez?

Dena den, hau bezalako kasuetan ez zaio bakarrik erakundearen jarrerari erreparatu behar. Pertsonarena bera ere ez da bazter uztekoa. Izan ere, Euskal Herrian ardura-postu publikoak hartzeko paradan ibil daitekeen profesionalek bere burua euskaraz ez gaitzeak profesionaltasun eskasa darakusa; euskara ikastea bere esku egon baita. Profesioaren beste alderdiak landu eta sakondu dituen lege, euskara ere ikas zezakeen. Horrela ez egitea bere hautua izan da, ez, ordea, patuaren erabakia soilik; garbi esan dezagun.

• MATTIN •

A-8: nik ez dut ordainduko

• GARIKOITZ PLAZAOLA •

[EGUZKIKO KIDEA]

1968an jarri zen abian Bilbo-Behobia bidesaridun errepi-dea. Beraz, autopista honek badaramatza 31 urte inguru mar-txan, hasera batean bidesaria 25 urtetarako izango zela esan bazigu-ten ere, 1993an 10 urteko luzapena eman baitzioten Europistasi (auto-pistaren empresa hustiatzailea). Urte hauetan bidesariaren aurkako eritzia eta egonezina zabalduz joan da herritarron artean, eta horren adierazgarri da, besteen artean, hainbat instituziok bidesariaren aurka hartutako erabakiak. Hone-la, Irun eta Donostia arteko udale-rri guztiak bidesaria kentzearen al-de agertu izan dira, autopista herri horietako bariantea bihur dadin, eta baita Gipuzkoako Batzar Nagu-siak beraiek ere.

Erabat bestelakoa da Gipuzkoa-ko zein Bizkaiko Foru Aldundien ja-rrrera, bidesaria luzatzearen aldeko baitira. Luzapen honekin, Eibar-Gasteiz autopista finantziazten la-guntzeko asmoz, proiektu buruga-be horren balioa hiru erataria ord-ainduko genuke: zergen bidez, A-8 bidesariaren bidez eta Eibar-Gas-teiz autopistaren beraren bidez. Honen azpian beste argudio ekono-miko oso ezberdin bat ezkututzen da; izan ere, A-8ak urtean 3.000 milioitik gorako etekin gordinak ematen baititu eta, zoritxarrez, gu-txi batzuk gehiengoaren kontura aberastearen argudio benetan pi-suzkoa da administrazioarentzat. Argudio honen aurrean beti esaten dute diru horren %35 elkarteen zerga moduan guregana itzultzen dela, baina, bidegorriak, garraio publikoan, kotxea gutxiago erabil-tzeko kanpainetan edo antzekoetan erabili beharrean, egungo errepede politika zentzubagean erabiltzen denez —kontuan hartu 1.000 milioi berreskuratzek adierazten duen

txikikeria Eibar-Gasteiz autopista bera 120.000 milioi baino gehiago kostatzen bada—, argudio horrek ere ezer gutxi balio du.

Baina arazoa ez da argudio edo herritarrek pentsatzen dutenaren irudia soilik; IPESen inkesta baten arauera, herritarren %78a bidesa-riaren luzapenaren aurka azaltzen da. Beraz, bidesaria kentzea demo-krazia kontua ere bada.

Autopistaren lejitimitasun ezaz gain, lege kanpoko delatza ere esan dezakegu. Legeak dio autopista bat martxan jartzen denean bide alter-natibo bat izan behar duela bidesa-ria ordaindu nahi ez duenarentzat, eta gaur egun N-634a autopistaren alternatibatza jotzeari ez deritzot zilegi, bai egoera honen ondorioz hainbat kamioi eta kotxe herrigu-neetatik igaro beharrean aurkitzen delako, honek gidariengan —ibilbi-de osoa egiteko 4 orduetik gora—, baina bereziki herritarrengan, sor-tzen dituen ondorioekin eta baita edozein egunetan Zarautz eta Getaria arteko bidea moztuta geratzen delako edo Orrio inguruan kamioi pisutsuek igaro ezin dutelako. Bes-tetik, 40 urtetarako luzatu nahia ere (2043ra arte) lege kanpoko da, egun autopista bat gehienez 50 urtez baino ezin baita mantendu, A-8aren kasuan 2018ra arte. Hori bai, luzapenaren truke, bidesaria egun baino %40 merkeago izango litzateke, bidesari «bigun edo sozia-la» lortuz. Lotsagarriak «bigun» eta «sozial» adjetiboak, herritarroi zerga bat gehiago kobratzeaz gain, norberaren errenta kontuan izan gabe guztioi berdin kobratzen digu-ten zerga da eta.

Bidesariaren merkatze hori kon-tuan hartuta ere, kilometroko 11 pezeta balioko lukeen autopista izango litzateke, eta honek 1 eta 2,5 bilioi pezeta inguruko gainbalioa

(PSOEk 1998an emaniko datuak) eragingo luke erabiltzaileontzat.

Bidesaria mantentzeak edo 2003tik aurrera luzatzeak errepede berrien eraikuntza ekarri du edo ekarriko du. Honela, bidesaria 2003 urterarte mantentzeak, hain-bat herritan barianteak eraikitzea ekarri du, bariante *naturala* eraikia zegoenean: A-8a bera. Lehen esan bezala, beste 40 urtetarako luzatu nahi da bidesaria Eibar-Gasteiz autopista finantziazten laguntzeko eta Donostialdeko Bigarren Ingura-bidea deitu dutena. Aritzetako res-topean hasi eta Lasarte, Hernani, Astigarraga eta Errenteria igaro on-doren Oiartzunen gaur egungo au-topistari lotzen zaiona, A-8aren zati erabilienetako bat berriz ere bide-sariduna bihurtzeko baino ez da. Errepide hauek eraikitzeak inguru-ne naturalaren suntsipena dakar, ehundaka hektarea baso zein be-lardi, errekek, muinoak, anima-liak... desagertaraziz, eta herrieta-ko trafikoan eta ondorioz bizi-kali-tatean zuzenki eragiten du, hainbat herritan trafikoak autopistatik iga-ro beharrean herri barrutik igaro-tzen jarraituko baitu.

Beraz, irtenbide merkeena, eko-logikoena, demokratikoena, gizarte mailan eraginkor eta onartuena eta azkarrena A-8an bidesaria bereha-la kentzea litzateke. Nik bidesaria ez ordaintzeari ekin diot eta zu ere horretara animatzen zaitut. Aukera polita izan dezakezu larunbat ho-netan, A-8 Doan Plataformak *inpa-go eguna* antolatu baitu egun ho-rretarako, eta neuk ere bertan par-te hartzera gonbidatzen zaitut. Hitzordua, goizeko hamarretan, honako lekuetan: Garberako gaso-lindegian, Ayra Durexeko aparkale-kuan, Elgoibarko Industrialdean, Bilbondon edo Zornotzako Indus-trialdean. Denok lortuko dugu.

... OLATZ OSA

Euskal ITB

Arartekoa, Gotzaina, Lehen-dakaria... eta orain EITBko zuzendaria. Herri honetan zenbait karguren erreleboa hartzeko momentua iristen den bakoitzeko ateratzen da eztabaida mahai gaine-ra. Euskara eta goi karguen arteko inkompatibilitateak gezur zantzu batzuk badituela pentsatzera iritsiko gara oraindik.

Zaharkiturik gelditzen ari diren euskararen legeak, (legerik existitzen den eremuetan) beste zenbait araudirekin egiten den legeez, zorrotz aplikatuko balira, agian ez litzateke kargudunen euskalduntasun gaiarekin behin eta berriz hausnarrean ibili beharrik izango.

Ez noa «euskalduna eta kitto» esamoldea erabiltzera sasoi hauetan, batek edo bestek politikoki (edo estrategikoki) ez zuzena iritzi-ko dio, baina finean, eta ente honen helburua eta funtzioa gogoan, gauza bera esatera dator EITBko zuzendarigaiak euskara menderatzea baldintza izan beharko lukeela aitortzea.

Hala ere, kasik gehiago kezkatzen nau EIT-Bren programazio eta irizpideetan euskara eta kultur eskaintzak zenbatean, zein modu-tan, zeini zuzenduta eta zertarako atontzen diren. Ezen, azken urteotan EITBko zuzenda-ritzaren helburu behinena audientzia tasen lasterketan lehengoak izatean eta errekor oro gainditzean datza.

EITBren erantzukizuna, komunikabide eta batez ere ikus-entzunezko guztiena bezalaxe, izugarria da. Bere audientzia neurketei jarrai-ki, egunero milioitik gora ikus-entzuleren begi-belarriak elikatzeaz gain, sormen, mundu ikuspegi, kritikotasun eta balore mai-lan zuzeneko eragina du. Jakina, hau kursi-lada bat baino ez da audientzia rankinean lortzen duen postuaren alboan, eta horrela aireratzen ditu herri honen osasunari mesede gutxi egiten dizkion hainbat programa (eztena sartzen hasita, EITBk biltzen dituen hedabi-deak baino askoz zorrotzago kritikatu-ko nituzke ia beste guztiak). Gauzak asko aldatu edo hobetzeko, aukeran, EITBko Administra-zio Kontseiluan oraindik ere politiko (edo interes politiko) gehitxo somatzen dut.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Demokrazia

■ Meritu izugarria Bouteflikarena, hautes-kundeak erraz irabazi ditu. Aurrena atera ez balitz txiste-pertsonaia unibertsala bihurtuko zatekeen. Baina, ez, txistea Aljeriako egoera da, txiste beltza. Demokraziaren izenean, na-zioarteko demokraziek Aljeriako demokrazia suntsitzea baimendu, eta babestu zuten. *Milo-sevicak* eta *pinochetak* hala sortzen dira; bai-na tira, gero beti dago denbora NATOri deitu edo Garzonen bat plazaratzeko.

Demokraziaren bideak susmagaitzak dira. Eskoletan ez da demokraziaren funtziona-mendua erakusten, lau arau oinarritzko baizik ez. Dogma delako, batetik. Eta bestela ezingo lukeelako inork hainbat jokabide guztiz lotsa-tu gabe azaldu. Nafarroako Gobernuak irra-tizentzien banaketarekin herri-soberaniaren depositarioa den parlamentuari (oinarritzko araua) kasurik ez egitea, urrutirago joan gabe.

■ erantzugu... ■

943 300 228

zuzendariari@jalgi.com

**Euskaldunok justizia arloan
itzultzaileekin konformatu behar dugu?**

■ Inondik inora ere ez.

Lotsagarria da azken aste honetan Zorrilla edo dena delako horrek esan duena: itzultzaileen sistemak ongi funtzionatzeko duela. Nola esan daiteke hori? Itzultzaileen bidez egiten den defentsa ez da defentsa duina, epaileari heldzen zaion mezua hirugarren mezua delako. Bestalde, ezin

Ez dira argitaratuko izenik gabe iristen diren mezuak. Izen-abizenak eta telefono zenbakia eman beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak badu horretarako eskubidea.

ulertu dut nola zigortzen dituzten justizia euskalduntzearen alde agertzen diren abokatuak. Hor lan izugarria dago egiteko, aurrerantzean egiteko ugari dago. Baina hazia erein da jada. Alegia, justizia

euskalduntzearen aldeko mugimendua martxan da jada. Orain, mugimendu hori indartu egin behar dugu, guztion artean indarra egin, noizbait euskaldunok ere gure eskubideak egikaritzeko ahalme-

na dezagun. **Aitor Lauzrika** (Bermeo)

■ **Ezta pentsatu ere.** Ni zuzenbidea ikasten ari naiz, euskaraz. Baina zertarako ikasi euskaraz, gero hizkuntza horretan lan egiteko modurik ez badugu? Irakaskuntza euskalduntzea beharrezkoa da, baina baita lanbideak ere. **Nerea Alvarez** (Donostia)

galdeiozu...

Josune Ariztondo

EUSKO JAURLARITZAKO HIZKUNTZA
POLITIKARAKO SAILBURUORDEA

**Zein azalpen eman dakiok
egun Eusko Jaurlaritzaren
egoitza batean bezero batek
txandak galtzeari, euskaraz
atenditua izateko zain dela?**

Xabi Odriozola [Tolosa]

■ **BI GAUZA ESANGO NIZKIOKE BEZERO HORRI:**

zailtasunak zailtasun, jarrai dezala Administrazioari euskarazko zerbitzu duina eskatuz eta, horrekin batera, horrelakorik gertatuz gero, legeak ematen dion babesa erabil dezala eta behar diren salaketak Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako zerbitzuetan eta Arartekoaren aurrean aurkez ditzala.

Apirilaren 20tik aurrera

Xabier Amuriza • BERTSOLARIA izango da

Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak ordurako.

zuzendariari

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta
NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere
esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

**Patriarkadoa
gainditzeko kondizioez**

Kultur klasikoaren ezaugarrietako bat patriarkadoa da, arren nagusigoa emeen aurrean, eta kultur klasikoaren hazia gerran dago, gerra bat zeina objetibo ekonomikoaren inguruan gertatzen den, eta hor jada gizonezkoek nagusigoa hartzen dute. Nire iritziz gerra sortzen da krisialdi ekonomiko baten relazioan historikoki, eta horren ondorioa, nekazaritzaren garaietara etorriz, «kapitalaren lehen akumulazio primitiboa» da, hor hasten delarik marxisten historiaren filosofia. Nik urritasun ekonomikoa jartzen dudanean gerraren sortzailatzat, bere ondorioa izango delarik kultur klasikoaren garapena, aldi berean apuntatzen dut soluziobide batera, hau da oparotasun egoeretan ez dela sortzen etsaitasunik, eta bai, hamaika

kultur «indigenetan» ikusten den moduan, redistribuitzeko joera sozialista, non konpetitibitatea ez den gertatzen, eta beraz arren nagusigoa ere ez. Beraz, nik, patriarkadoa superatua izan dadin, kondizio nagusitzat hartzen dut gizartean krisialdiko egoera gainditzea, egoera oparotasunezko bat gertatzea, hain zuzen ere. Eta hau, gaur egun, posible da gertatzen joatea. Nire hipotesia onartuz, jakina, hau da kultur klasikoaren (euren paradigma argiena Greziakoa delarik) azpiegitura ekonomikoa krisialdikoa dela. Eta nire teoriak egiari ur ematen badio, orduan, ikusiz nola doazen politika bideak mundu honetan, emakumeen egoera okerrera doala pentsatzeko hamaika motibo badaude, populazioa emendatzen

ari delako kontrolik gabe eta mundu hau, planeta hau, basamortutzen doalako, ekologiaren ikuspegitik kaskartzeko, baliabide ekonomikoez urritzen. Hau da, krisialdia areagotzen ari da. Asko sentitzen dut marxismotik datozen idealismoak hankaz gora jartzen baditut, eta emakume progressista askori ezeztatzen badizkiet euren perspektibak, antimilitaristek bezala, bainan nire historiaren filosofiatik, gerraren esplikatzailerik sinplea beste aldetik, kultur klasikoaren esplikatzailerik sakona, ondorio hauetara iritsi behar naiz derrigorrez. Nik problema hauei aurre egiteko bestelako neurriak hartzea proposatzen dut, epe luze-
ra konpontzen joango direlarik. **Roman Garmendia** • SORALUZE (GIPUZKOA)

**Eusko Legebiltzarra eta
kurduen auziaz**

Auzi horren inguruan nire iritzia eman nahiko nuke. Espainiako Gobernuaren eskariz, tramitera onartu dutela eta... Beno, kontua da epe batez kurduak ezin izango direla bildu Eusko Legebiltzarrean. Eta horren aurrean zer egin behar dugu? Isilik egon? Deus egin gabe egon?

Nire uste apalean, kurduak lekua egin behar diegu, biltzeko lekuren bat utzi behar diegu. Eta legebiltzarrean ezin bada, beste nonbait bildu behar ditugu. Ezin dugu bere horretan utzi auzia, nazkante batzuek horrela erabaki dutelako. Ausartak izan behar dugu. Geure kabuz erabakiak hartu eta aurrera eramateko gai izan behar dugu. Bestela barre egingo digute aurpegira. Orain arte bezala. **Asier Gorostiza** • BILBO

• MONTXO •

astejorran

• IÑIGO URKULLU •

[EAJ-KO PARLAMENTARIOA EUSKO LEGEBILTZARREAN]

Adierazpen Unibertsaleko eskubide eta betebeharrak

Gizarte demokratiko batek aurrena bermatu eta errespetarazi behar dituenak gizabanakoaren eskubideak direlako uste sendoa dut. Funtsezkoak dira, ez bairik gabe. Arestian Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren berrogeita hamargarren urteurrena ospatu dugu. Adierazpen hori xede erkide gisa agertzen zaie herri eta nazio guztiei, hots: guztiak ahalegindu behar dira, hala gizabanakoei nola instituzioei, aipatu adierazpenean iradokita, hezkuntza-aren bidez eskubide eta askatasun horiekiko begirunea susta dezaten.

Baina ohituta gaude gizabanakoen eskubideetan ekin egiten, izan ere ematen diegun arreta guztia merezi ere merezi dute; baina zeharo ahazten zaizkigu beraiei datxezkien betebeharrak edo gizabanakoa eta gizartearen arteko harremanak aldeztan dituzten eskubideak. Ezen, Adierazpen Unibertsala aztertzen ari delarik Rene Cossik dioen bezala, «gizaba-

nakoaren erabateko garapen askea erkidego baten parte izan eta berorrekiko betebeharrak betetzen dituenean baino ezin da gauzatu».

1985etik NBEan lan-talde batek bere gain hartu du gizabanako eta taldeen eskubide eta betebeharrei eta funtsezko askatasunei buruzko adierazpen bat idazteko ardura. Uste dut ekin egin behar dugula denok halako oinarritzko esparruak bilatzen non, Euskadiko giza eskubideen gaur egungo egoera hobetzea ahalbide deza-ten. Baina artikulua guztietan hori. Ahaztu barik, erkidegoarekiko betebeharrak eta gainerakoaren eskubide eta askatasunekiko begirunea eta aintzatespena ziurtatu beharra ere badaudela.

Horrexegatik uste dut guztiok hartu behar dugula, erabat normalduriko egoera politikoa lortzeko ahalegina areagotzeko konpromisoa, halako eraz ezen, funtsezko Giza Eskubideen adierazpen-sail osoko edozein artikuluren urratzea sasoi bateko oroipen bat baino izan ez dadin.

↑
Guztiok hartu
behar dugu
erabat
normalduriko
egoera
politikoa
lortzeko
ahalegina
areagotzeko
konpromisoa
↓

• CARMELO BARRIO •

[EAEKO PPKO IDAZKARI NAGUSIA]

Erakundeen izena

Herriaren ordezkariak guztien ongia lortzeko egiten dituzten ahaleginen etengabeko adierazpidea izan behar dute erakunde demokratikoei, eta, herri-tarren artean ahalik eta sinesgarritasun handiena lortze aldera, herritar guztiengana zuzendu behar dira.

Eta, hain zuzen ere, horrek goraipatzen eta balioesten ditu herritarren ordezkatzan dituzten ganbera eta foroak, hala nola administrazio horiek guztiak. Alderdi politikoen bidez sortu dira, baina ez haien nahiak betetzeko..

Euskadin, ordea, azken garaiotan erakundeei kalte egitearen eta izena galaraztearen aldeko apustu alderdikoiaren lekuko izan gara. Lizarrako Itunera bildutako alderdiek eszenifikazio bat egin dute, kontrolatzen dituzten erakundeei beren onura hutsa lortu nahian.

Eusko Legebiltzarrak izena galdu du, bere irudiari kalte handia egin dioten jarrerak hartuz.

Alde batetik, Legebiltzarreko Mahaiak onartu du bere buruari exilioko Kurdistango Parlamentua deritzonak biltzar bat egitea, nahiz eta hartan nagusi den alderdi politikoa, PKK, edozein erreferentzia demokratikotatik urrun egon; ondorioz, instantzia konstituzionalean gogorarazi behar izan da ekimenaren desagokitasun juridiko eta politikoa. Bestetik, Lizarrako alderdiek erabaki dute nazioarteko behatzaileak Euskadira etortzeko eskatzea, baina NBEk berak balio gabetu du eskaera hori. Era berean, gehiengo nazionalistak sentiberatasun gutxi

agertu du terrorismoaren biktimen inguruan, ez duelako eratu nahi izan ponentzia bat haien egoera berezia aztertzeko, ez dielako esker onik erakutsi, eta ez duelako onartu gizarte osoak haiekin duen zorra.

Jaurilaritzak, harrigarriro, lanuzte bat sustengatu berri du. Lan-etendia estrategia politiko berezi baten barruan egon da. Hala, berriz ere agerian gelditu da Ibarretxeren gobernuak ez duela ezagutzen Euskadiren pluraltasuna, eta, beraz, interes publikoa, gizarte osoarena, bilatu beharrean, postulatu nazionalistek soilik jarraitzen diela, Lizarrak zehaztutakoei, alegia.

Bestalde, independentzia eta burujabetzarantz bidean, udalak erabili egin dira organo iraunkor bat eratze-ko; arrakastarik gabe, ordea. Baina horrek deformatu egin du Zuzenbidezko Estatuak erakunde horientzat aurreikusten duen eginkizun demokratikoa eta berezia. Izan ere, udalak herritarrekiko hurbiltasunean oinarritzen dira, bai eta denentzat lan egin behar dutela onartzean ere, eta ez soilik gizartearen zati batentzat.

Ez dakigu zein izango den hurrengo urratsa izena galarazteko ahalegin horretan, baina berriz ere gogoeta eta serio-tasuna baino ezin diegu eskatu, erakunde demokratikoen irudi txarra zabaltzen ari direnei, denonak baitira, eta denontzat, nola nazionalistentzat hala ez direnentzat, eta guztien ongia bilatzea baita haien egitekorik behine-na.

• Erredakzioan itzulia

gogoratuz

• JOXAN ELOSEGI •

• Duela 161 urte

Muñagorri

I1838ko apirilaren 18an, lehen gerra karlistako bosgarren urtean, ezagutarazi zuen Jose Antonio Muñagorri bere proklama ospetsua, Bakea eta Foruak lemapean. Bertsolariak egin zuen gainerakoa: bertsoz zabaldu zen deialdi haren aldarria Euskal Herriko bazter guztietara.

Berastegierra zen Muñagorri. Eskribauak zituen aita eta aitona, eta bide horretatik jo zuen berak ere gatzetan. Halaz ere, negozioetarako usaina bazuelarik, ola jaun eta herri lane-tan kontratista jardun zuen batez

ere, eskribautza erabat bazter utzi gabe. Goitik behera geldiarazi zituen gerrak Muñagorriren proiektuak. Hasi-eran Don Carlosen alde jokatu ba-zen ere, gerra-urteak igaro arau ohartu zen euskaldunek afera hartatik atarramendu onik ez zutela aterako. Hutsalak ziren dinastia-kontu haiek guztiak, bost axola zuela Ma-drilen errege zein zen, baldin erregek foruak zin egiten bazituen.

Harreman ugari-ko gizona izaki, alde bateko eta besteko buruzagiekin hasi zen hizketan, gerra buka eta fo-

ruak iraunaraziko zituen irtenbidea- ren alde. Dinastia-kontuak eta fo-ruen afera guztiz bereizi behar ziren horretarako. Mintzatu zen libe-ralekin. Espainiako buruzagi libe-ralen kasuan, ongi hartu zituzten asmo haiek, urrats taktiko garrantzitsu- izango zen hura, foruen defentsaren aitzakiarik gabe nekez eutsiko bai- tzion Don Carlosek bere armadari. Mintzatu zen karlistekin; begi onez hartu zuten haien arteko hainbat gu- dalburuk, graduazioa eta bizibidea ziurtatzen bazitzaizkien. Aurrean bi-

dali zuten Don Carlosek eta enpa- rauek, harenik deus ere jakin nahi ez zutela. Azkenean, inork aintzat har- tzen ez zuela ikusirik, bere soldadu- taldea antolatu zuen Muñagorri- kearen aldeko proklama gauzatzen hasteko. Helburua, Don Carlos Eus- kal Herri-rik kanporatzea. Alferrik be- rriro ere. 1839, Bergarako Besarka- dak eman zion gerrari errematea, li- beralek nahi moduan eman ere.

1841. urtean hil zuen Muñagorri soldadu txapelgorri ohi batek Era- tsungo Pilotasoro gainean. 47 urte zi- tuen. Hirugarren bidetik jo nahi izan zuen eta, besteak beste, liberal eta karlista askoren gorrotoa jaso zuen. Historiaren kontra jotzea da hiru- garren bidea, etengabe ari zaigu Histo- ria horrelakorik ez dagoela erakus- ten. Saiatuak gara, ordea, eta saiatu egiten gara.

AHTrik ez! Gizarte aldaketa bultza dezagun!

• MIKEL ALVAREZ •

[AHTREN AURKAKO ASANBLADAKO KIDEA]

Larunbatean Donostian Abiadura Handiko Trenaren (AHT) aurkako manifestazio bat egingo da, arratsaldeko 6etan Bulebarretik irtenda. *AHT eta proiektu txikitzailek ez! Gizarte aldaketa bultza dezagun!* lemapean egingo da mobilizazio hau, gure ustez zentzu guztia duelako mila aldiz eta bat gehiago esan izan dugunak, alegia: AHTren proiektua geldiaraztea bezain garrantzitsua dela bere atzean dagoen gizarte eredu hori erabat zailtzean jartzea eta, hain zuzen ere, azalean geratuko ginatekeela gure indarrak horretara bideratuko ez bagenitu. Hortaz, AHT eta ondorio ekologiko nahiz sozial larriak eragiten dituzten azpiegitura erraldoi guztiak bertan behera uztea eskatu nahi dugu, eta aldi berean egungo gizarte-ekonomia eredua aldatzeko eta bere dinamika desarrollista eta lehiakorra gelditzeko premia adierazi, aldaketa horretatik abiatuta gizarte alternatiba batera jotzeko; horrek giza beharrak naturarekin bat eginda asetzea eta hala pertsona nola herri gisa izan dezakegun autonomia indartzea ahalbidetuko duelakoan.

Gure ustez, azken garaian AHTren inposaketa estrategia berri baten aurrean gaudela nabaria da. Hartara bultzatu dute, batetik, azken urte hauetan egitasmo honen inguruan ikusi ditugun zenbait botere ekonomiko eta politikoren arteko tirabirek, Eusko

Jaurilaritzaren eta Gobernu espainiarren nahiz Merkataritza Ganberen artean izan direnek nabarmen. Bestalde, proiektuak aurrera egiteko dituen zailtasunetan eragin zuzena izan du gizartearen partetik AHTk jaso duen desakordio sozial garrantzitsuak ere. Hori dela eta, AHT nahasmena eragiten

duten bide bihurriez baliatuz ezarri nahi digute, gizartearen erantzuna loak har dezan bilatuz. Alabaina, iragarri dutenez, «Euskal Y»ari egin zaizkion alegazioak ugariak izanagatik, eraikuntza lanak edo nola ere EAEn 2001 urtean hasiko lirateke, eta 2008rako AHTren korredore nafarra deiturikoa ere Irun-eraino abian jarriko litzateke. Hortaz, AHT inposatzeko borondatea dute, edozein erataria eginik ere horrek ekarriko lituzkeen kalte ekologiko eta sozialen tamaina oso larriei buruz azaldu diren arrazoiak —egundaino erantzunik jaso ez dutenak— aintzat hartu gabe.

AHT bezalako lan handiek eragiten dituzten txikizioak, finean, gizarte eta ekonomia harremanen antolaketari dagokion gaitz sakonago baten isla baino ez direla azpimarratu behar dugu. AHT garraio azpiegitura plan erraldoi baten parte da, Autopisten eta Abiadura Handiko Trenen Sare Transeuroparra alegia; azpiegitura hori derrigorrezkoa da Merkatu Bakarra eta globalizazio ekonomikoa bideratzeko. Kapital handia-

rentzat, azpiegituren ugaltzeak enpresa pribatuaren etekinaren gorakada ekartzeaz gain, behar estrategiko batzuei erantzuten die: AHTk ordezkatzen duen Teknologia iraultza, kapitalismoak planteatzen duen estrategia da, krisiak eragindako oztopoak zuzentzeko eta kosta ahala kosta kapitalaren hazkuntza garapen tekniko eta ekonomiko maila gorenagoetatik berrabiatzeko.

Euskal Herrian, botere ekonomikoek eta beren ordezkaritza politikoen, Europatik ezarritzen diren proiektuak hemen bultzatzea onartuz, plan horietara moldatzen eta etekin handiena ateratzeko ahaleginak egin ari dira. Helburu horri erantzuten dio partaideen artean AHT (autobiekin, Superportuarekin, Guggenheim Museoarekin eta abarrekin batera...) duen lan plan harroputz handinahiak. Euskal burgesiak *Europako proiektua* posible egingo duen azpiegitura plangintza osoa bultzatzen du, kapitalismoaren eredu nagusia beti ontzat jo izan duen bezalaxe (gogoan izan behar da PNV-EAJK Lemoizko eta NATOren auzietan erakutsitako jokabide nardagarria, kasu). Ildo horretan, galdera kezagarriak egin behar direla deritzogu, globalizazio ekonomikoa bultzatzen duten azpiegitura erraldoi josi-riko herri batek izan dezakeen autonomiaren edo independentziaren inguruan. Izan ere, gure barne eta kanpo harreman ekonomikoak eta sozialak

AHTren proiektuak ondo baino hobeto islatzen duen eredu desarrollista eta lehiakorren makurtzen badizkiogu, horrek gizarte-kultura proiektu alternatibo, solidario, independente eta propio ororen hondamena ekarriko duelakoan gaude.

Hortaz, zera eskatzen dugu: azpiegitura erraldoiek eta AHT bezalako Sare Transeuropearrek zuzenean eragindako herriek euren bizibaldintzak defenditu eta halako kalteak eragozteko erabakia haldutzea izan dezaten, maila lokaleko beto eskubidea; baloreen aldaketa eta garraioa pentsatzeko beste modu bat ere zabaldu behar da, abiadura berezki onuratzat jotzeari behingoz utzita; giza-terria lurraren osakin

bat da, parte bat garelako ulertarazi behar da (halako azpiegitura-lan handietan, aldiz, natura menperatzeko eta mugak gainditzeko borondatea oso nabaria da); gizarte, negozioetarako ez, baina egiazki bizileku gizatiar gisa berreskuratu behar da: sinplea da beste bideak imajinatzea, egungo dinamika ekonomiko-sozial desarrollista eta lehiakorren hautsita, hurbiltasunean eta gertutasunean oinarrituta, eta autogestioaren aldeko gizarte alternatibak bultzatuz.

Horregatik guztiagatik, larunbateko manifestazioan eta proiektu txikitzaileen aurkako borroketan parte hartzeri animatu nahi dugu jende guztia.

...hemeroteka

EL MUNDO

NATOk buruek ez dute aurpegia eman nahi

[ANTONIO GALA]

Sinetsi ezineko azalpen batzuen ostean, Naja herrian izandako ehunka kosovoarren hilketaren azken bertsoa eskaini zuen atzo NATOk. Ikaragarritzko sarraskia giza akats bihurtu dute NATOk arduradunek (...). Baina ez buruzagi politikoenak, Javier Solanak,

ez buruzagi militarrek —Clark jeneralak—, ez dute aurre egiteko ausardiarik izan. Pasarte horrela amaitutzat jo nahi badu NATOk, onartezina da, herrialde demokratikoz osaturiko Aliantzaren ekintzek izan beharreko kontrolaren ikuspuntutik. Nazio horietako iritzi publikoa Milosevicen kontrakoak eskuhartze militarra babesten du, ekitzen bidez Kosovoko albaniarren sofrimendua saihestu nahi dela ziurtatu duelako NATOk eta, gainera, helburu militarrei

bakarrik egingo ziela tiro adierazi zuelako. Agerikoa da pilotuek, gizakiak baitira, akatsak egin ditzaketela, baina hau ezin daiteke onartu: erakundeko arduradun politiko eta militarrek, erasoak planifikatzen dituzten horiek, erasoaren ardura bere ez egitea. Antzadenez, hegazkin serbiarrek errefuxiatu talde bati eraso zioten atzo eta batzuk hil zituzten. Euren arteko inork ez dio ziurrenik Milosevic erantzukizunik galdegingo. Horrek bereizi behar ditu alde bat eta bestea.

DANZIGER / LOS ANGELES TIMES

Hondamendia? Ez, seme... Joko bat da. Gehien irauten duenak lortzen du puntu gehien, eta irabazten...

Barka bekit, Mr. Benigni!

Bizitza Zoragarria Da.

EAEKO LEHENDAKARIAK BERAK EGIN DU ESPAINIAKO GOBERNUKO PRESIDENTEAREKIN BILTZEKO ESKAERA

Ibarretxe Aznarrekin bilduko da asteartean, hasitako elkarrizketa prozesua aztertzeko

■ Moncloa jauregian bilduko dira datorren asteartean Juan Jose Ibarretxe eta Jose Maria Aznar, EAEko lehendakariak eskatuta

■ Ibarretxek hasi berria du bigarren elkarrizketa txanda alderdi, sindikatu eta agente sozialekin, eta hori aztertzea da helburua

■ Lehendakari izendatu zutenetik, Ibarretxe Espainiako presidentearekin biltzen den bigarren aldia izango da

Erredakzioa / Donostia

JUAN JOSE IBARRETXE eta Jose Maria Aznarrek bilera egingo dute datorren asteartean, apirilaren 20an, Madril-en. EAEko Lehendakaritzak jakinarazi duenez, «elkarrizketa Ibarretxe lehendakariak berak eskatu du, bakea lortzeko helburuz egiten ari den elkarrizketa prozesua Aznar presidentearekin batera aztertzeko». Azaldutakoaren arabera, Eusko Jaurlaritzako lehendakariaren eta Espainiako presidentearen arteko bilera Moncloa jauregian egingen dute, arratsaldeko 17:30etan.

Lehendakaritzak bileraren berri eman ondoren, Espainiko Gobernuako bozeramaile Josep Piquek horri buruz hitz egin zuen, Ministroen Kontseiluaren ostean eman ohi duen prentsaurrekoan. Piqueren arabera, «erakundearen arteko elkarrizketa izatea» eta «ETAren su-etenaz geroztik sortutako prozesuaren garapena eta ondoren gertatutakoak aztertzea» da bileraren helburua. Piqueren ustez, horrek guztiak «arrazoizko eta komenigarri egiten du une hauetan halako bilera maiz egitea».

Juan Jose Ibarretxek iragan asteartean ekin zion alderdi, sindikatu eta agente sozialekin urtarrilean hasitako elkarrizketen bigarren txandari. Lehendakaria

GUILLÉN / EFE

Jose Maria Aznar Espainiako presidentea eta Juan Jose Ibarretxe EAEko lehendakaria, iragan urtarrilean Madril-en egindako bileraren aurretik.

EAEko PPko Carlos Iturgaitz, Carmelo Barrio eta Leopoldo Barredarekin bildu zen, eta hurrengo bilera EHko ordezkariarekin egingo du. Ildo horretan ulertu behar da Ibarretxek Aznarri eskatutako elkarrizketa; harreman bilera horiek aztertzea baita, hain zuzen, lehendakariaren asmoa.

Asteartean hiru hilabete

beteko dira Juan Jose Ibarretxe eta Jose Maria Aznar bildu zirenetik, urtarrilaren 20an izan baitzen aurreko bilera. Hura izan zen Ibarretxe lehendakari izendatu zutenetik Aznarrekin bildu zen lehen aldia, eta orain arte bakarra. Bilera hura amaitzean, Ibarretxek eta Aznarrek gehiagotan bildu beharra nabarmendu zuten,

eta orain hala egingo dute, EAEko lehendakariak eskatuta.

PSOE: elkarrizketarako baldintzak

Bestetik, PSOEko diputatu Alfredo Perez Rubalcaba Ibarretxe lehendakariak proposatutako elkarrizketa foro berriari buruz mintzatu zen.

Sozialistek orain arte Ajuria Eneko Itunaren aldeko defentsa egin dute elkarrizketa mahaiez hitz egitean; atzo, baina, Rubalcabak adierazi zuen ez direla hasiko esaten mahai horrek nolakoa izan behar duen: «Indarkeria desagertu eta politikoki argi eta garbi gaitzestean, edozeri buruz hitz egin ahal izango da».

NATOk Bilbon deitu bilera gaitzestearen aurka agertu da Legebiltzarreko bilkura

Soilik EAK eta EHk sustengatu dute IUk aurkeztu legez besteko proposamena

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

NATOk 2002. urterako Bilbon deitu duen bilera gaitzestearen aurka azaldu da Eusko Legebiltzarreko osoko bilkura. IU-EBk aurkeztu zuen legez besteko proposamenak EAren eta EHren aldeko botoa besterik ez zuen jaso eta gutxi-gi gertatu zen kontra bozkatu zutenen aurka: EAJ, PP, PSE-EE eta UA.

JAVIER MADRAZO IU-EBko bozeramaileak aurkeztu zuen proposamena, eta 1986an NATOn sartzeari buruzko bozketan euskal gizartearen aurka agertu zelarik, «errespeturik eza» bezala interpretatu zuen NATOren bileraren deialdia. 1986ko erreferendumean euskal gizartearen %42k ezetza bozkatu zutela eta %34 abstenitu zirela gogorarazi zuen. «Hori dela eta, bilera Bilbon egiteko eskaera zoritxarrekoa ez ezik, desagokia ere bada», zioen IU-EBren ekimenak.

Madrazok Gasteizko Legebiltzarreko bilkurari eskatu zion NATOk Bilbon deitutako biluraren aurkako «jarrera tinkoa» azaltzeko. Dena den, Francisco Javier Ruperez batzordeburuak bilera egiteko eskaera Espainiako Gorte Nagusiei helarazi zienez, IU-EBren proposamenak nahi zuen Legebiltzarrak Kongresuari eta Senatuari exijitzea atzera bota zezan eskaera.

Madrazoren aldarrikapenak EAren sustengua besterik ez zuen jaso (EHk ez zuen parte hartu eztabaidan). Rafa Larreinek «koherentzia» aipatu

Idoia Zenarruzabeitia, Arnaldo Otegi eta Kepa Gordejuela, atzo, Legebiltzarrean.

1986an NATOri emaniko ezetza arrazoi

■ ■ ■ NATOn sartzeari buruzko bozketan aurka agertu zen euskal gizartearekiko errespeturik eza da Bilboko bilera, IU-EBren ustez

zuen aldeko botoa arrazoitzean, «bai euskal gizarteak NATOri buruz bozkaturakoarekin eta baita munduan bultzatu beharra daukagun bake politikarekin ere».

PSE-EEren ustez, Madrazo «genozidioaren alde»

Eztabaidak ez zuen bide luzea egin jatorrizko ekime-

nak planteatutako ardatzetan, eta batez ere Jugoslaviako gerra izan zuten hizpide parlamentarioek. IU-EBren proposamena kritikatu zuten, eta adibidez, UAKo Pablo Mosquerak esan zuen «denbora galtzea» eta «nahaspila sortaraztea» baino ez zekartzala.

Hortik aurrera, liskar dialektiko handia gerraren kontura. Diezek «genozidioaren

aldeko mezua» izatea egotzi zion Madrazori. Joseba Arregi jeltzaleak, berriz, Stalinekin konparatu zuen IU-EBko bozeramailearen behin Madrazok salatu ondoren EAJkoak Ronald Reaganek edo Margaret Thatcherrek zuten diskurtso gerrazalea gainditu zuela.

Arregik zehaztu zuen Bilbon bilduko dena ez dela NATOrekin harreman organiko-rik duen erakunderen bat, parlamentarioen asanblea baizik.

Nolanahi ere, Aliantzaren beraren jardura defendatu zuen indarrean egon den aldiak «bake garairik luzeena» ekarri duelako, eta oro har, «askatasunaren» aldeko tresna izateagatik.

Jugoslaviako erasoak amaitzeko proposamena egin dute IUk eta EHk

■ *Balkanetan bakea lortzea ez datorrela bat NATOren jarrerarekin dio aurkeztu txostenak*

Erredakzioa / Donostia

IU-EBk eta EH taldeek Jugoslaviako gerraren inguruan ez legezko proposamena aurkeztu zuten atzo Gasteizko Legebiltzarrean, eta osoko bilkuran lehenbailehen eztabaidatzeko eskatu zuten.

Aurkeztutako txostenak diotenaren arabera, «Balkanetan bakea eta normalizazio politikoa ez datoz bat une honetan NATO Jugoslaviaren aurka egiten ari den gerrarekin». Era berean dio garaia dela erasoekin amaitzeko. Bestalde, bi alderdi horiek aurkeztutako txostenen adierazten da Kosovok bere kabuz etorkizuna aukeratzeko duen eskubidea.

Ez legezko proposamenen lau puntu azpimarratzen dituzte: batetik, eraso militarren aurrean Balkanetako biztanleenganako elkartasuna adierazten du. Bestetik dio, NATOk eman dituen argudioak partehartze militarrik justifikatzeko ez direla nahikoak, eta ez diotela oinarritzko arazoari erantzuten. Hirugarrenik, NATOren erasoak lehenbailehen amaitzeko eskatzen du, eta NBEn papera NATOren gainetik ezartzeko. Azkenik, Legebiltzarrak ahalik eta laguntza gehiena eskaintzeko eskatzen du.

EHrekin akordioa egitea bake prozesurako onuragarri dela dio Ibarretxek

■ *PPk galdetu zion noiz egingo duen hitzarmena, eta PSE-EEK noiz hautsiko duen*

F.I. / Gasteiz

EUSKO JAURLARITZAK minorian gobernatzen segituko du EHrekin legegintzaldirako ituna egin bitartean. Hala ere, akordio horrek Jaurlaritzari egonkortasuna eman eta bake prozesuan aurrera egiteko balioko duela uste du Ibarretxe lehendakariak. Hala adierazi zuen Legebiltzarrean, PPk eta PSE-EEK egin galderei erantzunez.

Bestalde, Carlos Iturgaitz PPko lehendakariak galdetu zion ea noiz pentsatzen duen EHrekin ituna egitea, nahiz eta EHk «biolentziaren erabilera arbuia ez duen». Rosa Diezek, PSE-EEKo eledunak, jakin nahi zuen noiz hautsiko duen bere ustez EHrekin «egina» duen hitzarmena.

Biei berdin erantzun zien: «Garrantzitsua da akordioa egitea Jaurlaritzari egonkortasuna emateko, baina are

garrantzitsuagoa bake prozesua sendotzea. Edozein akordiodi indarkeria desagertzea ekarriko du».

Bestalde, Carmelo Barrio PPko idazkari nagusiak galdetu zion ea bat zetorren Intxaurraga Lan sailburuak egin adierazpenekin Poliziak egin zuen operazio baten inguruan Getxon eta Leioan. Testuingurua gogoratuz, adierazpenok «zuzenak» iruditu zaizkio lehendakariari.

Juan Jose Ibarretxe eta Javier Balza, atzo.

Fernando Buesa sozialistak, bestalde, jakin nahi zuen zer pentsatzen duen Jaurlaritzak ustezko lau etakide Donostian Poliziak

atxilotzeko ekintzari buruz. Ibarretxek berretsi zion neurri polizialekin bakarrik ez dela biolentziaren kontua konponduko.

Mertxe Colina

• ABKO KIDEA ETA LIZARRA-GARAZIKO ORDEZKARIA •

■ ■ ■ Mertxe Colina Abertzaleen Batasuneko kidea da, akordioaz geroztik Lizarra-Garaziko mezua Euskal Herri osoan zabaltzen ari dena. ■ ■ ■ Lizarra-Garazi mezua Ipar Euskal Herrian gizarteratzeak zailtasunak baditu ere, Euskal Herriaren osotasuna geroz eta gehiago Iparraldean kontuan hartuz ageri dela dio ■ ■ ■ Parisek su-etena hausteko xedez jokatu duela uste du.

«Egun ez da deus egiten Iparraldekoon iritzirik gabe»

■ Sei hilabete pasatu dira Lizarra-Garaziko bilkura Donibane-Garazin egin zenetik. Alta, hemengo arduradun politikoen aldetik isiltasuna nagusitu da Lizarra-Garaziri buruz. Nolaz esplika daiteke isiltasun hori?

Nik uste bat-batean etorri zaien zerbait izan dela eta denbora behar izan dutela horren irensteko. Hala ere, eurenaganako pausoa egin dugu eta alderdietako kideekin mintzatu gara. Elkarriketa interesgarriak izan ditugu. Egun, Euskal Herriak bizi duen gatazkan Frantziak bere parte baduela, eta Iparraldeko biztanle zein hautetsiek badutela zeresana adierazi diegu. Frantziak, errepresioan, Espainiarekin duen kolaborazioaz gain, Ipar Euskal Herria ez du oraino ezagutzen, ez eta euskara ere. Kultur arloan ere, urteetako eraso egin du. Sindikatuekin ere mintzatu gara, ELA eta LABeko kide batzuk tarteko.

■ Zehatzago, zein izan da RPR edo sozialisten erantzuna?

Hastapen batean, bakea lortzeko, prest agertu ziren indar guztien emateko. Baina otsailean Euskal Herriko Udal Ordezkarien Biltzarrekin pixka bat beldurtu ziren, eta atzeraka jo zuten. Izan ere, Lizarra-Garaziko mezua edonorentzat izan daiteke onargarri, eta sustengagarri. Euskal Herriko udalen biltzarrak, aldiz, zuzenki inplikatzeko dituzten Iparraldeko hautetsiak, eta hautetsi gisa pertsonalki ukituak direlarik ez dute sobera maite. Udalerrien biltzarrak ardura batzuen aurrean ezarri dituzten hemengo hautetsiak. Aldiz, erran dezaket, Chevenementek egindako adierazpenek berri ere indartu dutela abertzaleen xedea.

■ Joan den astelehenean

ANGELA MEJIAS

suprefetak ez zintuzten errezipitu ere egin; ateak itxirik atzeman zenituzten.

Aitzinetik gutunez eta eskuz esku hitzordua galdetu bagenion ere, ez zuen deus jakin nahi izan. Parisek bere jokamoldea zein den argi eta garbi agertu zuen, ETako zuzendaritzako kideak atxilotzerakoan, presoak ez hurbiltzeko adierazitakoan. Hori al da su-etan bati erantzuteko modua? Su-etena haustea zuten helburua. Baina eskerak, erakunde armatuak heldutasuna erakutsi du halako probokazioei ez erantzunez. Hala ere, Parisek ageri duen jarrera itxi eta isil horren atzean zerbait prestatzen ari dela uste dut; itxaro-

pen hori dut bederen. Zazpi hilabeteren ondoren, erantzun baikor bat ere nonbaitek ateratu beharko da.

■ Sei hilabetetan Euskal Herriko egoera arrunt aldatu da, bereziki Hegoaldean. Zure ustez, nola ikusten da hori Iparraldetik?

Egia da gauzak abiadura handiz joan direla. Iparraldeko abertzaleontzat ere askotan zail gertatzen da abiadura horretan aritzea. Hegoaldeko alderdiek badituzte medio batzuk, guk ez ditugunak; adibidez, bilkurak gure lanbidearen arabera kokatu behar ditugu hemen, han, aldiz, permanenteak dituzte. Baina emaitza oso interesgarria da. Gaur egun ez da ezer egiten Iparraldean gabe, edo

Iparraldekoon iritzirik gabe, eta hori oso pauso garrantzitsua da. Agerpen publikoetan Richard Irazusta edo ni egoten gara. Gisa berean, hitzaldi eta prentsaurrekoetan euskaraz gain, frantsesak bere tokia du espainolaren ondoan. Hobe euskaraz soilik egiten balitz, baina Euskal Herrian hiru hizkuntza erabiltzen dira. Gisa berean, Frantziak horrela ez du aitzakiarik gure eskaerei ez erantzuteko. Hasieran jendea harritua gelditu zen Hegoaldean, baina hori ere ohituretan sartzen ari da.

■ Iparraldeko abertzaleen arteko harremanetan ere izan al du eraginik?

Bai, noski. Lehenagotik genituen harremanak sakon-

Udalen Biltzarra

«Euskal Herriko Udal Ordezkarien Biltzarrak, aldiz, zuzenki inplikatzeko dituzten Iparraldeko hautetsiak, eta hautetsi gisa pertsonalki ukituak direlarik ez dute sobera maite».

Abertzaleak

«Pena da Lizarra-Garaziko espiritua urte bat lehenago heldu ez izana, egun Bordelen hautetsi abertzalea izanen baikenuen».

tzen lagundu digu. Pena da Lizarra-Garaziko espiritua urte bat lehenago heldu ez izana, joan den urteko hautetskundeetan elkarrekin aritu izan bagina, egun Bordelen hautetsi abertzalea izanen baikenuen.

■ Zein izanen dira Lizarra-Garaziren hurrengo pausoak.

Iparraldean informazioa zabalduko dugu, jendea gertatutako berri emateko. Bakea da denen ahotan dagoen hitza, baina nik uste ongi esplikatu behar dela bakea treneko azken bagioan dagoela, bakea ez dela besterik gabe helduko, eraiki behar dela. Akordioa, elkarriketa eta adostasuna lortu behar da bakera heltzeko. Badakiugu egun bi estatutan bizi garela, eta hiru administrazioenpean. Mugaz bi aldeetan bizitzeko moduak ez dira berdinak eta gauzak poliki-poliki egiten dira.

■ Lizarra-Garaziko mezua nazioartera zabaltzeko xedea duzuela ere agertu izan da. Nolaz?

Xede horrekin oso azkar hasi ginen, eta beharbada sobera mintzatu ginen ere, hegala pixka bat moztu baitzizkigute. Hala ere, lan garrantzitsu horrek aurrera segitzen du. Madril, Brusela eta bertze hainbat puntu ditugu, oraino azaltzea goizegi izan daitekeena, baina oso garrantzitsuak direnak. Horrek ere izanen ditu ondorioak, eta nonbait Espainia eta Frantzia horren beha daudela iduritzen zait.

Hur Gorostiaga

DONIBANE-LOHIZUNE

Konstituzionalak 27an jarraituko du HBko mahaikide presoan errekurtsua aztertzen

Herri Batasunak kontzentrazioak deitu ditu gaurko Hegoaldeko lau kartzeletan

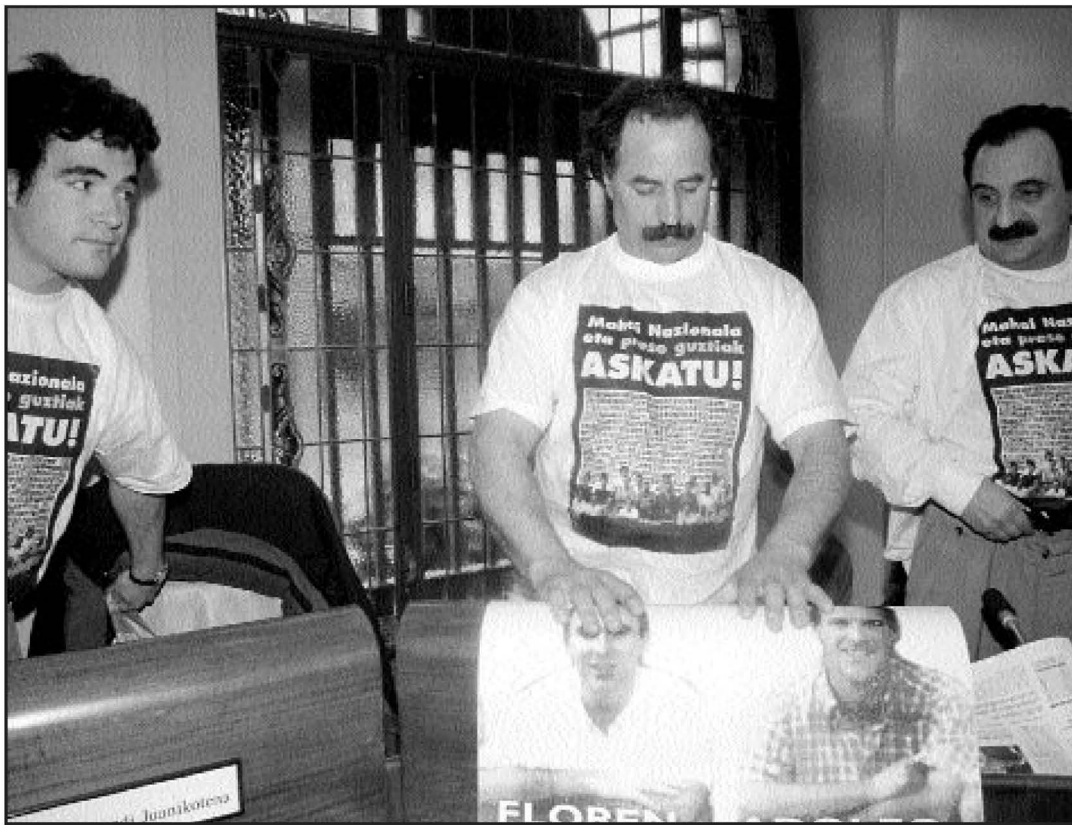
Erredakzioa / Bilbo

Espainiako Auzitegi Konstituzionalak bi aste barru segituko du Herri Batasunako mahaikide presoan defendatzaileek aurkeztutako errekurtsua aztertzen. Astearte, asteazken eta ostegunean bildu ostean, magistratuen adostasun eza aipatu da luzapenerako ziotzat. HBk kontzentrazioak deitu ditu gaurko Hego Euskal Herriko kartzelen aurrean.

HERRI BATASUNAKO 23 mahaikideak kartzelara eramane zituen epaiari defentsak jarritako babes errekurtsua aztertzen dihardu Espainiako Auzitegi Konstituzionalak. Atzo zenbait komunikabidek zabalduak informazioen arabera, iritziak parekatuta daude hamabi magistratuen artean, horietako batzuk espetze zigorra murriztearen aldekoak baitira.

Auzitegian ponenteak, Manuel Jimenez de Parga magistratuak, eta fiskalak defentsaren errekurtsua aintzat ez hartzea defenditu dute. Auzitegi Konstituzionalaren deliberazioak bi aste barru segituko du, hilaren 27an.

Espainian, Auzitegi Konstituzionalak mahaikideen espetxeratzea agindu zuen epaia aztertzen duten bitartean, Herri Batasunak kontzentrazioak deitu ditu gaur-

JOXE LACALLE

Mahaikideak askatzeko eskatu dute HBko parlamentarioek. Nafarroako Legebiltzararen azken bilkura eten egin zuten atzo, HBko parlamentarioek kartzelaraturik dauden Mahai Nazionalako kideak askatzeko eskatu zutelara eta. Haien aldarrikapena plazaratzeko kide presoan argazkiak eta haien askatasuna aldarrikatzen zuten kamisetak erabili zituzten.

ko Basauri, Langraitz, Martutene eta Iruñeko presondegien aurrean Mahai Nazionalako kide presoan askatasuna eskatzeko. Basaurin eguerdirako deitua duen kontzentrazioan Ibon Arbulu egungo mahaikideak hartuko du hitza.

Bestalde, HBko mahaikideak kartzelan iraunaraztea, horietako bat, Txotxe Andueza, larriki gaixorik egonda,

«epaitegien bidez eragiten den biolentziaren adierazpena» dela ohartarazi zuen atzo alderdi abertzaleak. Epaia bere horretan uztekoan, Lizarra-Garaziko Akordioa lehertzen saiatzeko Jose Maria Aznar Espainiako presidentearen eta Jaime Mayor Oreja Barne ministroaren beste «probokazio politiko» bat izango dela nabarmendu zuen HBk.

Epaileak Gobernuaren interes politikoen menpe jarri izana ezetsi zuen Herri Batasunak. «Etorkizun ez oso urrunean Europako mahaikideak espetxera eramane zituen epaia aztertzen denean, epaile espainiarrak lotsaraziko dituen adibidea izango da, judikatura interes politikoen menpe egon dela erakutsi duelako», adierazi du HBk.

laburrean

■ Bruselan azalduko dute BNG, CiU eta EAJk asteartean Bartzelonako Adierazpenaren edukia

CAMILO NOGUEIRA BNG alderdiko Europako hautetskundeetarako zerrendaburuak, atzo azaldu zenez, CiU, EAJ eta BNG alderdietako ordezkari bana Bruselara joango da, datorren asteartean aurkeztuko baitute Bartzelonako Adierazpena Europako Parlamentuan. Nogueira bera izango da BNGren ordezkaria, Pere Esteve Kataluniako nazionalistena eta EAJko Europarako zerrendaburu Josu Ortuondo izango da jeltzaleen ordezkaria. Nogueirak azaldu zenez, hiru alderdi nazionalisten buruzagiek ekimen ezberdinak burutuko dituzte adierazpena ezagutarazteko.

■ Lizarra-Garaziko Akordioa bihar aurkeztuko dute Iruñean

LIZARRA-GARAZIKO Akordioa bihar aurkeztuko dute Nafarroako hiriburuan, Euskal Herriko beste hiriburuetan egiten ari diren bezala. Sinatzaileek akordioa gizarteratzearen beharra nabarmendu zuten ekimenaren berri eman zutenean, eta gizarteratzen horren zati bat dira, hain zuzen, hiriburuetak aurkezteak. Carlos III. zineman egingo dute aurkezteak, eta alderdietako ordezkariak izango dira: EAJtik Joseba Egibar, HBtik Fernando Barrena, EAtik Begoña Errasti, ABtik Mertxe Colina eta Batzarretik Tere Saez.

Senideek presoan aldeko itxialdiak hasi dituzte

■ Ekimenak Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan

Erredakzioa / Iruñea

SENIDEAK taldeak presoan eskubideen aldeko itxialdiak egingen dituzte asteburu honetan Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan. Bilbon euskal presoan senideak 18:00etan sartu ziren Begoñako bazelizan. Ordu erdi igaro eta gero Iruñean 16 lagun sartu ziren Katedralean. Gasteizen itxialdia 19:00etan hasi zuten, Andra Mari Zuriaren Katedralean. Donostian euskal presoan senideak ordu bete geroago

sartu ziren Artzai Oneko Katedralean, enkartelada egin eta gero. Senideek gaur prentsaurrekoak egingen dituzte haien ekimenaren zergaitiak azaltzeko. Nafarroako senideen ordezkari Esther Lakastak atzo Katedralean sartu eta gero EGUNKARIA-ri azaldu zionez, «arazoa da egoera politikoa aldatzen ari bada ere, espetze politikan ez dela inolako aldaketarik egon, eta, egotekotan, txarrena izan dela». Lakastak egoera «jasanezina» dela gaineratu zuen.

OSKAR MONTERO

Senideak Iruñeko katedralera sartzen, asteburuan egingen duten itxialdirako.

Transferentzien Batzordeak onartu ditu INEMi eta Justiziari buruzko akordioak

Hala ere, guztiek UPNko gobernuaren negoziazio «kaskarra» kritikatu dute

Juan Kruz Lakasta / Iruñea

Transferentzien Batzordeak onartu egin zituen atzo Iruñeko eta Madrilgo gobernuak INEMen politika aktiboak eta Justiziako transferentziak egiteko hitzartutako akordioak. Hala ere, oposizioako taldeetako ordezkariak kritikatu egin zituzten akordioak, eta UPNko gobernuak negoziazio kaskarra egin duela nabarmendu zuten.

ESPAINIAKO Administrazio Publikoetarako ministro Angel Acebes Iruñera etorriko da hilaren 27an, Estatuaren ize-nean INEMen politika aktiboen eta Justiziaren transferentzien inguruko akordioak sinatzeko. Izan ere, Iruñeko eta Madrilgo gobernuak hitzartutako akordioak Nafarroako Parlamentuko talde gehienek oniritzia jaso zuen atzo. Nolanahi ere, talde guztiek ez zuten bozkatu akordioaren alde. Izan ere, HB birritan abstenitu zen, eta EA behin.

INEMi dagokionez, Nafarroako Gobernuak 2.300 milioi pezeta jasoko ditu politika aktiboekin batera (92 milioi libera inguru). Haietatik 1.200 milioi, Iruñeak Estatuak ordaintzen dizkion transferentzien bitartez jasoko ditu. Gainontzekoak Nafarroak Estatuari ordaintzen diru kopurutik kenduko dute. Akordioak dio Iruñeak aurrerantzean INEMen politika eragileak «kudeatuko» dituela. «Kudeatu eta antolatuko» dituela esatea proposa-

M.H DE LEON / EFE

Angel Acebes Espainiako Administrazio Publikoetarako ministroa, Miguel Sanz Nafarroako presidentearekin, INEMen transferentziei buruz apirilaren 8an izandako bileran.

tu zuen HBk. Ez zuten onartu proposamena, eta, horrenbestez, HB eta EA abstenitu egin ziren bozketa egiterakoan. Talde guztiek salatu zuten negoziazioa gaizki egin dela. IUK esan zuen baldintzak «nabarmen» hobe zitezkeela, eta negoziaketa nahita luzatu zela. EAK ildo beretik jo zuen, eta PSNk luzamenduaren giblean hauteskundeekin lotutako interesak daudela gaineratu zuen.

Justizian, soldatak parekatu gabe

Justiziari dagokionez, Estatuak 600 milioi pezeta

ordainduko dizkio Nafarroari (24 milioi libera). Horren truke, Nafarroako Administrazioak 300 langile hartuko ditu bere gain, bai eta Foru Erkidegoko Justizia egoitzen ardura ere. Dena dela, Justiziako langileen egoera berezia izanen da; izan ere, akordioak zehazten du Foru Gobernuak ordainduko badie ere, Estatuako langileak izaten segituko dutela. Estatuak ezarri du zehaztapena, eta haren xedea langileen soldata Foru Administrazioako langileen soldatarekin parekatzerik ez egotea da. HBk zehaztapena kentzeko eskatu zuen. Proposamenari botoa

ematerakoan talde guztiak abstenitu ziren, eta UPNk kontra bozkatu zuen. Erregionalistek boto gehiago dutenez, proposamena atzera bota zuten, eta HB abstenitu egin zen akordioaren bozketan.

Burguetek hautetsien lana goretzi du udal berrien 20. urteurrenean

■ Udal politikak poz baino atsekabe gehiago ekartzen duela dio

Erredakzioa/Iruñea

NAFARROAKO Udal eta Kontzejuen Federazioko lehendakari Jose Andres Burguetek Nafarroako 3.000tik gora alkate eta zinegotzien lana goraipatu zuen, diktadura osteko udalen 20 urteurrena ospatzeko ekitaldietan. Burgueteren esanetan, udalgintzak «sakrifizio nabarmenak exijitzen ditu, poz baino atsekabe gehiago ematen du».

Astelehenean 20 urte beteko dira udal korporazio berriak osatu zirenetik. NUKFko lehendakariak nabarmendu zuen udaltan gobernu demokratikoak izateak lagundu egin duela «egun dauzkagun ongizate mailak lortzen». Goizeko ekitaldian UPNko Rosa Lopez senadoreak eta PSNko Carlos Chivite diputatuak ez ezik udalen federazioko orain eta lehengo zuzendaritzetako kideak izan ziren. Tomas Caballero UPNko zinegotzia ere izan zuten gogoan.

HBk ez du arrazoirik ikusten Bilboko Udalaren 20 urteko jarduna ospatzeko

■ Franco hil osteko udalen eraketa gogoratuko du Udalak ekitaldi batean

Iñaki Uriarte/Bilbo

BILBOKO UDALAK harrera egingo du udaletxean hurrengo astelehenean Francoren diktadura ostean sortu ziren udal demokratikoen eraketa ospatzeko. Xede berarekin 1799-1999 bitartean udal agintariak izan zirenen erakusketa izango da Bidebarrietako liburutegian.

HBko hiru belaunaldietako zinegotziek ospakizunetara-

ko arrazoirik ez dagoela nabarmendu zuten. Ibon Arbulu zinegotziak azaldu zuen egun Euskal Herrian ezer ospatzeko badago ez dela udalen 20 urteko jardueraren, «Euskal Herriko gehiengo politiko, sindikal eta sozialak fase hau amaitutzat jo eta marko demokratikoetara jotzeko apustua egin duelako». Arbuluk gogoan izan zituen duela 20 urte alkateorde izan zen Santi Brouard, eta baita egun kar-

tzelan dauden Tasio Erkizia, Carlos Rodriguez, Koldo Celestino eta Sebas Prieto zinegotzi ohiak ere.

Josu Barandikak udalen legea gaitzetsi zuen, hainbat alderdiren ekarpen politikoa baztertzen duelako. Lander Etxebarriak, berriz, Armada laguntzeko bulegoaren desagerpena, euskalduntze plangintzaren garapena eta herriarren parte hartzearen aldeko apustua egin zuen.

Sagastume Espainiako espetxe batera itzularaziko dute haurra izan eta berehala

Euskal Herrian haurra eta ama batera egoteko leku egokirik ez dela argudiatu dute

Erredakzioa / Donostia

◀ **Martuteneko espetxean izango du bere haurra Maitane Sagastume preso donostiarrak, laster. Hain zuzen, haurdun zegoelako ekarri**

zuten Euskal Herrira. Nolanahi ere, haurra izatean Sagastume Espainiako espetxe batera itzularaziko dute, Euskal Herrian ama eta haurra elkarrekin egoteko egokitutako presondegirik ez dagoela argudiatuz. Mar-

tuteneko euskal preso politikoei gogor kritikatu dute Maitane Sagastumeren kasua, eta, orokorrean, emakumezko euskal presoek Espainiako espetxeetan pairatzen duten egoera.

URTE hasieran ekarri zuten Maitane Sagastume preso Valladolideko espetxetik Euskal Herrira. Sagastumek berak egin zuen eskaera, haurra Euskal Herrian eduki nahi zuelako. Donostiako presoaren nahi bakarra, baina, ez zen haurra Euskal Herrian edukitzea, ondoren ere Euskal Herriko espetxe batean geratu ahal izatea baizik. Eskaera onartu ondoren, ordea, Espetxe Erakundeek jakinarazi zioten haurra jaio ostean Espainiako espetxe batera itzularaziko zutela. Aipagarria da, bestalde, eskaera iazko azaroan onartu arren, hiru hilabetetik gora itxaron behar izan zuela Euskal Herrira ekarri zezaten.

Gaur egungo egoera, beraz, honakoa da: Sagastumek egunotan izango du haurra, eta berehala itzularaziko dute Espainiara, haur jaio berriarekin. Espetxe Erakundeek argudiatu dutenez, Euskal Herriko espetxeetan ez dago ama eta haurra batera egon ahal izateko egokitutako lekurik, eta horregatik eramango dute berriz Espainiara.

Martuteneko euskal preso politikoei gogor kritikatu dute Sagastumeren kasua; eta, bide batez, emakumezko euskal presoek Espainiako espetxeetan pairatzen duten egoera gaitzetsi dute.

ARTXIBOKOA

Amnistiaren Aldeko Batzordeek urtero Martutenera egiten duten martxaren irudi bat.

«Hau ez da euskal preso politikoko batek haurra espetxean izango duen lehen aldia, baina bai haurra eta ama elkarrekin Euskal Herriko urrunduko dituztena», adierazi dute Martuteneko presoek, EGUNKARIARA igorritako eskutitz baten bidez. Ildo horretan, presoek gogor kritikatu dute ama eta haurrarentzako leku bat egokitzeko ahaleginik ez egin izana: «Honi lotu behar zaio ez dagoela inolako leku egokitze

saiakerarik, eta, Madrildik antolatzen duten espetxe politikari leialtasunez jarraiturik, hemengo zuzendaritzei oso erraz eta merke ateratzen zaie haurdun dagoen emakumea Madrilerara aldatu eta urruntzea».

Emakumeen egoera

Martuteneko presoek, gainera, emakumezkoek espetxeetan pairatzen duten egoera salatzen dute. «Pilatuta bizitzea

ra behartuta daude emakume presoak; kasu errazenean lautik gora emakume konpartitutako ziegetan», azaltzen dute Martuteneko presoek. Gogorrena, hala ere, ezartzen zaie isolamendua dela diote, eta emakumezkoen kasuan errazagoa dela sakabanaketa: «Emakume presoek kopurua kontuan hartuz, oso erraza gertatzen zaio etsaiari emakumeak banaka dispersatu eta isolatzea».

Estevez Paz presoak hogeit egun daramatza gose greban Frantziatik Espainiara ez kanporatzea galdegiteko

■ *Zigorra 29an betetzen duenez, litekeena da Frantziako Poliziak atxilotu eta Espainiakoaren esku uztea*

Erredakzioa / Donostia

◀ **JUAN CARLOS ESTEVEZ PAZ** Altzako presoak hogeigarren eguna betetzen du gaur gose greban. Frantziako Neuvi-eko espetxean dago, eta hilaren 29an beteko du Frantziako ezarritako zigorra. Espainiara kanporatua izateko arriskuan da, ordea. Hain zuzen ere, horri aurka egiteko erabaki zuen gose greba

hastea. Estevez Pazek bederatzi kilo galdu ditu dagoeneko.

Iragan asteartean, Marilu Bella Bringas kanporatu zuten Frantziatik Espainiara, eta Amnistiaren Aldeko Batzordeek jakinarazi dutenez, Estevez Paz aurten kanporatzen duten hirugarren euskal preso izango litzateke. AABek nabarmendu nahi izan dute Marilu Bellak kan-

poratua izan ondoren tratatu txarrak pairatu zituela Espainiako Poliziaren esku; eta, ildo horretan, Estevez Pazekin ere gauza bera gertatuko den kezka agertu dute.

Hala, torturen arriskua salatzeke eta Europako herriarren euren bizilekua aukatzen duten eskubidea aldarrikatzeko, Donostiako Altza auzoko zenbait bizilagun Neuvi-era abiatuko dira

bihar. Helburua, espetxe aurrean kontzentrazioa egitea da, espetxeko zuzendariarekin biltzea da. Zuzendariari eskatuko diote Frantziako Gobernuaren aurrean gestioak egitea, Estevez Pazek nahi duen lekua aukatatzeko modua izan dezan. Izan ere, Espainian ez du kausa irekirik, eta, zigorra bete ostean, non bizi aukeratzeko eskubidea du.

laburrean

■ **Medikuarengana**
zeramatela Sergio Polo presoak jasandako tratatu txarra salatu dute Senideek

SERGIO POLO presoak tratatu txarrak pairatu zituen iragan astean poliziaren eskuetan, espetxetik medikua ikustera zeramatela. Izan ere, Polori igeltsua jarri zioten eskuan atxilotua izan ondoren, eta horregatik eraman zuten medikuarengana azterketa egitera. Senideak taldeak jakinarazi duenez, biderako hankak lotu zituzten, eta bidean bultzatu eta iraindu egin zuten. Azaldutakoaren arabera, medikuek hankak askatzeko eskatu zieten poliziei, ez zelako horren beharrik. Bestalde, medikuek igeltsua kentzean, Polok adierazi zuen oraindik ere oinaze handiak zituela.

■ **Presoen gutunekin**
Europa Pressek egin filtrazioa gaitzetsi du Herri Batasunak

«EUROPA PRESS agentziak zortzi euskal preso politikoren eskutitzak argitaratu ditu, presoek eta haien senide eta lagunek intimitaterako duten eskubidea urratuz», adierazi zuen HBk atzo, hedabideetara igorritako prentsa ohar baten bitartez. Ildo horretan, informazio agentziari leporatzen diote «Espainiako Barne Ministerioak bideratutako gerra zikin mediatikoan» laguntza ematea. HBren ustez, «espainiar nazionalismoaren menpe dauden komunikabideek probokazioaren eta gerrako kazetarietza egiten dute».

■ **Presoak Euskal**
Herriratzeko ekimenak Ondarroan eta Abusun

ONDARROAKO hainbat taldek deituta, bihar arte luzatuko diren ekimenak hasi ziren atzo kartelada eta hitzaldi batekin. Gaur zinegotzien kontzentrazioa eta batel eta piragua frogak egingo dira, eta arratsam senideei omenaldia egingo zaie. Bihar mendi txangoa, kalejira eta Udalak deitutako kontzentrazioa izango dira. Egun lau ondarrutar daude preso: Isidro Garalde, Kandido Zubikarai, Estanis Etxaburu eta Kepa Badiola. Bestalde, Bilboko Abusu auzoan kanpaldia bat hasi dute hiru laurdenak beteta dituen Fernando Pedrosaren askapena eskatzeko.

Sudupe eta Alkiza izango dira EAJ-EAren hautagai nagusiak Gipuzkoan foru bozetan

Deba-Urola eta Oria eskualdeetako hautagaien berri ere eman zuten atzo Donostian

Efe / Donostia

Roman Sudupe aurkeztu du EAJ-EAk Gipuzkoako ahalzun nagusi izateko hautagai, eta Iñaki Alkiza Batzar Nagusietako hautagai. Horiez gain, Deba-Urolako eskualdeko zerrendaburu Esther Larrañaga izango da (EA) eta Antton Jaime Oria eskualdekoa (EA).

ROMAN SUDUPE egungo Gipuzkoako diputatu nagusia aurkeztu du EAJ-EAk berriz ere kargu hori izateko hautagai. Batzar Nagusietarako, oster, Iñaki Alkiza batzarkidea aurkeztu du koalizio horrek.

Bi hautagaiak izan ziren atzo EAJ-EAk deituta egin zen aurkezpen ekitaldian. Horiekin batera izan ziren Deba-Urola eskualdeko hautagai Esther Larrañaga (EA), Oriako hautagai Antton Jaime (EA), Joseba Egibar EAJko bozeramailea eta Yon Goikoetxea EAKo Gipuzkoako presidentea.

Sudupek hitza hartu zuen hautagaiak aurkeztu ondoren, eta esan zuen euskal gizartea «oso une interesgarria» dagoela. Era berean, «Euskal Herrian hasia den prozesu politiko eta sozial berria sendotu beharra» nabarmendu zuen, «asmoak eta nahiak bide politikotik soilik» adieraz daitezkeen. Indarkeriari erreferentzia eginez, esan zuen iraganeko uneak atzean utzi behar direla.

Etorkizunaren eraikitzea «nahi dena izatean oinarritu-

ANTONIO ALONSO / EFE

EAJ-EAren Gipuzkoako Foru Aldundirako eta Batzorde Nagusietarako hautagaien aurkezpena, atzo.

rik guztion artean egin behar dela» aldarrikatu zuen Gipuzkoako aldun nagusiak.

Bestalde, salatu zuenez,

«alderdi batzuek garatzen duten taktikaren bitartez politika muturrera eramatea arriskua dago».

Europako zerrenda negoziazio bidean

EAJ eta EA Europako hauteskundeetan elkarrekin aurkezteko aukera aztertzen ari dira EAJ eta EA, Joseba Egibarrek eta Yon Goikoetxeak onartu zuten. Dena dela, zehaztasunetan sartzeari uko egin zioten, eta «negotiazio bidean» daudela esan.

Aurreko hauteskundeetan EAJk Koalizio Nazionalista izeneko zerrendan parte hartu zuen Unio Ma-

llorquina, Coalicion Canaria eta beste talde batzuekin batera, eta EAK ER-Crekin osatu zuen koalizioa. Oraingoan Koalizio Nazionalista zatitu egin zela ikusirik, EAK eta ERCK elkarrekin joateko aukera aztertzeke eskatu zioten EAJri. Une honetan alderdi honek mahai gainean jarritako proposamen zehatza aztertzen ari dira.

Batzorde Nagusietarako hautagaiburu Iñaki Alkizak ere hitz egin zuen. Azpimarratu zuen elkarlana egiteko beharra, «Gipuzkoa eremu guztietan orekatzeko». Herrialde sendo eta gainontzekoei irekia behar duela izan Gipuzkoak esan zuen.

Joseba Egibarrek hartu zuen hitza ondoren, eta Euskal Herria itxaropena bizitzen ari dela azpimarratu. «Itxaropen horrek alderdien erantzuna behar du, eta horretarako indarrak batu behar dira». Horretan daude EAJ-EA elkar lanean Egibarraren arabera, eta ez dela batere inprobisatua koalizioa esan zuen: «Denbora asko daramate EAJk eta EAK hainbat instituziotan elkarrekin gobernatzen».

Goikoetxeak azpimarratu zuen EAJ-EA koalizioaren izaera bateratzailea.

■ Gaur eztabaidatuko dute CDN, UPN eta EA alderdiek Nafarroako zerrendetako hautagaiez

UPN, CDN, eta EA alderdiek gaur eztabaidatuko dituzte hauteskundeetan aurkeztuko dituzten Udala eta Legebiltzarrerako hautagaiak. UPNk 10.000 biztanletik gorako udaletan izango dituzten alkategaiak eta Nafarroako legebiltzarkidegaiak eztabaidatuko dituzte. Bi organoetarako zerrendak osaturik dituzte jada. Bien bitartean, EAK bi zerrenda proposatu ditu Legebiltzarrerako, eta gaur bertan erabakiko dituzte hautagaiak. Azkenik, CDNk erabaki beharko du Iruñean egun alkate den Javier Chorrauten atzetik doazen hautagaiak. Legebiltzarreko hautagaiak datorren astean aukeratu dituzte.

■ Javier Beaskoetxea aurkeztu du EAK Bizkaiko Batzar Nagusietarako zerrendaburu

ATZO onartu zituen EAK Bizkaiko Batzar Nagusietan izango diren hautagaien zerrenda. Lehena Javier Beaskoetxea izango da. Bigarrena, Eugenio Iriondo; hirugarren, Txemi Tejedor, eta laugarren Edurne Gumuzio.

■ Bilboko PPK dio EAJk bere interesen arabera erabiltzen dituela eskualde kontseiluak

BILBOKO PPK uste du EAJk haren mesederako diren hainbat ekitaldi antolatzen dituela eskualde kontseiluak erabiliz. PPK leporatu zion atzo EAJri Kultur arloa erabili dela EAJk nahi dituen ekitaldiak antolatzeko ondo datozkion gonbidatuak ekarriz. Datorren ostegunean Abandoko historiari buruz izango den mahainguria ezarri zuen adibide.

Proposamen zehatzak galdegin dizkie Ipar Buru Batzarrak sozialistei

■ Chevenementen erranak «toxikazio kanpaina» direla dio Iparraldeko EAJk

Hur Gorostiaga / Baiona

IPARRALDEKO sozialistek Frantziako sozialisten buruekin hizkuntzaz, unibertsitateaz eta instituzioaz egindako goi bilkuraren berri «atseginenez» jaso duela adierazi du Iparraldeko Eusko Alderdi Jeltzaleak. Hala ere, errandakoak sustengatzeko «proposamen zehatzak» galdegin dizkie sozialistei. Sozialistek «Iparraldearendako garapen

instituzional oro posible» zela adierazi berri dute zuten.

«Maitiak errandakoek argi adierazten dute Chevenementek errandakoak ez zutela funtsik, herritarren eta hautetsien Euskal Departamenduaren eskaera desbideratzea helburu duen kanpainaren baitako ekimena zela frogatuz. Sozialista eta beren aliatuek duten guztia egin behar dute Paris konbentzitzeko» adierazi du Ipar Buru

Batzarrak. Alderdi abertzaleekin lan egiteko prest egotera dei egin diote alderdi sozialistari, instituzio eta hizkuntzaren arloan elkarlanerako prest daudela adierazirik. Voynet legeak aurrerapentzat jo arren, paysegitura «aski ez» dela dio. Gisa berean, Euskal Departamenduaren aldeko udalen mogimenduetan eta manifestaldira deitu duten Ehunen Deiarekin konda dezaten galdegin du.

IPAR EUSKAL HERRIAN GEHIENAK (% 59) EUSKAL HERRITAR ETA FRANTSES SENTITZEN DIRA ALDI BEREAN

Nafarren erdiek euskal herritartzat hartzen dute beren burua

■ Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleen artean hirutik batek euskal herritartzat soilik dauka bere burua

■ EAEko euskaldunen eta elebidun hartzaileen artean ia guztiek (% 92 eta % 90) euskal nortasuna baino ez dute sentitzen

■ Ipar Euskal Herriko bizilagunen erdiak baino gehiago euskararen ikaskuntza eta erabilera sustatzearen alde daude

Imanol Murua Uria / Donostia

NAFARREN % 45ek euskal herritartzat dute beren burua, eta beste % 10ek ere bai baina «neurri batean» bakarrik, Euskal Herriko Soziolinguistikazko II. Inkestan nortasunari buruzko emaitzetan ageri denez. Ipar Euskal Herriko biztanleen % 59k euskal herritar eta frantsesatzat dute beren burua, eta % 7k euskal herritartzat bakarrik. Euskal Autonomia Erkidegoan, hirutik bat soilik euskal herritar sentitzen da.

Nafarroan eremuka asko aldatzen dira nortasunari buruzko jarrerak: eremu euskaldunean % 80 euskal herritar agertzen da, % 6 euskal herritar «erdizka», eta % 11 ez dira euskal herritar sentitzen; eremu mistoan % 56k euskal herritartzat daukate euren burua, % 12k neurri batean eta % 26k ez dute euskal nortasunik sentitzen; eremu ez-euskaldunean % 18 euskal herritar sentitzen dira, % 8 erdizka eta % 71 batere ez.

Ipar Euskal Herrian, zenbat eta barnealderago, orduan eta euskal nortasun sendoagoa ageri da. Baiona-Angelu-Miarritze (BAM) eskualdean, %50ek euskal herritartzat eta frantsesatzat dute beren burua, % 4k euskal herritartzat soilik eta % 45k frantsesatzat soilik. Lapurdiko barnealdean, % 64k diote euskal herritar eta frantses direla, % 10ek soilik euskal herritar direla eta % 21ek soilik frantses direla. Nafarroa Beherean eta Zuberoan, aldiz, lautik hiruk aitortzen dituzte euskal eta frantses nortasunak, % 12k euskal nortasuna besterik ez eta % 12k frantses nortasuna baino ez.

Gipuzkoarren % 40k, bizkaitarren herenak eta arabarren % 13k diote soilik euskal

herritar direla. Euskal eta espainiar nortasunak, biak, aitortzen dituzte gipuzkoarren % 45ek, bizkaitarren erdiek eta arabarren % 68k. Eta soilik espainiarrak direla sentitzen dute gipuzkoarren % 5ek, bizkaitarren % 8k eta arabarren % 10ek.

Nabarmentzekoa da EAEn euskaldun eta elebidun hartzaile ia guztiek (% 92 eta % 92, hurrenez hurren) soilik euskal herritartzat dutela euren burua. Jatorrizko euskal herritarretan, erdiek baino gehiagok ere (% 56) sentimendu bera dute euskal nortasunari buruz. EAEko etorkinen artean, % 22k soilik espainiartzat hartzen dute euren burua.

Euskara sustatzearen aldeko jarrera

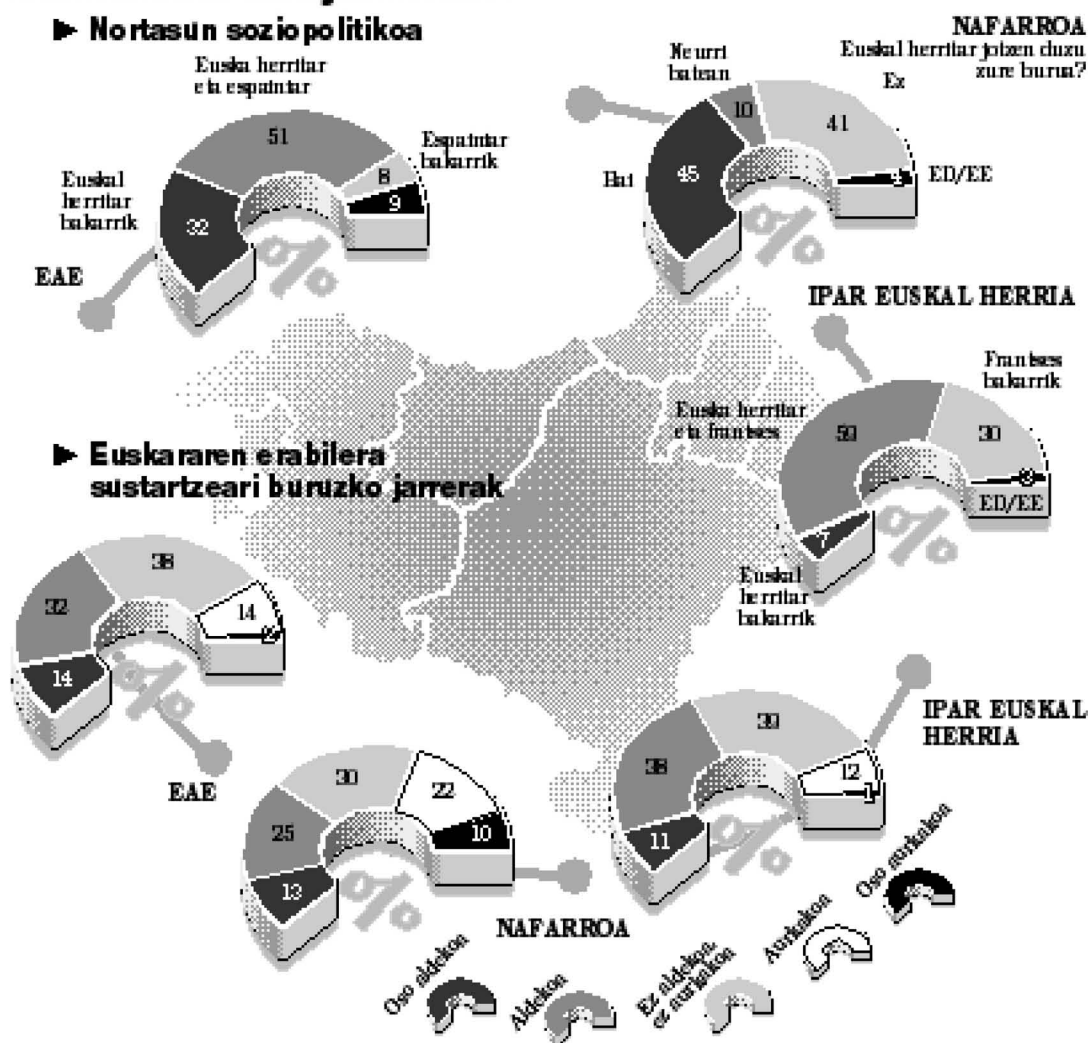
Nafarroako eremu euskaldunean, gehienak (% 78) euskararen ikaskuntza edo erabilera bultzatzearen aldeko jarrera dute eta % 5 baizik ez daude kontra. Eremu mistoan, % 44 daude alde eta ia laurdenak (% 23) aurka. Baina eremu ez-euskaldunean % 18k baino ez dute onesten eta erdietatik gora (% 53) daude aurka.

Nafarren ia herenak (% 30), bestalde, saiatu izan dira euskara ikasten edo hobetzen irakaskuntza-sistematik kanpo.

Nafarroa Beherean eta Zuberoan, % 69 daude euskararen sustapenaren alde eta % 4 bakarrik aurka. Lapurdiko barnealdean, % 53 alde eta % 13 aurka. Eta BAMen, % 39 alde eta % 15 aurka.

Bizkaian, % 46 euskararen ikaskuntza eta erabilera sustatzearen alde daude eta % 16 aurka, Gipuzkoan % 54 alde eta % 11 kontra, eta Araban % 28 alde eta beste horrenbeste kontra.

Nortasuna eta jarrerak

puntu puntu

Gehienak ados hizkuntz politikekin

■ Nafarroako Gobernuaren eta Eusko Jaurlaritzaren hizkuntz politikei egoki irizten diete herritar gehienek, Soziolinguistikazko II. Inkestan ageri denez.

Nafarroa

Hizkuntz politika • Bostetik batek on irizten dio Nafarroako Gobernuak, oro har, darabilen hizkuntz politikari. Hirutik batek, ordea, gutxi egin dela deritzo, eta % 5ek gehiegi egin dela.

Irakaskuntza • Irakaskuntzaren alorrean, Gobernuaren politika ona da % 22rentzat, gutxi egin da % 35en iritziz, eta gehiegi % 4ren ustez.

Administrazioa • Administrazioaren euskalduntzean, % 18rentzat ona da hizkuntz politika, % 29k gutxi egin dela uste dute, eta % 5ek gehiegi egin dela.

Euskal Autonomia Erkidegoa

Irakaskuntza • Eusko Jaurlaritzaren hizkuntza politika egokia da % 54ren iritziz, gutxi egin da % 10en ustez, eta gehiegi % 5en ustez.

Administrazioa • Administrazioaren euskalduntzeari dagokionez, % 43k uste dute egokia dela, % 12k desegokia dela «gutxi egin delako», eta % 8k desegokia dela baina «gehiegi egin delako».

Orokorrean, kezka

Salbuespenak salbuespen, euskalgintzan ezkortasunez ikusten dira inkestak plazaratu dituen emaitzak

Iñaki Petxarroman / Donostia

BERRIAK ez diren arren, Soziolinguistikazko II. Inkestak emandako emaitzak «kezkatzeak» iruditu zaizkie EGUNKARIA-k itaundu dituen euskaltzaleei, salbuespen batzuk salbu.

Jose Jabier Iñigo • Kontseiluko kidea

«Zeuden susmoak baieztatu ditu»

► Jose Jabier Iñigo Kontseiluko kideak adierazi duenez, inkesta «oso inportantea» iruditzen zaio, administrazioen arteko elkarlanaren «adibide eredugarria baita». Ildo horretan, inkestak jarraipena izango duela jakiteak ere garrantzi handia duela dio. «Erreferentzia bat da jakiteko zer gertatzen ari zaigun». Bestalde, azaldu diren datuek ez diote sorpresa eman. «Euskalgintzan eta euskararen munduan zeuden intuzioak konfirmatu egiten dira inkestarekin, eta oinarri zientifiko bat ematen die».

Estebe Eigerabide • Seaskako zuzendaria

«Eleak ez dira aski»

► Eigerabideren ustez, inkestatik ateratzen den ondorio garrantzitsuenak da euskararen egoera «biziki kezkarria» dela Ipar Euskal Herrian, «batez ere Baiona-Angelu-Miarritzen». Haren esanetan, «behar-beharrezkoa da hizkuntz politika bat Iparraldean, ezin baitugu euskara desagertzerat utzi». Gainera, egiazko hizkuntz politika bat martxan ezartzeak erraz nahi du neurriak gauzatzen hastea, «eleak ez baitira aski». Horrela, Seaskako kideak lau neurri eskatu ditu: Beta D ereduak bultzatzea, lehentasuna emanez BAM guneari; bestetik, euskarazko irakaskuntzak behar dituen azpiegiturak sustatzea; euskal komunikabideak egiazki sustatzea; eta elebitasuna garatzea zerbitzu publikoetan, euskarak bizi bat izan dezan familiatik landa. Hori gauzatzeko Hizkuntz Kontseilua behar da, Eigerabideren irudiko, baina «behar diren ahalekin».

EDURNE KOCH

Fernando Perez de Viñaspre, Josune Ariztondo eta Erramun Baxok EKEko lehendakaria, herenegungo aurkezpenean.

Anjel Mari Elkano • HBko Euskara arduraduna

«Alarma gorria piztu dute»

► HBko Euskara arduradunaren esanetan inkestaren emaitzekin «alarma gorria» piztu da, nolabait baieztatzen delako Unescok esaten duena: 4.000 hizkuntzetatik gehienak desagertuko direla, eta artean euskara. Haren irudiko, inkestak argi uzten du hizkuntz kolonizazioa pairatzen duela Euskal Herriak. Gainera, aginte publikoen aldetik izan den jardura arautzaile eta suspertzaile «eskasa» salatu du. Bere iritziz, «derrigorrezkoa da menpekotasunezko hizkuntz politika gainditzeko politika berria bultzatzea». Hori hiru puntutan oinarrituko litzateke: euskara ofiziala izatea Euskal Herri osoan, Hegoaldea eta Iparraldea bat hartuko litzukeen erakunde bat sortzea, eta hizkuntz politika bakarria izatea, tokian tokiko egoera soziolinguistikoa kontuan hartuko litzukeena.

Sagrario Aleman • IKAKo irakaslea

«Datuek gogorrek eta ezkorrek dira»

► Arturo Campion euskaltegi-ko zuzendariarentzat «gogo-

rrak eta ezkorrek» izan dira inkestaren datuak. Alemanen iritziz, euskaltzaleek urteetan irakaskuntzan jarri dituzte indar guztiak, eta bide horrek ez du eman espero zen emaitza. «Nire ustez, euskaltzaleek irakaskuntzan jarri dugu askotan esperantzaren oinarria. Uste dut, datuak ikusita, ez dela emaitza onik etortzen hori bakarrik eginda». Gainera, Alemanen irudiko, erdaldunen gehiengo hain nabarmena izateak «traba handia» jartzen dio euskararen erabilerari. Hala ere, inkestak badu alde baikor bat, bere ustez, errealitatea behar den modukoa agertu baitu: «Euskaltzaleak, askotan, gure ingurune hurbilenetik atera gabe ez baitugu gogoetarik egiten kanpogan gertatzen denari buruz».

Jokin Azkue • HABEko zuzendaria

«EAEko bilakaera oso positiboa da»

► Azkuek dioenez, inkesta tresna oso inportantea da hizkuntzaren osasuna neurtzeko, eta jakiteko lurralde bakoitzeko hizkuntz politikak zer nolako eragina izan duen. Ildo horretan, nabarmendu du EAEn «bilakaera oso positiboa» izan dela, hezkuntzarengatik eta

transmisioaren bilakaera positiboagatik. Ipar Euskal Herriko egoera iruditzen zaio kezkarria. «Hor bideak bilatu beharko dira den artean galera eteteko eta euskarak behar duen pisa eta garrantzia emateko». Iparraldeko egoeraren kasuan, Euskara Biziberritzeko Planak zehazten duen bidetik jotzea ikusten du komenigarri Azkuek.

Xabier Huizi • Gipuzkoako Foru Aldundiko Euskara zuzendaria

«Harro gaude Gipuzkoako datuekin»

► Huiziren irudiko, inkestak argi utzi du hizkuntz politika dagoen lekuetan euskara berreskuratzen ari dela. «Harro gaude Gipuzkoan ia %60a iristen garela elebidunak, eta bestalde, azpimarratuko nuke hor nabarmentzen direla lurraldeen arteko hizkuntz politika diferenteak. Baieztatzen du Gipuzkoan dagoen hizkuntz politikaren balioa, ez bakarrik Diputazioaren aldetik, baizik eta baita udalen aldetik ere». Gainera, Huiziren esanetan, behar gehien duten herrialdeek «hizkuntz politika indartsuagoa» egin beharko lukete, eta justu kontrakoa gertatzen ari da Euskal Herrian.

Jakes Bortairu • Iparraldeko AEK-ko arduraduna

«Ekinthen ordua da»

► Bortairouk nabarmendu du datuak ez zirela berriak Ipar Euskal Herriko euskaltzaleentzat. Haren arabera, ongi adierazten dute «egoeraren larria» eta zer premia dagoen zenbait gauza lortzeko, hala nola euskararen ofizialtasuna, hizkuntz politika bat martxan jartzeko. Bere esanetan, ele ederrak alde batera uzteko eta ekin tzei ekiteko garaia da, eta, ildo horretan, Hizkuntz Kontseilua sortzeko premia nabarmendu du: «Alabaina, Antolakuntza Eskeman proposatzen zena, eta ez orain gauzatu nahi duten sasi-proiektua». Bortairouk gaineratu du datuek argi azaltzen dutela agintarien «axolagabekeria», euskararen inguruko lorpen guztiak «herri mugimenduari esker» izan baitira.

Jon Sarasua • bertsolaria

«Erabiltzen ari diren patrioiak eskasak dira»

► Sarasuak adierazi duenez, «inkestaren inguruan, eta oro har azken aldia, administrazioa egiten ari den bere politikaren autobonboa kezkatzeko iruditzen zait. Eta berdin euskalgintzako jendeak diskurtso politiko ki zuzena egin beharrekin duen gaitasun kritiko eta pentsamendu falta». Haren esanetan, «datuetan gauza onak eta txarragoak daude, baina arazoa %tan han gora edo hemen behera egitea baino sakonagoa da. Erabiltzen ari diren patrioiak eskasak dira nire ustez. Oinarri gabezia handia dago. Hizkuntz garapenaren ikuspegi sakon eta sortzaileenetatik urrun daude euskararen teknokratak. Globalizazio hazkorren aroan bizi-kinka interesgarria goaz, eta erabaki ahalmena dagoen lekuetan klabe gutxi dabil nire ikuspegitik». Sarasuari iruditzen zaio «inkestak gutxi gorabehera denok sumatzen genuena» erakusten duela. «Eta sumatzen genuen hori niretzat ez da 'gora gu ta gutarrak' esan eta elkarlanean kontinuismoan segitzekoa».

Biharko Kirol Festak euskara ohiko bizitzan txertatzen lagunduko duela diote eragileek

Ikastolek, EGUNKARIA-k eta Donostiako Udalak batera aurkeztu zuten atzo jaia

Arantxa Iraola / Donostia

Bihar Donostian Ikastolen Elkartek eta EUSKALDUNON EGUNKARIA-k elkarlanean antolatutako jai erraldoia egingo da: *Kirol Festa Euskaraz*. Bertan, 1.600 haur baino gehiagok hartuko dute esku. Egun beteko jai egitarauan, hamaika kirol probatan jarduteko parada izango dute. Ezpainetan, berriz, hizkuntza bakarra izango dute: euskara. Gure hizkuntza gaztetxo- en ohiko bizitzan «txertatzea» baitu helburu nagusietako bat jai handi honek.

EUSKAL HERRI osoko 32 ikastolatak haurrek hartuko dute esku bihar Donostian egingo den *Kirol Festa Euskaraz* jai. Ikastola bakoitzetik 50 ume joango dira, guztiak 10 eta 14 urte bitartekoak. Topaleku Anoetako kirol instalazioak izango dituzte eta horietan hainbat kirol egiteko modua izango dute. Ez da kirol jarduera hutsa izango, ordea, jai handi horren jomuga.

«Ekimen hau testuinguru batean txertatu behar da», esan zuen atzo jai handi honen aurkezpenean *Euskaraz Bizi* ekimeneko ordezkari Antton Amondarainek. Izan ere, ekimen horren itzalean daude Kirol Festa honetan esku hartuko duten ikastola guztiak, eta horixe du jaiak berak ere helburu nagusi: haurrek euskaraz bizitzen ikastea. Argi zehaztu zuen hori Antton Amondarainek.

Urzaleak, Beatriz Otaegi, Antonio Campos, Martxelo Otamendi eta Antton Amondarain, atzoko agerraldian.

«Arlo ludikoarekin zerikusia duten esparruetan euskarak ere ardatz izan behar du».

Ildo berean hitz egin zuten atzoko aurkezpenean Ikastolen Elkarteko lehendakari Antonio Camposek, Donostiako Udaleko Euskara zinegotzi Beatriz Otaegik eta

EUSKALDUNON EGUNKARIA-ko zuzendari Martxelo Otamendik. Ikastolen Elkartek eta EGUNKARIA-k elkarlanean antolatutako ekimena da Kirol Festa eta Donostiako Udala, laguntzaileetako bat da.

Euskarak gaztetxo- en eguneroko bizitzan txertatu

behar duela esan zuten atzo ekimen hau aurkeztu zuten jardun zuten guztiek, eta Kirol Festak horretan lagunduko duela. Festari buruzko zehaztapenak, berriz, Urzaleak elkarteko kideek eman zituzten, beraiek atondu baitute dena.

Kirol arloko materiala, euskaraz

KIROL arloko euskarazko materialaren eskasia dela eta, *Kirola Euskaraz* planaren Gipuzkoako programaren barruan, Deba bailarako udalek oinarritzeko kirol-materialak euskaraz sortzeko bekak jarri dituzte martxan.

Ekimen hau bederatzigarren aldiz atondu dute eta bi

kirol izango ditu ardatz: gimnasia erritmikoa eta herri kirolak. Bi kirol horietan jarduteko kirol-materialak euskaraz sortzea da beken helburua, eskola-kirolean, heziketa fisikoan eta klubetan lanean dabil- tzan teknikari eta irakasleek erabil ditzaten.

Beka horiek eskuratzeko

eskaerak aurkezteko azken eguna maiatzaren 28a izango da, eta horretarako, Bergarako Kiroleko Udala Zerbitzura jo beharko da.

Ebaluaketa batzorde batek aztertuko ditu eska-riak, eta adjudikazioa eraba- kitzerakoan, fitxen interesa zein hizkuntzaren egokita- suna baloratuko dira.

Zaldibarko Udalak eta UEMAk gogor kritikatu dute Espainiako Auzitegi Gorenak kaleratutako sententzia

■ *Garbitzaile lanpostu baterako euskararen ahozko ezagutza eskatzea «diskriminatorioa» dela dio epaiak*

Jone Larrañaga / Donostia

ZALDIBARKO ALKATEAK, Blanca Onaindiak, gogor kritikatu du Espainiako Auzitegi Gorenak bertako Udalaren kontra kaleratu duen epaia, eta batez ere, epaia ezagutarazteko modua, alkateak berak komunikabideen bitartez jaso baitzuen atzo berria.

Herenegun zabaldu zenez, Espainiako Auzitegi Gorenak

baliorik gabe utzi zuen aurrez EAEko Auzitegi Nagusiak emandako epaia, zeinak legezkotzat jo zuen Zaldibarren frontoia garbitzeko lanetarako euskara baldintzatutako eskatzea. Gorenarentzat, ordea, hori «diskriminatorioa» da, batik bat zein lanetarako den kontutan hartuta.

Onaindiak epai horren atzean ikusten du Euskal Herrian euskara diskrimina-

tzeko erabiltzen dela esateko beharra. «Atzean hori dago argi-argi, eta horren adierazgarri da guri bidali baino lehen sententzia komunika- bideetan zabaldu izana. Penagarria», adierazi dio alkateak EUSKALDUNON EGUNKARIARI.

Zaldibarko alkateak bezala UEMAk lehendakariak ere, Iñaki Arregik, hitz gogorak izan ditu epaiaren kontra.

«Euskal Herrian lan egiteko euskara jakin egin behar da, hizkuntza ofiziala denez gero. Hori ondo ulertu zuen Zaldibarko Udalak. Espainiako futbol zelaian, adibidez, ez da langilerik batere egongo gaztelaraz ez dakienik. Eta hemen, aldiz, diskriminazioa omen da berezko hizkuntza jakitea. Erabat kritikagarria da», salatu zuen.

Euskara Elkarte eta Herri Aldizkarien Topaguneak batzar nagusia egingo du gaur Durangon

■ *Besteak beste, Kultur Errota ekimena nola indartu aztertuko dute*

Erredakzioa / Donostia

GAUR Durangon batzar nagusia egingo du Euskara Elkarte eta Herri Aldizkarien Topaguneak. Euskal Herri osoko 34 euskara elkarte eta 29 herri aldizkari daude elkarte horretan sarturik, eta bizi- ki kezkatzen dituzten hainbat konturi buruz hitz egingo dute talde horien ordezkariak.

Batetik, Kultur Errota izango dute hizpide. Hainbat tankeratako kultur ikuskariak egiten dira ekimen horren pean eta oso interesgarritzat dute, momentuz etekin oparoak eman dituela baitiote. Horregatik, ekimen hori nola indartu daitekeen aztertuko dute eta geografikoki zein zabalkunde izan dezakeen ere bai, Nafarroan eta Iparraldean ere zabaldu nahi baitute.

Ildo berean, gaurko batzarrean euskararen erabilera sustatzeko hainbat udalerritan egiten ari diren hitzarmenak aztertuko dituzte. Izan ere, tokian tokiko euskara elkarteek egiten dituzte normalean hitzarmen horiek.

Herri aldizkarien nondik norakoak ere hizpide

Herri aldizkarietan ohiko diren arazo eta kezkek ere tarte bat izango dute gaurko batzarrean. Eguneroko lanean sortzen zaizkien arazo nagusiak aztertuko eta beraiei lanak dituen punturik ahulenak zehazten saiatuko dira, ahal dela, ondoren, horiei aurre egiteko bideak ahotan hartzeko. Esate baterako, hizpide izango dute herri aldizkari guztientzako publizitate zerbitzu bateratua, nabarmen susper baititzake herri aldizkariak.

Ildo horretan bertan, herri aldizkariak elkarlanean zein zerbitzu gehiago sortu ditzaketen aztertzen ahaleginduko dira, eta oro har aldizkariaren garapenerako plan bat aurkeztuko da.

Eugenio Arraiza

• IRUÑEKO KOMUNIKABIDEAK SAKO ORDEZKARIA •

■ ■ ■ la hiru hilabeteren ondotik, azkenean Nafarroako Parlamentuak onartu du Gobernuak ez zuela ondo jokatu irrati lizentzien banaketan. ■ ■ ■ Arraizaren ustetan, argi geratu da haiek irabazi zutela lehiaketa eta UPNren euskararen aurkako jarrerak kendu ziela lizentzia. ■ ■ ■ Horregatik, pozik daude emaitzaz

Orain zer?

«Eskatzen jarraitu behar dugu. Orain administrazio arazoetarako auzitegian dago gaia, eta horren zain gaude»

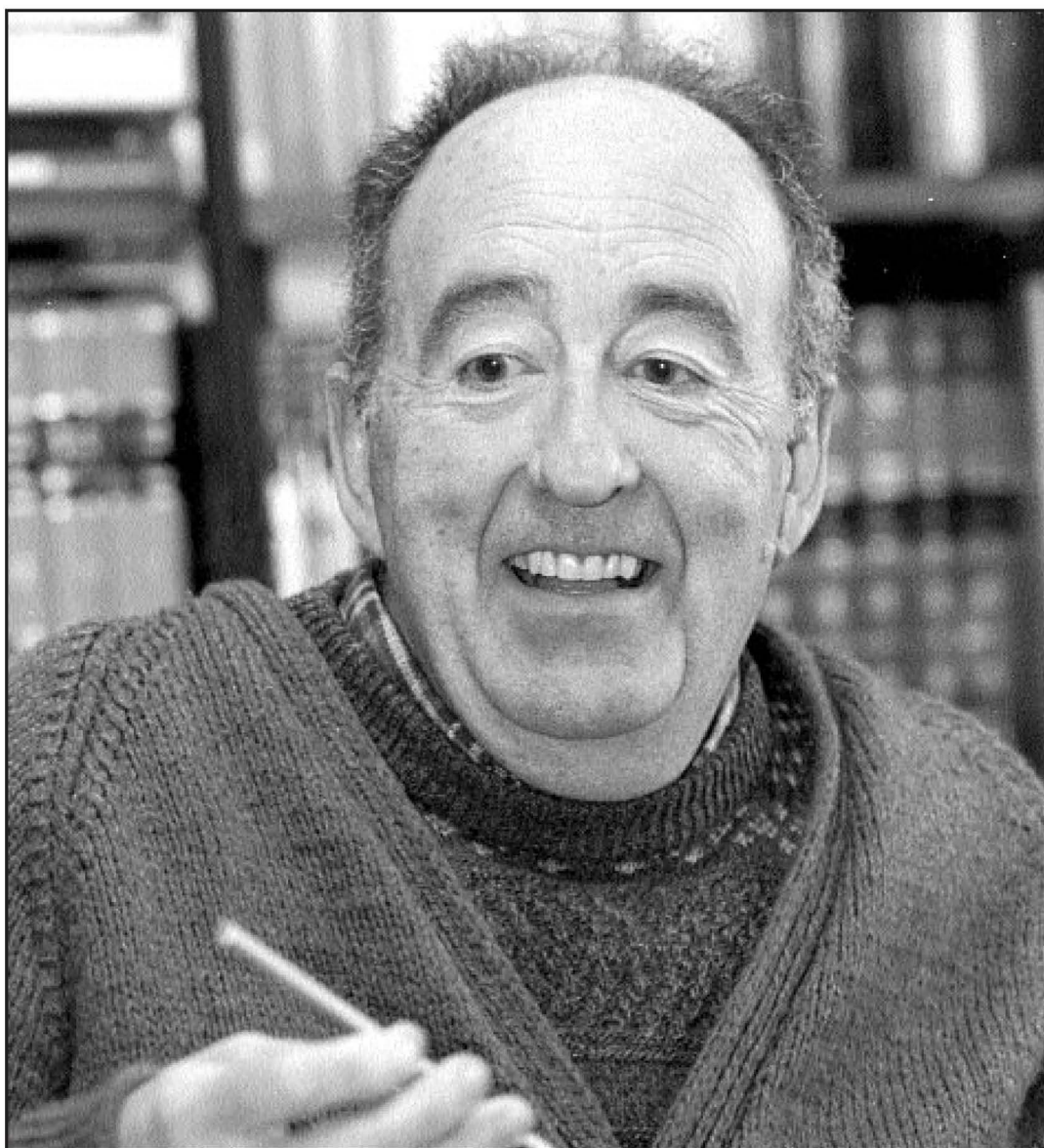
«Lapurreta garbia izan da»

■ **Hiru hilabeteko prozesuaren ondotik, pozik zaudete azken emaitzarekin. Baina Gobernuak esan du ez diola jaramonik egingo Parlamentuak erabakitakoari.**

Pozik gaude, bai. Alde bate-tik, erabakia argia da, lehiaketa irregularitasunez betea egon dela esaten baita eta bertan behera uzteko eskatzen baitu. Garbi zegoen lehiaketa ez zegoela antolatuta euskara saritzeko, eta, hala ere, guk aurkeztu genuen txostenak merezi izan zuen emakida, nahiz eta esku beltz batek aldatu zuen mahaiak erabakitakoa. Garbi zegoen guk irabazi genuela. Baina orain Parlamentu osoak eman digu arrazoia, eta aberastu egin dute txostena, guk aurretik genekiena. Gure dezepzioen artean, akaso, jarri beharko litzateke egiaztatu egin dela euskaldunon eskubideak ez direla betetzen Espainiako Justizian, nahiz eta Parlamentu osoak onartu guk irabazi dugula eta beste lehiaketa bat eskatu. Garbi dago baditugula eskubideak, baina lege honetan eta prozedura hauetan betetzeke gelditzen dira. Halaber, Nafarroako Gobernuaren eta UPNren jarrera euskararen aurkakoa da gero eta argiago, eta hori triste da.

■ **UPNk garbi egin du euskararen aurka, baina 1990ean beste lizentziak banatu zituen PSNko gobernuak ez zuen horren garbi azaldu, eta, hala ere, emakidarik gabe gelditu zineten orduan ere. Zer alde daude bi lehiaketen artean?**

Niretzat, oso desberdinak izan dira. Orduko hartan ez zegoen baremorik, irizpideak literarioak ziren, eta askoz zailagoa da jakitea hori betetzen duzun edo ez. Hemen puntuazioa zegoen, eta alde horretatik garbiagoa izan da lapurreta, atalez atal ikus daitezkeelako baremoak. Ekonomia arloan zero jartzea

ARTXIBOKOA

ezinezkoa da, adibidez. Bestalde, orduan irratia proiektua zen, erronka bat. Guk sinesten genuen proiektu hartan, eta historiak arrazoia eman digu, baina artean ez genuen ezer frogaturik. Orain, hamar urteko esperientziarekin, finantzatzen dela frogatuta eta zerbitzua ematen dugula jakinda, horren aurka jotzea guztiz anti-

demokratikoa da. Informazioaren aniztasuna gordetze-arren egiten da irrati frekuentzien banaketa, eta eskaera sozialari erantzutearren. 1990ean bazegoen eskaera, baina orain are argiagoa da. Aniztasunari dagokionez, 16 irrati erdaldun dira Iruñerrian, eta euskarazko bakar bat ere ez.

■ **Parlamentuak esan du,**

batzorde baten bidez, berriro aztertu beharko litzatekeela 1990eko lizentzien ondotik emititzen ari diren irratiek baldintzak betetzen ote dituzten. Hortik zeozer espero daiteke?

Garbi dago nola jokatu duten —Radio Blancak lizentzia saldu baitzion Onda Cerori—, eta orain bukatzen zaie 10 ur-

teko epea. Beraz, kendu egin beharko litzateke lizentzia hori, eta beste lehiaketa bat atara beharko lukete.

■ **Ikerketa Batzordean lanean hasi baino lehenago, zalantzak azaldu zenituzten alderdi batzuek —bereziki PSNk eta CDNk— hartuko zuten jarreraz. Harritu zarete ikusi duzuenean horrenbeste adostasuna oposizioan?**

Harritu ez. Azpimarratu behar da guk ez dugula inoiz eskatu batzorderik: Palaciosek hartutako erabakia zuzentzeko eskatu genion Nafarroako Gobernuari. Errekurtsoa jarri genuen, beraz. Baina entzun ere ez ziguten egin. Gero, alderdien artean, PSNk garbi esan zuen haiek ez zutela beharrezkotzat ikusten euskarazko irratiak baina ez zutela irregularitasunik onartuko. Eta maila horretan jarri ginen, batera joatearren. Horren nabarmena izan denez irregularitasunena, bada, adostasuna lortu da.

■ **Eta orain zer?**

Alde batetik, gure proiektuarekin jarraitu behar dugu, irratia indartzen eta gaztetzen, uste baitugu orain badagoela Iruñerrian euskal komunitate indartsua eta duela hamar urte hasi ginenon taldea berritu egin behar dela. Ea digitalizatzen dugun irratia. Bestaldetik, eskatzen jarraitu behar dugu. Orain gaia administrazio arazoetarako auzitegian dago, eta horren zain gaude.

Alberto Barandiaran
IRUÑEA

Euskal Ikasleon III. Biltzar Nazionalerako deia egin dute Ikasle Abertzaleek

Irakaskuntza eredua eraikitze bidean ikasleen ekarpena definitu nahi dute

Gorane Agirre / Bilbo

Datorren maiatzean Euskal Ikasleon III. Biltzar Nazionala egiteko deia egin du Ikasle Abertzaleak taldeak. Hiru eguneko Biltzar horretan Euskal Herrirako irakaskuntza eredu propioa eraikitze bidean euskal mugimenduko eragileek zer ekarpen egin dezaketen definituko dute.

EUSKAL HERRIAK gaur egun bizi duen egoera historiko eta politikoa, euskal ikasleek hitza hartu eta euskal irakaskuntza propioa eraikitze beren ekarpena egin behar dutela nabarmendu du Igor Arroyok, Ikasle Abertzaleak (IA) elkartearen ordezkaririk.

«Euskal Herria mamitu, gopuztu eta maila ezberdinetan egiteko prozesuan murgilduta gaude. Gehiengo sozialak sustaturik, prozesu hori sektoreka egiten ari da; euskara, gazteria, sozioekonomia eta abar. Irakaskuntzan ere gehiengo hori artikulatu egin behar da eredu propio bat eraikitzearen alde, euskalduntasunean oinarritutako den geure hezkuntza baten alde», azaldu zuen Arroyok.

Testuinguru horretan, euskal ikasleek irakaskuntza propioaren aldeko ekarpenak edo ekimenak bideratu behar dituztela uste du IA taldeak.

Joana Etxebarria, Mikel Garaiondo eta Igor Arroyo, atzoko prentsaurrekoan.

Eredu propio horrek halabeharrez hizkuntzaz zein edukiz euskalduna izan behar duela azpimarratu zuen Mikel Garaiondo IAKo kideak.

Batzar Nazionala

Euskal irakaskuntzari ikasleek egin behar dioten ekarpena hausnartu eta berau definitzeko marko egokiena Euskal Ikasleen Biltzar Nazionala dela adierazi zuen Joana Etxebarria, IAKo bozeramaileak, atzoko agerraldian.

Biltzarra ikasleen ekimena eztabaidatzeko gune aproposa dela esateko arrazoi nagusi bi eman zituen Etxebarria. Batetik, «marko demokratikoa delako, bertan euskal ikasle mugimendu oparoa biltzen baita». Eta bestetik, «gune nazionala edo Euskal Herri osokoa delako».

Euskal ikasleek sortutako Biltzarra marko aitzindaria dela nabarmendu zuen Etxebarria. Besteak beste, lehenbiziko biltzarra duela lau urte Hernanin egin zelako eta

bigarrena, oster, 1997an Leitza. Hirugarrena orain egingo dute —maiatzaren 7, 8 eta 9an—, oraindik erabaki gabeko leku batean.

IAko ordezkariek dei egin zuten euskal ikasle mugimendua eratzen duten eragile guztiei III. Biltzar Nazionalaren prestaketan parte har dezaten. Dena dela, gehitu zuen, «ez dugu biltzarra egun gutxi horietan kokatzen, baizik eta ikasleria osoak ikastetxeetan egin beharko duen eztabaida prozesu zabalean».

Zazpi lagun atxilotu dituzte ustez Lekeitioko institutu batean lapurretan egin zutelako

■ Adin txikikoak dira, eta bakar bat eraman dute epailearen aurrera

Europa Press / Bilbo

ASTE honetan Lekeition eta Ondarroan zazpi lagun —gazteak guztiak— atxilotu dituzte ertzainek. Ustez Lekeitioko Iturriotz Institutuan lapurretan egin zuten iragan apirilaren 6an. Iluntzean egin zuten ebasketa, eta ondorio larriak izan zituen, ondoren su hartu baitzuen institutuak. Itxura denez, lastargi batekin argi pixka bat egiteko ahaleginetan ari zirela eragin zuten sutea. Hala ere, bideo bat eta telebista sintonizatzaile bat harrapatu eta ihes egitea lortu zuten.

Adin txikikoak dira guztiak, eta soil-soilik bat eraman dute epailearen aurrera; gainontzekoak gurasoen ardurapean utzi dituzte.

Hala ere, azkenaldian Lekeition jazotzen ari diren gertaerak direla eta kezkatu dabilta bertako ertzainak eta udaltzainak. Izan ere, gaztetxoek egingo liskar, txikizio eta iskanbilak ugaritu egin dira, batez ere asteburu eta jaiegun iluntzetan. Horiei aurre egiteko elkarlanean jardutea erabaki dute.

DBHrako legalizazioa eskatu du berriro ere Berako Labiaga Ikastolak

■ Hezkuntza Departamentuak 36 milioi pezetako dirulaguntza eman dio

A.B./Iruñea

DBH emateko legalizazioa lau urte eskatu ondoren, aurten jaso du lehendabiziko aldiz Berako Labiaga Ikastolak horretarako dirulaguntza, UPNk eta CDNk sinatutako aurrekontuen negoziaketaren barruan. Hori dela-eta atzo, berriro ere, ikastola honetan derrigorrezko bigarren hezkuntza eman ahal izateko baimena eskatu zuten bertako arduradunek, eta dirulaguntzaren ondoko urratsa, ezinbestez, legalizazioa dela azpimarratu zuten.

Soka luzea du gaiak. 1995ean hasi zen, Nafarroako Gobernuak eskola mapa

burutu zuenean. Beran Toki-Ona Institutuari eman zion derrigorrezko bigarren hezkuntza emateko legalizazioa, Labiaga Ikastolak horixe bera eskatu arren, eta hortik aurrera borroka etengabea sartu da ikastetxe pribatua. Egin zituen eskatzen zitzaizkion beharrezko moldaketak eraikinean, egokitu zituen instalakuntzan, erakutsi zuen matrikulazio portzentia altuak, baina ezer ez. Bere asmoarekin aurrera jarraitu eta urte hauetan DBH eskaini du ikastolak, eta iaz atera zen lehen promozioa, nahiz eta bat ere onarpen legalik ez izan.

Lau urteko mobilizazio eta

erreibindikazioen ondotik, aurten jaso dute lehen poz bakarra, hezkuntza departamentutik 36 milioi pezetako (1,4 milioi libera inguru) dirulaguntza jaso dutenean. Horiek dira, hain zuzen ere, CDN alderdiak UPNrekin aurrekontuak adosteko jarritako baldintzetako bat, eta azkenean onartu behar izan zuen Jose Maria Arakama ekonomia kontseilariak.

«Egoerak, nolahi ere, berdin jarraitzen du bere muinean» adierazi zuen atzo Iruñean Joxan Oiz ikastolako zuzendariak eta adibidetzat paratu zuen legalizazioa ematen ohi dela aurrenik eta dirulaguntzak gero. «Suben-

Berako ikastolako ordezkariek, atzoko agerraldian.

tzioa egi bihurtu baita, legalizazioa segidako pausua da» esan zuen komunikabideen aurrean.

Ikastola zain dago oraindik administrazio gaietarako auzitegiaren erabakiaren zain, duela lau urte paratu baitzuen errekurtsioa eskola

maparen barruan hartutako erabakiaren aurrean. Nafarroako Ikastolen Elkarteko Zuzendari Pello Mariñelarenak, bestalde, euskararen garapenari galga jartzeko estrategia baten barruan kokatu zituen ikastolak dituen arazoak.

l a b u r r e a n

■ Gabriel Inclan izendatuko du Ibarretzek Osasun sailburu, Iñaki Azkunaren ordeez

DATORREN asteartean izendutako du EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretzek Osasun sailburu berria: Gabriel Inclan. Medikuntzan eta Kirurgian doktorea, gaur egun Osakidetzako Osasun Asistentziako zuzendaria da. Iñaki Azkuna ordezkaturako du. Azkunak bere borondatez utzi du kargua, udal hauteskundeetan Bilbo-ko Udalerako EAJko hautagaia izango baita. Ibarretzek, Azkunaren dimisioa onartzearekin bat, esker oneko hitzak izan ditu harentzat. «Osasun sailburuaren ideiek eta urte askoan egin duen kudeaketak, dudarik gabe, euskal osasun zerbitzua garatuenen artean jartzen lagundu dute», eman du aditzera.

■ Gasaren instalazioen azterketa aitzakiatzat harturik, hainbat iruzur egiten ari dira Iruñerrian

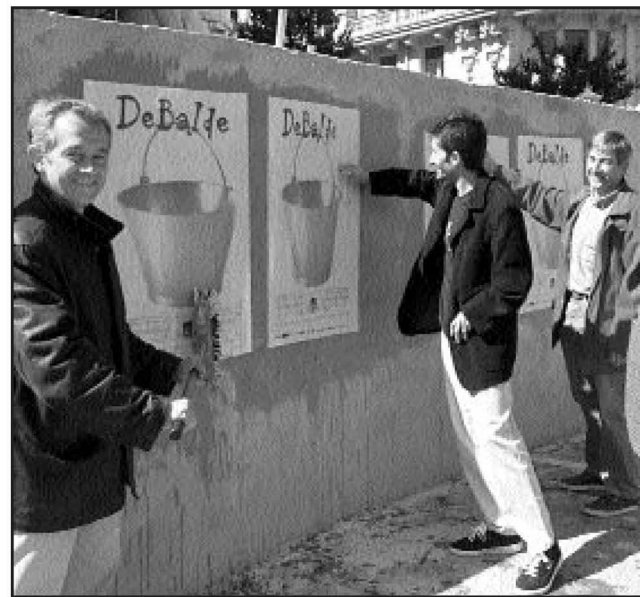
NAFARROAKO GOBERNUKO Kontsumo Departamentuak aditzera eman duenez, azkenaldian gasaren instalazioa ikuskatzeko aitzakiarekin hainbat iruzur egiten ari dira Iruñeko Donibane eta Sanduzelai auzoetan eta Antsoainen. Gas instalazioko hainbat osagai aldatu behar dituztela esaten dute iruzurgileek, eta norbaitek uko egin ez gero mehatxuka hasten dira gainera, gas hornidura etengo dutela esaten baitute. Nafarroako Gobernuako Kontsumo Departamentuak ikuskaketa horien egielei ez jaramonik egiteko esan du, gasez hornitzen duen enpresak legezko ikusketa egin aurretik abisua emango baitiete, eta haiena baita derrigorrezko azterketa bakarra.

■ Adinekoen zainketan profesionalek eta senideek elkarlanean jardun behar dutela diote adituek

ATZO, Donostian, adina dela-eta burutik nahasten hasiak diren andre-gizonei eskaini beharreko zainketei buruzko jardunaldi bat egin zuten. Txara 1 izeneko Erresidentzia Zentroan egin zuten topaketa, eta hainbat profesionalek hartu zuten esku. Guztiek aho batez plazara-tutako ondorio nagusia hauxe izan zen: arazo horiek dituzten pertsonak zaintzeko orduan ezinbestekoa dela profesionalen eta senideen arteko elkarlana.

■ Kirol eta kultura arloko zenbait ospetsuk boluntarioen lanarekin bat egin dute

TXETXU UGALDE ETBko aurkezleak, Marino Lejarreta txirrindulariak, Jose Ibarrola eskultore eta eszenografoak, Iñaki Garcia Erguin margolariak eta Javier Conde atletak kartelak itsatsiz adierazi zieten atzo sustengua ezintasunak dituzten pertsonen laguntzeko boluntario lana egiten duten talde zein pertsonen. Loreto Garcia Gorabide Fundazioko partaideak adierazi zuenez, 30 bat erakundek bi urte daramatzate Optima proiektuan lanean. Proiektuaren helburua boluntarioak bildu eta haiei formazioa ematea da. Baina bi urtez lanean aritu ondoren, jende askok oraindik boluntarioek zer egiten duten ez dakitela eta, sentsibilizazio kanpaina bati ekin diote. eta DeBalde izeneko kanpaina jarri dute abian. Ezindu fisikoekin, gutxiengo etnikoekin, etorkinekin, familia txi-roekin, 3. adinekoekin eta abar musutruk egiten den lana bultzatu eta ezagutaraztea du helburu.

XOUSA SIMAL

Ugalde, Conde, Lejarreta eta Garcia Erguin, atzo, kartelak itsatsen.

BOB EDMÉ

Zazpi auto erre zituzten Baionan eta Angelun atzo. Ezezagun batzuek zazpi auto erre zituzten ostegun gauean, sei Naionan eta bat Angelun. Lehen sutea Baionako Hauts de Sainte Croix auzoan iragan zen, goizaldeko 3:00etan, ZUP handiaren eraikinaren aurrean. Lau auto kiskali ziren eta beste bi funditu. Bigarren sutea, berriz, Angelun iragan zen, eta auto bat erre zen. Sutearen ondoan, inkesta egileek ETA eta GAlen aurkako pinturak aurkitu zituzten. Poliziak adierazi zuenez, bandalismo hutsa izan zen Baionan. Angelukoa, berriz, jendeen arteko kontuen argitzea izan liteke.

Aurtengo lehen erasoa egin du Pirinioetako hartz arreak

‘Camille’-k gutxienez hiru ardi hil zituen Garde inguruan

Erredakzioa / Iruñea

Joan den asteazken goizaldean, **Camille** Pirinioetako hartz arreak gutxienez hiru ardi hil zizkion Gardeko artzain bati. Neguko loalditik esnatu denetik hartzak egin duen lehenengo erasoa da orain jakinarazi den hau.

CAMILLE hartzak Pirinio ingurueta artzain guztiak ikaratuta dauzka, neguko loalditik esnatu orduko erasoan hasi delako berriz ere. Atzo zabaldu zenez, animaliak Gardeko artzain baten artaldeari eraso zion asteazken goizaldean, eta gutxienez hiru buru akabatu zituen.

Pirinioetako hartz arreak joan den urtean eraso egiteko aukeratu zuen inguru bera hautatu du, orain ere, bere gosea asetzeko. Iaz, hartz honek berak 186 ardi hil zituen Erronkariko bailaran, ia denak Garde ondoko parajeetan.

Aste honetan ardiak galdu dituen artzaina jada jarri da

■ ■ ■ Pirinioetako hartz arreak joan den urtean eraso egiteko aukeratu zuen inguru bera hautatu du, orain ere, bere gosea asetzeko

harremanetan Nafarroako Gobernuako Ingurugiro sailarekin, eta kalte-ordainak jasotzeko eskaria tramitean da.

Pirinioetako hartz arrea desagertzeko bidean den animalia da, eta beraz, babespean dute agintariek. Babes lege horrek berak zehazten du hartzak hildako ardi bakoitzeko eman beharreko kalte-ordaina.

Hartza harrapatzeko ahaleginetan ari dira

Iaz hasi ziren Ingurugiro saileko teknikariak hartza

harrapatzeko ahaleginetan, animalia txip bat jarri eta haren mugimenduak kontrolatu ahal izateko. Egin zituzten saio guztiak hutsean geratu ziren, ordea.

Aurten, animalia lehen oinatzak ikusi orduko hasi dira, berriz ere, ahaleginetan. Oraingoan, teknikariak eta basozainak hartza mugimenduak jarraitzen ari dira, nondik nora ibiltzen den zehaztu eta gero harrapaldia noiz eta nola egin erabakitzeko.

Bitarte horretan, Nafarroako Gobernuako ordezkariak Erronkariko Bailarako Batzordearekin eta inguru hartako abeltzainekin bilerak egiten jarraituko du. Helburua dute Erronkariko herritarrekin ados jartzea arazoari aurre egiteko moduan. Izan ere, artzainek euren lanbidea defenditzen dute eta hartzak gehiago eraso ez dezan neurri eraginkorrak hartu behar direla eskatzen. Ingurugiro Departamentuko arduradunek, berriz, modu bateragarrian lortu nahi dute konponbidea eta hartza babesarren garrantia.

Gizonezkoentzako pilulak

Erresuma Batuan gizezkoentzako pilula antisorgailu berri bat ari dira probatzen. Diotenez, oraingo honetan asmatu egin dute: eraginkorra da.

Emakumeentzako pilula antisorgailuak ia osoro dira eraginkorrak —adituen arabera, behar bezala hartuz gero, %1ean baino ez dute huts egiten—. Urtez urte, gainera, pilula horiek hobetzea eta haien eragina handitzea lortu dute zientzialariek.

Baina gizezkoek ari garelarik, ezin halakorik esan. Ikerketa asko egin dira, bai, baina antisorgailurik onenaren eraginkortasuna ere motz gertatzen zen oso; kaskarrak ziren guztiz: %70 edo %80ko ziurtasuna baino ez zuten eskaintzen.

Eta hori zergatik? Bereziki, gizezkoek hazia sortzeko duten moduagatik. Izan ere, garunetik bertatik jasotzen den agindu bat baita hori. Zientzialarien arabera, orain arteko ahaleginetan hormona baten bidez lortu izan dute espermatozoideak sortzeko sistema blokeatzea. Gertatu ohi zen, baina, garunaren beste zati batek kontrako agindua ematen zuela.

Arazoaren muina hor dagoela jakinda ekin zioten lanari St Mary's ospitaleko hiru zientzialariek, Manchesterren (Erresuma Batua): Morton Hair, Kay Kitteridge eta Fred Wu sendagileek. Agindua bi aldetatik blokeatu behar zela erabaki zuten, eta, gainera, metodoak erabilgarria izan behar zuela. Baldintza horiek izan zituzten oinarrian hasiera-hasieratik.

ARTXIBOKOA

Antisorkuntzaren ardura banatu ahal izango dute bikotekideek.

■ ■ ■ «Orain arte, emakume askok pilula hartu behar izaten zuten denbora luzez. Orain, haien bikotekideek ere har dezakete antisorkuntzaren ardura», dio asmatzaileetako batek

Denbora luzez lanean aritu ondoren frogatu ahal izan zuten pilula antisorgailuak eta gorputzean itsasteko hormona-txapla batera erabilita eraginkortasun handia lortzen zela; eta, gainera, horiek albo batera uzterako hasten zela gizezkoa berriz ere espermatozoideak sortzen.

Antisorkuntzaren ardura gizezkoetara

Orain arte saio klinikoak baino ez dituzte egin, baina ar-

ten itsatsirik. Taldea hirutan banatu zuten: batzuei progesterona maila txikia banatu zitzaion, besteiei ertaina, eta azkenei kantitate handia. Eta lehen taldekoek ez beste guztiek hiru hilabeteko epe horren buruan ez zuten sortzen espermatozoideirik. Pilula hartzeari utzi bezain laster, ordea, guztien hazia bere horretara itzuli zen berriz ere.

Iraganean ere progesterona eta testosterona konbinazioak probatu izan ziren. Emaizta guztiz txarrak ez zituzten izan,

baina kontua zen hormona koktel hori injekzio bidez hartu behar zela. Oztupo hori gainditu egin du aurkikuntza honek, lortu baitu askoz ere bitarteko erosoagoa jartzea gizezkoen eskura.

«Metodoa oraindik ez da perfektua», azaldu du Wu doktoreak, aurkikuntzaren aitetako batek. Guztiz itxaropentsu agertu da, ordea, zabaldutako bidearen emaitzaz. «Oraingo honetan lortuko da», azpimarratu du ziurtasun handiz.

«Orain arte, emakume askok pilula hartu behar izaten zuten denbora luzez. Orain, haien bikotekideek ere har dezakete antisorkuntzaren ardura», gaineratu du Wu sendagileak.

Jone Larrañaga
DONOSTIA

Legebiltzarrak atzera bota du sexu aldaketa doan izateko eskatzen zuen proposamena

■ EAJk, EAK eta PPk egindako zuzenketa onartu da

Erredakzioa / Gasteiz

EUSKO LEGEBILTZARRAK, EAJ, PP eta EAren botoekin, atzera bota zuen atzo IUK sexu aldaketa doan izateko eskatuz egindako legez besteko proposamena. Testu horretan dei egiten zitzaion Eusko Jaurilaritzari Osakidetza-ko zerbitzuen barruan eskainitzan EAEko transexualen tratamendu psikologiko, endokrinologiko eta kirurjikoak. Proposamen horren alde egin zuten IUK berak, PSE-EEk, EHk eta UAK, baina alderdi horien denen botoak baita ezin izan zuten baztertu EAJ, PP eta EAK proposamenari aurkeztu zioten zuzenketa.

Zuzenketa horren bitartez beste ebazpen bat onartu zen, berriki Espainiako Kongresuan onartutakoaren ildokoa. Ebazpen horrek eskatzen dio Jaurilaritzari Osasun Sistema Nacionalean proposa dezana «transexualismo patologikoak» sortzen dituen arazoei eskaini behar zaien zerbitzuaren azterketa egitea.

«Progresismo mokofina»

Javier Gebara EAJko legebiltzarkideak, bere alderdiaren jarrera agertzean, azpimarratu zuen «transexualismoa osasun arazo bat» izan daitekeela edo, aldez, «arazo estetiko hutsa». Beraz, haren ustez hobe da aurre egitea osasun arloan lehentasun handiagoa duten beste gai batzuei, «progresismo mokofina» egitea baino.

Carmen Asian sozialistak «lotsagabekeria» ari tzea leporatu zion ordezkari jeltzaleari, gutxiengo batzuen osasun interesak gehiengoaren interesen kontrakoak direla esateagatik.

IUKo Javier Madrazok, azkenik, azpimarratu zuen transexualek «oso luze» itxaron dutela, eta «lotsatuta» agertu zen onartutako zuzenketagatik, jeltzaleek Madrilera eraman dutelako gaia, hemen horretarako eskumena izan arren.

35 orduen aldeko greba ELA, LAB, ESK eta EILASeko ordezkarien kotzentrazioa Gasteizen

HIRU MILA ORDEZKARI BILDU ZITUZTEN ELA, LAB, ESK ETA EILASEK GASTEIZEN, GREBARAKO DEIA BERRESTEKO

«Langabezia, hori bai dela neurrigabea»

■ Gasteizko Foruen plazan 35 orduen aldeko kontzentrazioa egin zuten ELA, LAB, ESK eta EILASeko hiru bat mila lagunek

■ Patronalak lanaldia murrizteko ezer egin ez arren kritikak sindikatuak soilik egin izana leporatu diote Ibarretxeri

■ Euskal sindikalismoak ekimen propio gisa antolatutako «lehen mobilizazio handia» izango dela esan du Diezek, LABeko buruak

Asier Pz. de Karkamo / Gasteiz

ELA, LAB, ESK eta EILASeko hiru milatik gora langile ordezkari berretsi zuten atzo Gasteizen lau sindikatuetako arduradunek maiztaren 21erako egindako greba deialdia. Lau sindikatuetako buruak ere egon ziren protesta kontzentrazioan.

Enpresarien ekonomia oso ondo, baina langilearen ekonomia oso gaizki doala esan zuen ELAko idazkari nagusi Jose Elorrietak, Hego Euskal Herriko gehiengo sindikalak maiztaren 21erako egindako greba deialdiak Confebask patronaletik jaso duen erantzuna kritikatzeko. Azken bi urteetan lanorduek gutxitzearen alde Confebask ez duela ezer egin adierazi zuen Elorrietak Gasteizko Foru plazan, ELA, LAB, ESK eta EILASeko milaka ordezkarien aurrean.

Kritika gogorrenak, baina, Juan Jose Ibarretxerentzat gorde zituen ELAko idazkari nagusiak, greba deialdia neurrigabekoa dela esan baitzuen atzo lehendakariak. Gizarte honetan neurrigabeko ezer egotekotan, «hori EAEn 180.000 langabetu egotea da, ekonomiak markak hausten dituen bitartean», esan zuen Elorrietak. Kargua hartu zuenetik ehun egun baino gehiago igaro direla ere gogoratu zion Ibarretxeri, eta, garai horretan, «enpresariak lanorduek gutxitzeko hitzartzeko mugitu ez diren arren, kritikak sindikatuentzat soilik» direla salatu zuen ELAko arduradunak.

Confebasken «arduragabekeria»

LABeko arduradun Rafa Diez Usabiagaren ahotik ere jaso zuten Ibarretxeren adierazpenak. Azken hemezortzi hilabeteetan enpleguaren egoeraren inguruan Confebask izandako jarrera «arduragabetza» jo zuen Die-

MIREN SAEZ

Maiztaren 21ean egingo den greba orokorrerako prest daude ELA, LAB, ESK eta EILASeko militanteak. Atzo Gasteizen hiru mila lagun inguru bildu ziren 35 orduko lan astea exijitzeko.

ANGEL ABALDE (ESK)

■ ■ ■ «Grebarako oztopo asko aurkituko ditugu. Elkartasuna, zoritxarrez, burtsan gorako joera ez duen balioa da eta»

BELEN ARRONDO (EILAS)

■ ■ ■ «Erretiro aurreratuekin eragin soziala bilatu behar da, lanpostu berriak sor daitezen»

zek, eta Ibarretxe enpresarien alde agertzea salatu zuen. 35 orduko lan astea eta soldata sozialaren alde egingo den greba «historikoa» izango da LABekoen ustez, «euskal sindikalismoak ekimen propio gisa antolatutako lehen mobilizazio handia izango baita».

Nafarroan UGT eta CCOO sindikatuak greba deialdiarik egingo ez dutela eta, lurralde horretan ez dagoela «elkarriketa sozialik» esan zuen Diez Usabiagak. «Frankismoaren

garaiak» gogora ekartzen dizkiola eta Nafarroan «sindikalismo bertikala» egiten dela adierazi zuen.

ESK eta EILAS sindikatuak kideak bat etorri ziren ELA eta LABeko buruekin, eta greba egiteko arrazoia badaudela azaldu zuten. Belen Arrondo EILASeko ordezkaria lanaldiaren murrizketaren alde agertu zen Foru plazan eginiko bilkuran. Bere ustez, «erretiro aurreratuekin eragin soziala bilatu behar da, lanpostuak

MIREN SAEZ

sor daitezen». Angel Abalde, berriz, greba eguna arteko bidean oztopo asko aurkituko dituztela esan zuen.

«Elkartasuna, zoritxarrez, burtsan gorako joera ez duen balioa da», ESK-ko kidearen ustez.

XOUSE SIMAL

Santiago Bengoa EAEko CCOOko idazkari nagusia, atzo, prentsaren aurrean egindako agerraldian.

Bat egiteko, lanuztea EAEra mugatzea nahi du CCOOk

Hilaren 29an behin betiko erabakia hartuko du sindikatuak

Kristina Martin / Bilbo

Behin betiko erabakia hartu ez duen arren, CCOOek grebarekin bat egiteko oztopoak mahai gainean jarri zituen atzo. Izan ere, Nafarroan greba deskonbokatzea da eztabaidari ekiteko ezinbesteko baldintza. Hala ere, hilaren 29a arte ez dute behin betiko erabakia adieraziko.

BALDINTZA bi jarri zituen atzo CCOOeko idazkari Santiago Bengoak maiatzaren 21eko greba deialdiarekin bat egiteko. Lehenengoa, ELA eta LABi eskatu zien Nafarroan deialdia deskonboka dezaten. Bigarren baldintza da 35 orduko lanastea, mobilizazioetan aldarrikatzeaz gain, Legebiltzarrean eta Lan Harremanetako Kontseiluko negoziazioan ere aurrera eraman dezaten.

«ELA eta LABek argudiatzen dutenez, grebara deitu dute patronala eta EAEko administrazioaren borondaterik eza nabarmena delako. Baina, ez dugu ulertzen zergatik hedatzen duten deialdia Nafarroara, han UGT eta CCOOk, gehiengoa duten sindikatuak, Nafarroako Gobernuarekin zein patronalarekin ados jarri direnean», esan zuen Bengoak. Hori dela eta, erabaki horrek sindikatu nazionalisten lurraldetasun eskaera politikoare-

kin harremana duela iritzi zion CCOOek.

Halaber, EAE eta Nafarroako langabeziaren egoerak ezin direla parekatu uste du CCOOek. «Hain egoera des-

berdinak izanda ere, aldarrikapena maila berean planteatzea arduragabekeria da», esan zuen Bengoak.

EAEko UGTri partzialitatea egotzi zion egun bererako grebara deitu duelako. «UGTk Nafarroan hitzartu izanak koherentzia murrizten dio Trevillari».

CCOO hilaren 29an bilduko da Konfederazioarekin, eta gai horiek guztiak sakon aztertu eta gero, behin betiko erabakia hartuko dute.

ELA eta LABen «trikimailuak»

MESFIDATI agertu zen atzo Bengoa ELA eta LABen grebarako deialdiarekin. CCOOeko idazkariak zalantzan jarri zuen euskal sindikatuaren zintzotasuna.

«Nahiz eta CCOO grebaren aldarrikapenekin guztiz ados dagoen, ez zaigu koherentea iruditzen Legebiltzarrean eta Lan Harremanen Kontseiluan 35 orduko lanastearen alde egindako proposamenen kontra egitea ELA eta LABek, eta jarraian greba orokorrerako deia egitea», adierazi zuen Bengoak.

«Greba da langileok du-

gun tresnarik eraginkorrena patronalaren aurrean eskubideak bermatze-ko, eta seriotasun handiz hartu behar dugu. Gure ustez, ELA eta LABen deialdia egiteko erabakia oso arina izan da, eta guk sakon hausnartu behar dugu aukera hori edozein erabakia hartu aurretik», argitu zuen CCOOeko idazkariak. «Beldur gara greba izan daitekeelako aldarrikapena bera leher-tarazteko trikimailua, eta haren ostean, enpresaz enpresa negoziatzeko aitzakia dela susmatzen dugulako», gaineratu zuen.

35 orduko lan astearen aldeko greba «astakeria» dela uste du Egibar EAJko bozeramaileak

LANALDIA murrizteko grebaraino iristea «astakeria» da, Joseba Egibar EAJko bozeramailearen ustez. EAJk ez du oraindik aztertu maiatzaren 21erako batetik ELA, LAB, ESK, EILASEk eta bestetik UGTk deitu duten greba orokorra. Hala eta guztiz ere, Egibarrek garbi azpimarratu duenez, «EAJk ez du inolaz ere grebarako deialdiarekin bat egingo». Eusko Legebiltzarrek 35 orduen aldeko ez legezko proposamen bat aurrera atera zuela gogorarazi du EAJko ordezkariak, «eta Administrazioak hori bultzatuko du, betiere sindikatuak eta patronala akordioetara iristen badira». Egibarren ustez, maiatzaren 21erako deitutako greba ez dator bat Euskal Herriko «langileen pentsa-kerarekin».

Mobilizazio deialdiengatik «pozik» dago IU-EB, «patronalak amore eman dezan bide bakarra delako»

SINDIKATUEK greba deialdia egin izanagatik pozik agertu da Javier Madrazo IU-EBko koordinatzailea, eta lanuztea «arrakastatsua» izan dadin ahaleginduko dela esan du. «Langile guztiek enplegua izan dezaten, batasun sindikala eta politikoa beharrezkoa da. Patronala oso berekoa eta harrapalaria da, posibleak eta etekinak neurririk gabe atera nahi ditu. «Patronalak amore eman dezan bide bakarra da mobilizazio soziala», azpimarratu du Madrazok, eta horrengatik greba arrakastatsua izateko lan egingo dutela ziurtatu du.

EH-k grebarako deia bere egin du, «prekarietatea eta bazterketa soziala guztion arazoak direlako»

MAIATZAREN 21ean Hego Euskal Herrian egingo den greba orokorrarekin bat egin du Euskal Herritarrokek, «langabezia, eskusioa eta lan prekarietatea euskal gizarte osoaren arazoak» direlako. EH-k bere jardura politikoa txertatuko ditu ELA, LAB, ESK eta EILASEn eskariak, Fernando Barrena parlamentario nafarrak esanikoaren arabera, enplegua eta gizarte soldata, duintasunez bizi ahal izateko hiritarren oinarriko eskubideak baitira. Barrenak gaitzetsi egin ditu greba deialdiaren aurka Confebask patronalak eta Ibarretxe lehendakariak egin adierazpenak. Confebask patronalak lanaldia murrizteko negoziazioetan hartu duen jarrera itxia ere salatu du EHk. Enpresarien jarreraren ondorioz, gehiengo soziala ordezkatzen duten sindikatuak ez dute grebara deitu baino beste aukerarik eduki, EHko bozeramaileen ustez.

Grebak ez duela LHK-ko negoziazioekin zerikusirik azpimarratu du Confebask patronalak

EAE-KO patronalak, Confebaskek, uste du maiatzaren 21erako greba deialdiak ez duela zerikusirik LHK Lan Harremanen Kontseiluan sindikatuarekin izan dituzten negoziazioekin. «Desleialtasuna» egotzi die Confebaskek greba deialdia egin dutenei, «duela bi hilabete lanaldiaren murrizketaren gainean akordioaren bat adostea zaila izango zela esan zuten, eta orain aldarrikapen premiazkoa balitz bezala jartzen dute 35 orduen inguruan zerbait adostea». Enpresarien ustez, maiatzaren 21eko aldez aurretik ezarritako lanuztea da, eta ez du LHK-ko negoziazioekin inolako loturarik.

35 orduen aldarrikapenarekin UPNk egin duena kontutan har dezala eskatu dio UGTk Ibarretxeri

EGOERA ekonomikoa alde dagoen garaiotan, enpleguak sortzeko gizariek duen premiari ez dio erreparatzen Ibarretxek, eta jarrera hori ez dator bat apirilaren 12an egin zuen lanuztearekin», adierazi du Carlos Trevilla EAEko UGTko idazkari nagusiak. Trevillak azpimarratu duenez, «greba orokorrak ez ditu gogoko UGTk, eta nahiago izaten du langileentzako onurak negoziazioaren bidetik lortzea. Baina horretarako modurik ez dugu izan hamabost hilabetez negoziatzen jardunda ere». Gauzak horrela, greba ezinbestekoa dela gogorarazi dio UGTk Ibarretxeri, eta Nafarroan UPNk egin duena kontutan hartzeko eskatu dio sindikatuak lehendakariari.

Foru Ogasunak nafarrek aurten 260.500 errenta aitorpen aurkeztea espero du

Kanpainak ez du aldaketarik izango, eta apirilaren 21etik ekainaren 21a arte iraunen du

Juan Kruz Lakasta / Iruñea

Nafarroako Gobernuak Ogasun Departamentuak aurten 260.500 errenta aitorpen jasotzea espero du. Aitorpena

egiteko epea hilaren 21ean hasi eta ekainaren 21ean burutuko da. Egin ahal izateko, ezinbestekoa izanen da aurretik telefonoz hitzordua eskatzea. Aurten 260.500 errenta aitorpen kanpaina transizioa izanen da. Foru

Parlamentuak zerga erreforma onartu berri du, baina horren eragina ez da 2000. urteko aitorpenak egin arte nabarituko. Horrenbestez, aldaketa gutxi izanen da iaz irabazitako errenten aitorpenerako.

«AURTENGO kanpainak iazkoaren bidetik segituko du. Aitorpen eta aitorzaile kopurua egonkor bilakatzen ari da, eta jasotzen den dirutzari dagokionez, enplegua bezainbeste igoko dela uste dugu, %5 gutxi gorabehera», azaldu zuen atzo Jose Javier Armendariz Ogasun zuzendari nagusiak, Jose Mari Arakama Ekonomia eta Ogasun kontseilariarekin egin prentsaurrekoan.

Iaz Foru Ogasunak 260.414 aitorpen jaso zituen, 358.233 lagunek egindakoak (hainbat aitorpen bateratu daude). Administrazioak orotara 12.083 milioi pezeta jaso (483,3 milioi libera inguru) eta 17.540 bueltatu zituen (701,6 milioi libera).

Arakama: «Ez dago zertan presaka ibili»

Kanpaina asteazkenean hasiko da, eta hiru hilabete iraunen du. Aitorpena egin ahal izateko, ezinbestekoa izanen da aurretik telefonoz hitzordua eskatzea. Horretarako, 948-42-64-44 telefonora deitu beharko da.

Arakamak atzoko agerraldian iragarri zuenez, Administrazioak maiatzaren 20a arte ez du dirurik bueltatuko, eta, horrenbestez, aitorpena kanpainako lehen egunean eginda ere, dirua ez da goizago jasoko. Ildo beretik, pazientzia eskatu zien herriarrei. «Kanpaina hasteko

Jose Maria Arakama Nafarroako Ekonomia kontseilaria eta Jose Luis Armendariz Ogasun zuzendari nagusia.

egun gutxi falta direlarik urtero gertatzen den bezala, egun ez dago hitzordua eska-

tzerik, dei andana jasotzen ari gara eta. Nolanahi ere, egun gutxi barru gauzak

normaltzea espero dugu», adierazi zuen Arakama kontseilariak.

Langileak, sarrera gehienek sorburua

■ FORU OGASUNAK iaz jaso diru gehienaren sorburua langileen errentak izan ziren, Ekonomia eta Ogasun kontseilari Jose Mari Arakamak atzo eman datuen arabera. Langileek

507.500 milioi peze-
ta eman zizkieten
Administrazioari
(20.300 milioi libera
inguru); haren sar-
rera guztien
%79,43, hain zuzen
ere. Enpresarien
ekimenak direla-eta,

Ogasunak 55.600
milioi eskuratu zituen;
sarreraren %8,68, hain justu.
Profesionalen
19.500 milioi peze-
ta ordaindu zituzten:
%3. Bestalde, iazko

errenta aitorpenen
arabera Nafarroako
langile bakoitzak,
batez beste, urtero
2,1 milioi peze-
ta irabazten ditu, enpre-
sariak 1,6 milioi eta
profesional bakoitzak 3 milioi.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

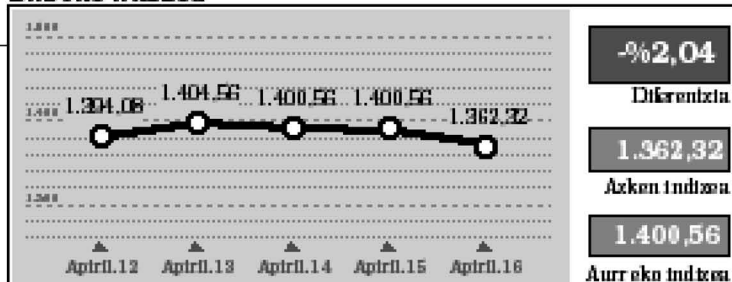
Gehiegi zen

Zortzi saio izan dira jarraian 10.000ko mugariaren gainetik. Atzo arte. Hori bai, negozio bolumena izugarria izan zen Santander eta BCHk banatuta kotizatu zuten azken saioan. Astelehenean BSCH banku erraldoi berriaren akzioak izango dira Bilbon nahiz Espainiako burtse-
tan salerosgai.

Eguna igoera apalekin hasi

zen, baina galera handi samarrekin bukatu zen. Frankfurteko zarata txarra zerabilen egun osoan, eta Dow Jonesek biribildu zuen tantoa: sei akzio egin zuten gora (tartean lau banku), baina %5etik gora galdu zuten Endesa eta Iberdrolak, %4tik gora Telefonica, Viscofan eta Gas Naturalak, %3tik gora Tabacalera, Pryca eta Aceraliak.

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

	1 Euro
Dolarra (EUA)	1.0668
Libra Esterlina	0.6633
100 Yen (Japonia)	1.2616

Beste indizeak

New York (Dow Jones)	10.466,00 (+%0,03)
Tokio (Nikkei)	16.851,58 (+%0,74)
Madrid (IBEX-35)	9.777,3 (+%2,23)
Paris (CAC-40)	4.300,91 (+%0,23)
Londres (FTSE 100)	6.420,6 (+%0,7)
Frankfurt (DAX-XETRA)	5.143,2 (+%0,9)
Milano (Milan)	24.883 (+%0,20)

Gasaren, butanoaren eta argindarraren prezioak jaitsi ditu Madrilak, inflazioari eusteko

■ **Prezio jaitsieraren zenbatekoa ez dute zehaztu Madrilgo agintariek**

Agentziak / Madril

GASA, butanoa eta argindarra merkatu egin zituen atzo Espainiako Gobernuak. Herenegun zabalduko martxoko inflazioaren emaitzen arabera, KPIk (Kontsumo Prezioen Indizea) espero baino gehiago egin du gora aurreko hilean, eta hori, gizarte eragile guztiek ohartarazi dutenez, energia, telekomunikazio, etxebizitza eta energia alorretako liberalizazioa behar bezala bultzatzen ez delako gertatzen da.

Espainiako Gobernuak berehala neurriak hartzea erabaki du egoera horri aurre egiteko, eta atzo bertan gasaren, butanoaren eta argindarraren merketzea agindu zuen. Argindarrak %1,5 egingo du behera, baina gainontzeko energia iturrien (gas naturala eta butanoa) prezio jaitsieraren zenbatekoa ez dute zehaztu.

Halaber, alor horien liberalizazioa aurreratu egin du Madrilak. Gas naturala banatzeko sistemen liberalizazioa hamar urteren buruan amaitua egoteko agindu du, epea bost urte aurreratuta. Elektrizitatean ere beste horrenbeste egin du, eta tentsio handiko sisteman sartzeak edozein enpresaren esku egon beharko du datorren urteko uztailen. Neurriok inflazioari eusteko asmotan agindu ditu Madrilak.

■ **ERRIOXAKO** ardogile-
etan CVNE eta Baron de
Ley hobesten ditu Caja
Madrid Bolsak datozen
hilabeteetarako. Maha-
tsaren prezio igoerak kalite
oneneko ardoekin dabil-
tzen ardogileei egin-
go omen die kalte gutxi-
en. ■ **BSCH** bankuak 300-
600 bulego itxeko asmoa
azaldu du aste honetan.
Ulergarria, biztanleko
bulego kopurua EEBB-
tan halako lau baita
Espainian.

ALIATUEN KANPAINAK «HELBURUAK LORTU ARTE» SEGITUKO DUELA ADIERAZI DU EEBBETAKO LEHENDAKARI BILL CLINTONEK

Errefuxiatuen triskantza gorabehera, NATOk gogortu egin ditu aire erasoak

■ Aliantzak Belgrad ondoko lantegiak bonbardatu ditu «onenetakoa» izan den gauean eta hamazazpi herritar zauritu ditu

■ Errusiak NATOren lurreko erasoak «astebete barru» izango direla salatu du, eta erasoak geldiarazteko eskatu dio EBri

■ Serbiako tropek bost artilleria eraso egin dituzte Albaniako iparraldeko UCKren baseen kontra, OSCEn iturrien arabera

Erredakzioa / Donostia

NATOK Jugoslaviako leku estrategiko gehiagori eraso zion ostegun eta ostirala bitartean, Aliantzaren iturrien arabera «orain arte onenetakoa» izan den gauean. Asteazkenean aliatuen bonbek eragindako triskantza ez zen oztopoa izan Belgraden kontrako kanpainarekin segitzeko; areago, eraso horiek gogortu egin ziren eta zenbait lantegi jo zituzten.

Aliatuen erasoek Petrohemija planta kimikoa suntsitu zuten Pancevo hirian —Belgradetik 20 kilometrora—, eta Azotara fabrika, nitrogenozko ongarriak ekoizten dituen. Erasoan gutxienez hamazazpi lagun zauritu ziren, Defentsa Zibileko iturriek agertu zuten.

Operazio militar horien bidez gerra azken muturre-raino eramango duela esan nahi dio Aliantzak Serbiari. Asmo hori Bill Clintonek ere azaldu zuen atzo hitzez. EEBBetako presidenteak argi utzi nahi izan zuen Washingtonen NATOren kanpainak «helburak lortu arte» segituko duela.

Itxura guztiaren arabera, NATOk gogortu egingo ditu erasoak Jugoslaviako presidente Slobodan Milosevicen jarrera aldarazteko. NATOk tropa serbiarrak Kosovotik irtetea eta Belgradek eskualde hartan nazioarteko 28.000 soldadu sartzen uzteko exijitu du bonbardaketak gelditzeko, baina kanpainak ez du oraindik emaitzarik lortu.

Brusela eta Washingtongo iturriek adierazi dute gerra espero baino luzeagoa izango dela. Pentagonoko zenbait ofizialek atzo bertan esan zuten, gatazka «hilabete asko eta asko» luza liteke.

Erasoak gorabehera, diplomazia bidea ere jorratu nahi dute batzuek. Londresen

Ostegun gauean NATOren hegazkinek Pancevo ondoan suntsitako fabrikaren irudiak eskaini zituen atzo Serbiako telebistak.

bertan krisiari elkarriketen bidez amaiera emateko ahotsak entzun dira Parlamentuan; Moskuk ere elkarriketen bideari heltzeko eskatu du. Errusiako lehen ministro ohi Viktor Txernomirdinek gatazkan dauden estatueta-ko enbaxadoreekin biltzeko asmoa du.

Moskuk, bestalde, NATOren lurreko erasoak «astebete

barru» gertatuko direla salatu du. Errusiako iturri militar eta diplomatikoen Interfax berri agentziari adierazi diotenez, epe hori jarri du Aliantzak erasoari ekiteko. «Tarte hori Jugoslaviaren ahalmen defentsiboa eta azpiegiturak suntsitzeko erabili nahi du Aliantzak gero lurreko erasoak modu seguruan egin ahal izateko», azal-

du dute Moskuk.

Europako Segurtasun eta Kooperaziorako Erakundeak (OSCE), bestalde, Albaniako iparraldean izandako artilleria eraso gehiagoren berri eman zuen atzo. Bonbak Serbiako tropek jaurti zituzten Papaj herrian, Kosovo ondoko mugetan. Bertan UCKren baseak daudela diote serbiarrek.

Montenegrok «herritarren bizia erabiltzea» leporatu dio Milosevici

MONTENEGROKO presidente Milo Djukanovicek NATOren bonbardaketak gelditzeko eskatu du berriro ere. Montenegro Jugoslavia barruko lurralde txiki-ena da, eta Jugoslaviako Federazioa osatzen du Serbiarekin batera.

Djukanovicek «erasoen krudelkeria» gaitzetsi du, eta halako ekintza bakoitzak bakea «gero eta gehiago» urruntzen duela gaineratu.

Montenegroko lehendakariak Jugoslaviako presidente Slobodan Milosevic ere kritikatu du, oso modu gogorrean. Djukanovicek «besteen bizia erabiltzea» egotzi dio Milosevici. Bere ustez, Belgradeko agintariak «ausardia» erakutsi nahi du horrela. Jokaera hori, baina, «arriskutsua da oso», Montenegroko presidentearen arabera, erregio osoko bakea eta oreka kolokan jar baititzake aton gelditu ezean.

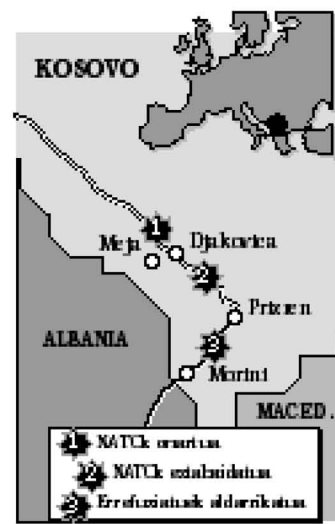
Asteazkeneko erasoez oraindik ere dudak

■ ASTEAZKENEKO erasoaren inguruan duda guztiak argitu ez dituela eman du aditzera NATOk. Aliatuen pilotu batek egindako «huts tragikoak» Kosovoko 75 iheslari albaniar hil zituen bonbardaketa batean. NATOk eraso bakar bat onartu du, Meja on-

doan gertatu zena, eta bere hegazkinek beste eraso bat «jomuga militarren kontra» egin ote zuten aztertzen ari da. Bonba horiek Djakovicitik gertu jaurti omen zituzten. Kosovotik Albaniara joandako errefuxiatuek hirugarren eraso baten berri eman

dute, Prizren herriaren aldamenean. Ekintza hori serbiarrek egin zutela esan dute kosovoarrak. Asteazkeneko aire erasoek herritarrentzat arriskua gero eta handiagoa dela erakutsi dute. Izan ere, azken fase honetan NATOk Ser-

biako herritarrengana hurbildu du heriotza. Orain dena gerta daiteke, John Nichol Golkoko Gerrako beteranoak atzo esan zuenez: «Taktika honekin batek ez daki traktore bat edo zer ikusten duen. Ibilgailu bati erasotzen diozu, besterik ez».

Kosovo Gerra Balkanetan

Milutinovick eta Rugovak erasoen etena eta «elkarrizketa zuzena» eskatu dute

Atzo bildu ziren Belgraden Serbiako presidentea eta Kosovoko albaniarren liderra

Agentziak / Belgrad

Milan Milutinovic Serbiako presidentea eta Ibrahim Rugova Kosovoko albaniarren lider moderatuak bonbardaketen etena eta bitartekorik gabeko elkarrizketa eskatu zuten atzo, Belgraden bildu ostean. Serbiako goi karguekin hirutan bildu da jada Rugova, eta hiruretan mezu bera zabaldu du aliatuen harriidura eraginez. Are gehiago berriki *Der Spiegel* aldizkarian mezu horiek mehatxupean egin zituela adierazi ondoren.

EGUERDIA bitarte elkartu ziren Belgraden Milutinovic eta Rugova. Serbiako goi karguekin hirutan elkartu da jada Kosovoko albaniarren lider moderatua. Apirilaren lehen egunean Jugoslaviako presidentearekin elkartu zen, Slobodan Milosevicekin. Astebetegeroago, apirilaren 9an, Nikola Sainovicekin, Jugoslaviako lehen ministroarekin, eta atzo, Serbiako presidentearekin.

Hiru bilera hauen ondoren plazaratutako agiriak antzekoak izan dira oso: NATOren bonbardaketen berehalako etena eta bitartekaririk gabeko elkarrizketa eskatzen da, «Kosovoko eskualdean bizi direnen arteko elkarrizketa zuzena», hain zuzen ere.

Milutinovic presidentearen bozeramaileek eman zuten agiriaren berri. Prozesu politikoari osotasunean berrekituko, «gure herriaren aurkako bonbardaketak eten behar dira. Baldintza hau ezin da negoziatu», esan zuten, baina bonbardaketak jarraituta ere, «Kosovoko eskualdeko gatazkari irtenbidea bilatzeko negoziatzan jarraitu behar da», ohartarazi zuten. Bozeramaileen esanetan, «Serbia eta Jugoslaviako goi karguen eta Rugovaren arteko bilerak elkarren arteko konfiantza giroa handitu du».

Rugovaren jokaera arraroa

Ibrahim Rugovaren jokaera eta adierazpenak zalantzan jarri dituzte aliatuek. Rugova berak ere orain arteko bilera-

DARKO VOJINOVIC / AP

Ibrahim Rugova eta Milan Milutinovic, atzo, Belgraden egin zuten bileran.

Bujar Bukoshi: «Rugovak ez ditu Kosovoko albaniarrek ordezkatzeko»

Agentziak / Erroma

KOSOVOKO albaniarren exilioko gobernu-buru Bujar Bukoshik, Ibrahim Rugova oraindik lider bat dela esan du, «baina Kosovoko herriarrek eta nire Gobernuak ez ditugu onartzen bere esanak. Horregatik, Rugova, jada, ez da Kosovoko albaniarren ordezkaria».

Bukoshi Rugovaren alderdi politiko bereko idazkari orokor ohia da, eta Ita-

liako *Il Messaggero* egunkarian egin dituen adierazpenok. «Rugovaren egoera larria da. Serbiako Poliziaren preso da. Pistola buruan duela hitzegiten du eta Belgradori interesatzen zaizkion adierazpenak egiten ditu etengabe. Jokaera zinikoa mantentzera behartzen dute» dio Bukoshik.

51 urteko agintariarentzat, «legitimitatea dugun bakarrak gara (Erbesteko

Gobernua) hauteskunde demokratikotan hautatu gintuztelako. Serbiak eta Nazioarteko komunitateak ez du Gobernu hau onartzen, Albaniak bakarrik izan du ausardia hori».

Kosovoko etorkizuna Serbiatik at dagoela dio Bukoshik: «Independentzia da aukera bakarra. Haurrak eta emakumeak erahil eta gizonak deportatzen dituen Estatuak ez du

legitimitaterik. Rambouilleteko akordioak historia dira guretzat».

Bukoshiren esanetan, Kosovon gertatzen ari dena ez da guda bat, genozidioa baizik. «Ez da Jugoslaviak egiten duen lehena. Antzera egin zuten duela urte batzuk Eslovenia, Bosnia eta Kroaziarekin». Kosovoren Askapenerako Armada «serbiarren e-erasoen ondorioz sortu zen» dio Bukoshik.

tan egin adierazpenak serbiarren mehatxupean egin dituela adierazi du aste honetako *Der Spiegel* Alemaniako aldizkarian.

Rugova etxeko arrestatze zorrotzaren bitartez zaintzen du Serbiako Poliziak. Aldizkariako kazetari batek astebe- te igaro du Rugovaren etxean, gordeta, eta Serbiako Poliziak Rugovaren aurkako jazarpena bete-betean eza- gutu du. *Der Spiegel*go erreportaian Serbiako agintarie-

kin batera egin agerraldiak behartuta egin dituela dio Rugovak. Aliatuek, Rugova eta Slobodan Milosevic presidentearen arteko bileraren irudietan Rugova botiken eraginpean agertu zela salatu dute.

Erreportaia berean, Kosovoko Liga Demokratikoko arduradunak, apirilaren 9ko bileran, Nikola Sainovici Jugoslaviatik alde egiteko baimena eta etxeko arrestatzea bertan behera uzteko es-

katu ziola adierazten du. Jugoslaviako lehen ministroordeak, oster, ezetza eman zion. Arrazoia, «bortitzkeria garaio- tan haserre dagoen serbiarren batekin topatu zaitezke».

Rugova bitan hautatu dute Kosovoko errepublikako presidente, bietan bozen %90a gaintututa. Hainbat adituren arabera, Rugovaren jokaerak jarraitzaile gutxiago izatea eragingo du, Serbia UCKko ordezkariarekin negoziatzera behartuz.

NATOren betekizunak eskualdeko segurtasuna indartzen duela esan du Majkok

■ NATO eta herrialde aliatuetako militarren esku dago Tiranako aireportua

Agentziak / Tirana

NATO Albanian egiten ari den misioak «Eskualdearen orekarentzat» lagungarri dela esan zuen atzo Albaniako lehen ministro Pandeli Majkok. «Misio horrek eskualdearen orekari laguntzen dio eta NATO Albanian egoteak Balkanetako bakearen bermean laguntzen du orain eta etorkizunean», adierazi zuen Rinas-en dagoen Tiranako nazioarteko aireportuan.

NAToko herrialdeetako eta aliatua ez diren beste herrialdeetako militarren esku dago Tiranako aireportua. Kosovoko biktimen aldeko lana egiten dute militar hauek. Bertan dago Albaniara iritsi diren 300.000 errefuxiatuei laguntza emateko sortu den «Aterpe Aliatua» izeneko NATOren ekintza humanitarioaren koartel nagusia.

Baina, Tiranen dauden NATOren bozeramaileek esan dutenez, «Aterpe Aliatua» ekintza ez dago oraindik NATOren esku, herrialde aliatuetako gobernuen esku baino. Laister, 7.300 militar iritsiko dira Albaniara ekintza humanitario hau bultzatzeko. Baina oraindik ez dago argi non egongo den ekintza humanitarioaren eta militarren arteko muga, auki Rinaseko aireportua, Alemaniatik iristen ari diren EEBBeko *Apache* helikopteroen operazio base bilakatzea posible baita.

Helikopteroak noiz iritsiko diren galdetzerakotan, «iristen ari dira», esan zuen Albaniako Kanpo Arazoetako ministro Paskal Milok. Helikoptero hauek oso garrantzitsuak izango dira Jugoslaviaren aurkako ekintzan. Eraso- tzen hasten direnean, Kosovoko gatazkan Albaniak duen esku hartzea aldatu egingo da, Albaniako lurraldetik ekingo baitiete erasoak.

100.000 iheslari gehiago Mazedoniara iristekotan dira

Albaniara ihesitako 320.000 errefuxiatuek itotzeko heinean ezarri dute herri hori

Erredakzioa / Baiona

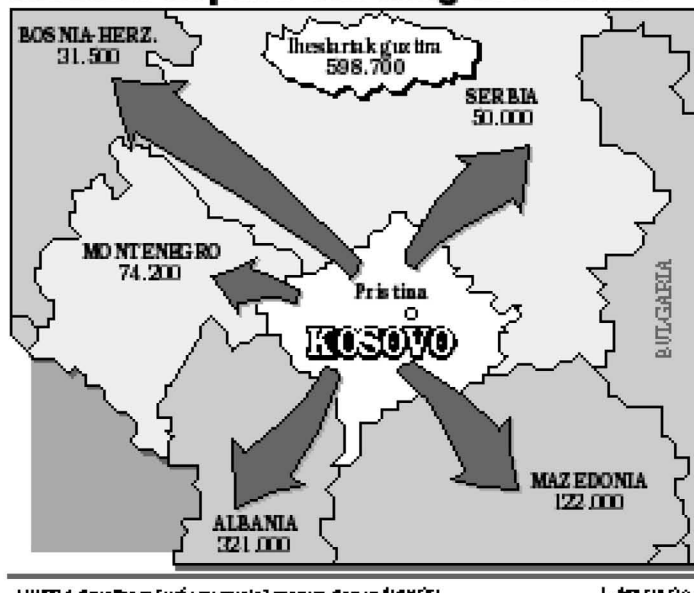
Kosovotik ihes egiten ari diren 100.000 errefuxiatu Mazedoniarat iristekoak dira, NBEko Errefuxiatuentzako Komisariatu Nagusiak (UNHCR) atzo iragarri zuenez. Erakundeko arduradunek zehaztu dute serbiar indarrek areagotu egin dutela azken egunotan albaniarren haizatzzea eta gero eta nabariago ageri dela euren helburua Kosovo bizilagun horiez hustea dela.

NAZIO BATUEN Errefuxiatuentzako Komisariatu Nagusiko eledun batek Skopjetik atzo egindako adierazpenen arabera, Kosovotik ihes egiten duten 100.000 albaniar inguru Mazedoniara iristekoak dira, datozen ordu eta egunetan. UNHCRk estimazio hau egiten du, azken 24 ordutan Albania, Mazedonia eta Monténégro sartu diren 12.000 errefuxiatuk egindako kontakizunetan oinarrituta. Hauen arabera, Jugoslaviako armada eta serbiar indarrak banan-banan hustu egin ari dira Kosovoko hego ekialdeko herriak oro eta hauetako albaniar jatorriko guztiak haizatzzen dituzte. Uxatutako 100.000 errefuxiatu albaniar hauetatik 50.000 inguru Gnjlane herrialdetik ihes

egiterat behartuak egon dira eta 20.000, aldiz, Urosevac hiritik indarrez kanporatuak izan dira. Gainontzeko 30.000 iheslariak zein eskualdetik datozen ez dela oraingoz jakiterik izan zehaztu zuen Mazedonian UNHCRk daukan Ron Redmont eledunak.

Kosovo bere bizilagun albaniar jatorrikoek husteko egitasmoari eusten diola erakusterat ematen dutela gertaera horiek iritzi dio, beraz, UNHCRk. Kris Janowski beste bozeramale baten hitzetan, «azken bi azteetan gelditu edo behintzat gutxitu egin ziren kanporaketak berriro indarrean jarri dira, sekula baino bortitzago eta serbiar agintarien Kosovo albaniarrez husteko xedea areagotu egin da». UNHCRk atzo emandako datuen arabera, NATOren Jugoslaviaren aurkako aire erasoak hasi zirenetik, iragan martxoaren 24ean, Kosovoko 320.000 errefuxiatu albaniarrek Albaniarat ihes egin dute, 120.000k Mazedoniarat eta 70.000 inguruk Monténégroar. Beste 100.000 iheslari Mazedoniarat buruz itzurri egiten ari direla jakin aurretik, UNHCRren zenbaketek zioten albaniar jatorriko 400.000 bizilagun inguru geratzen zirela Kosovon, hauetatik asko mendietarat ihes egindakoak.

Iheslari kopuru eta mugimenduak

80.000 errefuxiatu aterperik gabe Albanian

Albanian, beraz, 320.000 errefuxiatu kosovar balirateke egun eta, hortaz, herri honen biztanleriaren % 10 osatu dezakete dagoeneko. Europako herri behartsuena den Albanian egoera honek, jakina, nekezia itzelak eragiten dizkio. Gainerat, iheslari hauen etorrera oso epe motzean gertatu da, iragan martxoaren 24a baino lehen Kosovoko errefuxiatuak 18.500 inguru bakarrik baitziren, UNHCRko zenbaketen arabera. Kosovotik itzurri egin dutenez gain, Albanian bertan mugatik hurbil bizi ziren 4000 herritar inguruk ihes egin dute hegoaldera buruz, Jugoslaviako armadaren bonbardaketengatik.

Errefuxiatu multzo izugarri honi ez zuen inola ere aurre egiten ahal Albaniak eta nazioarteko laguntza iristen hasi den arren, arazo itzelak

daude. Hala, 80.000 errefuxiatu inguruk ez dauka oraingoz aterberik, nahiz eta UNHCRk eta agente albaniarrek 13 kanpamendu altxatu egin ditzuzten eta Albaniako hainbat familiatan 70.000 kosovar hartuta egon diren. Agintari albaniarrentzako egoera honek gairitu ezineko arazoak dakarzi: «Estatuaren urteko aurrekontuaren laurdena eraldi behar izan da, dagoeneko, premiazko egoera honi aurre egiteko» adierazi zuen Anastas Anjgeli Finantza ministroak. Gobernu albaniarren bertan behera utzi behar izan du ere funtzionarien soldadak % 10z goratzeko asmoa eta egingaitan ziren inbertsio publikoak % 30ez murriztu behar izan dira. Kinka larri horretan Albaniar laguntzeko Mundu Bankuak iragarri duenez, 30 milioi dolarreko dirulaguntza gehigarri bat emateko asmotan da. Tirana-ko agintarien iritzian laguntza hau ez da nahikoa izango.

Exekuzio sumarioak salatu dituzte Nazio Batuek

Erredakzioa / Donostia

KOSOVOKO Djakovica, Ljubenic eta Kottina herrialdeetan batez ere, exekuzio sumarioak egiten ari direla dioen «informazio beldurgarriak» jaso dituela salatu zuen atzo Giza Eskubideen Aldeko Nazio Batuetako komisario goren Mary Robinsonek.

Azken egunetan Albania eta Mazedoniara iritsi diren errefuxiatuek esan dutenez, familia osoek pairatu dituzte exekuzio hauek. Ihes egitea lortu duten batzuek ere salatu dituzte. Burua moztu eta emakume eta neskatilak bortxatzeaz gain, NATOren esasoei aurre egiteko serbiako armadak herritarak giza ezkutu moduan erabiltzen dituela ere salatu dute Albania eta Mazedoniako mugetara iritsi diren errefuxiatuek.

Errefuxiatuek esan dutena egiaztatzeko, datozen egunetan mugetara iristen den jende gehiagorekin hitz egingo dute Nazio Batuetako ordezkariak.

Ikusi dituzten hilketa eta sarraskien ondorioz haurrez bizi duten egoerak kezkatzen duela esan zuen Mary Robinsonek. Aldi berean, ekintza militarren ondorioz hil diren gizaki zibilen heriotzak salatu zituen Robinsonek.

Bakea lortzeko ekintza diplomatikoak indarra hartzen ari dira

EUROPAKO herrialdeetako buruekin, Estatu Batuekin eta Balkanetako herrialdeekin, Kosovoko krisia konpontzeko ekintza diplomatikoak jorratuko dituela esan zuen atzo Greziako lehen ministro Kostas Simitisek. Datozen asteetan, EB, NATO eta Balkanetako herrialdeen bidez, Greziaren proposamena bideratzen saiatuko da Simitis.

Gerra krimenatarako gobernu komisarioa izendatu du Cookek

FOREIGN OFFICE-KO diplomatiko David Gowan izendatu dute gerra krimenatarako gobernu komisario. Hala azaldu zuen atzo Robin Cook Erresuma Batuko Kanpo Arazoetako ministroak. Serbiarrek Kosovon egindako sarraskiez Erresuma Batuko Gobernu-ira iristen den informazio guztia aztertu beharko du Gowanek, Nazioarteko Auzite-

giak serbiako armadako buruak epaitu ahal izateko.

Mendebaldeko herriek errefuxiatu asko hartzearen aurka dago LDK

KOSOVOKO LIGA DEMOKRATIKOA (LDK) errefuxiatuak Balkanetan gelditzearen aldekoa da, eta mendebaldeko herrialdeek milaka Kosovoko albaniar hartzearen aurka dago. LDK-ko Donika Gervallak esan duenez, «horrekin mesedea egiten zaio Milosevici, garbiketa etnikoa egiten laguntzen zaio».

EEBBak 33.000 erreserbista deitzeko prest

BILL CLINTONI 33.000 militar erreserbista zerbitzu aktiboan jartzeko eskatzeko prest dago Pentagonoa. Ziurrenik datorren astean zehaztuko da erreserbistak deitzeko eskaera eta onartzekotan, lurrezko eraso militarra egotekotan, tropei lagunduko lieteke.

Frantziako eskuineko oposizioa krisian jarri du Philippe Seguin dimisioak

Chiracek sustatzen ez zuelako utzi du RPRko presidentzia eta RPR-DL zerrendaren buruzagitza

Allande Sokarros / Baiona

Philippe Seguin RPR alderdiko presidentzia eta gaullistek eta liberalek Europarako hauteskundeetarako elkarrekin osatu duten zerrendako bu-

ruzagitza uzteak ezustean harrapatu zuen atzo Frantziako mundu politikoa. Seguin salatu nahi izan du Jacques Chiracek eta Errepublikako presidentearen ingurukoek ez ziotela behar adinako sustengua ekartzen.

Ustekabeko honek berriro nabarian jarri du eskuinak bizi duen krisia, baina burukide zenbaitek diote gertaera hau baliatu behar dela eskuineko indarren batasuna lortzeko, ekaineko bozetarako.

ATZO arte RPR alderdiko presidentea zen Philippe Seguin eta Jacques Chirac Errepublikako presidentearen ingurukoaren artean zeuden tirabirak nahiko ezagunak ziren, baina, egun batean haustura eragingo zutela nabari bazen ere, orain gertatzeak harridura handia sortu du. Ezen, Estrasburgoko Parlamenturako hauteskundeak bi hilabeteren buru izango direla, gutxiak pentsatuko zuen Philippe Seguin egonezinek RPR alderdi gaullistako presidentziatik eta RPRk eta DLko liberalek batera osatutako zerrendaren buruzagitzatik dimititzera bultzatuko zutela, une politiko garrantzitsu honetan.

Philippe Seguin bere erabakia azaltzeko atzo zabalduetako agirian irakur daitekeenez, «Jacques Chiracen adiskideen elkarteko presidentek (Bernard Pons, RPRko diputatuak), gezurtatua izan gabe aldarrikatzen duelarik Seguin-Madelin zerrendaren alde edo Pasqua-De Villiers listaren alde boto ematea, Errepublikako presidentearen aldeko gehiengoaren barruan izateko nahikunde bera derakusala, argi dago ez dudala ezer egitekorik, ez RPRko presi-

dentzian, ezta Errepublikako presidentearen aukera politikoa zaintzen omen dituen zerrenda baten buruan ere». Esaldi hori ondo ulertzeko, jakin beharra dago Charles Pasqua RPRko sortzaile eta burukide ohiak eta Philippe de Villiers eskuin tradizionalistan kokatutako Mouvement pour la France alderdiko buruak zerrenda bat elkarrekin osatzearen berri eman zutela, iragan apirilaren 19an. Pasqua eta De Villiersek erabat arbuiatzen dute Maastricht eta Amsterdameko itunen ildotik eraiki nahi den Europa, haien iritzian eraketa horrek Frantziaren subiranotasuna bertan behera uztea eta Europa federal bat egitea dakarrelako.

«Leialtasun, argitasun eta gardentasunik» ez

Bernard Pons Pasqua-De Villiers zerrendari, berak eta Alain Madelin Demokrazia Liberaleko buruzagiak osatu duten listari bezainbat arreta eta garrantzi emateak sutan jarri du, beraz, Philippe Seguin RPR alderdiko presidentea. Gainerat, atzo plaza-ratutako agirian, Seguin bere atsekabea azaldu zuen, halaber, Jacques Chiracen

PATRICK GARDIN / AP

RPR alderdiko presidente Philippe Seguin atzo jakinarazi zuen dimisioa.

adiskideen elkarteko presidentek «François Bayrouk gidatutako zerrenda federalistaren promozioa egiteaz», UDFko presidentea Errepublikako presidentearekin hitz egin eta ordu gutxi aurretik. Horiek guztiak horrela, «ohartu beharrean nago nire jokabidea aurrera eramateko

baliabiderik gabe nagoela eta, gainerat, leialtasunik, argitasunik eta gardentasunik gabeko inguramen batean mugilduta nengoela; hortaz, behar ziren ondorioztatzek atera ditut», zehazten zuen Philippe Seguin dimisioaren berri ematen zuen agirian.

Eskuina zerrenda bateratua osatzeko asmotan

GAUR argitaratu den *Valeurs Actuelles* aste-kariarekiko elkarriketa batean agertzen dira Philippe Seguin dimisioa eragin bide duten Bernard Ponsen adierazpenak. RPRko diputatu eta Jacques Chiracen adiskideen elkarteko burua «txundituta» utzi ei du Seguin erabakiak, eta hauxe zehaztu zuen France 2 telebistako albiste saioan atzo: «*Valeurs Actuelles*-en adierazi dudari eusten diot,

hots, Philippe Seguin emaitza onak lortuko zituela (Europako hauteskundeetan), sustatzen genuela osoki, bera baitzen Errepublikako presidentek Europari begira daukan politika ikuspegiarekin bat zetorrena; alabaina, erraiten nuen ere, ekainaren 13ko bozketan egun ostean, eskuineko oposizioak zenbatu beharko zituela oposizio horretan garbiki dauden zerrenda guztien

emaitzak ere, ezker askotariko gehiengoak, duda barik, egingo duen modu berean». Pons uste du, beraz, bere adierazpen horien aitzakiaz gain, beste arrazoirik egongo dela Seguin dimisioan, hala nola «barne politikari eta atzerri politikari lotutako zioak». Dena den, Seguin ebazpenak sortutako krisi egoera horrek ondorio onugarriak ere eragin dezakeela uste du Pons. «Guztiok jarri behar

dugu mahai baten inguruan, lehenbailehen, zerbait baikorrik atera dezagun gaur kaltegarri gisa agertzen den gertakari batetik», adierazi zuen atzo. Jean-Louis Debre RPRko diputatu buruak atzo bertan proposatutakoarekin bat egin zuen Bernard Pons, hots, egoera hau baliatuz Europa eraketa honen alde dauden eskuineko indarrak oro biltzeko zerrenda bateratuan. Hortaz,

ekimen politiko honen helburua litzateke gaullistek (RPR), liberalek (DL) eta zentristek (UDF) bat egitea zerrenda bakar batean. Aukera honek bideragarritasunik badu, zeren eta François Bayrouk eta UDFkoek euren zerrenda propioa osatzea erabaki baitzuten Philippe Seguin Maastrichteko itunaren aurkari izandakoa izendatu zelako eskuineko oposizioaren zerrendaburu.

Londresen datorren astean jarraituko duten hizketaldiekin pozik agertu da Trimble

■ UUPko, SDLPko eta Sinn Feineko ordezkariak Tony Blairrekin bilduko dira astelehenean

Erredakzioa/ Donostia

IPAR IRLANDAKO lehen ministro David Trimble pozik agertu da datorren astean Londresen jarraituko duten bake hizketaldiekin. Egun dauden arazo nagusiak Sinn Feinek desarma ez onartzean oinarritzen direla esan zuen Trimblek.

Ulsterko Alderdi Unionistako (UUP), Sinn Fein alderdi errepublikano eta Ulsterko Alderdi Sozialdemokrata eta Laboristako (SDLP) kideak, datorren astelehenean Tony Blair Erresuna Batuko lehen ministroarekin bilduko dira Londresen.

Trimblaren ustez, Sinn Fein da Ipar Irlandako bake prozesua geldirik egotearen erruduna, ez baitu onartu Hillsborougheko deklarazioa. Londresek eta Dublinek aurkeztutako deklarazioak dioenez, gobernu autonomoa eratu eta handik hilabete epean, adiskidetze ekitaldia egingo da talde armatuen arma batzuk erabileratik kanpo uzteko. Gobernu autonomoa iazko urriaren amaieran behar zen eratu. Baina alderdiek ez zuten lortu desarmearen auzian ados jartzea, eta ondoren aurkeztu zen aipatu deklarazioa.

Sinn Feinek 1998ko apirilaren 10ean sinatutako Ostiral Santuko Akordioa indarrean benetan jarri nahi duen galdetu zion atzo bere buruari Trimblek. Akordio horren arabera, 2000. urteko udaberrirako amaitu behar du desarmea, baina ez du zehazten talde armatuek noiz hasi behar duten armak uzten. Sinn Feinek Ulsterko gobernuan esku hartu ahal izateko, IRAren desarma hastea eskatu zuen Ipar Irlandako lehen ministroak. Alderdi errepublikanoak ez du hori onartzen, berarentzat desarma bigarren mailako gaia dela esaten baitu.

HAUTAGAI BAKARRAK GEHIENGOAREN BABESA LORTU ZUEN, GOBERNUAREN ARABERA

«Zalantzarik gabe» onartuko du Bouteflikak lehendakari kargua

■ Botoen %73,79 lortu zituen Bouteflikak, Gobernuak zabaldutako datuen arabera

■ Botoa emateko eskubidea zutenen %60,25ek soilik bozkatu zuten herenegun hauteskundeetan

■ Hauteskundeak erabat gardenak izan ziren, Gobernuak adierazi zuenez

Erredakzioa / Donostia

«ZALANTZA izpirik gabe» onartu du lehendakari kargua Abdelaziz Bouteflikak. Hauteskundeen emaitzak jakin aurretik argi adierazi zuen Aljeriako lehendakari berriak soilik botoen gehien-goia lortuz gero onartuko zuela kargua. Azkenean, boto gehienak Abdelaziz Bouteflikarentzat izan dira, halaxe jakinarazi zuen behintzat Aljeriako Gobernuak. Barne ministroaren arabera, Bouteflikak botoen % 73,79 beregatu ditu. Beraz, hauteskundeotako hautagai bakarrak Estatuko buruzagitza «zalantza izpirik gabe» onartu du.

Hauteskundeak inguratu dituzten gertaera larriek, gainontzeko hautagaien erretiroa tartean, garrantzi handia eman zioten aljeriarren partaidetzari. Atzo artean ikus-terko zegoen zenbat lagunek eman zuten botoa. Betiere Gobernuaren arabera, partaidetza % 60,25ekoa izan da azkenean, eta boto horietatik gutiz gehienak (% 73,79) Abdelaziz Bouteflikarentzat izan dira. Horrenbestez, Aljeriako diplomaziako buruzagia izandako Bouteflika Aljeriako zazpigarren lehendakaria izango da.

Hauteskundeak egin bezperan bere hautagaitza bertan behera utzi zutenek ere izan zituzten botoak. Esaterako, Ahmed Taleb Ibrahimik botoen % 12,5 lortu ditu. Gainontzekoek oso boto gutxi atera dituzte: Hocin Ait-Ahmedek % 3,17 boto lortu ditu, Abdala Jabalak % 3,95, Mokdad Sifik % 2,24, Jucef Khatibek % 1,22 eta, azkenik, Mulud Hamroutxek botoan % 3,09 lortu ditu.

Hauteskundeak erabateko normaltasunez eta herritarren askatasun osoz egin ziren Aljeriako Gobernuaren hitzetan. Barne ministroak iruzurra egon dela sutuki baztertu zuen atzo, eta gaineratu zuen bozketak gardenak izan direla. Edonola ere, Aljeriak bere zazpigarren

Oposizioko jarraitzaileak Aljerren poliziekin tira-biraka, manifestazioa egin nahian.

Hauteskundeen emaitzak

Errolda	17.494.136
Botoemaitzak	10.539.751
Boto baliogabeak	454.474
Boto baliagarriak	10.085.277
Bouteflikarentzat	7.442.139
Abstentzioa	6.954.385

Iturria: Aljeriako Gobernuak

lehendakaria izango du: Abdelaziz Bouteflika, 62 urtekoa, bere karrera Askapen Nazionalerako Frontean egin duen gizonezkoa.

ABDELAZIZ BOUTEFLIKA • Aljeriako lehendakaria

Ezkututik agerira

soslaia

Hirurogeita bi urteko gizonezko hau exilioan egon zen 1983tik 1987ra. Aljeriara itzulita, ezkutuan egon da gaur arte. 1963tik 1965era Atzerri ministro izan zen Ahmed Ben Bella presidente zela. 1965ean Houari Bumedian koronelari lagundu zion Ben Bellaren aurka kolpe militarra egiten. 1978an, Bumedian hil zenean, Armadak babesa kendu zion Bouteflikari. 1989an Askapen Nazionalerako Fronteko batzorde zentralan sartu zen. 1994an Armadak beregana jo zuen eta agintea hartzeko eskatu. Berak ez zuen onartu, baina orain herritarrei erakutsi beharko die agintzeko gai dela.

Polizia oldartu egin zaie oposizioko manifestariei

■ HAUTAGAITZA baztertu zuten oposizioko sei buruzagiek «legez kanpoko eta iruzurgiletzat» jo zituzten herenegun egindako hauteskundeak.

Hocin Ait-Ahmed, Ahmed Taleb Ibrahim, Abdala Jabala,

Mokdad Sifi, Jucef Khatib eta Mulud Hamroutxek *Bakearen aldeko ibilaldia* antolatu zuten atzorrako Aljerren, baina Poliziak bortizki zapaldu zuen ekin-tza.

Agintariek manifestazioa debekatu

egin zuten herenegun, eta Aljerko Maiatzeko Plaza atzo goizetik inguratua zuten segurtasun indarrek.

Plazan 200 bat lagun bilduta zeudela polizia batek sakabana tzekeo eskatu zien manifes-

tariei. Haiek ezezkoa eman zutenek, Poliziak oldartu egin zitzaizkien.

Indar Sozialisten Fronteko lehen idazkari Ahmed Jedaik esan zuenez, gaur beste manifestazio bat egiteko baimena eskatuko dute.

laburrean

KURDISTAN

■ 20 kurdu eta sei soldadu turkiar hil dira borroketan

TURKIAREN mende dagoen Kurdistanango Tunceli probintzian kurduen aurkako operazioa egin zuen Turkiako Armadak. Turkiako iturri ofizialek adierazi zutenek, Kurdistanango Langileen Alderdiko (PKK) gerrillari eta soldaduen artean borroka gertatu ziren, eta 20 kurdu eta sei soldadu hil ziren. Tankera horretako operazioak maiz egiten ditu Turkiako Armadak.

INDIA

■ Irismen txikiko beste misil bat jaurti du

TRISHUL irismen txikiko aire-lurreko misil bat jaurti zuen atzo Gobernuak, irismen luzeko jaurtigai balistiko batekin «saio arrakastatsua» egin eta bost egun geroago. Trishul misila lehenago ere probatua du, baina garatzeko azken urratsean dago. Bederatzi kilometrora dauden jomugak jotzeko gai da misila. Pakistanek ere bi misil bota ditu aste honetan, Indiak joan den igandean egin zuen saioari erantzuteko.

EKIALDE ERDIA

■ EBk eta Mediterraneoko herriek 'Bake Agiria' hitzartu dute

EUROPAKO BATASUNEKO hamabost herrialdeek eta Mediterraneoko hamabiek Ekialde Erdiako Bakerako eta Egonkortasunerako Itunaren oinarriak hitzartu zituzten atzo. Hala ere, agiria ez dute sinatuko Ekialde Erdian palestinarren eta israeldarren artean bakea finkatu arte. Akordioa atzo hitzartu zuten, Alemanian, Dresde hirian.

T X I N A

■ Poliziak eragotzi egin du Tiananmengo sarraskia gogoratzeko ekitaldia

HERENEGUN hamar urte ehunka ikasle, agian milaka, hil zituzten segurtasun indarrek Pekinen, Tiananmen plazan. Poliziak eragotzi egin zuen sarraskia gogoraratzeko ezein ekitaldi egitea, eta soilik hiru disidenteri utzi zien plazara sartzea.

Augusto Pinochet Estradizioa abian

Justiziako Goi Auzitegiak atxiloketa auto berria jakinarazi dio diktadore ohiari

Fiskaltza britainiarrak gauerdia arteko epea zuen estradizioaren aldeko kasuak aurkezteko

Erredakzioa / Donostia

Atxiloketa auto berria jakinarazi dio Justiziako Goi Auzitegiak Augusto Pinochet Txileko diktadore ohiari. Goi Auzitegiak bertan behera utzi du

Jack Straw Barne ministro britainiarrak abenduaren 9an hartu zuen erabakia Pinocheten estradizioa onartuz, eta estradizio prozesua hutsetik hasi behar dela ondorioztatu du. Gainera, diktadore ohiaren aurka kargu

gehiago aurkezteko eskatu dio Fiskaltza britainiarrari. Hain zuzen, Fiskaltzak gauerdia arteko epea zuen hori egiteko. Pinocheten aurkako prozesuak hilaren 30an hasi behar du, baina litekeena da atzeratzea.

AUGUSTO PINOCHET Txileko diktadore ohiaren estradizioari baietza emanez Jack Straw Erresuma Batuko Barne ministroak herenegun hartu zuen erabakiaz geroztik, bi audientzia egin dira auzi horretaz. Lehena Bow Streeteko auzitegiak egin zuen herenegun, Pinocheten abokatuen eskariari amen egin eta estradizio prozesuaren hasiera hilaren 30era atzeratzeko.

Bigarren bista Justiziako Goi Auzitegiak egin zuen atzo, bi helbururekin: Strawk iazko abenduaren 9an hartutako erabakia baliogabetu (Barne ministroak estradizioa onartu zuen) eta prozesua berriro hutsetik hasteko, eta Fiskaltza britainiarrari denbora emateko estradizioa arrazoitzeko aurkeztu beharreko karguak biltzeko. Hain zuzen, Fiskaltzak atzo gauerdia arteko epea zuen kargu gehiago aurkezteko.

Diktadore ohia hiru akusazioengatik estradita dezake Erresuma Batuak: tortura eta torturarako konspirazioa-gatik. Izan ere, Lorden Ganberak martxoaren 24ko epaian ondorioztatu zuenez, 1988ko irailetik aurrera egingutako delituengatik soilik estradita daiteke Pinochet. Diktadore ohiak immunitatea du lehenago izandako delituetan. Erresuma Batuak urte hartan sinatu zuen Torturaren Aurkako Nazioarteko

LUIS HIDALGO / AP

Diktaduran desagertutakoen senide batzuk, estradizio erabakia ospatzen.

Ituna, eta, beraz, data hori baino lehen egindako tortura kasuak ez ditu aintzat hartzen legedi britainiarrak.

Delitu gehiago Pinocheten aurkako autoan

Espainiako Justiziak delitu gehiago gehitu dizkio Pinocheten aurkako autoari. Tortura eta torturarako konspirazioko beste 46 kasu aurkeztu zizkion Fiskaltza britainiarrari Baltasar Garzon Espainiako Entzutegi Nazionalako epaileak. Fiskaltza kasu horiek aztertzen ari zen atzo, gero Justiziako Goi Auzitegi britainiarrari azaltzeko.

Pinochet estraditatzeko prozesuko lehen bista hilaren 30an egingo da. Ordu arte, diktadore ohiak zaintzapeko askatasunean segituko du, Wentwortheko luxuzko etxaldean, Londres ondoan. Epailiek baimendu ezean, ezin da handik irten.

Baliteke prozesua beranduago hastea, ordea. Hala gertatuko da Pinocheten abokatu defenditzaileek errekurtsua jartzen badiote Strawk ostegunean erabakitakoari. Errekurtsua Justiziako Goi Auzitegiak aztertuko du.

Kontua da Goi Auzitegiaren ondorioa apelatu ahalko dutela bi aldeek, Pinocheten abokatuek eta akusazioak.

Hala izaki, litekeena da kasua berriro Lorden Ganberak hartzea.

Iturri batzuek ziurtatu dutenez, defentsak Lorden Ganberara joko du Goi Auzitegiak estradizioaren alde egiten badu.

Kolonbian gutxienez 29 lagun hil dira lubizietan

■ ELN elkarrizketarako prest azaldu da

Agentziak / Bogota

ARGELIA herrian bi lubizi gertatu dira ostegunaz geroztik, eta gutxienez 29 lagun hil dira horien ondorioz. Gainera, beste 12-20 lagun desagertuta daude. Monserrate mendia La Pista auzora erori da bi alditan, eta etxebizitzak harrapatu ditu azpian. Lehen lubiziak harrapatutakoak ateratzen ari ziren sorosleak lurperatu zituen bigarrenak.

Bestalde, aste honetan hegazkin bat bahitu arren, elkarrizketarako prest dagoela jakinarazi zuen atzo Askapen Nazionalerako Armadak (ELN).

Pinocheten 20 jarraitzaile atxilotu dituzte

■ DIKTADORE OHIA-REN aldeko 300 bat jarraitzailek istiluak eragin zituzten herenegun gauean Santiagon (Txile), Espainia eta Erresuma Batuen enbaxaden inguruetan. Ti-rabiretan 20 manifestari atxilotu zituen Poliziak.

Protesta ekitaldia era baketsuan hasi zen, Apoquindo etorbidean. Carabineroek, Polizia militarizatuak, segurtasun lerroa jarri zuen manifestariak kontrolatzeko. Haiek lerroa hausten saiatu ziren eta orduan hasi ziren istiluak.

Manifestariek oihuak egin zituzten Jack Straw Barne ministro britainiarrak Pinocheten estradizioa onartuz erabakitakoaren aurka. Hormetan pintadak egin zituzten diktadore ohia askatzea exijitzeko, eta Espainiako eta

Erresuma Batuko banderak erre zituzten.

Poliziak manifestarien protesta ekin-tza desegin zuen ura presioan botaz eta gas negarreragileak jaurtiz. Manifestariek, berriz, harri-ka erantzun zieten poliziei.

Indonesiako Armadak hildako Ekialdeko Timortar baten hiletak.

Timor desorekatzea egotzi dio Alk Indonesiako Armadari

Gusmao kartzelara bildatzea agindu dezake gaur Jakartak

Erredakzioa / Donostia

Ekialdeko Timorko egoera erabat nahastea leporatu zien atzo Indonesiako Armadari eta paramilitarrei Amnesty International giza eskubideen aldeko erakunde-

ak. Ekialdeko Timorren indarkeria gora egiten ari da, autonomiari buruzko erreferenduma burutzeko hiru hilabete besterik falta ez direnean. Paramilitarrek Timortarrak hiltzeko Armadaren baimena lortu dutela adierazi zuen Alk.

AUSTRALIAKO Sidney hirian eman zuen ezagutzera Amnesty Internationalek Ekialdeko Timorko egoerari buruz egin duen txostena. Bertan adierazten dutenaren arabera, paramilitarrak, Ekialdeko Timorrek Indonesiaren zati izaten jarrai dezan nahi baitute, timortarrak torturatu, bortxatu eta hiltzen ari dira. Horretarako,

gainera, Indonesiako Armadaren baimena dute. Are gehiago, Amnesty Internationalek dioenez, Armadaren laguntzaz egiten ari dira sarraskiak.

Al-rentzat ez da kasualitatea indarkeria horrenbesteko indarrez orain azaltzea. Giza eskubideen aldeko erakundearen ustez, Ekialdeko Timorren etorkizunaren

inguruko negoziazio politikoa bertan behera utzi nahian dabilta paramilitarrak eta Indonesiako Armada. Eta helburu hori bete dadin, bazterrak nahasten ari direla gaineratu du Alk.

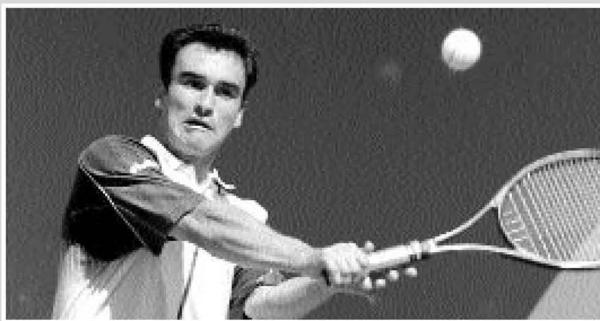
Beti ere Amnesty Internationalek egin duen txostenari jarraituz, joan den hilaren 5etik gutxienez 69 pertsona hil dituzte Ekialdeko Timorren, Indonesiaren aldeko paramilitarrek eta Armadak berak. Horrez gain, tortura edonon zabaldu dute eta epaiketarik gabeko exekuzioak ere burutu dituzte. Al ziur da bake prozesuak ez duela aurrera egingo, baldin eta nazioarteak eta Indonesiako gobernuak horrelako ekin tzak eragozten ez badituzte. Hori dela eta, Amnesty Internationalek nazioarteko begiraleak bidaltzeko baimena eskatu dio Jakartari.

Bien bitartean, Ekialdeko Timorko independentziaren aldeko bi gerrillari hil zituzten atzo Armadako soldaduek. Xanana Gusmaok, erresistentziako buruzagiak, gerrillariak armak berriz har zitzatela eskatu zuen hilaren hasieran, eta ordutik borroka anitz gertatu dira Ekialdeko Timorren. Jakartako gobernuak berriz kartzelan sartuko duela esan dio Gusmaori, baldin eta armak hartzeko deia bertan behera uzten ez badu. Jakartako gobernuak bihar bertan har dezake gainera Gusmao presondegian sartzeko erabakia. Gerrillarien buruzagia EEBBek bidalitako ordezkariarekin bildu zen atzo, Stanley Rotheekin. Estatu batuarrek Xanana Gusmaoren iritzia entzun zuen. Roth asteartean iritsi zen Asia ekialdera, «EEBBak oso kezkatuta» daudelako indarkeria dela eta. Gusmao gerrillarien buruzagiak indarkeria zerk sortarazten duen adierazi zion EEBBen ordezkariari.

Inondik ere, egoera gaiztotzen ari da Ekialdeko timorren, eta oraindik hiru hilabete igaro behar dute autonomiari buruzko erreferenduma egiteko.

• Eskubaloia

Asobal Liga: Bidasoa-Cangas de Morrazo eta Altea-Barakaldo, jaitsiera faseko azken-aurreko jardunaldia gaur → **34**

• Tenisa

Conde de Godo: Alberto Berasategi torneotik kanpo gelditu da, atzo Todd Martinen kontra galdu eta gero → **35**

Tau Baskonia ♦ Azken boladan makal zebiltzan baskonistak baina atzo Gironan zuzperraldia agertu zuten

Kanporaketarako gertu

Tau Baskoniak aski izan zituen sei jokalarari Gironari nagusitzeko

Girona	Tau Baskonia
71	79

Girona. - Jofresa (5), Kempton (6), Abrams (16), Stewart (16), Solana (15) -hasierako bostekoa-, Vallmajo (5), Darnes (3), Moraga (2), Bucero (3).

Tau Baskonia. - Bennett (21), Beric (25), Espil (8), Bonner, (18), Winters (5) -hasierako bostekoa-, Uriz, Sanders, Usberti, Garbajosa (2).

ATSEDENEAN: 35-31.

ARBITROA: Ramos, Garcia Ortiz eta Rosado. Kanporaturik ez.

Erredakzioa / Gasteiz

SERGIO SCARIOLOK nahi-koa izan zituen sei jokalarari Gironako kantuan nagusitzeko, bosteko titularrak eta Jorge Garbajosak hartu baitzuten partiduen erantzukizun osoa, eta primeran egin ere. Tauk ezer jokoan ez zuela aprobetxatuta, berrikuntza taktiko interesgarriak kantxaratu zituen, eta horrela, garaipena lortzeko gakoa izan zen bigarren zatian hiru pibotek osatutako zonako triangelua, denboraldian gutxitan ikusia. Dena primeran zihoan, baita Jugoslaviako gerrak ildundutako Miros-lav Bericen jarrera ere, serbiarrak 25 puntu lortu baitzituen atzo erasoan beti bezain fin ibiliz. Bericen, Elmer Bennetten gehi Anthony Bonnerren ekarriek aurkariaren bederatzi kide-aren lana gainditu zuten.

Albiste beltz bat izan zituen gauak, ordea. Izan ere, Garbajosak azken minutuan belaunean kolpea hartu zuen. Ez zen batere larria izan, baina patua pibot gazte-aren kontra doala dirudi, oraintxe osatu berri baita lesio larri batetik.

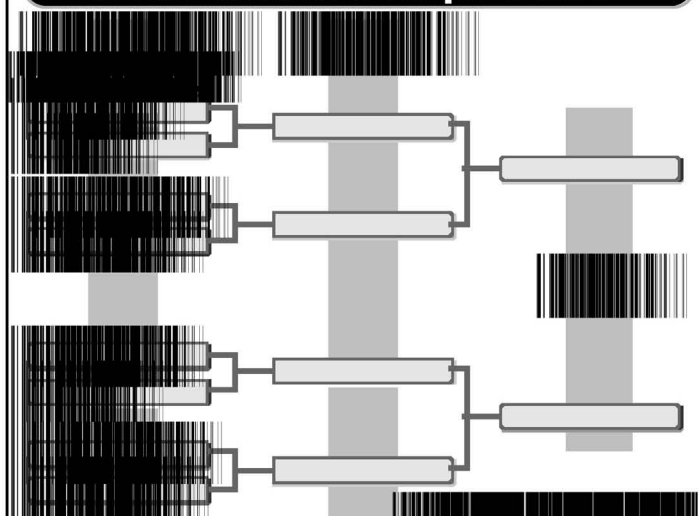

PERE DURAN / EFE

Solana baloiarekin, Espil eta Bonnerren erdian, atzoko partiduan.

Barcelonak bukatu du aurrea, eta TDK txapel-dunak ez ditu kanporake-tak jokatu. Atzo bukatu zen ACBko liga erregularra, eta 34 jardunaldiren ostean, Barcelonak bukatu du lider. Atzo Real Madriden kontra jokatu zuen eta gutxienez bost puntugatik irabazi behar zion aurrea bukatzeko; 91-81 irabazi zion. Bestetik, ACBko egungo txapeldunak, TDK-k, ez du lortu kanporaketara sailkatzea. Hilaren 25ean jokatu-ko da lehen jardunaldia.

ACBko titulurako kanporaketak

Kontzentrazioa Tenerifen

Tauk Kanarietako egural-di ona lagun prestatuko du datorren astean Estu-diantesen aurkako kanpo-raketa. Espedizioa etzi abiatu eta ostiralean itzu-liko da, eta garrantzi han-diko entrenamenduak ez ezik, lagunarteko neurke-ta bat ere jokatu du ganorazko aurkariaren kontra: Real Madriden aurka ariko da datorren asteartean La Lagunan.

Madrilera joateko bidaia

Saski Baskoniak bidaia-antolatu ditu Madrilera joateko Tauk hilaren 30-ean Estudiantesen kan-txan jokatu duen parti-dua dela eta. Zaletuak 21.400 pezeta ordaindu behar ditu hoteleko bi gau, gosaria, bidaia eta sarreraren truke edo 16.900 hotela hiru izarre-koa nahiagoz gero; beste-la, soilik bidaia eta sarre-rak 5.100 pezeta balio du. Viajes Udalara jo beharra dago.

Hasteko, telebistaz

Baskoniaren estraineko partidua La2k eskainiko du. Bihar zortzi izango da, 13:00etatik aurrera, Ara-bak hartuko duen Tau-Estudiantes partidua zuzenean emateko. Sergio Scariolo entrenatzailearen taldea zeharo ohituta dago horretara, denboraldi honetan telebistan gehien agertu den ACBko taldeetako bat baita.

Athletic ♦ Tenerife atzo iritsi zen Bilbora, eta Sondikan egingo du gaur asteko azken saioa

«Ekipoa ondo dago»

Garaipenaz gain, ondo jokatzeari da zuri-gorrien helburua

Ramon Basaldua / Bilbo

AZKEN jardunaldietako bolada apurtu eta garaipena eskuratu nahi du Athleticen Tenerife aurkako partiduan. Luis Fernandezek atzo Lezaman adierazi zuenez, hiru puntuak eskuratzea da zuri-gorrien helburu nagusia. Horregaz batera, frantziarrak joko ona eta golak ikusi nahi ditu biharko partiduan. «1-0 irabazten badugu pozik egongo nintzateke, gure helburu nagusia hiru puntuak eskuratzea delako. Hala ere, hiru puntuak ondo jokatuz eta golak sartuz lortzen baditugu hobeto. Golak behar ditugu».

Athleticen sei gol baino ez ditu sartu Ligako bigarren itzulian hasi zenetik. Gainera, zuri-gorrien garaipen bakkarra erdietsi dute azken sei jardunaldietan. Hala ere, Fernandezek ez du uste ekipoa txarto dagoela. «Ekipoa ondo dago eta, Tenerife aurka garaipena lortuz gero, jendeak argi izan behar du Athletic bosgarren edo seigarren postua eskuratzeko borrokan izango dela. Carlos Tartieren partidua ona egin genuen eta Oviedok ez zuen gol aukerarik izan. Jokalariak garaipena behar dute», esan zuen frantziarrak.

Athleticeko entrenatzaileak garbi dauka Tenerife ez dela aurkari erraza izango. Hori bai, bere iritziz, Tenerife ez da presiopean jokatzen ari den bakarra. «Gero eta gutxiago

Luis Fernandez, San Mamesen.

LUIS FERNANDEZ
■ ■ ■ «Teneriferen aurka garaipena lortuz gero jendeak argi izan behar du Athletic bosgarren edo seigarren postua eskuratzeko borrokan izango dela»

geratzen da Liga amaitzeko eta talde guztiek asko dute jokoan. Tenerife goi mailako jokalariek ditu eta aurkari gogorra izango da». Athleticen San Mamesen egingo du gaur asteko azken entrenamendua. Saioa 11:00etan hasiko da eta ateak itxita izango da.

Tenerife taldeari dagokionez, Carlos Aimar entrenatzaileak hemezortzi gizon sartu ditu deialdian. Honako jokalariek osatzen dute zerrenda: Unzueta eta Ojeda

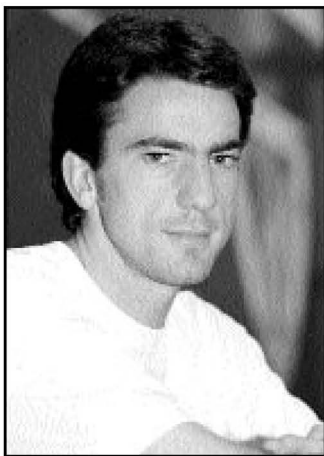
atezainek, Dani, Llorente, Ballesteros, Javi Lopez, Jonay eta Antonio Mata atzelariak, Chano, Emerson, Jakanovic, Slovak, Basavilbaso eta Felipe erdilariek eta Mista, Makaay, Pinilla eta Pier aurrelariak. Domingos eta Kodro deialditik at geratu dira eta Alexis eta Navarro Montoya atzelariak ez dute jokatzerik izango zigortuta daudelako. Pablo Paz lesionatuta dago. Tenerife Sondikako Basozabal zelaian entrenatuko da gaur.

Larrazabalek ere ezingo du jokatu bihar

R. Basaldua / Bilbo

AITOR LARRAZABALEK ezin du jokatu bihar Tenerife aurka. Loiuko atzelariak luzapena izan du ezker hankako abduktore nagusian eta ez zuen parte hartu atzo zuri-gorrien Lezaman egin zuten entrenamendu saioan. Sabino Padillak esan zuenez Larrazabalek aukera gutxi du Tenerife aurka jokatzeke.

Litekeena da Bittor Alkiza eta Joseba Etxeberriak ere ezin jokatu izatea biharko

Aitor Larrazabal.

partiduan. Elgoibarko aurrelariaren orkatilaren erreku-perazioa geldiro doa eta ez dirudi Tenerife aurka jokatuko duenik. Fernandezek garbi utzi du ez duela arriskatzeko asmorik.

Bittor Alkizak ere arazo ugari ditu ostegunean entrenamenduan jasotako kolpe gogorraren ondoren. Donostiarrak gimnasioan jardun zuen atzo Lezaman, eta litekeena da atseden izatea Tenerife aurka.

Rafa Alkortari erresonan-

tzia magnetikoa egin zioten atzo hankan duen zuntz haustura zelan dagoen ikusteko. «Azterketaren emaitzen arabera erabakiko dugu orain arte bezala jarraitu edo astiroago joan behar dugun», adierazi zuen atzo Sabino Padillak Lezaman.

Iñigo Larrainzar eta Andoni Imazek osatzen dute Tenerife aurka jokatuko ez duten gizonen zerrenda. Bestalde, Eneko Romo, Athletic Bko jokalariek belaun bateko lotailuak apurtu ditu.

Alaves ♦

Belsue: «Zaila izan arren, irabaztera goaz Vigora»

Celtak «gehiegizko konfiantza» izan dezakeela uste du

Ivan Santamaria / Gasteiz

BIGARREN ITZULIAN Alaves egiten ari den lan txukuna eragina izaten ari da jokalarien gogoan. Nahiz eta etxetik kanpo emaitza eskasak lortu, Bernabeun erakutsitako jokoarekin Celta gailindi dezaketela uste dute Alavesekoek. Alta, galziarrak egiten ari diren denboraldiak begirune osoa merezi du.

«Taldea gero eta askeago jokatzen du etxetik kanpo, eta jada ez gara hutseko berdinketa eustera joaten. Oso zaila izan arren, irabazteko asmoz goaz Vigora», azaldu zuen Alberto Belsuek.

Mendizorrotzan lortutako emaitzek taldeari konfiantza handia eman diotela esan zuen atzelariak, eta horrek isla izan dezake Celtaren aurka: «Konfiantza handia dugu. Etxeko taldea izategatik soilik Celtak hiru edo lau gol aukera garbi izango dituela badakigu. Baina guk beste horrenbeste egin beharko dugu, eta asmatzen duenak irabaziko du».

Real Madridi sartutako bost goleak ez dute Belsue beldurtzen, eta, are gehiago, Alavesentzat hori ona izan daitekeela uste du. «Guretzat ona da eurek lortutako emaitza hura, teorian Alaves apalagoa delako eta gehiegizko konfiantza izan dezaketelako».

Bernabeun ongi jokatu arren, galdu egin zuen Alavesek, baina partida horretatik ikasi dutela ziurtatu zuen Belsuek. «Madrilen ikusi zenez, gure taldeak denbora luze izan dezake baloia. Ez dugu jokaldi solte baten edo estrategiako jokaldi baten zain egon beharrik». Hortaz, jokatzekeko modu bera erabili behar dute Vigon: «Baloia kendu behar diegu, eta ahalik eta denbora gehienez gure hanketan izan. Gero, fisikoki hobeto eusten saiatu behar dugu, Madrilen egin ez bezala».

Reala ♦ Kraussek lehengo igandeko hamaikako bera zelairatuko du bihar Zaragozan

Aldaketarik ez

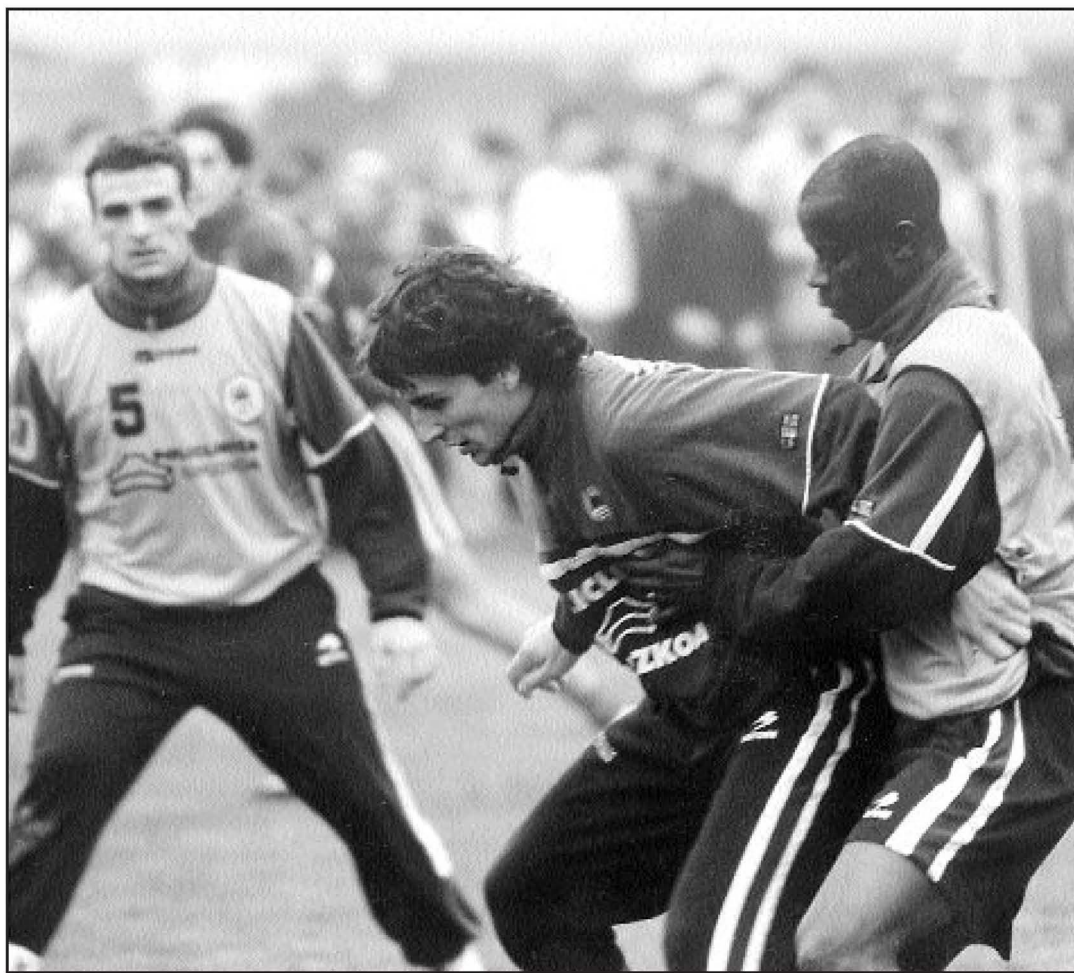
Deialdian Graciaren ordeztu Aranburu sartu izana da berri bakarra

Enekoitz Esnaola / Donostia

ASTE BATEAN hamaikako batek ondo jokatzen badu, hurrena ere hamaikako berak jokatzen du Bernd Kraussek. Horixe bera gertatuko da bihar Zaragozan: lehengo astean Betisen kontra Realaren hamaikakoak nahikoa itxura ona eman zuen—taldeak 1-0 irabazi zuen— eta bihar hamaikako bera zelairatuko du entrenatzaileak. Hauxe: Alberto; Lopez Rekarte, Loren, Pika-bea, Aranzabal; Guerrero Gomez, Idiakez, Adepoju; Sa Pinto, Kovacevic.

Deialdia nork osatuko duten ere gauza jakina da: Olabe, Antia, Aranburu, Aldeondo eta Cvitanovick. Aldaketa bakarra dago azkeneko zerrendatik: Graciaren ordeztu Aranburu sartu du Kraussek.

Beraz, nahiz eta jokalaria garrantzitsuak diren, Javier de Pedro eta Oscar de Paula ez dira gaur goizean Zaragoza aldera joango taldekideen batera (Miguel Fuentes eta Igor Jauregi ere ez). De Pedrok eta De Paulak aste honetan esan dute osatu zaiela lesioa eta jokatzeke moduan daudela. Ez entrenatzailearen iritziz. «Nik beste era batera ikusi ditut. Betikoa diot: gauza bat da lesiotik osatuta egotea eta bestea sasoi aldetik ondo egotea. Eta horretarako haiek egun gehiago behar dituzte», esan

ARTXIBOKOA

De Pedro, Idiakez eta Adepoju, saio batean. Aurrena ez dago deialdian, eta beste biak titular izango dira.

BERND KARUSS

■ ■ ■ «Aurreko astean esan nuen hamar final falta zitzaizkigula Liga amaitu bitartean. Orain bederatzi falta zitzaizkigu»

zuen atzo Kraussek Zubietan emandako prentsaurrean.

Hamaikakoa bera izango da, deialdia ia bera, eta partidua ere tankera berekoa. «Aurreko astean esan nuen hamar final geratzen zitzaizkigula Liga amaitu bitartean. Orain bederatzi geratzen zitzaizkigu. Zaragozari irabaziko bagenio, tarte irekiko litzateke haien eta gure arte-

an, baina guk ez dugu atzera begiratu behar, aurrera bai-zik», zioen Kraussek.

Entrenatzailearen ustez, taldea ondo dago moral aldetik Betisi irabazita, «baina lehen ere ondo zegoen. Gertatzen dena da batzuek lehen gehiegi dramatizatu zutela».

Zaragozari buruz esan zuen talde ona dela, «eta Realak dena eman beharko du».

Aranburu gustura berriro deialdian delako

■ ARANBURU berriz ere lehen taldeko deialdian dago, lehengo astean Kraussek «atsedena» eman ostean. Eta «gustura» zegoen berriro lehen taldekoekin egoteagatik. Dena den, ez du uste hamaikakoan izango denik, «balitekeelako lehengo asteko berek jokatzea». Aranburu jada ia lehen ekipoko jokalaritzat har daiteke, baina, hala ere, nahiz eta Realarekin denboraldi honetan gutxienez hamar partidutan jokatu, hark jokatzerik izango du Real B-rekin Espainiako Bigarren B Mailarako igoera fasea, oraindik 23 urte baino gutxiago dituelako (20 ditu). 23 urte edo gehiago balitu, ezingo luke hamar partidu jokatuz gero.

Olazabal sendatu zuenarekin da Kuhbauer

■ DIRENAK eta ez direnak egiten ari da Real Dietmar Kuhbauer jokalaria austriarraren lesioa sendatzeko—orkatila bihurritu egin zuen orain dela pare bat hilabete—, baina, oraingoan, ez du modurik aurkitu. Orain Jose Mari Olazabal golfaria sendatu zuen medikuarengana bidali du Realak jokalaria: Muniche- ra, Hans Wilhelm Muller Wohlfart- engana. Bayern Munich futbol klube- ko eta Alemaniako futbol selekzio-ko medikua da Muller Wohlfart. Olazabali hankako artritisa sendatu zion orain dela bi urte pasatxo, eta golf jokalaria berriro jokatzen hasi zen, urte eta erdian gel- dirik egon ostean.

Realak ez du Intertoto jokatuko, «goiz baita»

■ REALAK ez du Intertoto jokatuko, Kraussek hala erabaki duelako. Nahiz eta denboraldi honetan UEFAra ez sailkatu, Intertoton izena eman eta txapelketa hartan bukatu- raino iritsita UEFA jokatzen da, baina txapelketa hura goiz hasiko da; ekainaren 19an hain zuzen, Espainiako Ligako taldeak bigarren kanporaketan sartuko diren arren—uztailaren 3an hasiko da—, eta beste bat hirugarrenean—uztaila- ren 17an—. «Denboraldi honetako Liga ekainaren 20an bukatuko da, eta jokalariek atsedena behar dute, Intertoto goiz hasiko baita. Ez zaigu burutik pasatu ere egin han parte hartzea», zioen Kraussek atzo.

hor zain

Osasunak amaitu du Etxalarako saioa

Atzo amaitu zuen Osasunak Etxalarren aste osoan zehar egin duen kontzentrazioa. Bihar Malagan partidu erabakigarria dute nafarrek, eta Mateok esan du «sentsazio onak» dituela partidu horri begira.

Bihar jokatuko dira Zarauzko hondartzan finalak

Bihar (11:00) bukatuko da, finalekin, Zarauzko Hondartzako 55. Txapelketa. Seniorretakoa izango da nagusia, eta Zuhatz Taberna (Azpeitia) eta Aia Orio Pukas Surf (Zarautz) neurtuko dira bertan. Seniorretan Kopan, Itsaski Taberna (Zarautz) eta Decoracion Bat (Zarautz) ariko dira. Gaztetxoek beste sei final ere jokatuko dira.

Passarellak sinatu du Uruguarekin

Daniel Alberto Passarella entrenatzaile argentinarra izango da Uruguako hautatzailea, eta 2002. urteko Mundilera sailkatzea izango du xede. Izan ere, azken bi aldietan Uruguai ez da azken saiorako sailkatu.

Diziplina Batzordeak ere Betisi eman dio arrazoia

Espainiako Lehiaketa Apelazio batzordeen erabaki bera hartu zuen atzo Kirol Diziplina Batzordeak: Valladolid-Betis partiduko hiru puntuak kanpoko taldeari eman zizkion, etxe-koak sei minutuz Europako Batasunekoak ez ziren bost jokalaria erabiltzeagatik. Gainera, Valladolideko entrenatzailea, Sergio Kresic, bi hilabeterako inhabilitatzea berretsi zuen.

Bidasoa ♦ Cangasi irabaziz gero, mailari eusteko ligaxkako bigarren postua gertuago izango du Bidasoak

Promozioa ziurtatzera

Galziarrak ligaxkako lehen postua ziurtatuta dutela arituko dira Irunen

19:00	
BIDASOA-CANGAS	
Ribera	Dzokic
12 Barreto	2 Kurtovi
11 Girault	4 Soliño
18 Etxaburu	5 Kovacevic
17 Vico	19 Fontan
7 Zuzo	10 Celes
8 Gudelj	17 Montes
10 Josemi	4 Fajfric
1 Aginagalde	3 Camacho
16 Raphael	7 Escudero
3 Montiel	13 Santos
14 Cortes	11 Marcos
Epaileak • Pereira eta Martorell	
Pabilioia • Artaleku	

Erredakzioa / Donostia

PROMOZIOA jokatzeko aukera ziurtatzeko asmoarekin arituko da gaur arratsaldean Artaleku kiroldegian Bidasoa. Ohorezko Mailari eusteko ligaxkako azken jardunaldian Altearen etxean garaipe garrantzitzua lortu ondoren, Bidasoak bere esku du promozioa jokatzeko aukera ematen duen bigarren postua. Horretarako, oso garrantzitzua litzateke gaur irabaztea, hala azken jardunaldian lasaia aritzeko aukera izango bailukete irundarrek Barakaldoren aurka.

Gainera, kontuan izan behar da aurkari izango duen Cangas de Morrazo tal-

PABLO S. QUIZA

Gaur irabazita promozioa jokatzeko aukera askoz ere gertuago izango du Bidasoak.

deak dagoeneko ziurtatua duela ligaxkako lehen postua, eta Irungo partidua haientzat ez duela batere garrantzirik. Horrek, hala ere, bi alde izaten ditu beti, lasaitasun osoz aritzeko aukera izango baitute gaur Pontevedrakoek.

Etxaburu zalantzan azken ordu arte

Jordi Ribera Bidasoa taldeko entrenatzaile kataluniarrek azken orduan erabakiko du Aitor Etxaburu pibote eibartarrak Cangas de Morrazoren aurka jokatzeko duen

edo ez. Azken egunetan bihurtu batetik osatzen ari da eibartarra; jokatzeko duela dirudi, baina ez da ziurtatuko azken ordu arte. Gudelj, berriz, jokatzeko moduan izango da gaur arratsaldean, bere luntziak hobera egin baitu.

Barakaldo ♦ Sei goleko aldeaz irabazi beharra du Barakaldok promozioa jokatzeko aukeraren bat izateko

Mirarietan sinetsi gabe

Erredakzioa / Donostia

19:00	
ALTEA-BARAKALDO	
Milos	Rivero
1 Moyano	1 Victor
3 Parro	18 Joni
10 Yukov	10 Roberto
5 Bergendi	15 Alzaga
14 Grebnev	14 Kovalev
19 Folguera	4 Pecina
20 Latorre	6 Moldestad
12 Davis	8 Artach
16 Silvio	17 Lanz
8 Rochel	8 Arraras
11 Branjkovic	12 Bueno
13 Bros	11 Juan
7 Ibai	
Epaileak • Muro eta Rgz.Murcia	
Pabilioia • Garganes	

OHOREZKO MAILARI eusteko ia batere aukerarik ez duela jakinda jokatzeko du gaur arratsaldean Altean Barakaldo-EHUK. Izan ere, promozioa jokatzeko aukerei eusteko, sei goleko aldeaz irabazi beharko luke gaur Barakaldok, eta gainera Bidasoak Cangasen aurka galdu. Hori horrela gertatuko balitz, azken jardunaldian Barakaldok Bidasoari irabazi beharko lioke eta Alteak Cangasi Galizian. Argi dago oso zaila dela baldintza horiek guztiak betetzea.

Gauzak horrela, ez da harritzekoa Txanpi Rivero Barakaldo-EHUKo entrenatzaileak hau esan izana Alacant aldera abiatu aurretik: «Mirariren bat gertatzeko oso aukera gutxi daude». Riveroren ustez gauzak «oso beltz» daude, eta Ohorezko Mailan jarraitzeko Barakaldoren «aukera guztiak» etxean galdutako ligaxkako partiduetan desagertu ziren.

Jokalarien egoerari buruz, berriz, esan beharra dago Edu Bueno zentrala eta Kovalev berreskuratzeko dituela gaurko partidurako Txanpi Riverok. Hala ere,

kontuan izan behar da Kovalev belauna oso gaizki duela eta asteazkenean operatu egingo dutela. Abramenkok eta Txabarrik ere lesionatuta jarraitzen dute eta ezingo dute gaur jokatu.

Alteari dagokionez, partidua beraintzat ere erabakigarria dela nabarmendu behar da, promozioa jokatzeko aukera ematen duen bigarren postua Bidasoari kentzeko moduan baitaude oraindik ere Alacantekoak. Gaur arratsaldeko partidurako, De la Haza jokalaria gipuzkoarra falta izango du Alteak.

laburrean

RALLYAK

■ Vilariño, Zabaleta eta Egozkue Arrateko Igoera irabazteko faboritoak

BIHAR jokatzeko da Eibarren, Arrateko Igoeraren XXXI. ekitaldia —entrenamendu saioak gaur arratsaldean egingo dira (17:00)—. Euskadiko mendi txapelketarako puntuagarria da Arrateko proba eta, aldi berean, denboraldiko lehenengoa. Aitor Zabaleta —egungo txapelduna—, Andres Vilariño eta Pantxo Egozkue dira Arrateko Igoera irabazteko faborito nagusiak. Beste urteetan ez bezala, Eibarren bertan egingo da aurtien sari banaketa.

ESKUBALOIA

■ Barcelonak historia egin nahi du Zagreben kontra

EUROPAKO KOPAKO itzulerako partidua jokatzeko da gaur Bartzelonan. 22na berdindu zuten joanekoan Badel Zagrebek eta Barcelonak, eta, horrenbestez, kataluniarrek irabaziko balute, jarraian lortzen duten laugarren Kopa lortuko lukete —oraindik inork lortu ez duen balentria— eta orotara lortzen duten bosgarrena.

MOTOZIKLISMOA

■ John Kocinskirentzat denbora onena Malaysiako Sariako entrenamendu saioetan

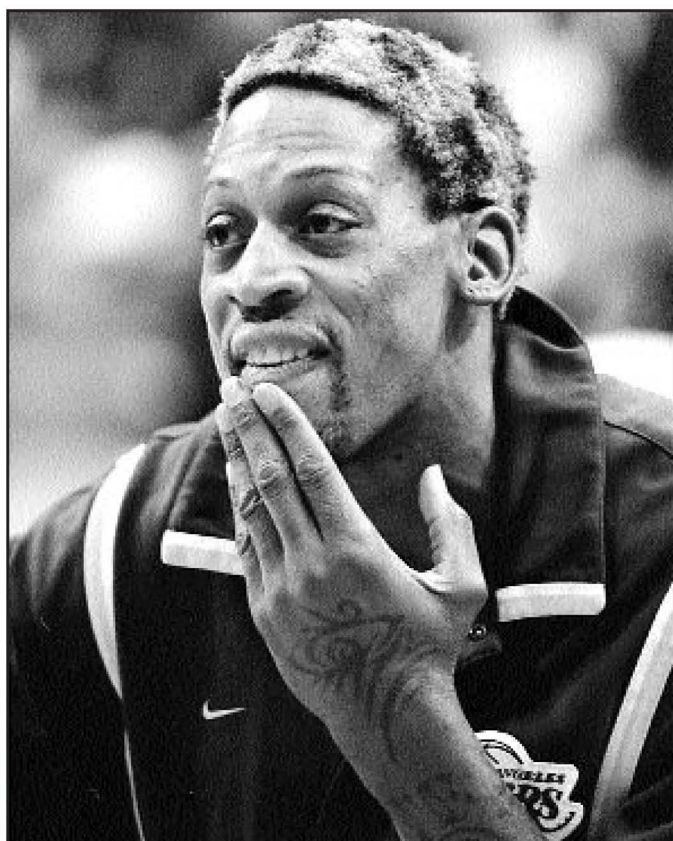
SEPAN-GO zirkuituan egin zen atzo Malaysiako Sari Nagusiko lehenengo entrenamendu saioa. 500 zentimetro kubikoetan, Kocinski estatu batuarrak egin zuen denbora onena, Biaggi eta Robertsen aurretik. 250ekoan, Rossi italiarra izan zen azkarrena, Nakano eta Jacqueren aurretik. 125ean, berriz, Vincent frantziarra.

MOTOKROSA

■ Zurriolako hondartzan jokatzeko da Nazioarteko V. Motokrosa bihar

DONOSTIAN bilduko dira, bihar, egun nazioarteko motokros zirkuituan ari diren gidari onenetakoak. 11:45etan hasiko da entrenamendu saioa, Zurriolako hondartzan. Darril Atkins eta Edgar Torronteras dira proba irabazteko faboritoak, eta pilotu ikusgarrienak.

irudietan

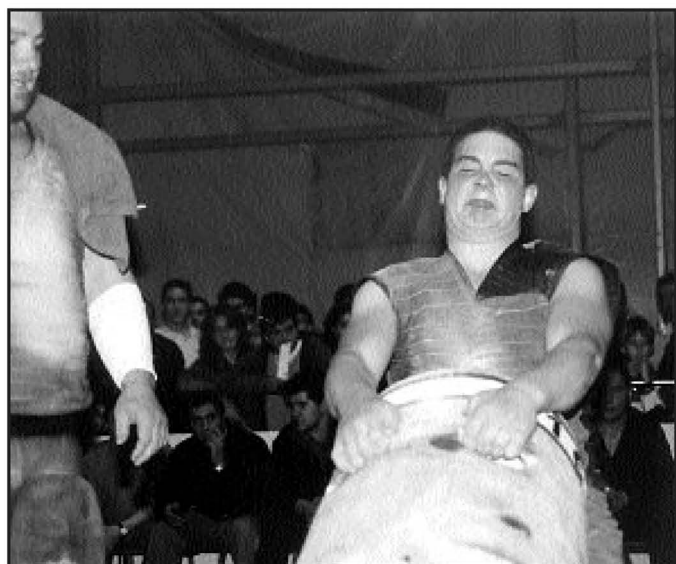
SCOTT AUDETTE / AP

Dennis Rodman kalera bota du Lakersek. «Iritsi da harremana eteteko tenorea, Lakersen onerako». Horrela adierazi dute Los Angeles Lakers klubeko buruek Dennis Rodman hegala –denboraldia hasi berritan fitxatua– kalera bo ta dutela. Eginiko lana eskertu diote jokalariei polemikoari.

EFE

Juan Carlos Dominguez garaile eta lider Aragoian. Juan Carlos Dominguezek irabazi zuen atzo Aragoiko Itzuliko etapa nagusia. Vitalicioakoak Jimenez eta Piepoliri aurre hartu zien esprimean. Dominguez bera da orain lider.

KOLDO ALDUNTZIN

Iñaki Perurena gaztearen marka. Iñaki Perurenak bi eskuez hiru jasoaldi eman zizkion 170 kiloko harri zilindroari, eta esku bakarraz bi aldiz leporatu zuen 133kilokoa, herenegun, Zumaian. Marka berria 15 urteko leitzarrentzat.

Tenisa ♦ Todd Martinek irabazi dio Conde de Godo torneoan

Berasategi, kalera

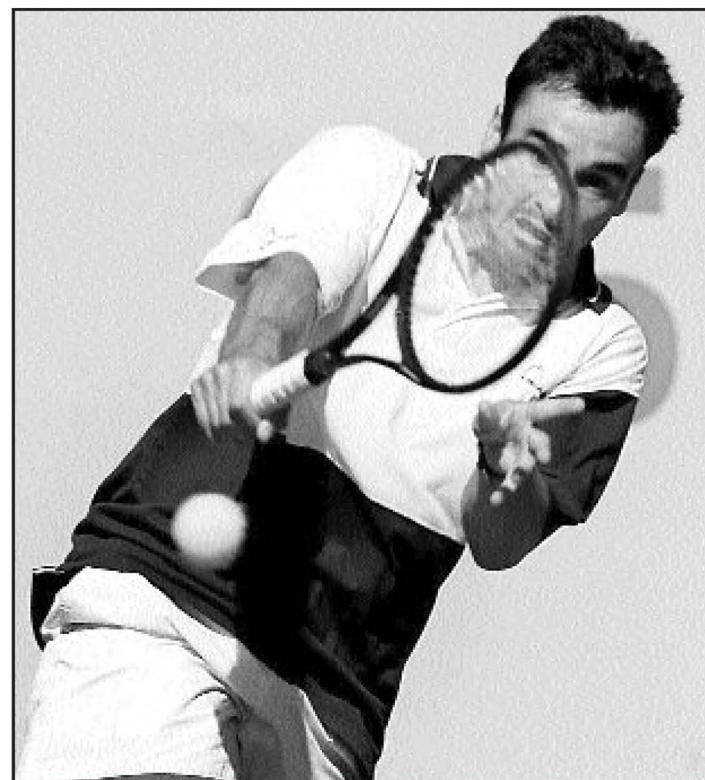
Martin-Alami eta Mantilla-Clavet lehiak finalerdietan

Agentziak / Bartzelona

BOLADA ONEAN ageri zen Alberto Berasategi Conde de Godo torneoan, baina final-laurdenetan etxerako bidea hartu behar izan du Arrigorriagako tenislariak. Atzo goizean Franco Squillari argentinarrari irabazi eta final-laurdenetarako sailkatu zen Berasategi. Arratsaldean, baina, Todd Martin estatu batuarrak mendean hartu zuen: 3-6, 7-5 eta 6-3.

Iaz finalean egin zuten topo Berasategik eta Martinek, eta atzo mendeku bila atera zen bizkaitarra. Lehen setean, joko sendoa eginez, aise nagusitu zen. Todd Martin gero eta hobeto jokatzen hasi zen, ordea, eta haren kolpe gogorren aurrean makurtu egin behar izan zuen Berasategik.

Conde de Godo torneora arte partidurik irabazteke zegoen Berasategi, eta Bartzelonan iaz baino apalago aritu arren, final-laurdenetarako heldu da behintzat Arrigorriagakoa.

ANDREU DALMAU / EFE

Alberto Berasategi, atzo goizean jokatutako partiduan.

Todd Martinek Karim Alami marokoarraren aurka jokatuko du finalerdietan. Alami Albert Costa kataluniarri irabazi zion atzo, bi setetan: 6-4 eta 7-5.

Felix Mantillak Carles Moyari irabazi zion hiru setetan (4-6, 6-2 eta 6-3), eta Francisco Clavetek Fernando Meligeniri (1-6, 7-5 eta 7-6), bi tie-break-en ostean.

Errugbia ♦ Top 16ko laugarren partida jokatu du Miarritzek gaur Tolosaren kontra (19:30)

Zor guztiak kitatzeko

Joanekoan 48-18 galdu zuen Miarritzek, eta ordainekoa eman behar du

Koldo Alduntzin / Donostia

SASOINA amaitutzat eman edo astebate gehiago eutsi izango du jokoan gaur Miarritzek Aguilera, Tolosaren kontra (19:30). Top 16ko laugarren jardunaldia urratuko dute, itzuliko lehena. Sailkapena nola dagoen ikusita: 1. Tolosa eta Bourgoin (8 puntu), 3. Agen (5 p.) eta 4. Miarritze (3 p.), bistan da miarriztarrek derrigorrezkoa dutela garaipena, matematikoki kanpoan geratu nahi ez badute. Gero, jakina, Bourgoinen irabazi eta Agen mendea hartu beharko dute azken jardunaldian.

Ametsak alde batera utzita, Miarritzek zor bat du zaleekin, etxean gutxienez txalotzeko moduko jokoa egitea, eta galdu arren, gustura geratzea. Hori horrela gerta dadin laguntzeko, zaletuek jaigiroko festa antolatu dute. Halles plazan sardin-jatea izango da (13:00), eta arratsaldeko 5:00etan kotxeen desfilea izango da erdigunetik abiatu eta Aguilera helitzeko.

Miarritzek 48-18 galdu zuen Tolosaren kontra lehen jardunaldian. Sei entsegu egin zizkieten Okzitaniakoek, hiru lehen zatian eta beste horrenbeste bigarrenen. Lapurtarrek, berriz, bi soilik. Atsedenerako 24-10 ziren aitzinetik tolosarrak. Bourgoinen kontra 9-22 galdu

ARTXIBOKOA

Denis Avril —erdian zutik— Miarritzeren lehen lerroan ariko da, Gonzalez eta Pedronekin batera.

zuten lapurtarrek, aitzinean menderatuak izan zirelarik.

Agenen kontra entseguak egiteko aukerak sortu zituzten hasieran, eta haiek gauzatu izan balituzte, emaitza alde izango zuketean, baina ez zen horrela gertatu, eta bigarren zatian zail gertatu zitzaizkien. Azkenean 13-9 galdu zuten. Tolosa ohiko jokoa egitera helduko da Miarritzera; irekia eta tarteetan zutik jokatzerak. Aitzinean aurre eginez gero, izango dute ahalbiderik miarriztarrek.

Tolosak bost partida soilik galdu ditu

Tolosak guztira jokaturiko 24 partidetatik 18 irabazi ditu, 5 galdu eta 1 berdindu. Top 16an, Miarritzerenaz gain, Ageni 39-18 irabazi zion eta Bourgoinen kontra 12-12 berdindu zuen. Miarritzek 26 partida jokatu ditu, etxean 9 irabazi ditu eta 3 galdu.

Hamabostekoei dagokien, Miarritzen ez dira ariko-Coeurveille eta Pierre —kolpatuta—, eta zalantzan dira

Puleoto, Matiu eta Bidabe. Ondorioz, hau izan daiteke hamabostekoa: Avril-Gonzalez-Pedron edo Puleoto, Versalles-Roumat edo Matiu, Betsen-Lamour-Milheres, Darrichon-Mazas, Artola, Dagerre, Bonetti, Bernat-Salles eta Teisseire.

Tolosan, berriz, Delaigue ez da ariko, eta zalantzan dira: Cazalhou, Garbajosa, Miorin, Belot eta Pelous, baina Ntamack, Califano, Tournaire eta Labit, esate baterako, zelaian izango dira.

Beñat Dagerre • MIARRITZEKO JOKALARIA •

«Jokaldiaren hasieran geratu behar ditugu»

EGUN Miarritzeren gibeiko lerroan jokalaririk arituena da Beñat Dagerre lohizundarra. 29 urte ditu, eta gehienetan lehen edo bigarren erdia izan ohi da. Jokalari indartsua da, eta defentsarako dohain aparta du.

■ Sailkatzeko duzuen aukera ttipi horri eusteko moduan al da taldea?

Gure azken aukera da. Badakigu oso zaila izango dela, baina saiatu nahi dugu. Gutxienez eguraldiak lagunduko gaitu, euriak eta lokatzak mesede handiagoa egingo baitugu Tolosaren

kontra. Talde hori zelai lehorrean menderatzea zaila da.

■ Ohiko Tolosa txapeldun al da oraingoa?

Bai. Betiko jokoa darabilte. Zutik eta tarteetan jokatzen dute, eta elkarri lagunduz. Jokaldiaren hasieran ez badituzu geratzen, gero zail gertatzen da harrapatzea abiadura hartzen dutenean.

■ Joaneko partidaren eginikoa hobetu beharko da.

Ez genuen partida txarra egin hasieran. Gero zutik jokatzen eta tarteak profitatzen utzi genien, eta 20. minuturako 25-0 aitzineratu

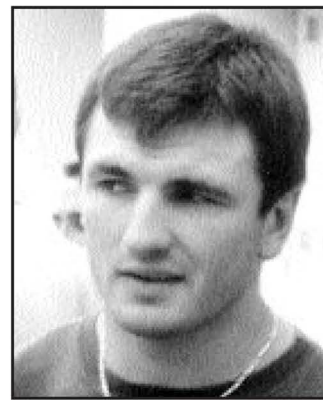
ziren. Bigarren zatian antzekoa gertatu zen.

■ Kostako zaizue beti motibatuta egotea.

Bai. Sasoina luzea da, eta negua gogorra izan da. Horregatik, zail gertatu da entrenamenduetara motibatuta heltzea, baina Tolosaren kontra aritzeko ez da motibazio berezirik behar.

■ Ba al duzue hobetu beharreko arloren bat?

Jokaldiak entseguen amaitzea; hori da arazoa. Aukerak sortzen ditugu, baina azken pasean huts egiten dugu arreta ezagatik eta

KOLDO ALDUNTZIN

pase kaskarragatik. Maila oneko taldeek ez dute huts egiten. Beharrik Mazasen hanka dugula.

Buruz buruko lehia izango du Getxo Arteak Valenciaren aurka

K. Alduntzin / Donostia

HIRU ASTEKO geldialdiaren ostean, Ohorezko Mailakoek Ligari helduko diote berriro: Kopa aritu dira jokatzen, eta Aste Santua izan dute tartean. Getxo Arteak ez du aukerarik izan lehian aritzeko, eta etenaldiak ez zion mesederik agingo. Bihar 16. jardunaldiko partida jokatu dute getxotarrek Valenciako Tecnidexen kontra (Fadura, 12:00).

Bi taldeak guri berean sartuta daude; maila ez galtzekoan alegia. Hurrengo norgehiagoka ere tankerakoa izango du Getxok, Montjuicen aurka ariko baita. Aurrez, gainera, Liceo eta Universidad de Sevilla izan zituen kontrario. Beraz, antzeko taldeen kontrako lehian dabil. Joaneko norgehiagokan 48-21 irabazi zion Valenciak Getxori, eta beraz, *averag*-ea kontra dute bizkaitarrek.

Gogoz dira bizkaitarrak berriro jokatzeke, baina jakiteke dago nola aurkitzen diren erritmoz. Valenciak, berriz, Kopa jokatu du, eta Dulciorak kanporatu du. Getxok puntu bateko aldea kentzen dio Valenciari sailkapenean. Erasoan zertxobait hobeak izan dira Levantekoak, eta defentsan askoz zorrotzagoak, 88 tanto gutxiago egin baitizkiote. Getxok etxean jokaturiko zazpi partidetatik hiru galdu ditu, eta Valenciak ez du kanpoan bat bakarra ere irabazi. Getxon dunda izango dira azken ordua arte: Castro, Gurrea eta Etxarri.

Ordizia zazpi puntuko aldearekin

Lehen Maila Berezian, behera ez jaisteko kanporaketaren itzuliko neurketak jokatu dute bihar. Ordiziak 16-9 irabazi zion Coruñaiko CRAT Xesturri, eta beltz egin beharko du lana galiziarrek menderatzeko (12:00). Gipuzkoarrak ez dira joango Coruñara aldeari eustera, beren partida egitera eta irabaztera baizik, baina jokoa ireki beharko dute.

Bera-Berak Valencian jokatu du CAUren kontra, 28 puntu kontra dituela.

Arraunketa ♦ Bermeon, gaur eta bihar

Batelen Euskadiko Txapelketa

*Lehia gogorra espero da
nagusien mailako estropadan*

Ramon Basaldua / Bilbo

BATELEN Euskadiko Txapelketa jokatu da gaur eta bihar Bermeon. Guztira, 62 ontzi eta 310 arraunlari ariko dira nor baino nor. Sailkatze estropadak gaur jokatu dira, arratsaldeko laurak eta erdietatik aurrera. Maila bakoitzeko lau onenek erdietsiko dute finalerako txartela. Hurrengo laurak Euskal Federazioaren sarian ariko dira.

Lehia gogorra espero da senior mailan. Mundakako Arraun Elkartek gogo handiz prestatu du batel denboraldia, eta Bizkaian ia estropada guztiak irabazi ondoren Euskal Herriko Txapelketa irabaztea du helburu nagusia.

Donostia-Arraun eta Trin-

txerpeko Ilunbe izango dira mundakarren aurkari nagusiak urrezko domina erdietsen borrokan. Plentziako Arkote ere onenen artean izango da.

Bermeo eta Trintxerpe dira faborito nagusiak gazte mailan. Pasaitarrak zein bermeotarrak aise nagusitu ziren Gipuzkoa eta Bizkaiko txapelketetan. Ilunbek sei segundo kendu zizkion Hibai-kari, eta Bermeok hamahiru Elantxoberi.

Kadete mailan, hamalau ontzik hartuko dute parte gaur. Bizkaia eta Gipuzkoako txapelketetan gertatutakoaren arabera, hautagai ugari dago urrezko domina eskuratzeko. Gipuzkoan bi segundoko aldea izan zen Orioren, Zumaiaren eta Zarautzen artean.

RAMON BASALDUA

Arkotekoak,
estropada
batean.

estropada guztiak

Bost kategorია

Jubenilak (emakumezkoak)

- **Lehen txanda** • Isuntza, Orio, Hernani.
- **Bigarren txanda** • Koxtape, Ur Joko, Arkote.

Infantilak (mutilak)

- **Lehen txanda** • Arkote, Ondarroa, Sanpedrotarra, Ilunbe.
- **Bigarren txanda** • Kaiku, Koxtape, Itsasoko Ama, Getaria.
- **Hirugarren txanda** • Isuntza, Zarautz, Aita Mari, Orio.

Kadeteak (mutilak)

- **Lehen txanda** • Arkote, Kaiku, Aita Mari.
- **Bigarren txanda** • Ilunbe, Orio, Ondarroa.
- **Hirugarren txanda** • Ge-

taria, Mutriku, Bermeo, Zarautz.

► **Laugarren txanda** • Elantxobe, Deustua, Fortuna, Itsasoko Ama.

Jubenilak (mutilak)

- **Lehen txanda** • Bermeo, Kaiku, Fortuna, Zarautz.
- **Bigarren txanda** • Orio, Ilunbe, Koxtape, Deustua.
- **Hirugarren txanda** • Ur Joko, Itsasoko Ama, Hernani, Elantxobe.
- **Laugarren txanda** • Arkote, San Nikolas, Hibai-ka, Ondarroa.

Seniorrak (mutilak)

- **Lehen txanda** • Munda-ka, Ondarroa, Fortuna.
- **Bigarren txanda** • Hibai-ka, Raspas, Arraun.
- **Hirugarren txanda** • Koxtape, Isuntza, Ilunbe, Arkote.

Pilota ♦ Armendarizek eta Ariznabarretak 3. aldiz jokatuko dute elkarren kontra manomanistan

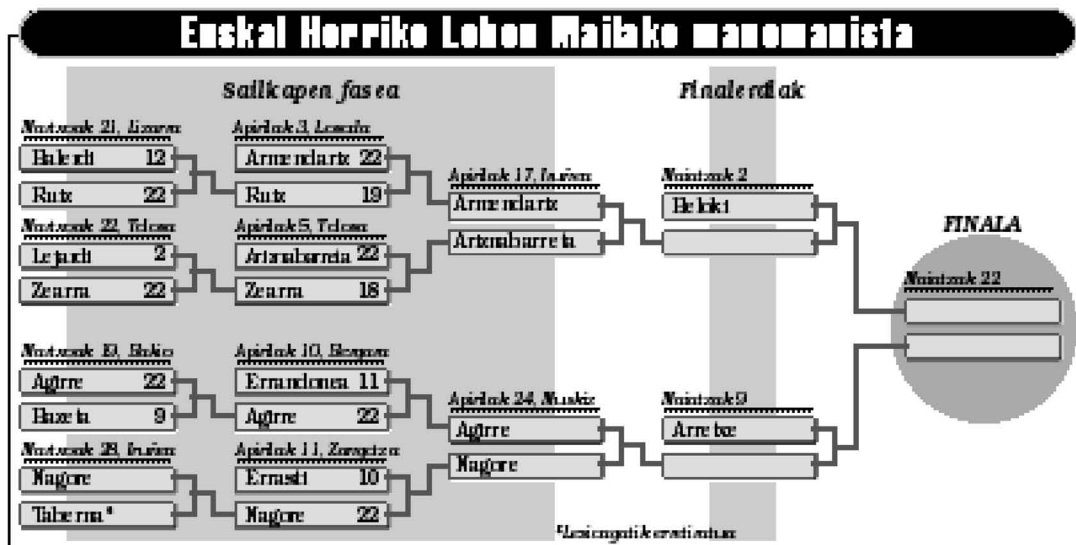
Sekreturik gabe

Gaurko irabazleak Beloki txapeldunaren kontra jokatuko du

Enekoitz Telleria / Donostia

PRIMERAN ezagutzen dute elkar. Ia zazpi urte daramatza profesionaletan Karlos Armendarizek, eta bederatzi ez ditu urrun Karmelo Ariznabarretak. Makina bat aldiz jokatuko izan dute elkarren kontra eta elkarrekin, binaka. Buruz buru, berriz, gaur jokatuko dute Iruñean hirugarren aldiz. 97an jokatuko zuten estreinakoz Arbizon eta Ariznabarretak irabazi zuen (22-9). Bergaran jokatuko zuten iaz eta Armendarizek irabazi zuen hura (22-17). Gaur apurtuko da berdinketa Labriten.

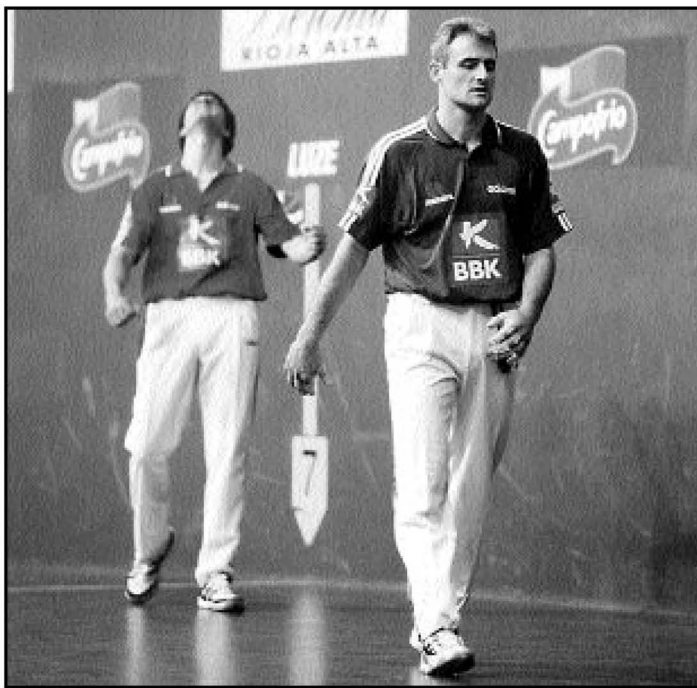
Garbi dauka pilotari bakoitzak nola jokatuko duen. Armendariz uneotan Asegarcen ari den pilotari jotzaileenetakoa da. Eskuin kolpean oinarritzen da bere jokoa buruz burukoan. Airez, berriz, primeran defendatzen da. Ariznabarretaren dohaietako bat da, hain zuzen, airezko defentsa ere. Kolpe erabakigarriarik ezean, sakean eta errematean, aurreko koadroetako jokoa oinarritzen da haren buruz burukoa. Galdakaoko aurrelariak, ordea, eskuin eskuko tendioan arazoak ditu duela bi hilabetetik. Guruzbidea da berea. Nahikoa lanekin amaitu zuen Zezarraren kontrako

kanporaketa, eta gaurkoa jokatzeke erabakia ere ez du azken ordua arte hartu. Iku-si egin beharko da eskuin esku horrek eusten dion.

Armendariz da gaurkoa irabazteko faboritoa. Orkoiengoak, ordea, errespetu handia dio Ariznabarretari: «Karmelo ez da agian partidu honetarako gehiegi entrenatu, baina baliabide asko dituen pilotaria da. Sekearekin, batik bat, min handia egin dezake Labrit bezalako frontoi batean».

Eskuak ozta-ozta izanda, arriskatu eta bere jokoa egiten saiatuko da Ariznabarreta: «Garbi dago nik ez diodala zazpi edo zortzi koadrora joko uneotako jotzaile handienetako bati».

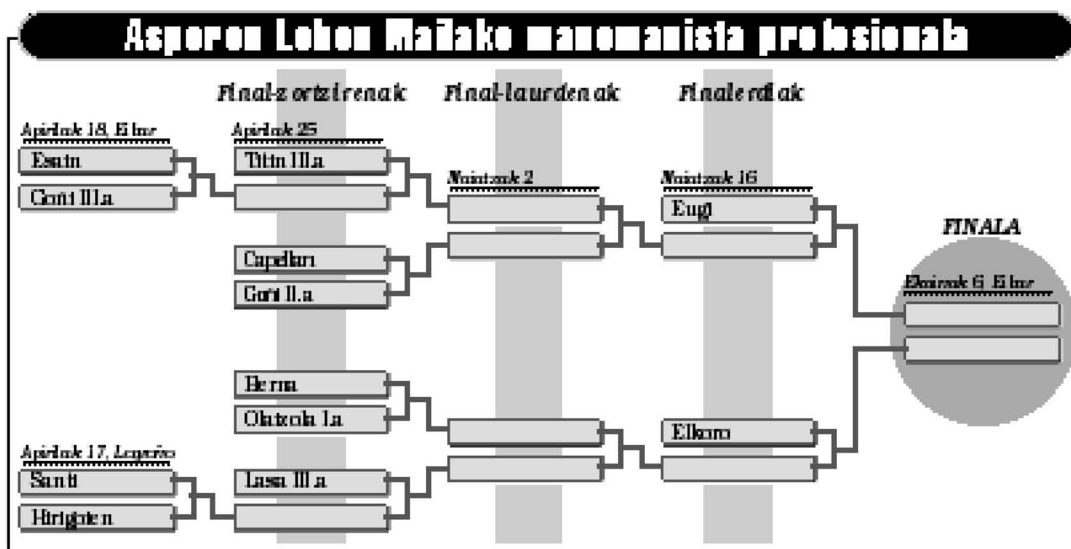
Armendariz eta Ariznabarreta, iaz elkarren kontra jokatutako partiduan.

Santi eta Hirigoien Asperen estreinakoan

E. Telleria / Donostia

LOGROÑO abiatuko da gaur Asperen lehen mailako manomanista profesionala. Santi errioxarrak eta Philippe Hirigoien baionesak jokatuko dute estreinako partida.

Philippe Hirigoienek Asperen bigarren mailako finala jokatuko eta galdu berri du Aimar Olaizolaren kontra, baina finalean sartzeak eman dio lehen mailakoan aritzeko txartela. Buruz buru zailduta dator. Partida asko jokatuko ditu azkenaldian eta Santi ustekabeen harrapatzea izango da bere helburua. Izan ere, buruz buruko lehenengo partidak arriskutsuak izaten dira, eta

zailduta datorren kontrario baten kontra are arrisku-tsuagoak. Dena dela, Hirigoien baino gehiago da Santi

printzipioz. 1997ko txapelketan, esaterako, Jokin Errasti (Adarragan 16-22) eta Ruben Beloki egungo

txapelduna (Labriten 19-22) utzi zituen kanpora. Erregulartasuna, hala ere, ez da bere bertuterik onena.

txokoan

Haritz Sestaoko lau t'erdiko finalera

Sestaoko Las Llanas frontoian jokatuko zuten atzo Haritzek eta Atxak, bertako lau t'erdiko torneoko finalerdia. 22-17 irabazi zuen Haritz amezketarrak, eta finalean arituko da. Beste finalista, Berasaluze VII.a-Berraondo finalerditik irtengo da datorren astean.

Hegoalde-Iparalde lehia Gasteizen

Gaur jokatuko da Gasteizko Ogeta eta Olabe frontoietan, eta Maitena trinketea, Hegoaldeko eta Iparaldeko pilotarien arteko lehia. Ogetan (11:30) eskuz banaka, Gure Kirola eta Biarritz A.C. klubak ariko dira. Ondoren, eskuz binaka, Oskarbi eta Biarritz A.C. Zestapuntako partida Olaben jokatuko dute (12:30) Zidorra eta Kostakoakek. Maitenan (10:30), Ramuntxo eta Abarratiak eskuz banaka, eta Behar Zana eta Noiz-baitek xarean (11:30).

gaurko partiduenak

IRUÑEA. 16:30 (Tele 5)

• Gorostiza-Pinedo / Errandonea II.a-Pascual • **Euskal Herriko Manomanista:** Armendariz-Ariznabarreta • Unanue-Zearra / Tirapu-Arretxe.

LOGROÑO. 19:30

• **Asperen manomanista profesionala:** Santi-Hirigoien • Eugi-Elkoro / Titin III.a-Zezeaga • Dani-Arroyo II.a / Gonzalez-Apeztegia.

OION. 19:00

• Legorburu-Odriozola / Arroyo III.a-Bazeta • Zabala-Oliden / Esnal-Mendia.

GALARRETA. 16:00

• Bereziartua-Etxeberria II.a / Agirresarobe-Zestau III.a • Zeberio II.a-Aizpuru / Altuna I.a-Iriarte • Elizalde-Auzmendi / M. Lekunberri-Etxabe • Kalonge-Mendizabal / Inigo-Imaz.

EUSKAL 16:00

• Ziganda-Badiola / Zalakain-Gaztelu • Ezkurra-Urretabizkaia II.a / Altuna II.a-Eizagirre • Lezea-Lizaso / Urretabizkaia I.a-Txikuri • Zeberio I.a-J. Etxeberria / Sarasua-Amenabar.

DEPORTIVO. 17:00

• **APNABiren aldeko jaialdia:** Zesta: Uriarte-Castro / Egiguren II.a-Barrondo • Pala: Insausti-Leunda / Iriondo-Juan Pablo.

BEKADUN BAKOITZAK MILIOI BAT PEZETA ESKURATUKO DU EGITASMOA OSATZEKO (40.000 LIBERA INGURU)

Epaltzak eta Sarrionandiak jaso dituzte Joseba Jaka II. Bekak nobela arloan

■ Harkaitz Cano eta Juanjo Olasagarre, poesian, eta Piarres Xarriton eta Pedro Alberdi, saiakeran, beste bekadunen artean

■ Pello Esnalek jaso du gazte literaturako beka bakarra, bestea hutsik uztea erabaki baitu epaimahaiak

■ Anjel Lertxundik, Laura Mintegik, Joserra Garziak, Joxe Austin Arrietak eta Joxe Azurmendik osatu dute epaimahaia

Jon Eskisabel / Donostia

JOSEBA JAKA kultura sustatzaile eta euskaltzale zenaren izena duten II. Literatur Beken irabazleen izenak jakinarazi zituen atzo Euskalgintza Elkarlanean Fundazioak. Josebaren anaia eta Fundazio-ko idazkari Jon Jakak gogoratu zuenez, euskal idazleei diruz laguntzeko xedez sortu ziren beka hauek; «haien lanaren truke gure merkatu txikiak eman ezin diena nolabait konpentsatzeko».

Anjel Lertxundik, Joserra Garziak, Laura Mintegik, Joxe Austin Arrietak eta Joxe Azurmendik osatu dute epaimahaia, eta eurek jakinarazi zituzten bekadunen izenak. Arrietari egokitu zitzaion nobela arloan aurkeztutako 15 egitasmoetatik saritutako biak aurkeztea: Aingeru Epaltzaren *Rock & Roll* edo *Hatz nagia* (izenburua zehazteke dago) eta Joseba Sarrionandiarren *Atako banda*.

Epaltza bera han zegoen, kazetari eta argitaldarien artean, eta proiektua azaldu zuen. «Aurretik eginda nituen blues eta folk kutsuko liburuak, eta orain rock & roll liburu bat idatzi nahi nuke. Rock & rollaren ezaugarri guztiak izango ditu: asfalto, gaua, autoak ziztu bizian, sexua, drogak... Tarte batzuk poperoagoak izango ditu eta beste batzuk heavyagoak», adierazi zuen idazle nafarrak. Belaunaldiko nobelaren eta genero beltzaren arteko mugan egongo da liburuak. Beste hizkuntzetan normalizatuta dagoen genero horretan «txukun sakondu eta pertsonaia *urbanitak* dotore eraikitze gaitasuna» nabarmendu du epaimahaiak.

Sarrionandiarren liburuari dagokionez «haren anaia ekitaldian zegoen», azpimarratzekoa da haren lehen nobela izango dela *Atako banda*. Egitasmoaren aurkezpenean Sarrionandiak esan zuenez, duela zazpi urte idatzi zuen liburuaren lehen bertsioa. 70eko hamarkadan zegoen

Joxe Azurmendi, Jon Jaka, Joserra Garzia, Marijose Irizar, Joxe Austin Arrieta eta Laura Mintegi, bekadunak iragarri aurretik.

EDURNE KOCH

girotuta, eta egilearentzat nolabait memoria errekupeazio bat izan zen. Frantsesezko irakaslearekin maiteminduko den mutiko baten istorioa kontatzen du. Bat-batean, amodioa, nortasuna, sexua eta politika deskubrituko ditu gazteak. «Lirikoegia eta primarioegia» iruditzen zitzaionez, berriz idatzi du Sarrionandiak, oroitzailearen plano narratiboa tartekatuz.

Poesian aurkeztutako sei proiektuen artean Harkaitz Cano (*Jainkoa sute-eskilaran behera*) eta Juanjo Olasagarrenen (*Puskak bizi*) hobetsi ditu epaimahaiak. Canoren kasuan, giro poetikoa sortzeko gaitasuna, erritmo aldaketa eta erabilitako erreferentzia kulturalak azpimarratu ditu epaimahaiak. «Poema narratiboak, indartsuak eta iradokitzaileak dira», esan zuen Laura Mintegik.

Olasagarrenen *Puskak bizi* egitasmoan «ez nahastu egile beraren *Bizi* puskak lanarekin», «egunerokotasunean dituen une poetiko intentsoak» baloratu ditu epaimahaiak. «Pusketak dira, baina osotasunaren indarrak. Poe-

puntuz puntu

Zazpi egitasmo

■ Hauexek dira Joseba Jaka II. Literatur Beken epaimahaiak hautatutako egitasmoen nondik norakoak.

Aingeru Epaltza (*Rock & roll*) • Rock & rollean girotutako liburuak, genero beltza eta belaunaldiko nobelaren artekoa.

Joseba Sarrionandia (*Atako banda*) • 70eko hamarkadan frantsesezko Iparraldeko irakaslearekin maiteminduko den mutiko baten istorioa. Sarrionandiarren lehen nobela.

Harkaitz Cano (*Jainkoa sute-eskilaran behera*) • Hiri eta bidaia baten gisara osaturiko poemario narratiboa da, musika, pintura eta poesiarren erreferentzia ugariarekin.

Juanjo Olasagarre (*Puskak bizi*) • Egunerokoan murgildutako poesia puskak, baina osotasuneko indarrak.

Pello Esnal (*Azerien zuloak*) • Erreformatorioan dagoen mutiko baten istorioa, «klabe alegorikoan» idatzita.

Piarres Xarriton (*Giza eskubideak eta herri eskubideak*) • Aspaldian sortu eta egun bizirik dirauen auzia aztergai.

Pedro Alberdi (*Sator zuloetatik lur azalera bezala*) • 60-70eko hamarkadetakako euskalgintzaren azterketa.

sia urratua baina orekatua da. Estiloa definitu beharko banu, puntalismoa dela esango nuke, atzera egin behar da, urrundu, osotasuna ikusteko», esan zuen Mintegik.

Gazte literaturan beka bakarra eman du epaimahaiak, Pello Esnalen *Azerien zuloak*

lanari hain zuzen. Aurkeztutako beste bost lanen artean saritzeko modukorik ez du topatu epaimahaiak, eta, hortaz, hutsik utzi du bigarren beka. «Gogorra izan da, baina txarrak ez ziren arren, ez genuen garbi euskarari ezer ekartzen ziotenik», azaldu zuen Joserra Garziak. Es-

nalena lana erreformatario batean sartzen den gazte baten istorio arina eta xumea da, baina «irakurketa maila bat baino gehiago du», esan zuen Garziak.

Azkenik, saiakera arloko bekak Piarres Xarriton (*Giza eskubideak eta herri eskubideak*) eta Pedro Alberdiren zat (*Sator zuloetatik lur azalera bezala*) izan dira. Aspaldian sortu eta egun bizirik dirauen auzi bat aztertu nahi du Xarritonek. «Esperientzia badut. Borroka horretan nabiltza sortzetik, eta 77 urte igaro dira jada». «Azalpen aski gogoetatsua eta dokumentatua, eta idazkera erakargarria» nabarmendu zuen Joxe Azurmendik.

Alberdik, berriz, 60-70eko hamarkadetakako euskalgintza giroan «bistoria» sartu nahi duela esan zuen. «Ramon Saizarbitoriaren *Hamaika pauso* eta Jon Juaristiren *El bucle melancólico* liburuak dira ongien azaltzen dutenak egin nahi dudana», gaineratu zuen. Alberdiren narratiba pikareskoa erabiltzeko saioa goraiatu zuen Azurmendik.

Tindayaren alde, Txillidaren aurrean

Tindaya mendiaren aldekoek Guggenheim-en aurrean salatuko dute artistaren asmoa

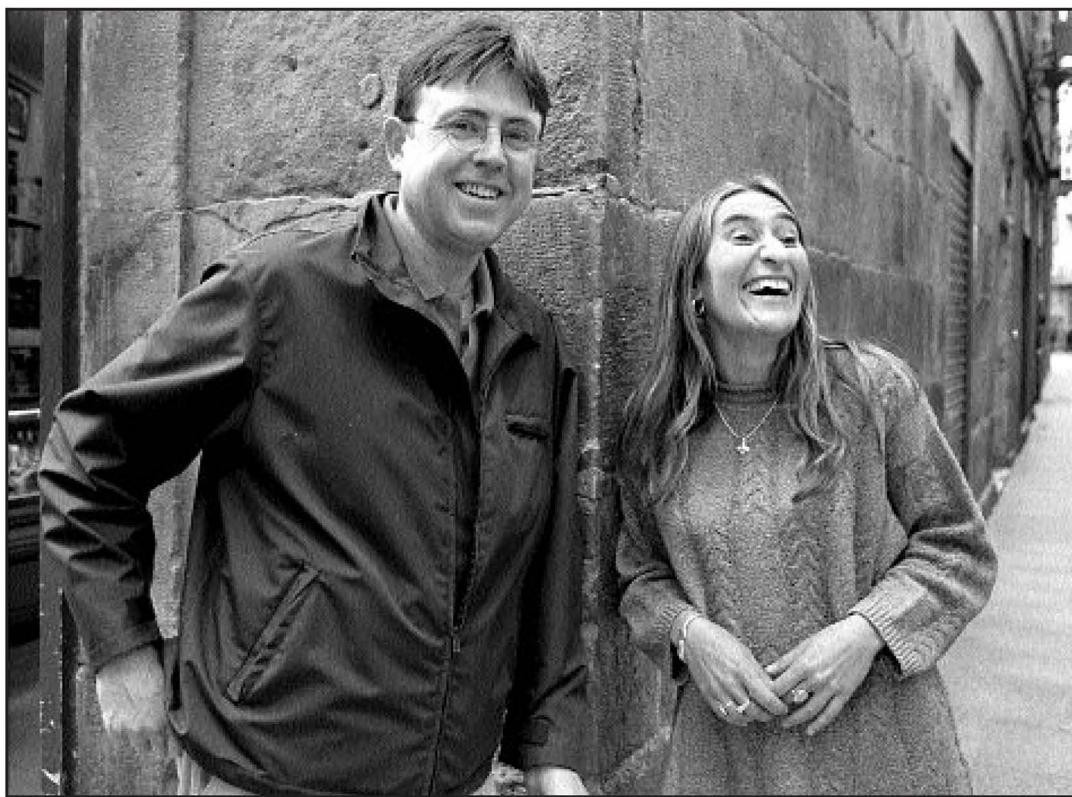
Patxi Gaztelumendi/Bilbo

Txillidak Tindaya mendia zulatu eta barnean espazio eskultoriko bat osatzeko egitasmoa du. Horren aurka agertu da Canarietako koordinakundea deiturikoa, eta Bilbon dira beren aurkakotasuna adierazteko. Artista donostiarraren egitasmoa publikoki eztabaida dadin eskatu zuten atzo. Etzi Txillidaren erakusketazabalduko da Guggenheim museoan, eta hori profitatu gura dute euren hitza entzun dadin.

Eduardo Txillidak *Tolerancia* izeneko espazio eskultoriko bat egin gura du, Fuerteventurako Tindaya mendiaren barnean. Egitasmo hori da, artista berak adierazi duenez, bere ibilbidearen gailurra. Polemika sortu da baina. Izan ere Tindaya mendiak esanahi berezia du Fuerteventura irlako biztanleentzat. Euren arbasoen leku sakratutzat hartzen dute. Horrek eragin du Tindayaren aldeko koordinakundea sortzea.

Eztabaida publikoaren eskaera

Fuerteventurakoak dira Lola Gonzalez eta Sofia Menendez. Atzo prentsaren aurrean aurkeztu ziren. Horiekin zen Jordi Bigas ekologista, kazetari eta Ingurugiroaren Dokumentazio Ondareko partaide ezaguna. Erakunde hori biartekari lana egiten ari da Tindayaren aldekoen eta Eduardo Txillida eskultorearen artean. Aste honetan bertan gutun bat igorri dio Guggenheimeko zuzendariari, eztabaida publiko bat bultzatzea museoan bertan.

XOUSE SIMAL

Tindaya mendiaren aldeko koordinakundeko kideak, atzo, Bilbon.

Koordinakundeak atzo adierazi legez, mendi barrutik 125.000 metro koadro harri atera beharko lirakeke «artistaren ametsa bete dadin». Mendi hau «aintzinako gure arbasoentzat, majoreroentzat mendi sakratua zen, eta egun natur gune bezala babesturik dago», adierazi du Lola Gonzalezek. Mendiaren magalean, 200 grabatu inguru daukela azaldu du historiagile kanariarrak eta kultur ondare garrantzitsua direla gaineratu. «Milaka urteren ondore, prozesu natural batek sortu zuen 400 metroko mendi hau, eta orain ezin dezakegu artista baten ametsengatik suntsitzen utzi», Gonzalezen iritziko.

Jordi Bigas ingurugiroaren aldeko ekintzaileak adibide zehatza jarri zigun euskaldunoi: «Imajinatzen al duzue Aralar edo Irati basoetan 125.000 metro koadroko zulo

bat egitea? Harri hori guztia ateratzeko milaka eta milaka kamioi beharko lirakeke, eta hori ezinezkoa da Fuerteventura bezalako irla txiki batean».

10.000 milioi pezetako lana

Txillidaren asmoa burutu ahal izateko, 10.000 milioi pezeta (400 milioi libera) beharko lirakekeela aurreikusi dute proiektuaren bultzatzaileek; horretarako 2 milioi bisitari jaso beharko lituzke kanariar irla honek urtero.

Tolerancia izeneko proiektua salatu dute Tindayaren aldekoek, eta aipatu proiektua «intolerantea, ilegala eta euskarri gutxikoa dela».

Proiektuari berari buruz ere, hainbat ahots kritiko azaldu da urteotan, kanariarrak nabarmendu zutenek, «Txillidak ezjakitun eta gan-

berro hutsak garela esan baidu ere, gogoratu behar diogu La Lagunako unibertsitateko Arkeologia katedradunek, Prehistoria katedradunek, Patrimonio Historikoaren arduradunek, arkeologo ezagunek, ingeniariak, pintoreak eta eskultoreak adierazi dutela beren desadostasuna».

Joan Mari Torrealдай Kultur Etxea inauguratuko dute bihar Foruan

■ Taldeentzako bilgune eta proiektu berrien bultzatzaile izateko asmoarekin sortu dute

Erredakzioa / Bilbo

BIHAR eguerdian inauguratuko dute Foruan (Bizkaia) bertoko Kultur Etxea, Joan Mari Torrealдай izena izanarekin (13:00etan). Izan ere, idazle, kazetari, kultur ekintzaile eta EGUNKARIA-ko Kontseilu Editorialeko zuzendari Joan Mari Torrealдай omendu nahi izan du bere jaioterriko Udalak. Inaugurazio ekitaldian Joan Mari Torrealдай bera izango da, eta baita Udaletxeko, Eusko Jaurlaritzako eta Bizkaiko Foru Aldundiko ordezkariak ere.

Areto multifuntzionala eta herriko taldeentzako esparru berezi bat izango du kultur etxe berriak. Haur eta gaztetxoek ere beren aretoa izango dute, eta liburutegia da kultur etxearen laugarren gunea. Joan Mari Torrealдайren lanak bilduko dituen txokoa ere izango da kultur etxe berriko liburutegian bertan.

Miarritzeko Udalak indar bereziak egingen ditu musika garaikidea hedatzeko

Publiko gaztea biltzeko esperantzaz, urteko kontzertu programa finkatu du

Lutxi Fourcade / Miarritze

Miarritzeko Udalak animazioak eskaini nahi dizkio hiriko gazterari. Musika garaikideko kontzertuen egitaraua finkatu du, eta hainbat estilo jorratu ditu. Ekimena sendotzeko, musika anplifikatuen zentron txostena aurreratu du, eta eraikuntza erosi du Negresse auzoan.

MIARRITZEKO biztanle anitz adintsuak badira ere, gazte ugari bizi dira kostaldeko hiri honetan. Duela bost urte, Udalak inkesta bat egin zuen gazteen kezka hobeto ezagutzeko eta lehentasuntzat jo zuen ekimen bereziak antolatzeari. Gazte topaketak antolatu zituen, baita hainbat kontzertu ere. Esaterako, suprefetak debekatu arren, kostaldeko lehen *tekno* kontzertua onartu zuen Udalak Miarritzeko hondartzan.

Animazio iraunkorra bultzatzeko asmoz, Miarritze Animazioa, Miarritze Surf Festival eta Udalak bat egin dute Biarritz 2001 ekimenean. «Gure asmoa da programazio erregularra antolatzeari, toki berezia eginez musika anplifikatuei», adierazi zuen Mixel Poueytsek, Udalararen hautetsiak, atzo Miarritzen. Helburua litzateke Miarritze gune bazterrezin bilakatzea gazte musikarentzat Euskal Herrian.

Egitasmoaren bultzatzaileak, atzo, Miarritzen.

Hainbat musika estilo

Xabi Peryk, Laguna estudioko sortzaile eta Itoiz talde ohiko musikariak, bere gain hartu du ekimenaren programazioa. «Hainbat kontzertu antolatu ditugu dagoeneko; alabaina, publikoaren gustuak ez baititugu ezagutzen, programazio aldakorra egingen dugu lehen urtean, proposatuz *rap*, *rai*, *rock* edo *reggae* musikak», azpimarratu zuen Peryk. Lehen hitzordua finkatu du maiatzaren lehenan eta Cut Killer DJ ospetsuak eta Fabe kantariak %100 hip-hop gauraldi bat eskainiko dute. «Rap musikak prentsa txarra du, baina

funtsezkoa iruditu zitzaidan xantza ematea musika honi», azaldu zuen Peryk.

Bigarren hitzorduan, ekainaren 5ean, euskal rocka entzunen da. Xabi Peryk galdengin dio Fermin Muguruzari programa osatzeari, Esan Ozenki labelaren taldeak gonbidatuz. Programazioa ez da oraindik amaitua baina badirudi Su ta gar, Etsaiak eta Lif taldeek parte hartuko dutela bigarren hitzordua horretan. Bi lehen hitzordu horiek iraganen dira Miarritzeko kartingeko aretoan. Ondotik, gazteek aukera izanen dute hainbat kontzertu jarraitzeko Euskal Kostaldean. Izan ere, Biarritz Surf

Festivala kari, Robert Rabagnyk ekarriko ditu kantari eta musikari ugari uztailaren 12tik 18ra.

Rai musika hobeto ezagutzeko aukera izanen da uztailaren 29an. Miarritzeko Udalak gonbidatu du Faudel, *rai* musikaren printze txikia. Nahikoa kantari ospetsua baita, kontzertua iraganen da Agilera kirolzelaian (1.500 entzule bakarrik sartzen dira kartingeko aretoan). Agorriaren 21ean, berriz, europar *tekno*-dantza itzuli bat geldituko da Miarritzen eta kontzertu bat emanen du euskal kostaldean. Urrian, berriz, rock frantsesa izanen da eta azaroan *tekno* dantza.

Musika anplifikatuen zentroa

Lutxi Fourcade / Miarritze

BIARRITZ 2001 hitzorduen antolatzaileek hainbat arazo izan dituzte antzoki egokiak aurkitzeko kontzertuentzat. Arazoa ez litzateke gehiago pausatu beharko hemen dik bi urte barru. Izan ere, aspaldiko proiektua emeki-emeki gauzatzen ari da Miarritzen. Gune egokiaren eskasari aurre egiteko, Udalak Negresse auzoko eraikuntza bat erosi du musika anplifikatuen zentroa aterbetzeko. Oro har, Miarritzeko Udalak hamar milioi liberako inbertsioa egingen du zentro musikala eraikitzeko eta 2,3 milioi liberako lehen gastuak egin ditu lantegi ohia erosteko.

Sortuko den musika anplifikatuen zentroko aktibitateak bost sailetan zabalduko dira. Lehendabizi, kontzertuak antolatzeko gune aproposa izanen da, eta hitzorduak izanen dira hilabete guziz edo bi hilabetero. Bestalde, gauraldiak antolatuko ditu, arlo bereko talde edo artista ugari gonbidatuta. Elkarre artistikoak bideratuko ditu, tokiko artistak gonbidatuz edo artisten erresidentziak antolatuz.

Era berean, entsegu gelak jarriko ditu, baldintza egokiak proposatuz nahi duten guztiei. Azkenean, grabazio estudio bat izanen da, eta badirudi Xabi Peryren Laguna estudioak jarriko direla zentroan.

Gabriel Diaz: «Zura bezala, islatu nahi dudana islatzeko tresna da ordenadorea»

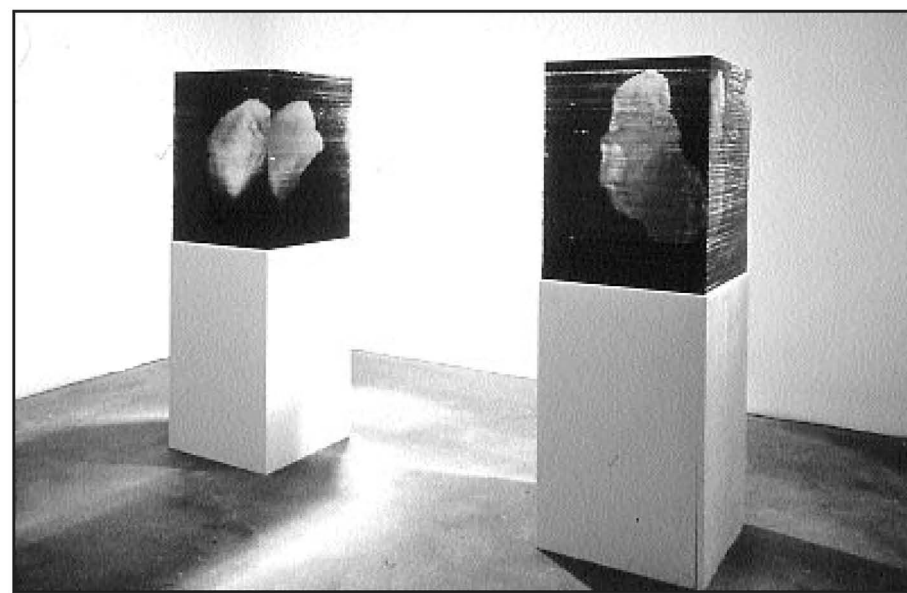
Eskultore iruindarrak erakusketa zabaldu du Madrilgo Salvador Diaz galerian

Edurne Elizondo / Iruñea

Gabriel Diazen lanak ikusgai dira egunotan Madrilgo Salvador Diaz galerian. *La catedral de hielo* izenburuko erakusketa zabaldu du han eskultore nafarrak, bere azken lanak erakusteko. Ordenadorearen bidez egindako lanak burdinaz edo harriz egindako obreen nahastena dira.

GABRIEL DIAZ artista iruindarrak Madril zabaldu duen hirugarren erakusketa da. Azken lanak bildu ditu eskultoreak: ordenadorearen bidez egindako marrazkiak, argazkiak, burdinazko eta harritzko eskulturak... Era askotako materialak eta teknikak erabili arren, erakusketaren asmoa zehatza da: «Sartzerik ez nuen lekuetan sartu nahi nuen, gauza berriak aurkitu leku haietan», azaldu dio Gabriel Diazek EGUNKARIARI.

Salvador Diaz aretoan, adibidez, sabaitik zintzilikatuta dagoen alabastrozko harri puskan burua sar dezake

Gabriel Diazek Madril zabaldu duen erakusketa.

ARTXIBOKOA

ikusle ausartak, edo sarkofago batean osorik barneratu, bestela. «Lanok egiten nituen bitartean, bertan sartuta egon naiz ni; beraz, ikusleak nire ikuspuntua ezagutu nahi badu, barruan sartu behar du. Hori ez da, hala ere, erakusketaren helburu nagusia».

Hain zuzen ere, batetik zientzialariak eta, bestetik, Magritte artista omendu nahi izan ditu egile nafarrak. «Par-

tikulen mundu zoroa dut gogoko; ikusten ez dugun mundua da, baina, gu, finean, mundu hori besterik ez gara». Magritteri dagokionez, «airezkoari buruz duen ideia» du gustuko Diazek.

Ordenadorea, «tresna zoragarria»

Teknologia berriak oso garrantzitsuak dira Gabriel Diazen artelanean; eskultore

iruindarrarentzat, dena den, teknologia berriak ez dira ikuskizuna, bere obrak osatzeko beste tresna bat baizik. «Zureko taila baten aurrean edo ordenadore baten aurrean lan egitea gauza bera da niretzat, biak dira, zura eta ordenadorea, islatu nahi dudana islatzeko tresna. Teknologia berriak orain arte eskurazekin ziren lekuetara ailegatzeko tresna zoragarria dira», nabarmendu du.

l a b u r r e a n

ANTZERKIA

■ Antzerki Grekolatinoaren III. Jaialdia egingo da astelehen eta asteartean Bilboko Arriagan

BIGARREN Hezkuntzako eta Batxilergoko ikasleen artean antzerki grekolatinoaren ezagutza bultzatzeko asmoz antolatu dute Antzerki Grekolatinoaren III. Jaialdia. Astelehenean eta asteartean izango dira emankizunak Bilboko Arriaga antzokian. Sevillako TNT taldeak Plautoren *Miles Gloriosus* ikuskizuna emango du, Domeniko konpainiak Euripidesen *Medea*, eta Madrilgo Califa taldeak Aristofanesen *Lisistrata* eta Plautoren *Pseudolo*.

D A N T Z A

■ Doinu Zaharren Euskadiko I. Txapelketa bihar Hondarribian

DOINU Zaharren Euskadiko I. Txapelketa egingo da bihar, Hondarribiako Hondartza kiroldegian. Finalaurrean *Ehun dukat* dantzatu behar dute partehartzaileek, eta finalaurrean *Erribera* eta *Hondarribi Txikia*. Txapelketa goizeko 11:00etan hasiko da.

Unai Iturriaga

liburu aurrerapena

Datorren astean kaleratuko du Susa argitaletxeak Unai Iturriagaren lehen eleberria: *Berandu da gelditzeko*. Bilboko Somera kalean bizi da Mikel -Zuria beltz musika taldeko baxu jolea-, Dionisosen etxean, honen lepotik. Nobelako narratzaileak zirikatutako irakurlea, trufatuko da bere pertsonaiez, irainduko ditu gogaiak. Orrialde honek eleberriko hirugarren kapituluaren hasiera aurreratzen du.

Berandu da gelditzeko

— hirugarren kapitulua —

Gauaren eta egunaren etengabeko sekuentziak zehazten du zehaztasun konkreturik gabe denboraren joana. Zazpi egunek eta zazpi gauk astebetea eratzen dute, eta astebete hori lau aldiz biderkatuz gero —kasu honetan ere zehaztasun gabe—, hilabetea osatu ei da. Hotzean, planteamendu horrek ez garmatza inora; baina epelean edo, zergatik ez, berotan aztertuko bagenu, eta Bilbon, Euskal Herriko hiriburuan kokatuko bagenu, ba bai. Ezen Bilbo itxuraldatzen hasten baita irail bukaeran. Haizeak eta euriak gotortu egiten dute hiria udazkenean. Hormetako kartelak mudatu egiten dira oinarritzko koloreak baino nabarmen-tzen ez direla —koatrikromiaren erruz dela diote adi-tuek, nik uste dut koloreen egoskorkeria baino ez dela—. Arenalean geroz eta bikote gutxiago ikusten dira gauzez bankuetan zirrika. Nerbioi beti bezain uher baina indartsuago dator. Naturaren kolore gorritak baino udazkeneko argi laranja goxatzen du Bilbo eguzki egunetan, eta egun ilunetan neguko gristasunaren zemaia irudikatzen da hiriaren teilatuan, gero eta atmosfera lanbroagoan.

Aspektu klimatikoek gain, udazkenean ikasleak itzultzen dira, eta beraz, sofisma klasikoa aplikatuz, baita irakasleak ere. Banketxeetako enkargatuek eta Diputazioko funtzionario infuntzionalek lehenagotik ekin diote, hiriari (bere aspektu psikologikoan batik bat) patetismoa erantsiz. Patetismoa baita hirien ezau-garri orokorretako bat. Erran nahi baita, hiri guztiak direla patetikoak zentzuren batean, kontuan izanik funtzionarioek, polizia eta mota guztietako loteria-saltzaileek bertan topo egiten dutela.

— Patetiko!

— Zer diozu?

— Patetiko dela, joder! Horixe da berba, patetiko!

— Zer baina?

Dionisos egongelatik purrustadaka ari zen, erdi aha-pean erdi ozen. Botila ardoa zuen pareko mahaitxoan eta eskuan edalontzia, ezpainetara maiztasun handiz hurbiltzen zuena. Botila ardoaren ondoan hautsontzia, zigarreta mutxikinez gainezka, eta Ducados pakete hasi berria. Lehentxeago amaitutako paketeak alfon-brari ezinezko kolore joko bat proposatzen zion lurrean. Mikel afaria prestatzen ari zen sukaldean, kalabaza pure bat, zehatz esanda.

— Zer da baina hain patetiko iruditzen zaizuna?

— Luis Fernandez hau!

Beste Ducados bat sutu eta ardoz bete zuen godale-ta berriro.

— Hainbeste Athletic, hainbeste «euskal herritarrez bakarrik osatzen den talde bakarra» eta hainbeste ostia, eta gero majadero hau jarten jabe entrenatzaile! Majadero bat, horixe bera! Gabatxo txobinista bat azentu andaluzarekin! Hori Azkoitiko azentudun autonomista izatea baino okerragoa dok ia, joder!

— Noiztik arduratzen zaitu Athleticen?

— Ez najok Athleticen arduratzen, Euskal Herriak baino. Hik badakik zenbat subnormal dagoen bere abertzaletasuna ia eksklusiboki Athleticen oinarritzen dabena? Kalkulatzen dok? Subnormal horiek guztiek

pentsatzen jabe morroi hau egundokoa dela, izugarria dela! Atoan bereganatu dabela euskaldunen izaera... Baita zera be, ostiak! Pentsamendu moderno frantses nazkagarriaren eta folklorismo espainolik kutreenaren ezaugarriak biltzen jozak pertsona bakarrean. Eta hemen, milaka pertsona injertu hau jainkotzen.

— Hainbesterako ere ez da izango eta, trankil!

Mikelek ordurako perolatxoa sukaldeko mahai gainean jarria zuen.

— Hau prest dago! Geratzen zaizu ardorik botila horretan edo beste bat zabalduko dut?

— Badakart beste bat, honek bereak emon jozak-eta.

Sukaldeko atean agertu zen ardo botila bat esku batean eta botila ardoa bestean. Bere azkena gertu zuen Ducados bat zekarren ezpainaren ezker aldean itsatsita. Dionisosek edalontzia hurbildu zion Mikeli eta ardoz betetzen hasi zen.

— Ardoa zerbitzen ari nazenez, galdera bat egin gura deuat. Hik sartu dozak hiru Coto botila Remelluri kaxan?

— Bai. Sentitzen dut, baina diruz larri nenbilen eta ez nengoen Remelluri botila mila pezetatik gora ordaintzeko moduan. Coto batzuk erosteko baino ez zitzaidan iristen. Asteon hasiko naiz lantxo batzuk egiten eta ordainduko dizkizut dirua jasotzen dudanean.

Bistarekin kalabaza pusketa ñimiño bat jarraitzen zuen Mikelek, koilararekin sortutako zurrunbiloan amiltzen ari zela. Une batez pentsatu zuen bera ere

kalabaza pusketa hura bezala sentitzen zela Dionisosen aurrean.

— Denak egun batean edan heuazen?

— Gau batean.

— Gustatu?

— Zer?

— Ea ardoa gustatu jakan.

Bi erantzun posible besterik ez zituen: Bai edo Ez. Eta ez zekien aukera bietan zein zen Dionisosek entzun nahi ez zuena. Ehuneko berrogeita hamarrek aukera zuela otu zitzaion, umetan kara-kruz egiten zuenean bezalaxe. Egia esatea erabaki zuen, asmatu ez arren, egia beti izango baitzuen egia berarekin.

— Ba bai.

— Askok?

— Bai.

— Baina... asko, benetan?

— Kaugenlaetxe! Baina zer ostia da hau, galdeketa bat? Neuk hartu nizkizun botila ardoak eta neuk ordaindiko dizkizut. Baina, mesedez!, ez ezazu hau Burgosko epaiketa bihurtu.

— Lasai, gazte! Ez najoan hi urduritzerik gura. Baina ardo hori berezia dok, berezia. Ardo horrek halako zera berezi bat lagatzen jok tragoaren azkenean, halako pikardia zipritin bat, halako... Hi! Eta idazle alemaniarren antologia be hik hartu dok?

— Zein?

— Idazle aleman madarikatuena!, azalean Otto Dixen koadro bat dakarrena: eskale bat hankak moztuta kalean diru eske.

— Ez, ez daukat gogoan liburu hori hartu izana.

— Ba atzo bila ibili nintzuan eta apaletan etxagok. Ni ez naiz *hemengoa* egoen apal berean jagoan...

Bihotzak jauzi egin zion kolpe batean. Ahotik irten eta airean, Mir estazioko astronauta bat bailitzan, grabitatearen legeak oro desobedituz nola zihoan ikustea iruditu zitzaion. Bere bihotza Aneren ezker bular biluzian lur hartzen imajinatu zuen eta, ondoren, zauririk sortzeke, haren azalean barneratzen. Azkenik irudikatu zuen, bihotzak utzitako hutsunean min sentitzen zuela, pena samin bat.

— Neuk hartu nuen!

— Eta? Non daukok? Saldu egin dok?

— Ez, tira... Eduki, eduki, ez daukat nik...

Berriz ere kalabaza pusketa txiki bilakatzen ari zen, edozein Gregor Samsa bezala.

— Aste Nagusian Aneren lehengusu bat etorri zen lotara eta, oso oker ez banabil, berak eraman zuen. Barkadazu, erabat ahaztuta neukan.

— Nor dok Aneren lehengusu hori? Bilbon bizi dok?

— Egian esan, neronek ere ez dakit oso ondo nor den, eta gutxiago non bizi den —geroz eta ttipiagi sentitzen zen, eta une horretan nahiago zukeen kalabaza purearen zurrunbiloan galduko balitz—. Baina liburua hain garrantzitsua bada, erosiko dizut beste bat.

— Hi haz hi artaburua! Hik ondino pentsatuko dok gauza danak ordezkatu leitekezela bere klon bat erositak. Akaso pentsatuko dok gauza material oro ordezkagarria dela... diruarekin dana erosi daitekeela! Hi majadero bat haz, majadero patetiko bat!

..... **Liluratura** ♦ Originalen erdiak baztertzen dituzte argitaletxeek. ♦ Irakurlearen hitza: Txalapartaren 'Euskal idazleen ipuin erotikoak'. ♦ Antxon Gomezen *zazpi liburu eta aipu bat*.

Idazlea senarraren itzalpean

Orain artean argitaratu gabeko Veza Canettiren eleberri bat aurkeztu da oraintsu Austrian

Garikoitz Berasaluze / Donostia

Veza Canettiren senarrak, Elias Canettik, Literatura Nobel Saria jaso zuen 1981ean. Eliasen izenak eta arrakastak, ordea, itzal egin zion

bizitza guztian alboan izan zuen emaztearen literaturari. Hamarkada honen hasieran eman zen ezagutze- ra Vezaren lehen nobela eta, orain, beste eleberri bat argitaratu da. Zen- baitek Elias Canetti egin dute isilta-

sun luze honen errudun, emaztearen literatura argitaratzea debekatu zue- la azalduz. Orain plazaratu den ele- berriak honen guztiaren hainbat argibide eman ditzake, hein handi batean autobiografikoa baita.

ttik berak, *Suzia belarrian* izeneko liburu autobiografi- koan, emaztearen jakinduria goraiatu zuen: «Buruz dakizki ingelesez idatzitako poema luzeenak, eta baita Shakespeare erdia ere. Moliere, Flaubert eta Tolstoiz gain... Irakurle azkarra da, hau edo bestea zergatik duen gustuko ederki dakiena». Hala ere, Elias Canettik ez zuen sekula idatzi edo aipatu bere emazteak ere eleberriak idatzi zituela, Veza bere lanak argitaratzen hasi zen urtekoa bada ere Literatura Nobel saridunaren beste autobiografia ezagun bat:

Begien jolasa.

Liburu hartan ere, Canettik ez zuen aztarnarik eman Vezaren literaturaz. Ordurako, hala ere, agertuak ziren *Arbeiter Zeitung* egun- karian Vezaren narrazioak eta nahikoa arra- kasta izan zu- ten. Vezak, gai-

nera, bere lehen eleberria ere izkiriaturatu zuen ordurako. Baina inork gutxi ezagutzen zuen, ezin izan baitzuen argitaratu.

Lehen eleberria luzaroan isilpean

Veza Canettiren obraren bi aztertzaile aipagarrienak Helmut Goebel alemaniarra eta Eckart Frueh austriarra dira. Vezak erabilitako goiti- zen ezberdinak aztertu dituz- te bi horiek eta azterketa lan horren ondotik, *Kale horia* eleberriaren argitalpena bul- tzatu zuten 1990ean. Idatzi eta berrogeita hamalau urte geroago, senarraren hitzau- rrearekin ikusi zuen argia Vezaren orain arteko eleberri ezagun bakarrak.

Vezaren jarraitzaile batek baino gehiagok senarrari egotzen diote haren lanak isilpean gorde izana. Hil baino lehenago, gainera, emaztearen eta bien arteko gutun guztiak erre zituen Canettik. Bere ondasunak, berriz, giltzapean daude 2024. urtea arte.

AUSTRIAKO literaturzaleek harriduraz hartu dute Veza Canettiren eleberri berri baten argitalpenaren albis- tea. *Dortokak* izeneko elebe- rri hau 1939an idatzi zuen Vezak, senarrarekin batera Londresen igaro zituen erbeste urteen hasieran. Garai hartan, argitaletxe ingeles batek liburua plaza- ratzeko asmoa zuen, baina argitalpena bertan behera utzi zuen Biga- rren Mundu Gerraren hasierak.

Testua bera, elebe- rri gisa irakur badai- teke ere, hein handi batean kontakizun autobiografikoa da. Veza zein Elias Canetti juduak ziren eta judu dira eleberriaren pro- tagonistak ere: Andre- as Kain idazle juduta- rra eta honen emazte Eva.

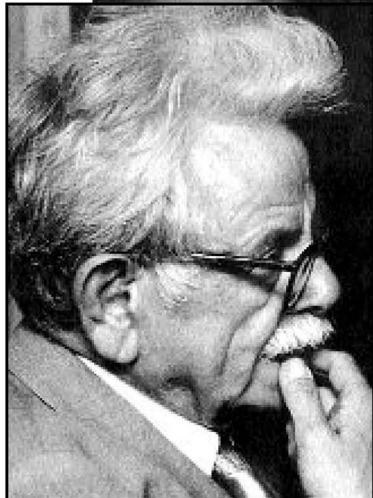
Eleberria, Canettitarren ispilu

Eleberriaren protagonistak, Canettitarrek bezala, holo- kaustoko hainbat gertaera- ren lekuko zuzenak dira. Besteak beste, sinagogen erreketen edota Kristal Hau- tsien Gauaren lekukoak. Gainera, Paristik barrena

ARTXIBOKOA

Veza eta Elias Canetti senar-emazteak, biak izan ziren idazleak.

Londresera egiten dute ihes eleberrian Andreas Kain idazleak eta emazteak, Canettitarrek egin zuten moduan. Inork ez du zalantzarik ager- tu, beraz, Vezaren eleberri berria hein handi batean autobiografia moduan irakur daitekeela esaterakoan.

Hau guztia dela eta, Veza

zein Elias Canettiren litera- tura eta bizitza aztertu dute- nek diotenez, orain artean argitaratu gabeko eleberri honek Canettitarren bizitza- ren hainbat gorabehera eza- gutzeko balio du. Nolabait, eleberria bikotearen ispilu dela diote adituek, eta Veza Canettik, liburu honetan, protagonisten izenak aldatu- ta, eguneroko berezi bat idazteko modua asmatu zuela.

Vezak 30eko hamarkada- ren hasieran argitaratu zituen lehen narrazioak, *Arbeiter Zeitung* (Langileen Egunkaria) egunkari ezker- tiarrean. Narrazio haietan,

dagoeneko, Vezak eguneroko bizitza islatu zuen, eta guda arteko sasoiaren Vienako bizi- modua azaldu zuen.

Istorio haiek zorigaitzoko gizakiz beteak zeuden. Beste- ak beste, gizonekin harreman korapilatsuak izandako ema- kumeen gorabeherak eta per- tsona abailduen kontuak bil- tzen ziren istorio haietan. Ve- za Canettik ez zuen ohiturarik narrazio haiek bere izenarekin sinatzeko eta Veza Magd, Ve- ronika Knecht edota Martha Murner izan zi- ren erabili zi- tuen goitizene- tako batzuk.

Hogeita sei urte zituenean, 1924an, ezagu- tu zuen Elias Canetti, gerora bere senarra izan zena. Karl Krauss idazle eta kazetari ezagunaren irakurketa publiko batean ezagutu zuen elkar bikoteak. Ordudanik, eta urte luzeetan bizitzak aldats handiak jarri baziz- kien ere bidean, bikoteak batera egin zuen aurrera. Elias Canettiren izenak itzal egin zion Vezari, baina, dena dela, agerikoa zen emakume- aren jakinduria. Elias Cane-

ELIAS CANETTI

■ ■ ■ «Buruz dakizki ingelesez idatzitako poema luzeenak, eta baita Shakespeare erdia ere. Irakurle azkarra da, hau edo bestea zergatik duen gustuko ederki dakiena»

Aztarna bila hitzaurrean barrena

■ ELIAS CANETTIK emaztea hil eta ia ho- geita hamar urtera eman zuen lehen aldiz haren idazle senaren berri, Vezaren *Kale ho- ria* eleberriaren hit- zaurrean. Vezaren obraren aztertzaileek behin eta berriro ira- kurri dute Elias Cane- ttiren hitzaurrea, ber- tan daudelakoan Ve- zaren literaturak

jasan behar izan duen isiltasunaren giltza- rriak.

Hitzaurre honetan, Elias Canettik Veza ere idazlea zela aipa- tzen du, baina gauzak zehazten ditu, asko- ren ustez gezurrak esanez. «Suntsitua ez izateko, bera ere idaz- ten hasi zen; eta berak nire lanetan eta egi- tasmoetan zuen konfi-

dantza —berak hain- beharrezkoa zuena— arriskuan ez jartzea- rren, bere idatziek ba- tere ez zutela balio erabaki zuen».

Askoren iritziz, or- dea, Elias Canettiren hitz hauek ez dira zu- zenak. Vezaren litera- turak bereari itzal egin ziezaiokeelakoan, Elias Canettik emazte- arena isilarazi zuen.

Iritzi hau dute, behin- tzat, Helmut Goebel eta Eckart Fruechek. Hauentzat, Elias izan zen Vezaren literatu- rak batere ez zuela ba- lio erabaki zuena, eta hala sinestarazi zion emazteari.

Ikertzaileontzat, gainera, Vezak bere narrazio eta liburue- tan biltzen dituen emakume zorigaitzo-

koak horren isla dira. Nolabait, gizonekiko harremanetan huts egin duten emakume- ak biltzen ditu Vezak orrietan, bere bizitza- ren ispilu bailiran. Se- nar ezagunaren ondo- an, historian barrena, idatzi, lan egin eta isil- du behar izan duten emakumeen ispilu di- ra Veza eta bere per- tsonaiak.

Orijinalen erdiak baino gehiago baztertzen dituzte argitaletxeek

Lehenago libururik argitaratu gabekoenak dira gehien baztertzen direnak

Garikoitz Berasaluze / Donostia

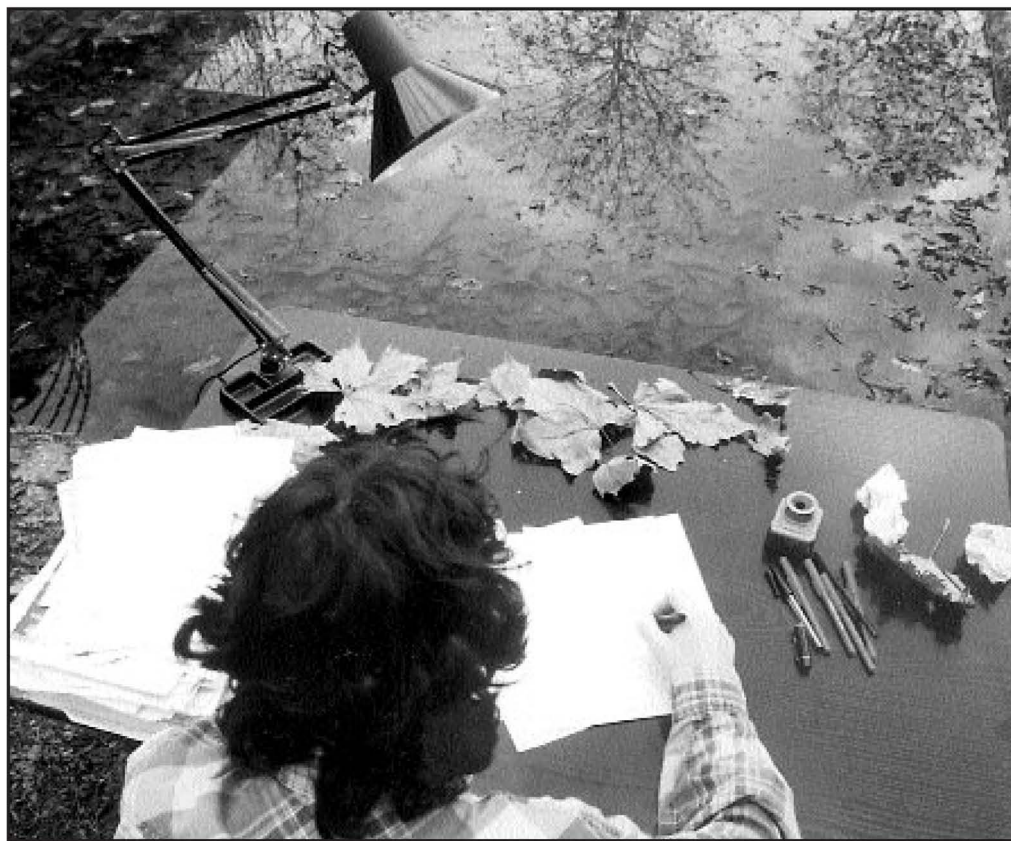
Idazle izatea amets hutsa da oraindik askorentzat. Argitaletxe gehienek jasotako orijinalen erdiak baztertzen dituzte, bai gure artean eta bai kanpokoetan. Jende ugari izan nahi du idazle. Askotan, gainera, irakurleak baino gehiago dira idazle izatea amesten dutenak.

LIBURUGINTZAN dabiltzan artean sonatua da Gabriel Zaid mexikarraren *Los demasiados libros* (Liburu gehiegiak) saiakerara. Hainbat kontu interesgarri azaltzen ditu bertan idazle mexikarrak. Besteak beste, gizateriak liburu bat argitaratzen duela minutu erdiko. Arazoaren funtsa, gainera, ezaguna eta frogagarria da Zaidentzat: liburugintzaren arazoa, idatzi eta argitaratu nahi dutenak irakurri nahi dutenak baino gehiago direla, alegia. Estatu Batuetako literatur aldizkari sonatu bat jartzen du adibidez, bertara testuak eta poemak bidaltzen dituzten guztiek aldizkaria erosiko balute, haren salmentak hiru aldiz handiagoa liratekeela esanez. Edo irakurriak izan nahi dutenak urtean behin gutxienez liburu bat irakurriko balute, liburugintzak askoz osasun hobea lukeela.

Gurean ere orijinal asko baztertzen da

Gabriel Zaidek argitaletxetara hedatzen du aipatzen duen aldizkariaren adibidea, eta haietan ere gisa bera gertatzen dela esaten. Eta ez du arrazoirik falta. Gure artean ere, iristen diren orijinaletatik erdiak baino gehiago baztertzen dituzte argitaletxeek. Joan Mari Torrealdairen *Euskal Kultura Gaur* (Jakín, 1997) lan mardulean, liburuaren mundua aztertzean, orijinalen onarpen mailari buruzko galderei erantzuten diete euskal argitaletxetako arduradunek.

Guk haiekin hitz egiteko

ARTXIBOKOA

Idazten diren orijinalen erdiak baino gehiago ez dira argitaratzen.

Orijinalak eskuratzeko moduak

■ ARGITALETXEEK orijinalak eskuratzeko modu asko dituzte. Batzuek bidalitakoak irakurri eta haien artean aukeratzen dituzte argitaratuko direnak. Beste batzuek idazleekin aurrez hitz egiten dute, idazten ari den liburua plazaratzeko aukera izatearren. Besteek liburuak enkargatzen dizkiete idazleei. Idazleen proposamenak ja-

sotzea ere ez da hain ezohikoa. Denetik aurki daiteke.

Susak idazleen hitzematea lortzen du eta idazleek ere liburu proposamenak egiten dizkiote argitaletxeari. Aurrez programaturik, halaber, urtero bizpahiru liburu enkarguz eskatzen dituzte argitaletxe horretan.

Txalapartan, %15 edo dira enkarguzkoak. Argi-

taletxera zuzenean igorriak %35 edo dira, eta hitzemandakoak beste erdia dira.

Ereinen, helduen literaturan beraiek eskatuta edo idazleak proposatuta jasotzen dituzte lanak. Nekez enkarguz. Gazte literaturan, ordea, bestela ere jokatzen izan dute. Ibaizabalena, gehienbat argitaletxeak aurrez eraturiko liburuak pla-

zaratzen dira: %80 inguru. Idazleek bidalitakoak %20 dira.

Alberdaniak, berriz, enkarguz sortutako liburuak %20 dira. Eta, gainerakoan, denetik aurki daiteke: idazle ezezagunek bidalitakoak, idazle sonatuek proposatutakoak eta hauei egindako iradokizunak. Zaila izaten da, askotan, bideok elkarrengandik bereiztea.

aukera izan dugu, eta kontu honetan Torrealdairen lana plazaratu zenetik gauzak ia ez direla batere aldatu adierazi digute. Torrealdairen liburuan ageri den moduan, hauxe diote Elkarlanean argitaletxeek: «Esan genezake etortzen zaizkigunetatik herena-edo onartzen dugula eta beste bi herenak atzera bota. Onartzen direnetan, berriz, ia guztiak ukitzen dira, gutxiago edo

gehiago. Batzuek nahikoa dute orrazkera arin bat. Beste batzuk goitik behera zuzendu behar izaten ditugu».

Erein argitaletxeek, berriz, eskuetara heltzen zaien materialetik %60 inguru baztertzen dute, eta, horretarako, irizpide literarioak erabiltzen dituzte. Susan, ehunekoak bereiztea ezinezkoa dela diote, aldakorrek baitira, baina baztertutako egile

guztiak jasotzen omen dute aholkuak orijinala hobetze aldera.

Txalaparta argitaletxean, ia %80 errefusatzeko dute, %10 onartu eta beste %10 birmoldatu. Alberdaniak, %40 baztertzen da eta birmoldatze kasuak gutxiago dira. Hala eta guztiz ere, nekez uzten da liburu bat kanpoan kalitatekoa bada. Ibaizabalena, heltzen diren ia erdiak ez dira baztertzen.

ertzetik

Itxaro Borda

Leihorrak

■ Arimaren —zer da hori?— ezpondak urrunak eta ilunak dira, Herio Kostaren antzekoak direla erantsiko nukeelarik. Haur batzuek beren amak, adibidez aita baten hiltzeaz hobendun jartzen dituzte, gizona alta eritasunez joan delarik, amak aldiz «zer egin dut horren merezitzeko» galdezka higitzen diren bitartean. Norberak daukan psycheaz ez duelarik espantutan jartzerik, jasankaitz eta gogor dira kulpabilitatez eta ezin-erranez hanpatu leihor horiek.

Jakin badakigu hitzak, idatziak zein ahoskatuak, koropilo zenbaiten askatzea zilegitzen duela, bere zentzurik argienean erabiltzen baldin bada bederen. Merkaturako ekoizten denaz gain, lekua bada bakardadeak, gauek eta egun joanen itzalek ziliportatzen duten behialako leihorretako literaturarentzat incluso euskaraz. Scott Nomaday txerokiak idazleak Aitzinako denboretan Hartza izan eta desagertu zen sendiaren urratsetarik Arizona mortuko Lukatxukai izeneko herrialdera eraman ninduen, bere zauriak ene beselakoekin batera artatzen zituela orrialdez orrialde lerratu ele zaharrez. Liburua bururatzean aintzira hormatu baten ertzean aurkitu genuen idazleak eta irakurle honek senda-bidea. Ene aditz propioekin berriz ere itzuliko naiz Lukatxukaira.

Aintzirak eta lekuak badiugu hemen ere; haien ingurura hurbiltzan gara urtero, Lukatxukai demagun Senperen irudikatuz. Euskara mihipean ibiltzen gabiltza, euskara haziz sakonean nabaritzen dugu euskararentzat oinak arinduz, aldi berean bihotza dugula sendo bilatzen, teilatu bat gure ezpainetako hitz herbaillduentzat hots. Kulpabilitatea edo/eta ezin-erranak nola agertu, ahalgea hain barna sakatu digun mintzaira batean? Ez du hizkuntzak errua, iduriz tresna bat baikik ez delako, behin Hagegei leitu nion eran: hizkuntzak ezin du pentsamenduarima kolpa. Baina kontrarioa halaber frogaz dezaiegun egunero.

Herria leihorretan Urratses?

Liluratura

◆ irakurlearen hitza ◆

Aniztasunaren inguruan

Txalaparta argitaletxeak liburu honekin bilduma berri bat zabaldu du. *Literatura* da bere izena eta literatura erotikoa argitaratzea da duten asmoa. Oraingoz, bi liburu plazaratu dira: euskal idazleek idatzitako ipuin erotikoen bilduma, eta bilduma honen ardura duna den Juan Martin Elexpuren *Krabelina beltza* eleberria.

Gaur, irakurlearen hitzak honetara, bildumaren lehen zenbakia dakargu: *Euskal idazleen ipuin erotikoak*. Argitaletxeak Euskal Herriko zenbait idazleri narratio erotikoa bana eskatu zien, eta heldu zitzaizkien hemezortzi lanekin ipuin bilduma hau osatu dute, eta, bide batez, ahalegin berri honen lehen liburua.

Idazleen artean, denetik aurki dezakegu. Bai izen kontsaktatuak, eta baita hasi berriak ere. Azken hauen artean Basauriko Euskarabila Elkartek antolatzen duen ipuin erotikoen lehiaketan saritu dituzten lan batzuen egileak aipatu behar dira. Lehenengoan artean, gure ohiko idazleek gain, guraso euskaldunak zituen Lucia Etxebarriaren lan bat ere euskaratu eta lehen aldiz argitaratu da.

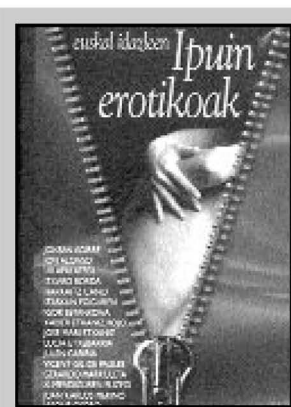
Gainerakoan, hauek dira lan ausart honetan parte hartu duten idazleak: Joxe-

an Agirre, Jon Alonso, Ur Apalategi, Itxaro Borda, Harkaitz Cano, Izaskun Egiguren, Igor Estankona, Xabier Etxaniz Rojo, Jose Mari Etxaniz, Lucia Etxebarria, Julen Gabiria, Vicent Gil de Paules, Gerardo Markuleta, Xabier Mendiguren Elizegi, Juan Karlos Merino, Jasone Osoro, Marian Porcel eta Patxi Zubizarreta.

Aniztasuna eta desberdintasuna

Idazle anitz diren heinean, askotarikoak direnez ere, bilduma horretako lehenengo liburu honetan ezauzgarri komunak aurkitzea zaila da. Gainera, erotismoa gure literaturan gehiegi jorratu ez den gaia izanik —kontu honen inguruan iritzi desberdinak badaude ere—, eta gaiak berak pertsonala, intimoa eta ezkutua izateko joera eta sena duenez, oraindik saio bateratzaileak edota laburpenak egiteko ahalmenak zailak dira.

Hala ere, edozein azokatan edo erakusketatan gertatzen den bezala, nik ere baditut gustuko lanak. Orokorrean liburuaren maila ona da. Ez dago ipuin bikainik, erotismoaren gaiak kanpoko bilduma edota antologia batean sartzeko lanik. Baina badira besteetatik nabarmentzen

Izenburua:
Euskal idazleen ipuin erotikoak.
Egileak:
zenbait euskal idazle.
Argitaratzailea:
Txalaparta, 1998.
181 orr.

diren istorioak. Nire aukeraketan: Jon Alonsoren ironia bortitza —Nabokov eta Mirande maisuak gogora dakartzana—, Ur Apalategiren umore fina, Harkaitz Canoren irudimena —errealismoaren eta surrealismoaren arteko mugan—, Izaskun Egigurenen atzera begirada mende hasierako erotismora, Igor Estankonaren apustu desberdina, Xabier Etxaniz Rojoren anbiguitasuna, Lucia Etxebarriaren modernitatea, Julen Gabiriaren freskotasuna, Gerardo Markuleta- ren umorea eta Juan Karlos Merinoren ikuspuntu berezia.

Baina bereziki, bilduman azkena agertzen diren bi ipuinak iruditzen zaizkit aipagarrienak. Jasone Osororena, Estatu Batuetako zinema eta literaturari ohiko erreferentziak eginez, ipuin biribil eta ausarta da. Ildo beretik, Patxi Zubizarretak, ohikoa duen kultura arabiarretik abiatuz, bildumaren lan biribilena idatzi du, ipuina, alegia eta kontakizuna nahastuz.

Erotismoz gose

Oro har, lan interesgarria da hau. *Literatura* bildumako hurrengo lanek ere lehenengo honen maila izatea espero dugu. Niri, ordea, bukaeran zalantza bat gelditu zait: non daude erotismoaren eta sexuaren arteko mugak? Eta ez naiz ari betiko eztabaidaz, erotismo hitzak bere eremuetan jasotzen dituen esanahi zabalez baizik.

Azken batean, hori baita nik gehien sumatu dudana faltan liburu honetan. Aniztasuna ez soilik idazle kopuruan, baita gaietan ere. Edota agian euskaldunok ez dugu jenero honetarako balio? Interneten euskaraz plazaratutako lehen lana sexuaren inguruan izatea esanguratsua izatea espero nuen, baina badirudi esanguratsua badela, baina aurkako zentzuan. Zoritxarrez.

◆ irakurtzekoak ◆

Izenburua:
Ostiela!
Argitaratzailea:
Paperzaleak
Kultur Elkartea,
1999.
13. zenbakia,
99ko udaberria.
46 orr.

Izenburua:
Txalaparta, hitzak eta ideiak.
Argitaratzailea:
Txalaparta, 1999.
2. zenbakia.
1999ko udaberria.
32 orr.

Izenburua:
Karmel.
Argitaratzailea:
Euskal Herriko
Karmeldarrak,
1999.
225. zenbakia.
303 orr.

• **Gazteak eta zaharrak batera:** Euskal unibertsitako gauzeekin, gazteen eta zaharren arteko komerietan eta politikoki ez zuzenak direnekin zer ikusia dute ale berri honetako eduki gehienek ere. Larraizko akelarrea, Juan Luis Zabalen antzerki-lan bat eta ohiko atalak eta gaiak lantzen dira orrialdeotan.

• **Liburu askeen bidean:** Txalaparta argitaletxearen aldizkariaren bigarren alean, euskaraz aurki daitezkeen lanen artean, Manuel Marulanda Velez, Iñaki Egaña, Joseba Sarrionandia, Jon Maia edota Amaia Elozegi eta Esther Mugerzarenak topa daitezke. Liburugin-tzako hainbat berri ere badakartza.

• **Frai Bartolomeren lana aztergai:** 200 urte idazle azpi-izenburupean, Frai Bartolomeren bizitza eta lana, idazlanak eta pertsonaltatea, iturri egarria, bere jakintzaren iturriak, hizkera berezitasunak, bere liburutako euskara, garaia, katekesi ekintza eta abarrak aztertzen dituzte hainbat adituk.

Antxon Gomezen
zazpi liburu...

El señor de los anillos
J.R.R. Tolkien

• Bi aldiz irakurri dut gazte-leraz eta euskarazko bertsiorearen zain nago.

Otto Pette
Anjel Lertxundi

• Izurrite batean Erdi Aroko giro ilun eta itogarria. Hizkera baten asmakizuna. Poe-ren ipuin ilunen mailara ailegatzeko da.

Diccionario de mitología vasca
Joxe Migel Barandiaran

• Euskal mitologiaren mundu zirrargarriaren atea ireki zidan liburua.

El perfume
Patrick Süskind

• Literaturaren benetako pitxia. Biribila.

Espainolak eta euskaldunak
Joxe Azurmendi

• Saiakera ezinbestekoa gure errealitatea ulertzeko. Itzulita dagoenez gero, espainolek ezin «vasconia non leguntur» esan.

El Clan del oso cavernario
Jean M. Auel

• Atzetik etorri diren imitazioek ez dute gairiditu. Originaltasuna eta dokumentazio lan izugarria idazten hasi baino lehen.

Los pilares de la tierra
Ken Follet

• Harrapatu ninduen eleberriak. Europako Erdi Aroko koadro bizi eta zirrargarria eskaintzen du. Pertsonaiak bikain eratuak daude.

...eta aipu bat

«Erastun bat denak gobernatzeko. Erastun bat bilatzeko. Erastun bat denak erakarri eta iluntasunetan lotzeko Mordorko lurraldean, itzalak zabaltzen diren lekuan»

J.R.R. Tolkien
Erastunen jauna

Akabo lan orduak, akabo ordenak!

Taldea: 7 Eskale. **Lekua:** Bilboko Kafe Antzokia. **Eguna:** Apirilaren 15a. **Jende kopurua:** 350 lagun. **Iraupena:** 95 minutu. **Salneurria:** 800 pezeta.

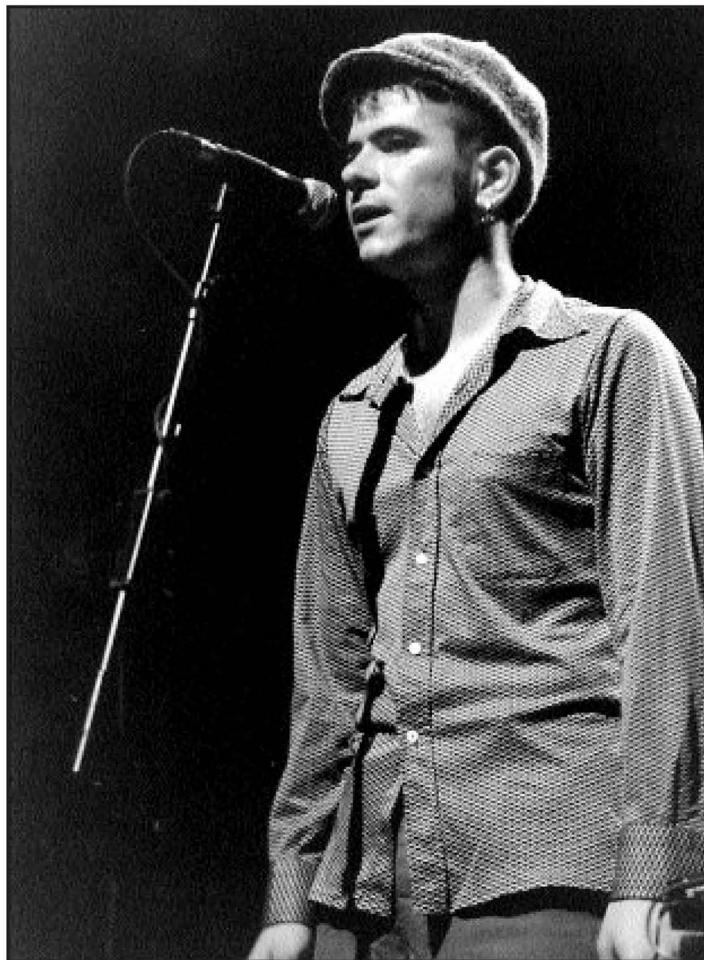
HAUXE da despedidea! Hirugarrena, dirudienez, benetako. Zazpi eskale hauek lagun ugari ekarri zuten, eskalez jantzita haiek ere, behar bezalako agurra eskaintzearen. Azken atalaren ez ziren gidotik atera, eta *Barrenkaleko bluesak* izan ziren azken ekitaldi honen ardatza.

Hasi baino lehen, Jon Maia eta Maialen Lujanbio sarre-rako bertsotan aritu ziren, despistatuak leku egokian kokatzeko. Eta gero, bi farola eta parkeko eserleku baten artean, dirurik gabeko lagun hauek kexa, pena, amets, gogo eta zalantzei ekin zieten. Unai Iturriaga eta Igor Elortza bertsolariek eramane zuten kantatzearen zama, eta Josu Zabala soinu joleari zenbait pasarte utzi zizkionten.

Diskoa grabatu zutenak aritu ziren, biolin jole bat izan ezik. Beraz, lasai ibili ziren kantuetan. Unai izan zen taldekide dinamikoen: jantziz aldatu zen behin eta berriro, orain eskale, gero bakaladero edo ero harrapatzaile. Igor oso kontzentratuta ikusi genuen mikro gaineran, *Legalize cannabis* kamiseta beltzaren barruan. *Barrenkaleko bluesak* disko kontzeptuala denez, zuzenean kantuen ordena bera mantendu zuten.

Itxaropen gabeko argazkiak

Kale honetako kantoi guztietan ibili ginen berriro: *Morotik* bueltan atxilotutako lagunaren gorabeherak, *Utzi uste zintudan* kantatzen duenaren bakartasuna, gaupasa

Unai Iturriaga eskalea, kantari.

Gaupasada nola bihurtu drogen laguntzaz, preso baten barneko zulo sakona eta *Aitortza*, *Jakin nahi nuke* esaten du kaleko psikiatrikoan bizi den batek, *Mozkorrarenak* eta alkoholez beteriko kantu ugari, Morales komisario gizajoa... Argazki triste eta itxaropen gabeko horiek guztiak ikusi genituen. Eta *Bihar erretiratzen naiz betiko* pieza alai eta tropikal horretan —marakak Igorren eskuetan— inoiz beteko ez diren ametsen usaina ere atzeman genuen.

Kantuak agortu baino lehen, Igor eta Unai, Alex Ruiz de Azua alboka jolearekin batera, jendearen artean sartu ziren, inguruan zegoen jendeari bertso zorrotzak botatzeko. Ruper Ordorika, atzealdean egon arren, ez zen salbatu, baina azkenean libre

utzi zuten, «mugalaria delako». Agertokira bueltatu eta *Bihar erretiratzen...* lelo kutsagarriari ekin zioten. Hor hasi ziren bandaren lagunak —bai, eskalez jantzitako horiek— dantzari eta bueltak. Gero txanpaina ere etorri zen ekitaldia jai bihurtzerakoan. Hori eta bertso gehiago jendearen artean, oraingoan Maialen eta Jonekin.

Dena den, agur lasaia izan zen. Kantuek eskaintzen duten giza konpromisoa dela eta, ezin izan zen bestelakorik. Eskale hauek oso serioak dira, bai horixe. Agur betiko eta mila esker urte hauetan lan bikaina eskaintzeagatik. Akabo lan orduak, akabo ordenak!

Roberto Kribi

Tomate gazi-gozoa

Taldea: Tomatito & Cuarteto. **Lekua:** Gasteizko Principal antzokia. **Eguna:** Apirilaren 15a.

ARTISTA batzuk, beren sortzaile karrera luze eta ondo frogatuagatik, ez dira agertzen taulagainean ezer erakusteko, jakintzat ematen baita egingo dutenak gutxieneko kalitatea eta interresa izango duela. Horiek ikustera doanak, ordea, badu buruan zalantza bat, sorpresa hartzeko gogo: aukera izango ote du kontzertu —esan dezagun— normal bat ikusteko, edo, bestela, noizbehinka soilik izaten diren emanaldi horietako bat egokituko ote zaio, jenialtasunez betea, eta, beraz, ahaztezina?

Kasu honetan, kontzertua, oro har onargarria izan arren, nahiko irregularra izan zen, eta sormen handiko une hunkigarriak izanagatik ere, beste une batzuetan nolabaiteko nahasmena gailendu zen.

Espero zen bezala, Tomatitok berak eman zion hasiera emanaldiari. Bakarrik agertu zen, eta bi abesti oparitu zizkigun. Abesti serioak, ondo afinatuak izan ziren, eta bildutakoak erabat liluratzea lortu ez bazuen ere, argi utzi zuen zer eskain dezakeen gitarra flamenkoak bere eskuetan dagenean.

Ondoren, abestirik abesti, laguntzen dion bandako kideak jendaurrean agertzen hasi ziren. Kontzertua, orduan, bestelako norabidea hartzen hasi zen: gitarrari hainbat perkusio gehitu zitzaizkion, hala nola beste gitarra bat, baxu bat, eta gaur egun modan dauden flamenko-kantarietako baten ahots berezia: El Potito-rena. Kontzertu zati hori askotarikoa eta irregularra

izan zen; motibo batzuk (*buleria*, *solea* eta *tangoak*) nahiko era ortodoxoan interpretatu zituzten, baina beste batzuetan interpretazioa nolabaiteko fusio flamenko batera lerratu zen, non nabardura exotiko eta jazz kutsuko zenbait antze-man ahal izan baitziren.

Laukoteko kideen ekarpenak, oro har, nahiko arruntak izan ziren, ez zelako lortu bandako kideak elkarri behar bezain indartsu egokitzea, eta, horregatik, emaitza, batzuetan, nahasi samarra izan zen, eta, konpasa galdu ez bazuten ere, falta izan zitzaien Almeriako gitarra joleak grabatutako azken diskoan (*Guitarra Gitana*-n) agertu zuten indarra eta emozioa. Eta hori gutxi balitz bezala, soinua nahiko eskasa izan zen, batez ere kontzertuaren lehen zatian; eta El Potito bere maila onenetik oso urrun egon zen, eta inondik ere ez zuen eman bere talentu ondo frogatuaren neurria.

Eta flamenkoa jotzea, abestea denez, baina baita dantzatzea ere, aukera izan genuen, halaber, banda polifazetiko honetako kideetako bat *buleria*-k dantzatzeko (dantzatzeko kaxoia eta baxua jotzen zituen; abesten zuen gitarra eta kaxoia ere jotzen zituen; eta perkusio joleak ere gitarra jo zuen pare bat motibotan...).

Nolanahi ere, eta kontzertuak, jadanik aipatu den bezala, ezaugarri izandako tonu irregularra gorabehera, jendea pozik atera zen Gasteizko antzokitik, gaur egun eskain daitezkeen ikuskizun flamenko onenetako bat ikusi zuelako segurantzarekin.

Javier A. Alvarado

MUSIKA

BALMASEDA

► **Azkoagako musika banda.** Ate-neoan.

BERGARA

► **Euskal jaia: 3 talde eta DJak.** Jam aretoan.

BERMEO

► **Bermeoko abesbatza, Seber Altube koral, Atxaspe.** Eupe-me Deuna elizan, 19:45etan.

BILBO

► **Los enemigos.** Bilborocken, 21:00etan.
► **Kontzertu Didaktikoak.** Juanjo Menaren zuzendaritzapean. Ayala Antzokian, 12:00etan.
► **Jin Alcalde, Gendora.** Mina Espazioan, 20:00etan.

BUSTURIA

► **Iheitza.** Goialde tabernan, 20:00etan.

DONOSTIA

► **La seta Paxote, El Corazón del sapo.** Trinitate enparantzan, 22:30etan.
► **DJ Makala.** Etxekalten.

ERRENTERIA

► **Apoaren edertasuna.** Joseba Tapia eta Koldo Izagirre. Errenteria Hiria Kulturgunean, 20:00etan.

ESPEJO

► **Zea Mays.** La Cabañan, gaueko 12etan.

GASTEIZ

► **Storbais.** Gaztetxean, 23:00etan.

IRUN

► **Sin City Six, Safety Pins, Teen Dogs.** Tunk! aretoan, 23:00etan.
► **Gauden Guk.** Irunberri kultur elkarteon, 22:00etan.
► **Acioagako akordeoi orkestra.** Amaia KZn, 20:00etan.

LASARTE

► **Hernaniko Bertso Musika-tuak.** Jalgi kafe antzokian, 23:00etan. Eñaut Agirre eta Xabier Legarreta bertsolariak, zazpi musikarirekin batera.
► **Domi, M&M.** Zulo aretoan.

LESAKA

► **M.C.D.** Atxaspi ostatuan, 22:30etan.

MUSKIZ

► **Lirain abesbatza.** 19:30etan.

OÑATI

► **Sal, Lisabo, Crocantis, Atom Rhumba, Lif, Akauzazte.** Gaztelekuan, 22:00etan.

OTXANDIO

► **Lisker.** Udaberriko jaiaren azken eguna. Dantzaldia, gaueko 12etan.

ERAKUSKETAK

Zentral eolikoaren inguruko erakusketa • Azpeitian, herriko plazan, goizeko 11:30etatik 14:00etara • Erkaxo ingurugiro taldeak antolatuta

Zentral eolikoak ezbaian

Urtero bezala, Erkaxo taldeak ingurugiro topaketak antolatu ditu udaberrian aurtan ere. Aurreko bi ostegunetan hitzaldiak izan dituzte Azpeitian, eta gaur goizean zentral eolikoaren inguruko erakusketa bat jarriko dute herriko plazan. Gipuzkoako zenbait herritako pertsonen lanari esker, panelak, argazkiak eta maketa bat jarriko dituzte. Paneletan, zentral eolikoek artzaintzan, ondare historikoan, trikuharrietan duten eragina azalduko dute, bai eta dorre horien tamaina ere.

Antolatzaileen artean Nerea Uranga dabil, eta, hark dioenez, uste baino kaltegarriagoak dira zentral eoliko handi horiek: «Gipuzkoan mendi txikiak ditugu, eta horrelako dorreekin okupatzen hasten bagara, ez dakit berdegune askorik geldituko zaigun». Horretaz gain, zentralok energia gutxi sortzen dutela adierazi du Urangak. «Zentralak hiru egunetatik batean geldirik egoten dira, eta, oro har, ez dute askorik ekoizten. Lehenengo inpresioa da energia mota hori zentral nuklearrak amaitzeko aukera izan daitekeela, baina ez da hala. Dena dela, gu ez gaude energia eolikoaren aurka, zentral handi horiek sortzen dituzten kalteen kontra baizik».

Erakusketaren antola-

ARTXIBOKOA

Batez beste, zentral eolikoek hiru egunetik batean ez dute energiari sortzen.

tzaileak Bergaran bildu ohi dira energia eolikoaren inguruan informazioa jasotzeko xedearekin. Elgean eta Hirukurutzetan egin behar dituzten zentral eolikoei begira egin dute lan hori, gizarteari proiektu horien on-gaitzak azaltzeko asmoarekin.

Azpeititik Azkoitira eramango dute erakusketa datorren larunbatean, eta eliz atarian jarri.

Ingurugiro topaketei dagokienez, apirilaren 22an Abiadura Handiko Trenaren inguruko mahai-inguru bat izango da Azpeitiko Sindikatu Zaharrean, arratsaldeko 20:30etan. Eta azkeneko hitzaldia Azpeitiko industrializazioari buruzkoa izango da, apirilaren 29an, toki eta ordu berean.

Urtzi Urkizu
DONOSTIA

antzerki taldearen eskutik. Irunberri kultur elkarteon, 20:00etan.

DANTZA

DONOSTIA

► **Euskal Koreografo Berrien III. Erakusketa.** Victoria Eugenia Antzokian, 20:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

BILBO

► **Sans toit ni loi.** Agnès Vardaren zikloaren barneko filma. Ayala Antzokian, 17:00etan eta 19:30etan.

LASARTE

► **Zinema fantastikoaren marat-**

TOLOSA

► **Kepa Junkera.** Leidor Zineman, 22:00etan.

URRETUXU

► **Pako Aristi, Mikel Markez eta Zuhaitzaren soina.** Pagoeta Antzokian, 20:00etan.

ZAMUDIO

► **Hiru Beltz, Noizbait.** Zamudioko plazan, 23:30etan.

ZUMAIA

► **Luhartz.** Dantzaldia herriko plazan, 23:30etan.

ANTZERKIA

BAIONA

► **Le Legs.** Baionako Antzokian, 21:00etan.

BILBO

► **Doña Rosita la soltera.** Jose Tamayoren zuzendaritzapean. Arriaga Antzokian, arratsaldeko 19:00etan. .

DONOSTIA

► **Xolak badu lehoien berri.** Porpol taldea, Lugaritz kultur etxean, 18:00etan.

DURANGO

► **Un espíritu burlón.** Salvador Colladoren eskutik, San Agustín Kultur Gunean, 20:00etan.

ERMUA

► **Parodia antimilitarista.** Kale antzerkia, 19:00etan kaleetan zehar. VIII.Jardunaldi Antimilitaristak.

IRUN

► **Arrautza delikatuak.** Hika

hoia. Halloween 20, Scream 2 eta Species 2 filmeak eskainiko dituzte Auditorioan, 22:00etatik aurrera.

BERTSOLARITZA

AGINA

► **J.Munduate, I.Eguren, J.Uranga.** V.Afalosteko saioak, Oletan.

ARETXABALETA

► **A.Egaña eta S.Lizaso.** Larriñon bertso-afaria, 20:30etan.

ERNIOBIDE

► **E.Goikoetxea, A.Sarriegi, B.Lizaso.** V.Afalosteko saioak, Hernialden.

IKAZTEGIETA

► **J.R.Elortza, I.Zubeldia, M.Aranburu.** V.Afalosteko saioak, Herrigintzan.

OREXA

► **G.Ojanguren, A.Sarasola, G.Azkarate.** V.Afalosteko saioak.

LEHIAKETAK

NOAIN

► **I.Argazkilaritza lehiaketa.** Argazkiak maiatzaren 14a baino lehen aurkeztu behar dira kultur etxean.
► **IV.Zeramika lehiaketa.** Lanak maiatzaren 14a baino lehen aurkeztu behar dira.
► **V.Pintura lehiaketa.** Lanak maiatzaren 14a baino lehen aurkeztu behar dira.

SONDIKA

► **Jaietako XIII. Kartel lehiaketa.** Lanak Udaletxean aurkeztu behar dira, maiatzaren 7a baino lehen. Kartelaren irudia librea izango da, baina ondorengo testua jarri beharko da: *Jon Deunaren Jaiak 1999-Sondika / Ekainak 18tik 24ra.*

BESTELAKOAK

BILBO

► **Euskal baserriaren geroa.** Kafe tertulia Santutxuko Herriko tabernan, 16:00etan.

DONOSTIA

► **Afasia.** Multimedia bidezko performance elkareragilea egingo du Marcel.li Antzunezek. Egiako kultur etxean, 20:00etan.

LABARKA

► **Takolo, Pirritx eta Porrotxx pailazoak.** Frontoian, arratsaldeko 18:00etan.

ZAMUDIO

► **Gazte Asanbladak antolatutako jaialdia.** Goizetik dantzariak, triki-poteoa, herri-bazkaria, bertsolariak...

ARABA

GASTEIZ

AZUL. Bichos: 17:00. Little voice: 18:45 - 20:45 - 22:45. Patch Adams: 17:30. Mensaje en una botella: 20:00 - 22:30.

GURIDI. Asesinato en 8 mm.: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. Shakespeare in love: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. La novia de Chuckey: 17:30 - 19:45 - 22:30 - 01:00. Cookie's fortune: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. Como caído del cielo: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. La vida es bella: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. Todo sobre mi madre: 17:00 - 20:00 - 22:45 - 01:00.

MIKELDI. The faculty: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. Little voice: 18:30 - 20:30 - 22:45 - 01:00. Mi gran amigo Joe: 16:15. Shakespeare in love: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. La vida es bella: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00. Todo sobre mi madre: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:45 - 01:00. Acción civil: 17:30 - 20:00 - 22:45 - 01:00.

SAMANIEGO. Extraños: 17:30 - 20:00 - 22:30. Solas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Bichos: 17:30. American history X: 20:00 - 22:30. Muertos de risa: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

ASTORIA. La novia de Chuckey: 17:30 - 19:45 - 22:00.

AVENIDA. Lluvia en los zapatos: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Pay Back: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Tienes un e-mail: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Po-dle Springs: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. La novia de Chuckey: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. The general (J.B.A.): 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00.

CAPITOL. Asesinato en 8 mm.: 17:00 - 19:45 - 22:30. Todo sobre mi madre: 17:15 - 20:00 - 22:30. Como caído del cielo: 17:00 - 19:45 - 22:30. La vida es bella: 17:00 - 19:45 - 22:30.

IDEALES. La novia de Chuckey: 17:30 - 20:00 - 22:30. Shakespeare in love: 17:00 - 19:45 - 22:30. Pecata minuta: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mi gran amigo Joe: 17:00. American history X: 19:45 - 22:30. Muertos de risa: 17:30 - 20:00 - 22:30. Acción civil: 17:00 - 19:45 - 22:30. Lock & Stock: 17:30 - 20:00 - 22:30. La fortuna de Cookie: 17:00 - 19:45 - 22:30.

MIKELDI. Todo sobre mi madre: 17:30 - 20:00 - 22:45. La vida es bella: 16:15 - 20:30 - 22:30. The faculty: 16:00 - 18:30. Acción civil: 17:15 - 20:00 - 22:45. Shakespeare in love: 18:00 - 20:30 - 22:45.

MULTI. Extraños: 17:30 - 19:45 - 22:30. Muertos de risa: 17:30 - 20:00 - 22:30. El baile de agosto: 17:30 - 19:45 - 22:30. Cookie's fortune: 17:15 - 19:45 -

Kurosawari eskainitako ziklo txikia

Akira Kurosawa zuzendari japoniarraren *Sugata Sanshiro*, *Rashomon* eta *Tsubaki Sanjuro* filmak eskainiko dira gaur arratsaldeko 17:30etatik aurrera Donostiako Antzoki Zaharrean, bata bestearen atzetik. Argazkia Kurosawaren lan bikainenetakoa da: *Rashomon* filmekoa.

22:15. Solas: 17:30 - 19:45 - 22:30. Como caído del cielo: 17:15 - 19:45 - 22:15. Todo sobre mi madre: 17:30 - 19:45 - 22:30. La novia de Chuckie: 17:30 - 20:00. Dioses y monstruos: 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. Acción civil: 16:45 - 19:45 - 22:30 - 01:00. Mi gran amigo Joe: 16:45. La fortuna de Cookie: 19:45 - 22:30 - 01:00. Asesinato en 8 mm.: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 01:00. Como caído del cielo: 16:45 - 19:45 - 22:30 - 01:00. Pecata minuta: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 01:00. Todo so-

bre mi madre: 17:00 - 20:00 - 22:30 - 01:00. Bichos: 17:15. Mensaje en una botella: 19:30 - 22:30 - 01:00. La vida es bella: 16:45 - 19:45 - 22:30 - 01:00. Shakespeare in love: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 01:00. La novia de Chuckey: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 01:00. Muertos de risa: 16:45 - 22:30 - 01:00. Lock & Stock: 20:00. Lock & Stock: 17:00. Extraños: 20:00 - 22:30 - 01:00.

BASAURI

BILBONDO. Acción civil: 17:00 - 19:45 - 22:30. La vida es bella: 17:00 - 19:45 - 22:30. La novia de Chuckey: 17:30 - 20:00 - 22:30. Lock & Stock:

17:15 - 20:00. La fortuna de Cookie: 22:30. Shakespeare in love: 17:00 - 19:45 - 22:30. Todo sobre mi madre: 17:15 - 20:00 - 22:30. Como caído del cielo: 17:00 - 19:45 - 22:30. Asesinato en 8 mm.: 17:00 - 19:45 - 22:30.

KULTUR ARETOA. Liberad a Willy 3: 17:00. La hija de un soldado nunca llora: 20:00.

DURANGO

ZUGAZA. Bichos: 19:00. La delgada línea roja: 22:00.

ELORRIO

ARRIOLA. Tienes un e-mail: 22:30.

ERMUA

ERMUA. Bichos: 19:30 - 22:00.

GALDAKAO

TORREZABAL. Mi gran amigo Joe: 17:00. Muertos de risa: 19:30 - 22:30.

GETXO

GETXO ANTZOKIA. Zine Kluba: El extranjero loco (J.B.A.): 22:00

LAUREN. La novia de Chuckey: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15 - 00:30. Acción civil: 16:45 - 19:15 - 22:15 - 00:50. Celebrity: 17:00 - 19:45 - 22:45 - 01:00. Mensaje en una botella: 16:45 - 19:30 - 22:15 - 00:45. Pecata minuta: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15 - 00:30. Shakespeare in love: 16:30 - 19:15 - 22:15 - 00:50. The faculty: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:30 - 00:45. Como caído del cielo: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 00:50. Todo sobre mi madre: 16:15 - 18:30 - 20:30 - 22:45 - 00:50. Little voice: 16:45 - 18:45 - 20:45 - 22:50 - 00:50. Asesinato en 8 mm.: 16:30 - 19:15 - 22:15 - 00:45. La vida es bella: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 00:45.

AREETAKO GRAN CINEMA. Hi-lo country: 17:30 - 20:00 - 22:30.

LEIOA

CINESA ARTEA. Bichos: 16:00. Acción civil: 18:00 - 20:15 - 23:00 - 01:15. Asesinato en 8 mm.: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 01:00. Todo sobre mi madre: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 00:30. La vida es bella: 16:15 - 19:15 - 22:15 - 00:45. Muertos de risa: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:15. Lock & Stock: 01:15. Shakespeare in love: 16:00 - 19:00 - 22:00. Cookie's fortune: 00:30. The faculty: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30 - 00:45. Como caído del cielo: 16:30 - 19:30 - 22:30 - 01:00. Mi gran amigo Joe: 16:15. Mensaje en una botella: 19:00 - 22:00 - 00:45.

MUNGIA

LAUREL & HARDY. Muertos de risa: 17:30. Cosas que importan: 20:00 - 22:30.

ONDARROA

BIDE ONERA. Bichos: 19:00. Celebrity: 22:30.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. Muertos de risa: 17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. Mi gran amigo Joe: 17:15 - 19:45 - 22:15. La novia de Chuckey: 17:15 - 19:45 - 22:15. Asesinato en 8 mm.: 17:15 - 19:45 - 22:15.

SESTAO

AMEZAGA. Babe, el cerdito en la ciudad: 19:30. Entre las piernas: 22:00.

ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Star Kyd: 17:30. Leyenda urbana: 22:30.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. La vida es bella: 16:00 - 18:30 - 21:00 - 23:30. La novia de Chuckey: 16:15 - 18:30 - 21:00 - 23:15. Todo sobre mi madre: 16:30 - 19:00 - 21:30 - 23:50. Shakespeare in love: 16:00 - 18:40 - 21:15 - 23:50. The faculty: 16:00 - 18:40. Mensaje en una botella: 21:00 - 23:40. Asesinato en 8 mm.: 16:15 - 19:00 - 21:30 - 23:50. Acción civil: 16:15 - 19:00 - 21:30 - 23:40.

ANTZOKI ZAHARRA. Akira Kurosawa zuzendariari eskainitako ziklo txikia. Filmen maratokia: *Sugata Sanshiro* + *Rashomon* + *Tsubaki Sanjuro*: 17:30.

TRUEBA. Asesinato en 8 mm.: 16:15 - 18:40 - 21:00 - 23:20. Cuento de otoño: 16:30 - 18:40 - 20:50 - 23:00.

PRINCIPE. Pecata minuta: 16:30 - 18:50 - 21:15 - 23:15. Como caído del cielo: 16:00 - 18:30 - 21:00 - 23:30. Shakespeare in love: 16:00 - 18:40 - 21:00 - 21:15 - 23:45. Cookie's fortune: 16:15 - 18:30 - 20:45 - 23:00. Solas: 16:30 - 18:50 - 20:45 - 23:00.

GARBERA. Asesinato en 8 mm.: 16:00 - 18:40 - 21:20 - 00:00. The faculty: 16:15 - 18:50 - 21:20 - 23:45. Acción civil: 16:00 - 18:20 - 20:40 - 23:00. Babe, el cerdito en la ciudad: 16:15 - 18:20. American History X: 20:30 - 23:15. Mi gran amigo Joe: 16:00 - 18:20. Mensaje en una botella: 20:40 - 23:30. Como caído del cielo: 16:15 - 18:40 - 21:10 - 23:45. Todo sobre mi madre: 16:15 - 18:30 - 21:00 - 23:30.

WARNER LUSOMUNDO. Acción civil: 12:00 - 16:00 - 18:10 - 20:25 - 22:40 - 01:00. Lock & Stock: 12:00 - 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:50 - 01:00. Muertos de risa: 12:00 - 16:00 - 18:10 - 20:30 - 22:50 - 01:10. Mi gran amigo Joe: 12:30 - 16:10 - 18:40. Salvar al soldado Ryan: 21:00 - 00:15. Todo sobre mi madre: 12:30 - 16:20 - 18:30 - 20:45 - 23:00 - 01:15. Asesinato en 8 mm.: 12:30 - 16:45 - 19:45 - 22:30 - 01:15. Mulan: 12:10. Mensaje en una botella: 16:30 - 19:30 - 22:10 - 00:45. Bichos: 12:10 - 16:10 - 18:10. Leyenda urbana: 20:15 - 22:20 - 00:30. Star Trek 9: 12:20 - 16:00. Cookie's fortune: 18:00 - 20:30 - 23:00. Shakespeare in love: 12:20 - 17:00 - 20:00 - 22:40 - 01:15.

ARRASATE

ALAI. Muertos de risa: 17:00 - 19:30 - 22:15.

AZPEITIA

SOREASU. Celebrity: 22:00.

DELAITXO. Pay Back: 22:00.

BEASAIN

USURBE. Bichos: 17:00 - 19:30. Celebrity: 22:15.

BERGARA

NOVEDADES. Babe, un cerdito ...: 17:00 - 19:30. Celebrity: 22:30.

hiriburuetako filmak

ACCION CIVIL. Zuz.: Steven Zaillian. Akt.: John Travolta, Robert Duvall, Stephen Fry, James Gandolfini, Dan Hedaya. 80 min. Jan Schliman abokatua eramandako kasu batean inarritu dago filma. Jhon Travoltak eragitu du ingurugiro kontaminazio kasuan murgiltzen den abokatuaren papera. Erreka txiki batera bota ditu enpresa batek hondakinak, eta gertu bizi diren haur batzuk leuzemiak jota hil dira. Frogak bilatuko ditu abokatuak. *Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Gasteiz (Mikeldi zinemak), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana).*

AMERICAN HISTORY X. EEBB. 1998. Zuz.: Tony Kaye. Eskuin muturraren mundu itsuaren gaineko istorioa da. Derek (Edward Norton) izeneko mutil batek hiru beltz hil ditu, autoa lapurtuko zioten beldur zelako. Horrela hasten da filma. Dereken anaia gazte Dannyk, baina, anaia zaharrenaren pausoei jarraituko die. *Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera), Gasteiz (Samaniego).*

COOKIE'S FORTUNE. Zuz.: Robert Alt-

man. Akt.: Glenn Close, Liv Tyler, Chris O'Donnell, Julianne Moore. Ustekabea pertsona batek bere burua hil ondo ren, istorio desberdinak elkartuko dira. Estatu Batuetako hegoaldea biltzuten egun honek eta egokitutako gidoi onenaren saria jaso zuen. *Bilbo (Multi), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

CUENTO DE OTOÑO. Frantzia, 1998. Zuz.: Eric Rohmer. Akt.: Marie Rivière, Béatrice Romand, Alain Libolt, Didier Sandre. Eric Rohmerren film guztietan bezala, zeregin garrantzitsua betetzen du patuak. Bi emakume bi ezkongai proposatzen dizkiote hirugarren bati. Sortuko diren gaizki elkar-ulertzeek egoera nahastu egingo dute. *Donostia (Trueba).*

DIOSES Y MONSTRUOS. Bill Condon zuzendariaren film hau James Whale zuzendariaren bizitzako azken egunei buruzkoa da. 1957an dago kokatua kontakizuna: ordurako ikuskizunaren mundutik erreti-

ratuta zegoen Whale, eta gaitz bat zuen garunean. Ian McKellenek jokatzen du protagonista nagusiaren rola. Oscar sarietako hiru izendapen zituen film honek eta egokitutako gidoi onenaren saria jaso zuen. *Bilbo (Multi), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

EXTRAÑOS. Zuz.: Imanol Uribe. Akt.: Carmelo Gomez, María Casals, Asunción Balaguer, Ingrid Rubio. Detektibe baten ikerketa lana kontatzen du filmak. Sofiaren bizitza ikertzen ari da, bere amak bere buruaz beste egin ondoren jokaera bereziak baitauzka. Detektibeak ere ez da gizon arrunta, etengabe errepikatzen zaion amets makabroak obsesionaturik bizi baita. *Bilbo (Multi), Gasteiz (Samaniego).*

LA FILLE SUR LE PONT. Zuz.: Patrice Leconte. Akt.: Daniel Auteuil, Vanessa Paradis. Bere burua errekarara botatzear dagoen neska ezagutuko du Gaborrekin. Labanak botatzen dituen ikuskizunerako bikotekidea behar du, eta Adèleiri proposatzen dio. Sen timendu bereziak sortuko dira bien artean. *Baiona (Vauban).*

LES 1001 PATTES / BICHOS. EEBB. 1998. Zuz.: John Lasseter, Andrew Stanton. 96 m. Spielbergen *Antz (Hormigaz)* filmari lehia egin dio Lasseter eta Stantonen azkeneko lanak. Irudien hiru dimentsioak ondo baino hobeto lortzen ditu filmak, animazio digitalaren bitartez. Flik inurria da protagonista: hirira joateko prest dago, haren herriari eraso nahi dion matxinsalto taldeari aurre egiteko laguntza bila. Animaziozko film entretenigarria dugu. *Donostia (Warner Lusomundo), Gasteiz (Azul, Samaniego).*

LOCK & STOCK. Zuz.: Guy Ritchie. Akt.: Jason Fleming, Dexter Fletcher, Nick Moran, Jason Statham, Sting. 105 min. Karta jokalariei batek duen guztia jokatuko du bere bizitzako partidarik handiengan. Baina galdu egingo du eta hatzak moztea nahi ez badu, zazpi egun dauzka milioi erdi libra ordaintzeko. *Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

MENSAJE EN UNA BOTELLA. EEBB. 1998. Zuz.: Luis Mandoki. Akt.: Kevin Costner, Robin Wright Penn, Paul

Newman. Senarrarengandik banatu ondoren, gutun hunkigarria daratan botila bat aurkituko du Theresa Osbornekin. G. sinadura baino ez du gutunak, baina egilea bilatzeari ekingo dio eta Garret Blake aurkituko du. *Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Gasteiz (Azul), Iruñea (Olite).*

MI GRAN AMIGO JOE. EEBB. 1998. Zuz.: Ron Underwood. Joe izeneko gorila handi bati buruzko istorioa da. Bost metro da luze, eta Afrikako oihanean bizi da. Ehibitari batzuek, Joe-ren berri izandakoan, ez dute onik izango hura ehizatu arte. Jill neska gaztea (Charlize Theron), berriaz, Joe babesten saiatuko da. *Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo).*

MUERTOS DE RISA. Espainia, 1998. Zuz.: Alex de la Iglesia. Nino eta Bruno (Santiago Segura eta Gran Wyoming) komiko bikotea da protagonista, eta haien astakeria barregarriak istorioaren osagaiak. *Bilbo (Ideales, Multi), Donostia (Warner Lusomundo), Gasteiz (Samaniego), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

PATCH ADAMS / DOCTEUR PATCH. EEBB. 1998. Zuz.: Tom Shadyac. 115 m. Akt.: Robin Williams. Gaixotasunak sendatzeko barrearen eta maitasunaren indarrean sinesten duen mediku bat da Robin Williams. Hunter Patch Adams-en benetako istorioan dago inarrututa. *Baiona (Vauban).*

PAYBACK. EEBB. 1998. Zuz.: Brian Koppelman. Akt.: Mel Gibson, Gregg Henry, Maria Bello, Deborah Kara Unger, Kris Kristofferson. 110m. Porterrek eta Valek lapurretara bat egin dute. Ongi atera arren, Valek laguna hiltzea eta, horrela, sari osoa bereganatzea erabaki du. *Bilbo (Avenida), Baiona (Vauban).*

POODLE SPRINGS. EEBB. 1998. Zuz.: Bob Rafelson. Akt.: James Coan, Dina Meyer, Davis Keith, Joe Don Baker. Handi datorikion garaian dago Philip Marlowe. Aldi berean, Laura abokatua erekin ezkontzea erabaki du. Ezkondu eta aberastu ondoren, moderrak osatutako egokitu beharko du. 007 bezalako detektibearen garaia da, eta berak ez du zerikusirik. *Bilbo (Avenida).*

zinema

BILLABONA

GUREA. Megasonikoak: 17:00. Leyenda urbana: 19:30 - 22:30.

DEBA

ZUBELZU. Bichos: 17:30.

EIBAR

RIALTO. Pay back: 17:00 - 19:30 - 22:15.

UNZAGA. Mensaje en una botella: 17:00 - 19:30 - 22:15.

ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Cosas que importan: 19:30 - 22:15.

ERRETERIA

ON BIDE. La delgada línea roja: 19:30 - 22:30.

IRUN

TXINGUDI. Como caído del cielo: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. Accion civil: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. Mensaje en una botella: 17:00 - 22:30. Lock & Stock: 19:45 - 01:00. The faculty: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. Shakespeare in love: 17:00 - 19:45 - 22:30 - 01:00. La novia de Chucky: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. Todo sobre mi madre: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00.

LASARTE-ORIA

MANUEL LEKUONA. Beldurrezko zinea eta zine fantastikoa: Halloween 20 + Scream 2 + Species 2: 22:30.

LEGAZPI

LATXARTEGI. Celebrity: 22:00.

MUTRIKU

EDERRENA. Tienes un e-mail: 22:30.

OÑATI

SANTA ANA. Bichos: 19:30. La vida soñada de los angeles: 22:30.

ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Patch Adams: 19:30. La delagada línea roja: 22:15.

TOLOSA

IPARRAGIRRE. Shakespeare in love: 19:30 - 22:30.

ZARAUTZ

MODELO. Muertos de risa: 17:00 - 19:30 - 22:15.

LAPURDI

BAIONA

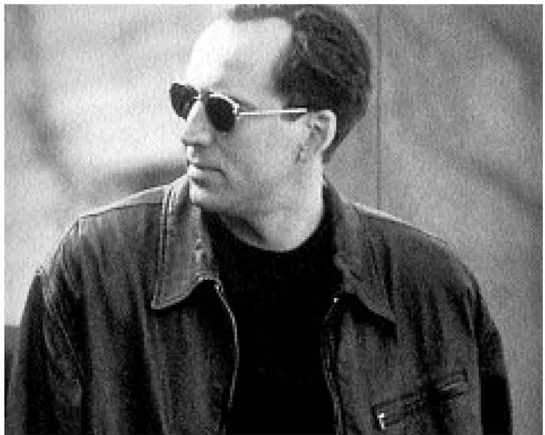
L'ATALANTE. Zazie dans le metro: 15:15. Romance: 17:00 - 20:45. Les amants du cercle polaire: 18:45. Pierrot le fou: 22:30.

VAUBAN. Petits freres: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Docteur Patch: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. La fille sur le pont: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Payback: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Les enfants du marais: 14:00 - 16:30 -

SHAKESPEARE IN LOVE. EEBB, 1998. Zuz.: John Madden. 122 m. Londres, 1593ko uda. William Shakespearek bizitza aldatuko dion neska gazte burges eta eder bat ezagutuko du. Gwyneth Paltrow aktoreak mito literario baten rola jokatzen du film honetan; Shakespeareren soneto erotikoetan ageri den emakume misterioitsuarena, hain zuzen ere. Maitementzea, traizioa, gaizki uler-tuak, drama, glamour-a... komedia isabelino batek eskatzen dituen osagarri guztiak ditu Maddenen film honek. Zazpi Oscar lortu ditu film honek. *Baiona (Marine), Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Astoria, Principe, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi), Getxo (Lauren), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana).*

STAR TREK 9. EEBB, 1998. Zuz.: Jonathan Frakes. Akt.: Patrick Stewart, Jonathan Frakes. Azken misioan zoratu egin da Data humanoidea, eta orain hari lagundu beharko dio Picard kapitainak. Son'a alienigena gaizto gehiago agertuko dira. Zientzia fikzioko filmea *Donostia (Warner Lusomundo).*

estreinaldiak

Nicolas Cage aktoreak detektibe baten papera beteko du *Asesinato en 8 mm.* filmean.

■ **TODO SOBRE MI MADRE.** Espainia, 1999. Zuz: Pedro Almodovar. 90 m. Madril eta Bartzelona artean kokatu du Almodovarrek bere azken lana. Semea hil ondoren, honen aitaren bila abiatu da Manuela Madrildik Bartzelonara. Pasioak eta iragan-ean egindako hanka sartzeek hartzen duten zama aztertzen ditu zuzendari espainolak. *Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Bilbo (Capitol, Mikeldi, Multi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi), Mikeldi Zinemak), Getxo (Lauren), Irun (Txingudi), Iruñea (Golen Baiona), Leioa (Cinesa Artea).*

■ **ASESINATO EN 8 MM..** EEBB, 1999. Zuz: Joel Schumacher. 98 m. Tom Welles (Nicolas Cage), emaztearekin (Catherine Keener) eta alabarekin pozik bizi den detektibea da. Haurren pornografia eta *snuff* movies-en auzi bat dela eta, jadanik menperatuta zituela uste zuen hainbat instinto berpiztuko zaizkio. *Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Trueba, Garbera, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi), Getxo (Lauren), Iruñea (Carlos III), Leioa (Cinesa Artea), Santurtzi (Serantes).*

■ **COMO CAIDO DEL CIELO.** EEBB, 1999. Zuz: Richard Wenk. 115 m. New Yorken kokatutako komedia dugu honakoa. Lindak (Andie MacDowell) Parisera joan nahi du sukaldaritza ikastera. Bien bitartean, sarrerak birsaltzen dituen bere mutil lagunaren (Andy Garcia) ametsa, Aita Santua New Yorkera joaten denean honek eskainiko duen mezarako sarrerak saldu ahal izatea da. *Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo, Social Antzokia), Bilbo (Capitol, Multi), Donostia (Principe, Garbera), Gasteiz (Guridi), Getxo (Lauren), Irun (Txingudi), Iruñea (Golem Baiona), Leioa (Cinesa Artea).*

■ **LITTLE VOICE.** EEBB, 1998. Zuz: Mark Herman. 99 m. LVK (Jane Horrocks) hitz egiteari utzi zion aita hil ondoren. Amaren amoranteetako batek (Michel Caine), neska gazteak ahots ezagunak imitatzeko duen ahalmena ikusirik, LVrentzat abes-teko aretoak topatzeari ekingo dio. Egoera berriari aurre egiteko Billyren (Ewan McGregor) laguntza izango du LVk. Urrezko Artza irabazi zuen Caine film honetan egindako lanagatik. *Gasteiz (Azul, Mikeldi Zinemak), Getxo (Lauren)*

■ **PETITS FRERES.** 1999, Frantzia. Zuz: Jacques Doillon. 92 m.. Talia 13 urteko neskatila gazteak bere etxetik aldegingo du bere lagunmin Kimekin. Bidean euren adineko lau mutil gazte ezagutuko dituzte, eta komeria bat baino gehiago biziko dute elkarrekin. *Baiona (Vauban).*

■ **JE REGLE MON PAS SUR LE PAS DE MON PERE.** 1999, Frantzia. Zuz: Remi Waterhouse. 88 m. Heredentzia bat dela eta, bere aita nor den jakingo du Bateur gazteak. Bizizale bat dela ohartuko da, mirespenez saukur, Sauver. Aitak berri, seme bezala baino gehiago, lagun gisa hartuko du mutil gaztea. Komedia bat da Waterhousen azkena. *Baiona (Marine).*

■ **EXISTENZ.** 1999, EEBB. Zuz: David Cronenberg. 96 m. Allegra Gellerrek, bideo jokoak asmatu eta diseinatzten dituen emakumeak, joko berri bat asmatu du: eXistenZ jokoa. Geller, ikasle gazte batek lagunduta, errealtate birtual batean barneratuko da bere etsaiengandik ihes egiteko. *Baiona (Marine).*

■ **PECATA MINUTA.** Zuz.: Ramon Barea. Akt.: Elena Irureta, Lori Astoreka, Ane Gabarain, Aizpea Goenaga, Itziar Lazkano. 92 min. Klausurako lau moja dira protagonistak. 20 urtean komentuan egon ondoren, handik aldegithea erabakitzen dute bizitza moderno-a ikusteko. Tunel bat egingo dute ihes egin ahal izateko. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Donostia (Principe), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren).*

19:45 - 22:15. **Un pont entre deux rives:** 16:30 - 19:45 - 22:15. **Babel:** 14:00. **MARINE. Existenz:** 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Je regle mon pas sur le pas de mon pere:** 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Quasimodo d'el Paris:** 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Shakespeare in love:** 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Urban legend:** 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Les razmoket: Le film:** 14:00 - 16:30 - 19:45. **Trafic d'influence:** 22:15.

HENDAIA

LES VARIETES. Fin aout, debut septembre: 17:30. Le ciel, les oiseaux... eta ta mere: 21:00.

MIARRITZE

ROYAL. Les enfants du marais: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Quasimodo d'el Paris:** 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. **Les 1001 pattes:** 14:00 - 16:30. **Pay Back:** 19:45 - 22:15.

NAFARROA

IRUÑEA

CARLOS III. Asesinato en 8 mm.: 17:30 - 20:00 - 22:30.

GOLEM (BAIONA). **Todo sobre mi madre:** 17:30 - 20:00 - 22:45. **Como caído del cielo:** 20:30 - 23:00. **Babe, el cerdito en la ciudad:** 16:30 - 18:30. **Bichos:** 16:30 - 18:35. **Accion civil:** 17:30 - 20:00 - 23:00. **The faculty:** 20:30 - 23:00. **Shakespeare enamorado:** 17:30 - 20:00 - 22:45. **La vida es bella:** 17:30 - 20:00 - 22:45.

GOLEM (YAMAGUCHI). **Lock & Stock:** 16:30 - 18:30 - 23:00. **Solas:** 16:30 - 18:30 - 20:30 - 23:00. **Celebrity:** 17:30 - 20:00 - 22:45. **Dioses y monstruos:** 16:30 - 18:30 - 20:30. **Muertos de risa:** 20:30 - 22:45. **La cena de los idiotas:** 16:30 - 18:30 - 20:30 - 23:00.

OLITE. **Mensaje en una botella:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Cookie's fortune:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

PRINCIPE DE VIANA. **Accion civil:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **La novia de Chucky:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Shakespeare in love:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

TUTERA

VERSALLES. **Mensaje en una botella:** 20:15 - 22:45.

NAFARROA BEHEREA

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. **Asterix et Obelix...** 18:00. **Quasimodo d'el Paris:** 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. **Payback:** 21:00.

SOLAS. Espainia, 1998. Zuz: Benito Zambrano. Akt: Ana Fernandez. 95. Neska gazte bat haurdun dago, eta amarekin bizi da, apartamentu eskas batean, eta elkarri laguntzea baino ez zaie geldituko bi emakumei. Zambrano zuzendariak Kubako San Juan de los Bañosko zinema eskolan ikasi du, eta hau du bere lehen luzemetraia. *Bilbo (Multi), Gasteiz (Samaniego), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

THE FACULTY. EEBB, 1998. Zuz: Robert Rodriguez. Akt.: Elijah Wood, Josh Hartnett, Salma Hayek. 102 min. Ikasle talde batek bat egiten du Harrington High institutuan: futbol taldeko kapitain erakargarriak, bere lagun minak, neskato lotsatiak, bihurrikeriak egiten dituzten mutilak... Euren artean antzerakoa den ezer ere ez dutela dirudi, gertaera bitxi batzuek institutuko gizaki bakarrak direla pentsarazten dieten arte. Irakasleak alienigenen esku daudela iruditzen zaie gazte hauei. *Bilbo (Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera), Iruñea (Golem Baiona).*

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Hotza egiten du, bai. Baina edozer egingo zenuke nor-baitengana hurbiltzearren.

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Batena probatu, bestearena ere bai... Beti besteena hartu nahian!

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20.

Begiek dir-dir egiten dizute hari begiratzen diozuean. Disimulatu.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Hainbeste hitz egin beharrean, egin eta kito! Eman pausoa.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Iratiko esatari izan zaitezke. Zu isildu orduko pare bat ordu iragaiten dira.

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Buru eder horren barruan duzunak zertxobait gehiago pentsatuko balu...

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Beti gora begira joan beharrean, lantzean behin begiratu behera.

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Noiz joan zinen azkenengoz kanpora afaltzera? Bada garaia.

S A G I T T A R I U S
azaroak 24 - abenduak 23

Pare bat kandelarekin afaria asko goxotu dezakezu. Giro erromantikoa lortuko duzu.

C A P R I C O R N U S
abenduak 24 - urtarrilak 20

Saiatuz gero, lortzen da. Ahalegindu zaitez eta ikusiko duzu.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Zer egiten duzu zuhaitz horretan? Umekeria ugari egiten dituzu.

P I S C I S
otsailak 19 - marboak 20

Zelan pasatu den denbora. Duela gutxi atarian soka-saltoan eta orain...

efemerideak

Elias Salaberria
jaio zen

1931ko apirilaren 17an jaio zen Lezon Elias Salaberria pintorea. Mutikotan, herriko apaiza ohartu zen Eliasen marrazkilari dohanez. Berak lagunduta, Donostiako Arte eta Lanbide eskolako ikasle egin zen. Gero, Madrilera joateko dirulaguntza lortu zuen, eta ondoren Parisera abiatu zen. Madrilen San Frantzisko Handiko elizan lanean ari zela hil zen, 1952an.

1931. Jose Antonio Agirrek dei eginda Gernikan izan zen alkat

te batzarra galarazi zuen Ma

drilek.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: LZ. DE HEREDIA, Orti de Zarate, 22. OTXOA DE RETANA, Gasteiz Etorbidea, 33. BLANCO DEL RIO, Loreto Arriola, 23. *Gau eta egun:* GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** *Gau eta egun:* ANA FUERTES, Kamaraka, 4. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.** *Egunez:* HERNANDEZ, Elejondo, 11 (Amurrio).

Bizkaia

BILBO. 22:00ak *arte:* GUENETXEA, Auto-nomia, 41. IRAKULIS, novia Salcedo, 10. MOLINER, Hurtado de Amezaga, 13. OTXOA DE ALDA, Pintor Losada, 31. RIDAURA, Txomin Garat, 4. ROJO, Alameda Mazarredo, 9. ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakaria, 1. 22:00etatik *aurre:* ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakariaren Etorbidea, 1. EGIRAUN, Hurtado de Amezaga, 10. **ARRATIA.** *Gau eta egun:* VARGAS, Barrio Arraibi, 11 (Lemoa).

BARAKALDO. *Gau eta egun:* BARRIO, Antonio Miranda, 17.

BASAURI. *Gau eta egun:* USABIAGA, Kareaga Goikoa, 16.

BERMEO, MUNDAKA. *Gau eta egun:* ZABALA, Intxausti, 38 (Bermeo).

DURANGALDEA. *Gau eta egun:* IRIGOIEN, Bizente Kampanaga, 3 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. *Gau eta egun:* GUIJANO, San Martin, 158 (Zamudio).

GALDAKAO. 09:00-22:00: ORTIZ DE ZARATE, J.B. Uriarte, 32.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. *Gau eta egun:* BOYRA, Artekalet, 1 (Gernika).

GETXO. *Gau eta egun:* ARISTEGI, Zabala, 1.

LEIOA. 09:00 - 22:00: UGARTE, Langleria, 92.

LEKEITIO-EA. *Gau eta egun:* ARRIETA, San Kristobal plaza, z/g (Lekeitiol).

MEATZALDEA. *Gau eta egun:* GALLARDO, Ramon de Durañona, 4 (Trapagaran).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun:* ESPINAR, Artiz Bidea, 11 (Mungia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. *Gau eta egunez:* URRUZUNO, Kantxope, 12 (Ondarroat).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. *Gau eta egun:* ETXABE, Castaños, 41. (Portugalete). *Gau eta egun:* Oraa, Barandiaran, 6 (Santurtzi). 09:00-13:30: LEZKANO, Ramon y Cajal, 3 (Sestao).

URIBE-KOSTA. *Gau eta egun:* BENITO, Etxebarri, 19 (Sopelana).

ZORNOTZA. *Gau eta egun:* GOIRIA, Sabino Arana, 6 (Amorebieta).

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: PEREZ AZANZA, Urbietta, 24. MARCO, Terranova, 7 (Amara). CABEZUDO, San Frazisko, 54 (Gros). ESPINOSA, Larratxo Pasealekua, 98 (Alza). *Gauetz:* M.L. ETXEBERRIA, Txurruka, 5.

ANDOAIN. *Egunez:* ZATARAIN, Arteta kalea. *Gauetz:* GIL, Kale Nagusia, 24 (Lasarte).

ARRASATE. *Gau eta egun:* ESPANOL, Iturriotz, 17.

AZKOITIA, AZPEITIA. *Egunez:* JAEN, Ibai-Ondo, 28 (Azkoitia). *Gau eta egun:* BERISTAIN, Euskalerria, 1 (Azpeitia).

BEASAIN, ORDIZIA. *Gau eta egun:* ATORRASAGASTI, Paketa Auzoa (Ordizia)

BERGARA. *Gau eta egun:* PUY, Barrenkale, 25.

BILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZIZURKIL. *Gau eta egun:* AZPIROZ, Amaro Auzoa, 9. (Tolosa).

DEBA, MUTRIKU. *Gau eta egun:* OTXAGABIA, Txurruka, 3 (Mutriku).

EIBAR, ERMUA. *Gau eta egun:* AZKUE, Toribio Etxeberria, 4 (Eibar).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. *Gau eta egun:* ZABALETA, Kalebarre, 9 (Soraluze).

ERRETERIA, LEZO, PASAIA. *Egunez:* PEÑA-AZPLIKUETA, Galtzaraborda, 51 (Errenteria). *Gauetz:* PAGES, Biteri kalea, 11 (Errenteria).

ARETXABALETA, ESKORIATZA, GATZAGA. *Gau eta egun:* ITURRALDE, Mitarte Kalea, 18 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. *Egunez:* AIZPURI, Latxunbe Berri, 11. *Gauetz:* GIL, Kale Nagusia, 24 (Lasarte).

HONDARRIBIA. *Gau eta egun:* FIZ, Donostia, 6.

IRUN. *Gau eta egun:* FDEZ. TROCONIZ, Argentina Etorbidea, 15.

LASARTE-ORIA, USURBIL. *Gau eta egun:* GIL, Kale Nagusia, 24 (Lasarte).

OIARTZUN. *Gau eta egun:* IRAGORRI, Mikeleteak z/g.

OÑATI. *Gau eta egun:* TOLOSA, Kale Nagusia, 7.

TOLOSA. *Gau eta egun:* QUETGLAS, Euskalerria, 34 (Ibarra).

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. *Gau eta egun:* ARZELUS, Labega, 60 (Urretxu).

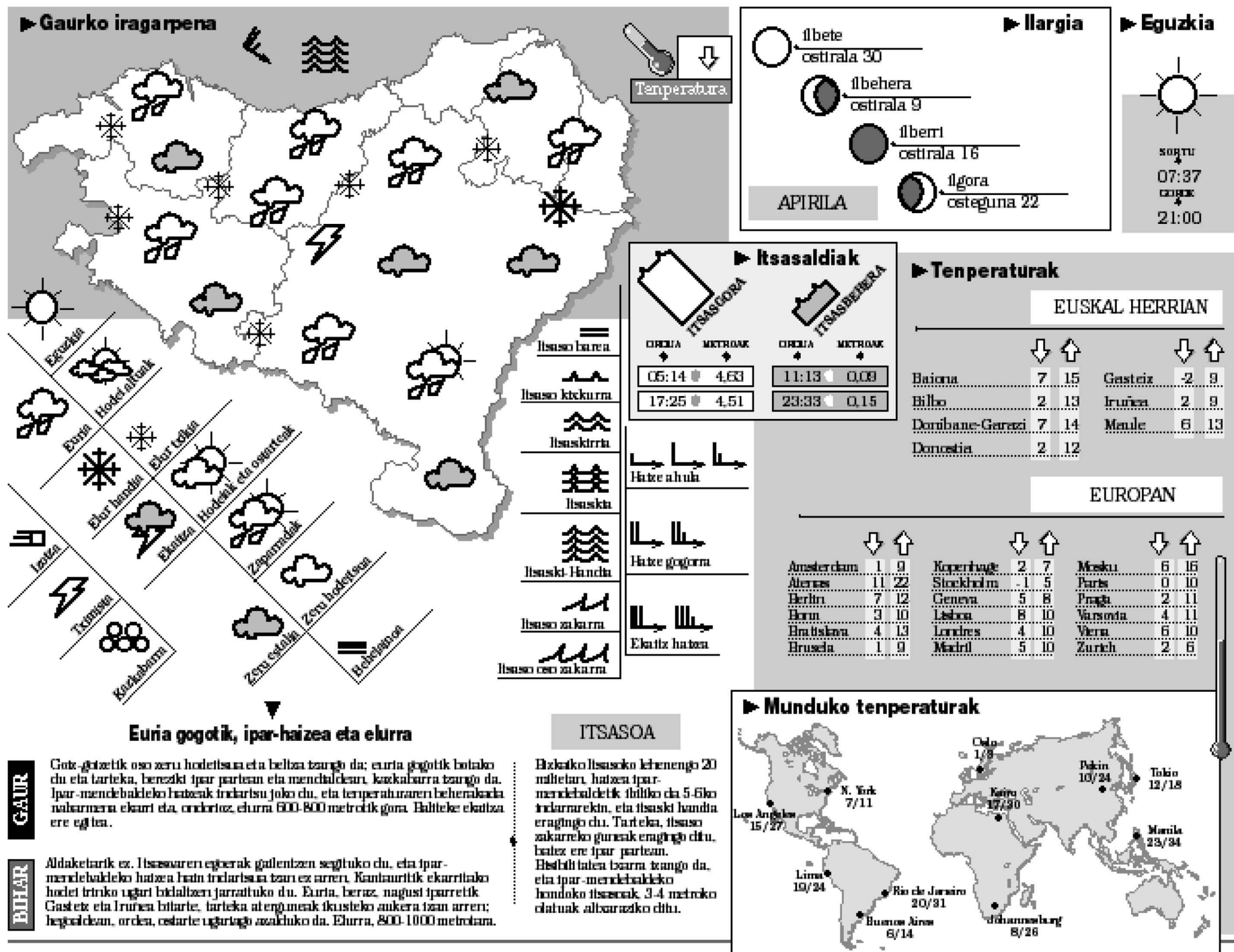
ZARAUTZ, ORIO, AIA. *Gau eta egun:* MUTIOZABAL, Kale Nagusia 12 (Zarautz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AIZARNAZABAL. *Gau eta egun:* OTANO, Gurrutxaga plaza, 4 (Zumaia).

Nafarroa

IRUNERRIA. 09:00-22:00: CASAS, Olivako Monastegia, 48. SAN MIGUEL, Gaiarre, 30. GARATE, Curia 2. ORMAZABAL, El Ferial Plaza, 9 (Uhart). MARTINIKORENA, Udaltzea, 7 (Barañain). 22:00-09:00: AGINAGANA, Zapateria, 25. ORMAZABAL, El Ferial Plaza, 9 (Uhart). Iruñea aldeko farmaziak: SOS Navarra: 948 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiko farmazien izenak ematea debekaturik dago. Guardiaiko farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizia komisariara deitu beharra dago derrigorrez.

denborapasa ◆

GURUTZEGRAMA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2							■					
3										■		
4					■						■	
5			■							■		
6						■			■			
7			■								■	
8							■					

EZKER ESKUIN

1.- Artiketa-multzoa, jen-
daurreanikuskitzen gusa egiten
ohidena. 2.- Amare-nahtepak.
Gatzotasun. 3.- Heze
daginarean nolakotasun.
Btzakoa herria. 4.- Emaku-
me izena. Multzoa. Kontso-
nantea. 5.- Atzetzia. Hegazti
bakia. Gauero egiten ohi dugu.
6.- Zati bi. ... egiten gottikari.
Aurretzia. 7.- Interjekzioa.
Espetxe bateko buru. Bokala.
8.- Kaskoa. burua. Arizoa.
5.- Zenbaki bakotti. Atsegin.
6.- Arian, apka. Erreptkatuz
gorotza. 7.- Röntgen. Larrea.
8.- Espero izana. 9.-
Emakumezko santuen te-
naren aurretik jarzen den
hitza. Dauka. 10.- Musika
nota. Bokala. Zerga ezaguna.
11.- Duda partikula. Egile
atzetzia. Bat. 12.- Parazki-
mota.

Aurrekoaren Soluzioa

GOTTIK BEHERA

1.- Matroldresak. 2.- Parazki-mota. 3.- Kobazulo. Bostehun. Sufrea. 4.- Kantuak. E-25914

Aufgabenstellung

4. 1. Hanna. 2. Anna. 3. Emma.
4. Anna. 5. Eva. 6. Aina. 7. Ariana. 8.
Zaria. 9. Kristina.
10. 1. Sakala. 2. Kakek. 3. Alek. 4.
Leka. 5. Lea. 6. Lara. 7. Larra. 8.
Larra. 9. Hanna.

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA

• Kostaldeko ospitalea	59443535
• SAMU	15/59633333
• Poinzdatze kasuetan	56.96.40.80
• Suhiltzaileak	18
• Suhiltzaileak BAmen	59635555
• Polizia	17
• Baionako Suprefetura	59509109
• Elekrika-gaz arazoak	14/59521018
• Errepideetako berri	56963333
• Kontseilu Okorra	59257840
• Miarrizteko aireportua	59239066
• SNCFko trenbideak	59555050
• Laborantza Garbara	59259043
• Ordua telefonoz	3699
• Meteo agerik (grabatua)	59220330
• Meteo zerbitzuak	59238415
• Baiona Taxi	59594848

HEGOALDEA

• SOS Deiak	112
• Udaltzaingoa	092
• Polizia Nazionale	091
• Ordua telefonoz	093
• Telefono argibideak	1003

A R A B A

• Suhiltzaileak	945282525
• Gurutze Gorria	945222222
• DYA	945281020

zozketak ♦

• Errepideetako informazioa	945254200	• Santa Marina	944462066	• RENFEko geltokia	943283599
• Ertzaintza-Arkaute	945282000	• Gurutzetako ospitalea	944903101	• Eusko Tren	943450131
• Miñoliak	945135500	• Sondikako aireportua	944869301	• Easo Taxiak	943466676
• Goardia Zibila	945256100	• RENFE	944238633	• Santa Clara Taxiak	943466455
• Txagorritxuko Ospitalea	945242600	• Eusko Tren	944338008	• Taltal Telefonoa	943426642
• Santiagoko O. Orokorra	945253600	• Bizkaia irratia taxiak	944162222	• Sufital Taxiak	943398018
• Ospitale Militarra	945136577	• 'Radio Taxi'	944448888	• Donosti Gas	943450200
• Poliklinikoak	945222300	• 'Tele Taxi'	944442333	• Tolosagasa	943650782
• Arana Erietxea	945282800	• Naturgas 902- 123456/ 900- 400523		• Gas Hernani	943330928
• 'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500	• Alkoholiko Anonimoak	944150751	• Informazio sexuala	943320444
• Asepeyo klinika	945274655	• HIE/Sari aurre egiteko		• Donostiako suhiltzaileak	080
• Araba klinika	945142100	Hiritar Elkarteak, T-4	944221240	• Gipuzkoako suhiltzaileak	088
-
G I P U Z U K O A	
• DYA	943464622
• Gurutze Gorria	943222222
• Itasoko Gurutze Gorria	943272222
• Ospitale Probintziala	943006000
• Erresidentzia	943007000
• Gurutze Gorria (Donostia)	943214600
• Gurutze Gorria (Irun)	943611203
• Poliklinikoak	943462200
• Deba Garaiko erietxea	943035300
• Zumarragako ospitalea	943035000
• Bidasko ospitalea	943007700
• Mendarako ospitalea	943032800
• Amarako ospitalea	943007400
• Ertzaintza	943288888
• Goardia Zibila	943211100
• Hondarribiko aireportua	943412240
-
N A F A R R O A	
• SOS Delak/foruzaingoa	112
• Iruñeko suhiltzaileak	948222222
• DYA	948177177
• Gurutze Gorria	088
• Errepideetako informazioa	948237000
	948427500
• Goardia Zibila	948222100
• Eguneke Psikiatri O.	94827312/61
• Nafarroako Ospitalea	948422100
• Bideko Ana Birjina O.	948429400
• Noaingo aireportua	948168700
• Iruñeko Autobus geltokia	948223854
• RENFEko geltokia	948130202
• Radio Taxi	948221212
• Tele taxi	948232300

zozketak ♦

Bonoloto				Loteria primitiva		

telebista ♦ irratia

«Jostailuen egungo iragarkiak ez dira egokiak haurrentzat»

Halaxe esan du Javier Bringuek, Nafarroako Unibertsitateko publizitate irakasleak

Erredakzioa / Donostia

Javier Bringuek, pedagogo eta Nafarroako Unibertsitateko publizitate irakasleak, tesia egin du haurrei zuzendutako iragarkien gabeziez, eta atzo aurkeztu zuen. Jostailuen iragarkiak haurrentzat ez direla egoki egiten salatu zuen.

1997-AN telebistaz emititutako iragarkiak aztertu ondoren ateratako ondorioen berri eman zuen Javier Bringuek. «Publizitateak ikuslea engainatu egiten duela salatu da sarritan. Baina ez da horrela. Arazoa da iragarki-egileek ez dutela aintzat hartzen haurren adina iragarkia egiteko orduan». Hori dela eta, irtenbide bat zein izan daitekeen azaldu zuen irakasle eta pedagogoak: «Publizitatea ikuspegi kritikotik ikusten erakustea haurrei». «Izan ere, helduek badakite publizitatea ikusten, bada-kite exajeratu egiten dela, eta pertsonaiak estereotipoak direla, baina umeek dena sinesten dute», azaldu zuen Bringuek.

Bringuek esan du iragarkiak ikuspegi kritikotik ikusten erakutsi behar zaiela haurrei.

ARTXIBOKOA

«Umeek gehiago ikusten dute telebista helduentzako orduetan»

Inkesta ugarik erakutsi dute haurrek gehiago ikusten dutela telebista helduentzako orduetan, eurentzakoetan baino. Gaueko *prime-time*-an, familian, asko ikusten dute telebista. «Gurasoek momentu horiek aprobetxatu beharko lituzkete iragarkia zer den eta zein helburu dituen azaltzeko seme-alabei». Era horre-

tan, «haurrak medioa eta xedea zein den baldin bada-ki, ziurrenik ez da manipu-laziorik izango; izan ere, umeak sofritu egiten du jostailu batekin desilusia har-tzen duen bakoitzeko».

Bringue irakasleak zen-bait aldaketa proposatu zituen: «Iragarkietan fikzioz-ko irudiek agertu beharko lukete, betiere jakinez gero haurrak errealitateetik des-berdinduko lituzkeela; guraso edo lagunek ez luke-te azaldu behar, jolastean

parte hartu ezingo balute; eta, azkenik, iragarkian ipuin egokiak azaldu behar-ko lirateke, gero haurrak ipuin horiekin osa dezan jolasa».

Horren guztiaren garran-tzia azpimarratu zuen Bringuek, «haurrek asko ikusten dutelako telebista, eta euren ordutegietatik kanpo ere ugari ikusten dutelako, eta gainera, ikusle pasiboak direlako, *zapping* gutxien egiten dutenak baitira inkosten arabera».

laburrean

Milosevicen izaera hizpide 'Asteberri' saioan

Slobodan Milosevic lehen-dakari serbiarrari buruzko erreportaia eskainiko dute gaur Asteberri ETB2ko pro-graman. BBCK egindako lana da, eta, hain justu, Milosevicen izaeraren gai-nekoa da. Horretarako, buruzagi serbiarraren kola-boratzailerekin hitz egin dute, eta baita nazioarteko zenbait analistarekin ere. CIAko psikologia sailean lan egin duen psikologo baten iritzia ere biltzen du.

PSOEk ez du onartuko 'mugarik gabeko telebista' legea aldatzeko legeaia, PPK zuzenketa batzuk kentzen ez baditu

Mugarik gabeko telebistale-gea aldatzeko lege proiektuaz hil honen amaieran ez-tabaidatuko dute Madrilgo Senatuan. Partidu Popula-rrak (PP) aurkeztu zuen lege proiektua, eta atzo PSOEko ordezkariak azpimarratu zuten ez dutela onartuko, baldin eta PPK zuzenketa batzuk ez baditu kentzen. «PPren zuzenketekin, tes-tua lehengoa baino txarra-go da, ez du inor gogobete-ko: ez talde parlamentario-ak, ez iragarki-egileak, eta ezta telebista kateak ere».

Khalid Rahilou eta Frankie Randall 'Boxeo Izarrak' saioan

Khalid Rahilou eta Frankie Randall boxeolariak Mun-duko Txapelketan izandako borroka eskainiko dute gaur Boxeo Izarrak ETB1eko saioan. Bigarren borrokaldia, berriaz, Angel Diabla eta Jorge Paez Ma-ro-mero-ren artekoa izango da. Pedro Mariren saioa goizal-dean emitituko dute, ohi lege.

txoritxoari mokoka ♦ Ines Intxausti

EMAKUMEAK lerdoak omen gara publizitatearen munduarentzat. Hain zuzen, horrexegatik dira gero eta irudi-mentsuagoak tanpoiak erabil ditzagun zabaltzen diren argudio eta amarruak. Telebista piztu, eta prestijio handiena duen katean *top model* bat hitz egiten ari zen tanpoien alde. Dirudienez, behar-beharrezkoak dira tanpoiak *top model*-a bazara. Beno, hilekoa baduzu, noski. Horrek, nahiz eta gehienek horrela ulertu, ez du esan nahi *top model* bihurtuko zarela tanpoiak erabi-li eta gero. Horrela balitz, ni neu ere Ines (De)Sastre izango nintzateke esfortzurik gabe... Baina naturan ger-tatzen den bezala, tanpoien ondoren konpresak datoz. Emakumea izateaz guztiz pozik bizi den neska eskuzabal, zoriontsu eta abar positibista luze baten jabeak konpresen apologia egi-ten digu tanpoien iragarkiaren ostean. Ez dira merkeak, gainera. Emakumeei

'Pubis-itatea'

zuzendutako mezuetan emakumeak erabiltzen dituzte, noski. Autoak, xaboiak eta lurrinak saltzeko publizita-tean legez. Katalizadore gisa, emaku-mea merkatuko agente hipnotizagarria omen da. Eta administraziozko eran-tzule nagusia.

Ez da harritzekoa. Une honetan bos-pasei izen ditut buruan. Femeninoak. Eta den-denak altzairuzko emakumee-nak dira. Egoera larrirenetan burua altxatu eta arnasa hartuz erakutsi dute askok goi mailako behin betiko duintasuna. Azken bolada honetan, loreak besterik ez dut entzuten emaku-meen alde. Datorren milurtekoaren indarra garena, inor baino ausartagoak, bizkorragoak, perfektuagoak eta abar eta abar. Eta guztiak, nola ez, gizonez-koen ahotik. Nor konbentzitu behar

dute sasoi honetan? Azken finean, *via-gra* bere buruaz gozatzeko asmatu dute, zakila lizun eta tente dutelarik hiltzen direnak *eutanasiaren* eztabaida *aurrezten* dute. Jack Kevorkian, *Herio doktorea* esaten zaion sendagilea, kar-tzelan sartuko dute hilzorian ziren hainbat gaixori hiltzen laguntzeagatik. Iritzi publikoak badu zeresanik kasu horretan. Beti bezala, telebista da halako eztabaida sozialetan lehen oihartzunak egiten dituen. Hori bai, Mar Flores buruz aritzen ez denean. Hori beste gai bat da. *LQF* saioko X ikerketena, hain zuzen ere. Eta atzo esan nuen legez, tesia egiteko materia-la osa dezake Yolanda Alzolak eta Txe-txu Ugaldek egiten duten programak. Batek daki, agian uda baino lehenago argitaratuko dute halako proposamen lizuna. Eta ez bada inor ausartzen, neronek egingo dizut ikasketa, maite-ok.

telebista ♦ irratia

Udaberri eta
udako moda
zuzenean

ETB 2 • 18:00etan

Getxoko pasarelatik zuzenean eskainiko dute moda desfilea, 1999ko udaberri-udarako prestatu diren jantziekin.

Makina-
erreminta
hizpide

ETB 1 • 11:35ean

Tekniker zentro teknologikoan egiten ari diren XXI. mendeko makinak ikusi ahal izango dira *Teknopolis* saioan.

Juan Antonio
Samaranchi
elkarrizketa

TVE 1 • 21:30etan

Nazioarteko Batzorde Olinpikoko presidente Juan Antonio Samaranch elkarrizketatuko du Javier Gonzalez Ferrarik.

TVE1

07:15: ¡Sábado fiesta!
10:05: Peque pñ. Lehiaketa.
12:10: Música sí.
13:50: Cartelera.
14:30: Corazón, corazón.
15:00: Telediario-1. Albistegia.
15:30: El tiempo.
15:35: Zinema.
De vuelta a casa: un viaje increíble. Zuzendaria: Duwayne Dunham. Aktoreak: Robert Hays, Kim Greist. 1993.
17:40: Cine de barrio.
Celos, amor y mercado común. Zuzendaria: Alfonso Paso. Aktoreak: Tony Leblanc, Cassen, Juanito Navarro. 1973.
21:00: Telediario-2. Albistegia.
21:25: El tiempo.
21:30: Informe Semanal. El señor de los anillos / Los frentes del conflicto / Huidos de Milosevic / Juarez, la ciudad del crimen.
22:50: Noche de fiesta.
02:30: Noticias.
02:35: Zinema.
Muñeco diabólico. Zuzendaria: Jack Bender. Aktoreak: Justin Whalin, Perrey Reeves. 1991.
04:05: Zinema.
Orden: Fx-18 debe morir. Zuzendaria: Maurice Cloche. Aktoreak: Ken Clark, Margit Kocsis, Amon Centener. 1965.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: That's english.
08:00: El escarabajo verde.
08:30: Jara y sedal.
09:00: U.N.E.D.
09:30: Agrosfera.
10:00: En otras palabras.
11:00: Parlamento.
12:00: Los conciertos de La2.
13:00: Kirolak. Tennis (Conde de Godo, 13:00etan); snowboard; txirrindularitza (Aragoiko itzulia, 15:15etan); eskubaloia (Barcelona-Badel Zagreb, 16:30etan); tenis (Federazio kopa).
20:00: Informativo territorial.
20:30: Grada cero.
20:55: Zinema (EAEen).
Entierrame en Niagara. Zuzendaria: Dave Thomas. Aktoreak: Jean Stapleton, Geraint Wyn Davies. 1993.
20:55: Futbola (Nafarroan). Espanyol-Athletic.
22:50: Lo tuyo es puro teatro.
23:25: Que grande es el teatro. *Un celoso extremo.*
01:20: Lo tuyo es puro teatro.
02:20: Zinema.
El don ha muerto. Zuzendaria: Richard Fleisher. Aktoreak: Anthony Quinn, Frederic Forrest. 1973.
04:15: Ketende, el último hijo de Engai.
05:10: Motoziklismoa. Munduko Txapelketa.

TF1

05:55: L'un contre l'autre.
06:15: Millionnaire.
06:45: TF1 Info.
06:55: Shopping a la une.
07:45: Televitrine
08:15: Télé shopping.
09:00: Meteo.
09:05: TF! Jeunesse.
11:40: Millionnaire.
12:05: Cuisinez comme un grand chef.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:15: Reportages.
13:55: Macgyver.
14:55: Alerte a Malibu. Telesaila. *Prisonniers de l'océan.*
15:40: Flipper. Telesaila.
16:40: Dingue de toi. Theme astral.
17:10: Xena, la guerrière.
18:05: Sous le soleil. Telesaila.
19:05: Beverly Hills.
19:50: Bloc Modes.
20:00: Le journal.
20:50: Clumbo.
22:35: Telefilma:
Cap sul le danger. Zuzendaria: Serge Rodnunsky. Aktoreak: Roddy Piper, Camila More.
00:15: Rallye de Tunisie.
00:25: TF1 nuit.
00:35: Tres Peche.
01:30: Reportages.
01:55: Les aventures de jeune Patrick Paccard.
02:50: Histoires naturelles.
04:40: Musique.
05:00: Histoires naturelles.

FRANCE 2

06:10: Anime ton week-end.
07:00: Thé ou café.
07:50: Warner Toons.
08:40: Les vacances de DKTV.
11:05: Rince ta baïgnoire.
11:35: Les Z'amours.
12:15: Pyramide.
12:45: Point route.
13:00: Le journal.
13:15: L'hebdo du mediateur.
13:35: Météo.
13:40: Consomag.
13:45: Les documents de savori plus.
14:40: Samedi Sport.
17:00: Telefilma:
Chaudemanche, pere et fils. Zuzendaria: Joel Serria. Aktoreak: Michel Galabru, Jacques Frantz.
18:50: Friends.
19:20: Le monde est petit.
19:50: Tirage du loto.
19:55: Politiquement correct.
20:00: Le journal.
20:40: Meteo.
20:55: Samedi soir chez Estelle.
23:10: Tout le monde en parle.
00:45: Le journal.
01:10: Friends.
01:30: Bouillon de culture.
02:40: La Vie a l'en-droit.
04:10: Pyramide.
04:40: Quo Vadis.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:45: Les Minikeums.
10:30: Expression directe.
10:40: L'hebdo de RFO.
11:10: Grands Gourmands.
11:40: Le 12-13.
18:10: Expression directe.
18:20: Questions pour un champion.
18:50: Un livre, un jour.
18:55: Le 19-20.
20:05: Tout le sport.

22:35
Futbola.

Lens eta Sochaux taldeen arteko norgehiagoka.

22:40: Dans les coulisses de...
23:35: Soir 3.
00:00: Qu'est-ce qu'elle dit, zazie?..
00:35: Saturnales.
02:45: Tapage.
03:45: Un livre, un jour.
04:05: Amaiera.

A 3

06:00: Cuentos de la cripta. Telesaila.
07:00: Haurrentzako zinema. Zehaztu gabeko filmea.
07:30: Club Megatrix. Haurrentzako saioa.
12:30: Los vigilantes de la playa. Telesaila.
13:30: Padres forzosos. Telesaila.
14:00: Cosas de casa.
14:30: El principe de Bel Air.
15:00: Noticias. Albisteak.
15:30: Zinema. Zehaztu gabeko filmea.
17:30: Zinema. Zehaztu gabeko filmea.
19:30: La cara divertida.

20:05
Mirame.

Silvia Jatok aurkeztutako magazine berria.

21:00: Noticias. Albisteak.
21:35: Trato hecho.
00:00: Zinema. Zehaztu gabeko filmea.
02:00: Zinema. Zehaztu gabeko filmea.

T 5

06:30: Informativos Telesinco.
07:00: Robin Hood.
07:20: Mi amigo el mapache.
07:40: La Sirenita.
08:00: La liga del dragón.
08:20: Vr. Troopers.
08:40: Los Archies.
09:05: Toonsylvania.
09:30: Barney.
10:00: Club Disney.
12:00: El zorro.
12:30: Walker. Telesaila.
14:30: Informativos Telesinco. Albisteak.
15:25: Zine Disney.
La bruja novata. Zuzendaria: Robert Stevenson. Aktoreak: Angela Lansbury, David Tomlinson. 1971.
17:30: Frontón. Armendariz-Arznabarrera.
Unanue-Zearra / Tirapu-Arretxe.
19:30: S.O.S. Ciudadano.
20:30: Informativos Telesinco. Albisteak.
21:00: 50x15.
21:45: Grandes relatos.
Desierto de fuego. Zuzendaria: Enzo G. Castellani. Aktoreak: Anthony Delon, Mandala Tayda. 1997.
00:00: Nikita. Telesaila.
01:45: Más que coches.
02:15: Madrugada de cine.
Ghoulies III. Zuzendaria: John Carl Buechler. Aktoreak: Kevin McCarthy, Evan Mackenzie. 1990.
03:45: Infocomerciales.
05:15: La mujer prohibida.

M 6

05:55: Boulevard des clips.
06:50: M6 Kid.
09:00: Samedi boutique.
10:35: Hit machine.
11:55: Fan de.
12:25: Demain a la une.
13:20: Code quantum.
14:15: Caraïbes offshores.
15:15: Roar, la legende de conor.
16:10: Mission impossible 20 ans apres.
17:05: Mission casse-cou.
19:05: Turbo.
19:40: Warning.
19:45: Rallye Optic 2000 Tunisie.
19:50: Mieux vaut prevenir.
19:54: 6 minutes.
20:10: Plus vite que la musique.
20:40: Ciné 6.
20:50: La trilogie du samedi. Telesailak.
Charmed/The sentinel (21:45)/C-16. (22:40).
23:35: Telefilma:
Le Venin de la discorde. Zuzendaria: Tim Fywell. Aktoreak: Sophie Ward, Poly Grant.
01:50: Boulevard des clips.
02:10: Lenny Kravitz.
02:50: La Nuit de la glisse.
04:20: Frequentstar.
05:05: Fan de.

CANAL + (e)

07:20: Golfa: Birdie.
07:55: Pim, pam, Plus.
09:55: El bosque de los Gremlis. Dokumentala.
10:50: Transworld sport. 11:45: Del 40 al 1. 13:00: Magacine. 14:00: Avance Redaccion. 14:05: NBA en accion. 14:35: El dia antes. 15:30: Zinema: Una historia diferente. 17:10: Zinema: El mundo perdido: Jurassic Park. 19:16: Michael Hayes. 20:00: Noche de comedia. 20:30: Abierto en Canal. 21:30: Avance Redaccion. 24:00: Zinema: Por rumbas y a lo loco. 01:43: Zinema: Salome X. 03:08: Zinema: Bean. 04:34: Zinema: Solo los tontos se enamoran.

CANAL + (f)

07:00: Le journal du golf.
07:25: Les superstars du catch. 08:15: Zinema: Le Bossu. 10:20: Zinema: 2 Jours a Los Angeles. 12:00: L'Oeil du cyclone. 12:30: Flash info. 12:40: 1 an de +. 13:30: C'est ouvert le samedi. 14:00: Errugbia. 14:55: Amerikar Saskibaloia. 17:05: Arliss. 17:25: Ned et Stacey. 17:55: Décode pas Bunny. 18:30: Toonsylvania. 18:50: Flash info. 19:00: T.V. +. 20:05: Daria. 20:35: Samedi Comedi. 21:45: South park. 22:05: Björk live in Cambridge. 23:00: Zinema: Les fantomes du passe. 01:05: Zinema: pour une nuit. 02:45: Zinema: La planete des singes. 04:45: Surprises. 04:45: Dernier paradis sur terre. 05:40: Basket.

LA CINQ

03:00: Les ecrans du savoir. 05:00: Les grands documents de la cinquieme. 06:30: Cousin William. 06:45: Ça tourne bromby. 08:00: L'Oeil et la main. 08:30: Poujade et le poujadisme. 09:30: Les ecrans du savoir. 11:30: Silence, ça pousse!. 11:45: Forum Terre. 12:00: Econoclaste. 12:35: Fascinations animales. 13:30: 100 % question. 14:00: La vie au quotidien. 14:30: Le journal de la Sante. 15:00: Correspondence pour l'Europe. 15:30: Pi = 3,14. 15:50: Sur les chemins du monde. 18:20: Va savoir.

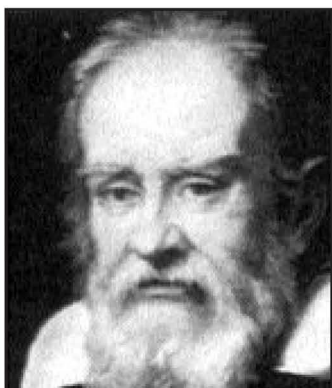
ARTE

19:00: Histoire parallèle. 19:50: Arte Info. 20:05: Le dessous des cartes. 20:45: Dokumentala: Galilee, le messager des étoiles. 21:40: Metropolis. 22:40: Telefilma: Un amour de vache. 00:05: Music planet. 01:15: Zinema: Les grandes familles. Zuzendaria: Derrys de la Patelliere. Aktoreak: Jean Gabin. 02:55: Amaiera.

Galileori
buruzko
dokumentala
Arte katean

Arte • 20:45ean

Jean-Claude
Lubtxanskik
Galileori buruz
eginiko dokumentala
eskainiko du Arte
kateak.

gaurko filmak Ane Muñoz

■ JESSE JAMES.

Hegoaldean *Tierra de audaces* izenburuarekin ezagutzen dugun film zahar hau, Tyrone Powerrek eta Henry Fondak antzeztua, Mendebalde Urru-
nean giroturiko abentura poli-
ta da. Jesse James mitikoaren
bizitza gogoratzen duten fil-
men artean ezagunenetakoa
da.

■ EL DON HA MUERTO.

Drama poliziako hau arrunt
samarra da, baina aldi berean
zuzena, eta Anthony Quinn eta
beste aurpegi ezagun batzuk
kameraren parean bildu iza-
nak ikusteko modukoa egiten
du. Richard Fleischerrek Las
Vegas aldean murgiltzen diren
gangster-en eta mafiosoen
kontuak erakusten ditu, esze-
na biolentoen bidez. Esan
dezaket zuzendari horren lan
zerrenda luzean pobreeneta-
koa dela.

■ DISTRITO 34:
CORRUPCIÓN TOTAL.

Nick Nolte eta Timothy Hutton
ospetsuek Sidney Lumet inspi-
ratu baten aginduetara prota-
gonizaturiko film poliziako
ikusgarria da. Entreenimen-
du gisara erraz ikusten da,
besteak beste. erritmo arinez
filmatutako abentura baita eta
akzioz josita baitago. Droga
trafikatzaile baten hilketaz
akusatutako polizia baten
inguruan garatzen da; tartean,
beste pertsonaia batek, poli-
ziek beraiek ezkutatu eta isile-
an gorde nahi duten gertaka-
ria salatu nahiko du, baina
hamaika oztopo gainditu
beharko du helburua lortu
aurretik.

■ EL SEÑOR DE LAS BESTIAS II.

Don Coscarelliren *El señor de
las bestias* film fantastikoa ez
da handia, baina, gutxienez,
badu halako orijinaltasun bat
eta, azken finean, gustura
ikusten da. Baina larunbat
honetarako iragarri duten
zinta hau, haren jarraipen

Sorgin hasi berri baten bihurrikeriak,
ume, gazte eta helduentzat

■ LA BRUJA NOVATA. Walt Disney etxekoek elementu fantastikoz
josi zuten Angela Lansburyk protagonizaturiko ipuin moduko
abentura polit hau. Gerra garaia da, eta umeak alde batera eta
bestera bidali dituzte, helduak borrokara doazen bitartean. Gure
sorgin hasi berriak gaztetxo batzuen ardura hartu eta berarekin
bizitzera eramango ditu. Txikiok laster ohartuko dira emakume-
aren botere magikoez. Film zahar, arin eta entretenigarri honek
marrazki bizidunak hezur-mamizko aktoreekin nahasten ditu
zenbait sekuentzian.

La bruja novata

1971, Robert Stevenson 15:25 T5

De vuelta a casa

1993, Duwayne Dunham 15:35 TVE1

El anillo de Rubi

1997, Harley Cokliss 15:30 ETB2

Celos, amor y mercado común

1973, Alfonso Paso 17:20 TVE1

El señor de las bestias 2

1991, Sylvio Tabet 17:20 ETB2

Entiérrame en Niágara

1993, Dave Thomas 20:55 La2

Distrito 34, corrupción total

1989, Sidney Lumet 22:40 ETB2

Fantasías

Juliana Lavin 00:55 ETB2

Les grandes familles

1958, Denys de la Patellière 01:05 C(f)

Ghoulies III

1990, John Carl Buechler 02:15 T5

El don ha muerto

1973, Richard Fleisher 02:20 La2

Jesse James

1939, Henry King 02:35 ETB1

Muñeco diabólico 3

1991, Jack Bender 02:35 TVE1

Orden: FX-18 debe morir

1965, Maurice Cloche 04:05 TVE1

La cueva del diablo

1981, Bob Claver 04:00 ETB2

↑ ESKASA ↑↑↑ BALEKOA ↑↑↑↑ ONA ↑↑↑↑↑ BIKAINA

TXARRA

ARTXIBOKOA

Henry Fonda da *Jesse James* filmeko protagonista (ETB1).

gisara sortua, irudimenik gabe
egindako lan alfer eta kaskar
samarra duzue. Tabet zuzen-
daria sinatua eta Marc Singer
gihartsuak protagonizatua da.
Aktore zozo horrek aurreko

atalean antzeztu zuen rol bera
antzezten du. Oraingoan,
baina, Singer heroiak lehen
ataleko pertsonaia maltzurra-
ren anaiari aurre egin beharko
dio.

ETB 1

- 07:00: **Euskaraokea.**
08:25: **Superbat.** Haurrentza-
ko marrazki bizidun
eta telesaila sorta. 'Hy-
permanen abenturak',
'Ipar haizearen erron-
ka', 'Hartz txiki', 'Kara-
te Kid', 'Mortadelo eta
Filemon, 2. festa'.
11:35: **Teknopolis.** Zientzia
eta teknologiaren in-
guruko saioa.
12:05: **Iparralde: Le maga-
zine du Pays Basque.**
12:25: **Elkartasunaren bide-
ak.** Dokumentala:
Ahaztuak ez izateko
lehian (Honduras).
13:00: **Hitzaro.**
13:30: **Sustraia.**
14:00: **Gaur Egun.** Albistegia.
14:20: **Lazkao Txiki.**
14:55: **Burusoitxo.** Umerez-
ko saioa.
16:15: **Easy Peasy.**
17:50: **Kirolez kirol.**
Zesta Punta: Uriarte-
Castro / Egiguren II-
Barrondo.
Futbola. Liga-2. maila
(17:55ean): Logroñes-
Rayo Vallecano.
20:00: **Gaur Egun.**
20:20: **Kirolez kirol.**
Futbola: Liga-1. maila.
Valladolid-At. Madrid.
Futbol laburpenak
(23:00etan):
Barcelona-Mallorca.
Pilota: Eskuz binaka.
Titin III-Zezeaga / Eu-
gi-Elkoro.
Santi-Hirigoien.
01:15: **Boxeo izarrak.**
02:35: **Zinema.**
Jesse James.
Zuzendaria: Henry
King. Aktoreak: Tyrone
Power, Henry Fonda.
1939.
04:15: **Mugak gaindituz.**
04:45: **Sikofonia.**
05:40: **Sustraia.**
06:10: **Hau komeria.**
06:35: **Gizon traketsak.**
07:20: **Maite dut nire hiria.**
Dokumentala: *Jerusa-
len.*

ETB 2

- 08:00: **Sustraia.**
08:25: **Del pais de los
Vascos.**
08:55: **Lobos de mar.**
09:55: **El joven Picas-
so.**
10:55: **Historias cuba-
nas.** *Zulueta el negre-
ro.*
11:30: **El fascinante
mundo de los anima-
les.** Dokumentala.
12:25: **Empresa vasca.**
12:55: **Desde el galline-
ro.** Kultur saioa.
13:20: **Rutas de solida-
ridad.**
14:00: **ETB Kirolak.**
14:28: **Teleberri.**
15:30: **Cineaventura.**
El anillo de Rubi.
Zuzendaria: Harley
Cokliss. Aktoreak:
Emily Hamilton,
Emma Cunliffe,
Patricia Ross. 1997.
17:20: **Zinema.**
**El señor de las
bestias II.**
Zuzendaria: Sylvio Ta-
bet. Aktoreak: Marc
Singer, Sarah Dou-
glas, Karl Wuhrer.
1991.
19:20: **La Peña.**
20:10: **Asteberri.**
20:58: **Teleberri.**
21:45: **Maite.**
22:40: **Zinema.**
**Distrito 34,
corrupción total.**
Zuzendaria: Sidney
Lumet. Aktoreak: F.
Nick Nolte, Timothy
Hutton, Armand
Assante. 1989.
00:55: **Zinema.**
Fantasías.
Zuz.: Julianna Lavin.
Aktoreak: Dana
Delany, Kim Cattrall.
02:30: **Medias de seda.**
04:00: **Zinema.**
**La cueva del
diablo.**
Zuzendaria: Bob Cla-
ver. Akt.: Fritz Weaber,
Gretchen Corbett.
1981.
05:30: **Lengua viva.**
06:00: **Amaiera.**

irratia ♦

Loiolako Herri Irratia. Aurtengo denbo-
raldiko *Herriz herriz* irratsaioaren 25. saioa
eskainiko da goizeko 10:30etatik aurrera.
Ormaiztegitik egingo dute, eta, ohi denez,
lau atal izango ditu saioak. Lehendabiziko-
an, aktualitateko gai bat aztertuko dute: ki-
rola Ormaiztegin, hain zuzen ere. Horreta-
rako, hainbat lagun bilduko dira mikrofo-
noen aurrean: Anbroso Apaolaza, Txema
Ainz, Joxe Ramon Izagirre, Koke Lasa eta
Jose Manuel Matellanes, besteak beste. Bi-

garren atala aisialdiari eskainiko diote, eta
Ormaiztegitiko Karramaru elkarteaz ariko
dira Josu Arzelus eta Luis Juan Unanuare-
kin. Ekitzaileen tartea izango da hirugarre-
na, eta Migel Mari Irizar oroituko dute gaur.
Horretarako, Irizar kooperatibako Juan An-
tonio Urteaga izango da saioan. Laugarren
eta azken atala *Alkatea berbetan* da, eta
Iñaki Maiora izango da. Alberto Gorritibere-
aren saio hau FM 99.8an hartzen da; Goie-
rrin 105.1ean, eta Tolosaldean 89.6an.

Euskadi Irratia. Estetikari jendeak ema-
ten dion garrantziak arituko dira, lehenik
eta behin, 11:00etan hasiko den *Bide
batez* saioan. Horixe hartuko dute hizketa-
rako gai, hain zuzen ere, asteroko solasal-
dian, eta horri lotuta, gorputza osasuntsu
edukitzeko zer jan agertuko dute dieteti-
kan jakitunak diren Alberto Iturbek eta
Amaia Peralesek. Dieta orekatuak nolako-
ak diren eta hauen sekretuak kontatzera
etorriko dira bi lagun hauek.

«Hemen zagok!»

■ Joxe Esteban Telletxea urteko lehen izokina harrapatu zuen asteazkenean Bidasoan

JO dezagun bi ordu-edo zeramala. Arratsaldean joan zela Bidasoara, Martzelino harkaitz inguru horretara, eta han zegoela gustura, ikusiz ur asko zekarrela erreka, eta hori seinale ona zela, orduan ibiltzen baitira harat-honat izokinak eta amurrai-nak, gora eta behera. Jo dezagun Joxe Esteban Telletxea patsadaz zegoela, asmo handirik gabe, jubilatuzenetik ia egunero egiten duen bezala, kanabera jaurti eta jaso, jaurti eta jaso, inguru horretan dagoen ur emari nahasi eta biziari begira... Jo dezagun ez zuela buruan beste asmorik arratsalde-pasa egin eta gero etxera bueltatzea baino, egunero egiten baitu oinez Zalaingo Etxeberrirainoko bidea. Jo dezagun etxera itzultzekotan zegoela, kolpe lehor eta bizia sumatu zuela. «Hemen zagok!», pentsatuko zuen berak.

Jo dezagun hasieran ez zela urduri-tu, sumatu zuela handia bai, bazuela traza, baina «lasai gizona» esan ziola bere buruari, amurraia izan zitekeela, iaz harrapatu zuenak bi kilo ongi pasatxo zituela eta. Asteazken arratsaldea zen, esan dugu dagoeneko. Errekak bazekarren ura, ur lohi eta uherra zehatzako izateko, eta hasieran burua hotz mantendu nahi bazuen ere, pentsa dezakegu berehala sumatu zituela barrukoak dantzan. Orduan etorri zitzaiola gogora izokina izan zitekeela. Lehena.

Joxe Esteban Telletxea, harrapatutako izokinarekin.

Bilobaren laguntzarekin

Handia behar zuen, inondik ere. Bazekien -hala uste dugu guk- ezingo zuela asko agoantatu tiraka, eta hots egin zion etxetik bizikletan etorri berria zen bilobarri, gakoa ekartzeko. Askatu zuen txirrika pixka bat, pieza galtzeko beldurrez, eta borroka luze-ari aurre egiteko prestatu zen. Bilobak dena jarraitu zuen, ibaiertzetik. Bera ere arrantzalea izango da. Buruz daki eguraldi beltza dela onena, ekaitza iragartzen duten egun horiek, Bidasoa ernegatzen eta haserretzen dena, eta goizeko lehen orduak, apartak, gauetz tokiz aldatzen baitira izokinak. Hala entzun dio hamaika aldiz aitaxiri, eta beste hamaika aditu beharko dizkio oraindik, lehen izokina harrapatu arte gutxienez.

Kontua da han zeudela biak, eta luze, oso luze jo zuela. «Ordu erdia pasa-

txo», esango zuen gero Joxe Estebanek, aurtengo lehen izokina harrapatu zuela-eta kazetariak egin zizkioten galderei erantzuten hasi zenean. Kontatu zuen lehen aldiz zuela aurreneko izokina harrapatzen, baina duela lau urte hori baino handiagorik eskuratu zuela, eta duela hiru, zazpi izokin hartu zituela. Kontatu zuen Iruñeko Hartza jatetxeak 162.000 pezeta ordaindu ziola (6.500 libera), eta igoal kanabera berria erosiko duela horrekin...

Detaleak. Politena da imajinatzea zer sentsazio biziko zuten aitaxik eta bilobak asteazken arratsaldean Garaiar presa ondoan, Bidasoa ernegaturik zegoela eta apirileko izokin batek muturra azaldu zuenean, harro, uretatik kanpo.

Alberto Barandiaran
IRUÑEA

kasu!

► Txakur kakentzako edukiontzi bereziak jarriko dituzte Santurtzin

Beti kexaka ari gara, bai, txakur kakarik zapaldu gabe kalean ezin paseatu litekeela esaka. Bada, santurtziarrek, hemendik aurrera, lasaiago ibili ahal izango dute: Udalak erabaki du txakur kakak txukun-txukun botatzeko edukiontziak jarri behar dituela. Ai, eta jabeak trantze txarrik pasatu beharrik izan ez dezan, poltsa berezi batzuk ere eskainiko dituzte. Ongi pentsatua!

► Auzokoak izan eta elkarri tiroka

Hau ere txakurrei buruzkoa da. Beno, hobeto esanda euren txakurrak baino animalagoak diren bi jaber bihurtuko. Cabañas de la Sagra izeneko herrian (Toledo, Espainia) txakur bat auzokoaren etxabea sartu zen; husa seko haserretu eta tiroka hasi ez ziren bada jabea eta bizilaguna! Epaitegiei, orain, zortzi urteko kartzela zigorrera kondenatu dituzte, tiroka elkar hiltzen saiatzeagatik.

► Pisako dorrea eroriko zelakoan...

Jakina da aspalditik Pisako dorrea okertzen-okertzen ari dela etengabe. Urtetan aritu dira adituak buruari eragiten eta tramankulu bihiak frogatzen erorketa eragotzi nahian, eta, antza, lortu dute emaitza onik. Dorre famatuaren inklinazioa zazpi milimetro zuzendu omen da.

ITSAS MENDI
karabanak

Konzelektoria Ofiziala

Antzakarabana: HEMER, PI, GIL, RIKER, TIEMAT, ESTER, A.

Hurakabana: KNAUS, URINA, ROLLER.

Erreklamabana: OLMAN, LUIS, JAMES.

99ko modelo berrien erakusketa

Antzakarabana 4.200.000lik

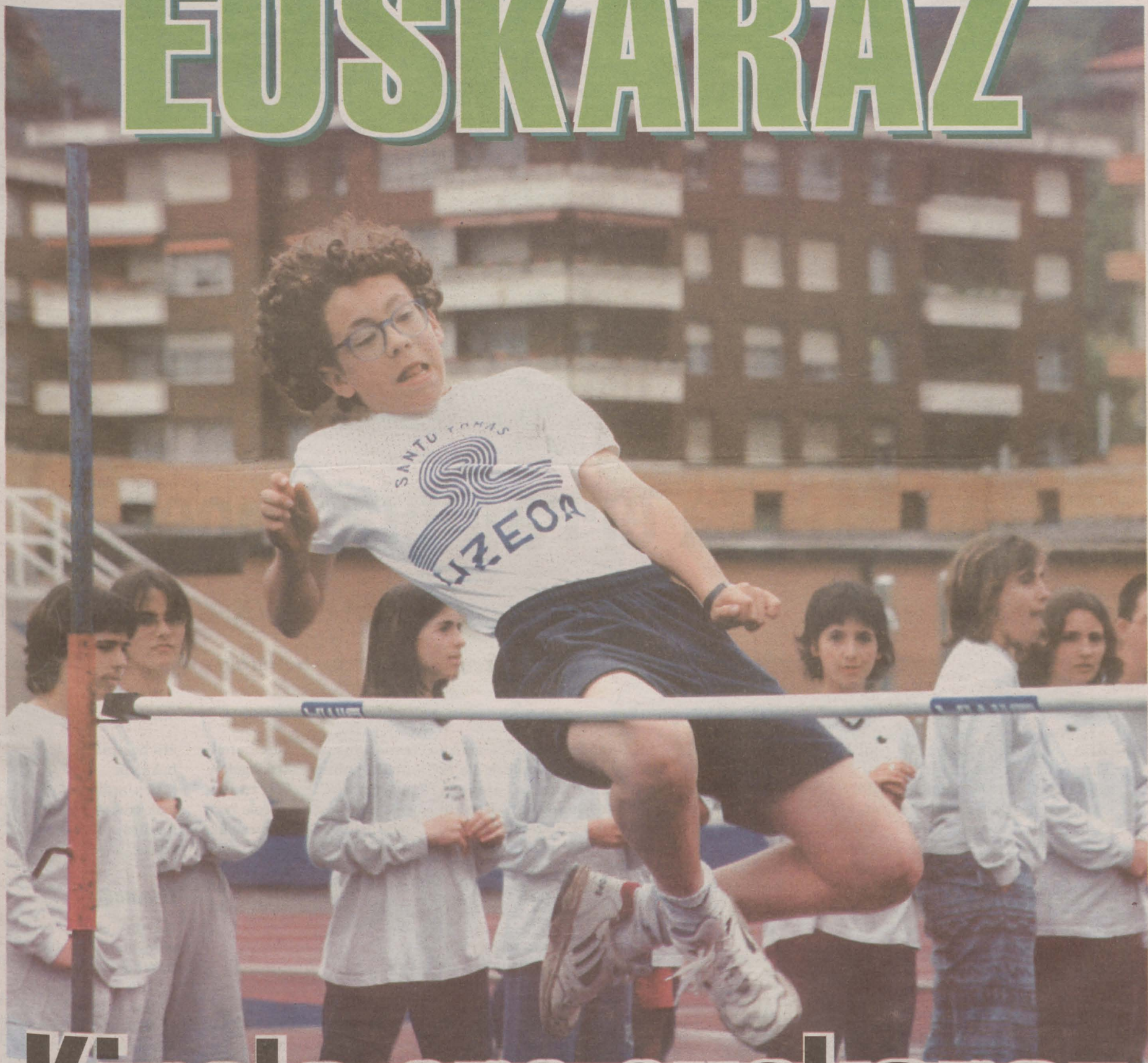
Ofiziala: Launat goi-erakusketa (ant)

☎ 9431 54 32 ☎ 9431 54 33

IKASTOLEN KIROL FESTA

EUSKARAZ

Kirola ere euskaraz bizitzeko ahalegina

Euskara eta kirola uztartuko dira bihar Anoeta inguruan, bertan egingo baita Kirol Festa Euskaraz. Jaiak egun osoa iraungo du.

Haur festa erraldoia Anoetan

36 ikastolatako 1.680 hurrek parte hartuko dute EUSKALDUNON EGUNKARIA-K eta Ikastolen Elkarteak antolatutako ekitaldian

BIHARKOA egun berezia izango da zalantza izpirik gabe Euskal Herriko hainbat ikastetxetako ikasle eta irakasleentzat. Anoetan I. Kirol Festa Euskaraz egingo dute bihar, eta ehunka haur urduri izango da bertan seguruenik. EUSKALDUNON EGUNKARIA-K, Ikastolen Elkarteak eta

Euskaraz Bizi taldeak antolatu dute biharko jarduna. Horretarako Urzaleak S.L. enpresaren zerbitzuak kontratatu dituzte.

Aurtengo Kirol Festa Euskaraz ekitaldiak badu berrikuntza nabarmenik, beste urteetakoekin alderatuta. Aurtengoan, esaterako, ia

Euskal Herri osotik etorriko dira partehartzaileak eta ez soilik Gipuzkoa aldetik. Bihar, Donostian, Euskal Herriko Euskaraz Bizi-ko partaide diren ia ikastola guztiek parte hartuko dute.

Lehiaketa

Bi jarduera mota nagusi ikusi ahal izango ditugu. Alde batetik, kirol ezagunetan lehia arautua DBH egiten ari diren 12 urtetik 14 bitarteko haurrentzat: pilota, futbola, atletismoa, saskibaloia, euskal kirolak eta patinajea. Bestetik, jolasak, LHko 10 urtetik 12ra arteko haurrentzat: altxorraren bila, ginkana igerilekuan eta aerobitoia.

Haur kopurua ez da txantxetako gauza, 1.680 umek jardungo dute-eta bihar Anoetan. Ikastetxe bakoitzeko hurrek euren taldeko jarduera guztiak egin behar dituzte, guztia dasta dezaten,

espezializazioa alde batera utziz. Puntuaketari dagokionez ere badago berezitasunik: alde batetik, kirola bera puntuatuko da, eta, bestetik, euskararen erabilera zuzena. Azken sailkapena, hau da, azken txapelduna, bi puntuaketen batuketaren ondorioz aterako da.

Arau orokorrak

Biharko jardueretarako antolatzaileek arau orokor batzuk prestatu dituzte. Hona hemen nagusiak:

1.- Taldeak hamar lagunez osatuak egongo dira, bost mutil ez eta bost neska.

2.- Hurrek ikastolako kamiseta eraman behar dute derrigorrez.

3.- Dortsala soinean eraman behar da denbora guztia.

4.- Proban ezingo du parte hartu garaiz iristen ez denak.

5.- Zelaletara jokalaria

eta begiraleak sartuko dira bakarrik.

6.- Jarduera guztiak epaileak txistua jo ondoren hasiko dira, taldeak prest egon edo ez.

Ordutegia

Guztia behar bezala joan ondoren, goizeko hamarretarako hasiko dira haurrak kirola egiten, eta ordubata eta erdiak arte behintzat ikusi ahal izango dituzte gurasoek euren seme-alaben probak. Ordubata eta erdietan ongi merezitako bazkaria emango zaie partehartzaileei. 4.000 pezeta, 16 libera edo 2.000 euroren truke bokata parekura eta fruta emango zaie jokalariei bakoitzari. Arratsaldeko laurak inguruan hasiko dira berriz ere jarduerak bost eta erdietan amaituko da eguneko lana, seieta desfilatuko dute eta ondorengo sariak banatuko dizkiete.

K joggers

Zikuñaga auzoa, 57.
Ibarluze Poligonoa, B-10.

HERNANI (20120)

Tfnoa.: 943 55 32 61

Faxa: 943 55 41 12

- ❑ IKASTOLAK, KLUBAK, ELKARTEAK.
- ❑ TXANDALAK, EKIPAMENDUAK, SUDADERAK, e.a.
- ❑ BERTAN EGINDAKOAK.

Egunkaria • larunbata • 1999ko apirilaren 17a

IKASTOLEN KIROL FESTA

EUSKARAZ

EGUNEAN BAINO EGUNEAN HURBILAGO

Euskal Herriko puntu gehiagotan
egunetik egunera, behar dituzun
guztiak izan ditzazun
zuregandik hurbilago.

**Gama
Kalitatea
Aisia
Prezioa
Zerbitzua**

Horiek guztiak aurkituko
dituzu Euskal Herriko
establezimendu-sarerik
handienez.

 EROSKI

 MAXI

 CONSUM

 Charter

 VIAJES EROSKI
BIDAIAK

Jakin beharrekoak

► Guneak

► Parte hartuko duten

1	Laudio Ikastola	Laudio
2	Axular Lizeoa A	Donostia
3	Ander Deuna Ikastola	Sopelana
4	Axular Lizeoa B	Donostia
5	San Benito Ikastola	Lazkao
6	Deustuko Ikastola	Bilbo
7	Anoetako Herri Ikastola	Anoeta
8	Zurriola Ikastola	Donostia
9	Langaitz Ikastola LHI	Errenteria
10	San Bizente Ikastola	Oion
11	Eguzkibegi Ikastola	Galdakao
12	Asti-leku Ikastola	Portugalete
13	Arantzazuko Ama Ikastola	Donostia
14	Santo Tomas Lizeoa	Donostia
15	Landaberri Ikastola LHI	Lasarte-Oria
16	Kirikiño Ikastola	Bilbo
17	Azpeitiko Ikastola-Ikasberri	Azpeitia
18	Amasorrain Ikastola LHI/Luberri	Donostia

► Handien antolaketa

Parte hartuko duten taldeak 4 multzotan banatu dira eta hizkia ikastola bakoitzak.

1T	1A, 3B, 4A, 5D, 7B, 12A, 12B, 13A, 14B, 15B, 17D, 18A, 20D, 21B, 23A, 24D, 25A, 26D, 27A, 28B, 29D, 30A, 31B, 32B.
2T	1D, 2A, 2D, 4D, 6B, 6D, 7A, 8D, 10B, 11A, 11D, 13B, 15A, 16D, 19A, 19B, 20A, 22A, 22D, 24A, 25B, 27B, 30D, 32A.

	Saskibaloia	Patinajea
10:00 - 11:00	T1	T2
11:15 - 12:15	T1	T1
12:30 - 13:45	T4	-
15:00 - 16:15	T3	T4
16:15 - 17:30	T2	T3

► Ordutegia

- 09:15** Haurren etorrera. Autobusak Illunbeko zezenplaza inguruan utzi eta haurrak eta begiraleak bertako eskilaretatik jaitsiko dira. Belodromora joan eta bertan utziko dituzte motxilak eta gainontzeko trasteak.
- 10:00** Jardueren hasiera.
- 13:30** Bazkaria belodromoan.
- 15:00** Arratsaldeko jardueren hasiera.
- 17:30** Jardueren bukaera.
- 18:00** Desfilea eta sari banaketa.
- 19:00** Etxera buelta.

AEROBITOIA

FUTBOLA / ATLETISMOA

SASKIBALOIA

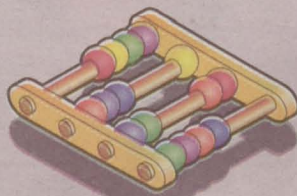
HERRI KIROLA

PATINAJEA

GYNKANA

► Puntuaketa

Bi puntuaketa mota izango dira. Biak batuz egingo da azken sailkapena.

- Kirol puntuazioa (haur guztiek lortuko dituzte puntuak).
- Euskararen erabilera egokiaren puntuazioa (puntuaketa orokorra eta subjektiboa izango da).

► Txikien antolaketa

Parte hartuko duten taldeak 4 multzotan banatu dira eta hizkia ikastola bakoitzak.

T1	10A, 10B, 11A, 11B, 12A, 12B, 13A, 13B, 14A, 14B, 15A, 15B, 16A, 16B, 17A, 17B, 18A, 18B.
T2	28A, 28B, 29A, 29B, 30A, 30B, 31A, 31B, 32A, 32B, 33A, 33B, 34A, 34B, 35A, 35B, 36A, 36B.

	Altxorraren bila	Aerobitoia
10:00 - 11:30	T1/T2	T3
11:30 - 13:00	T1/T2	T4
14:30 - 16:00	T3/T4	-
16:00 - 17:30	T3/T4	-

► Haurren banaketa

Haurrak bi multzotan banatu daude adinaren arabera

- Txikiak** ► 10-12 urte bitartean (LH 5 eta 6).
- Handiak** ► 12-14 urte bitartean (DBH 1 eta 2).

► Taldeak

- Ikastola bakoitzak hamar haurrez osatutako bost talde aurkeztuko ditu, bi handien mailan eta hiru txikienean. Hala ere, ikastola batzuek txikien mailan bakarrik aurkeztuko dituzte taldeak.
- Taldeek bost mutilez eta bost neskez osatuak egon behar dute.

► Jarduerak

Haur bakoitzak bere adineko jarduerak.

Txikien jarduerak

- Altxorraren bila (goizez eta arratsalde)
- Ginkana igerilekuan
- Aerobitoia
- Superbat

Egunkaria • larunbata • 1999ko apirilaren 17a

IKASTOLEN KIROL FESTA

EUSKARAZ

V

la	Trapagaran	19
la LHI	Eibar	20
stola	Donostia	21
	Errenteria	22
a	Tolosa	23
	Ordizia	24
	Pasaia	25
la	Oiartzun	26
ga Ikastola	Urretxu	27
kastola	Atarrabia	28
os Ikastola	Tafalla	29
	Lizarrar	30
ola B	Lazkao	31
oa	Donostia	32
	Basauri	33
	Getxo	34
	Donostia	35
	Hernani	36

kien taldeak bakarrik aurkeztuko dituzte.

Ikastola bakoitzari dagokiona
A, B edo D

A, 8B, 9B, 10A, 12D, 14A, 14D,
3, 18D, 20B, 21A, 23B, 26B, 28A,
3B, 31A, 32D.

A, 7D, 8A, 9A, 9D, 10D, 11B, 13D,
A, 19D, 21D, 22B, 23D, 24B, 25D,
B, 31D.

Herri Kirolak	Futbola
T4	-
T3	T4
T2	T3
T1	T2
-	T1

Ikastola bakoitzari dagokiona
A edo B

2B, 3A, 3B, 4A, 4B, 5A, 5B, 6A,
3A, 8B, 9A, 9B.

A, 20B, 21A, 21B, 22A, 22B, 23A,
B, 25A, 25B, 26A, 26B, 27A, 27B.

Kea	Ginkana
-	-
-	-
-	T2
-	T1

e hartuko du.

- Futbola 7
- Atletismoa
- Saskibaloia
- Herri Kirolak
- Patinajea
- Pilota edo atsedena

J. APEZTEGIA

JAGOBA MANTEROLA

Haurrek, besteak beste, Anoetako igerilekua erabiliko dute. Donostiako Udalak jarri ditu azpiegiturak.

Donostiako Udala, jaiaren laguntzaile

Bertako Euskara Patronatuak jarri ditu azpiegiturak eta sariak

ESAN bezala, *Kirol Festa Euskaraz* Donostian egingo da, Anoetako kirol instalazioetan hain zuzen. Donostiako Udalak ere bere laguntza eskaini du Euskaraz Bizi ikastetxeen taldeak antolatu duen jarduna ahalik eta hobekien atara dadin. Gipuzkoako hiriburuko Udalaren izenean, bertako Euskara Patronatuak laguntza ekonomikoa eman die *Kirol Festa Euskaraz*eko antolatzaileei.

Beatriz Otaegik, Donostiako Udaleko Euskara zinegotziak EUSKALDUNON EGUKARIA-ri adierazi dionez, Euskara eta Hezkuntza Departamentuak dirulaguntzak ematen dizkio urtero Gipuzkoako Ikastolen Federakuntzari. Ikastolek bi milioi pezeta jasotzen dituzte Donostiako Udaletik (80.000 libera). Gaurko jaia ordea, berezia da, lehen aldiz antolatu-

ko baita Donostian, eta horrek erantzun berezia behar du. Horregatik, Donostiako Euskara Patronatuak lan berezia egin du jaiari begira. Alde batetik, gestio lan gogorra egin du Anoetako instalazioen alokairua modu onean lortzeko. Izan ere, Anoeta alokatzea oso garesti ateratzen da, eta kontuan eduki behar da, bestalde, trafiko aldetik ere arazo handiak sortzen dituztela ekitaldi bereziek. Horrek guztiak asko garestitzen du lan gogorra egin du Anoetako instalazioen alokairua modu onean lortzeko. Izan ere, Anoeta alokatzea oso garesti ateratzen da, eta kontuan eduki behar da, bestalde, trafiko aldetik ere arazo handiak sortzen dituztela ekitaldi bereziek. Horrek guztiak asko garestitzen du

Kirol Festa Euskaraz ospatzeko behar den azpiegitura alokatzea. Euskararen Patronatuaren lanaren ondoren, alokairua 500.000 pezetan geratu da (20.000 libera), eta diru hori Euskara eta Hezkuntza Departamentuak ordaindu du. Bestetik, sariak erosi ahal izateko, departamentuak 300.000 pezeta

eman ditu (16.000 libera inguru).

Euskararen Patronatuaren lana

Haur eta gazteek aisialdian euskara erabiltzea da Donostiako Euskararen Patronatuaren helburuetako bat. Inaxio Agirre zuzendariaren esanetan. Helburu hori gauzatzeko, eskolaz kanpoko ekitaldiak bultzatzen ditu Patronatuak. Garai batean oso ezaguna egin zen *Euskarra eta Kirola beti lagun* egitasmoa. Kirol ekitaldietan euskara zabaltzea zen helburua. Inaxio Agirrek dioenez, egitasmo horretatik abiatuta plangintza berri batean ari da lanean Euskara Patronatua. Alegia, aurreko planga garatu egin dute, euskara eta kirola uztartuta. «Oraingoz, egindako lan gehiena diagnostikoa egiteko izan da», esan digu Agirrek; hau da, Donostiako kirol eremuan euskarak zer-nolako egoera duen aztertu dute. Orain, egora hobetzea falta

da, eta jadanik hasi dira horretan ere. Esaterako, kirol eremuko materiala euskaratzen ari dira, begiraleak ere euskalduntzeaz gain. Lan zaila da kasu anitzetan, terminologia dela eta.

Reala

Euskara Patronatuak, gainera, euskararen aldeko hitzarmen bat sinatuko du laster Realarekin. «Poz izugarria sentituko nuke noizean behin norbait euskaraz mintzatzen entzungo banu Anoetan», azaldu digu Beatriz Otaegi zinegotziak. Otaegik argitu duenez, Realak oso harrera ona egin dio proposamenari eta, lehen mailako taldean bertan, euskararen aldeko kide sutsuak topatu dituzte.

«Hitzarmena oso egokia izango litzateke, haurrek eredu hori har dezaten», Inaxio Agirre Euskara Patronatuaren zuzendariaren ustez. Era horretako ekintzekin haurren artean euskararako zaletasuna sustatzea lortu nahi du Patronatuak.

Euskaraz Bizi, ikasleak euskaraz bizitzeko saialdia

40 ikastolak osatzen dute euskararen normalizazioaren aldeko talde hori

EUSKARAZ BIZI Euskal Herriko herrialde guztietako hainbat ikastolak osatzen duten taldea da. Euskaraz Bizi, bere partaideen hitzak erabiliz, «euskararen normalizazioarako proposamena da», edo beste era batera azaltzearen, Euskaraz Bizi taldeak egiten duen ekarpen nagusia euskara normalizatzeko plan jakin bat da.

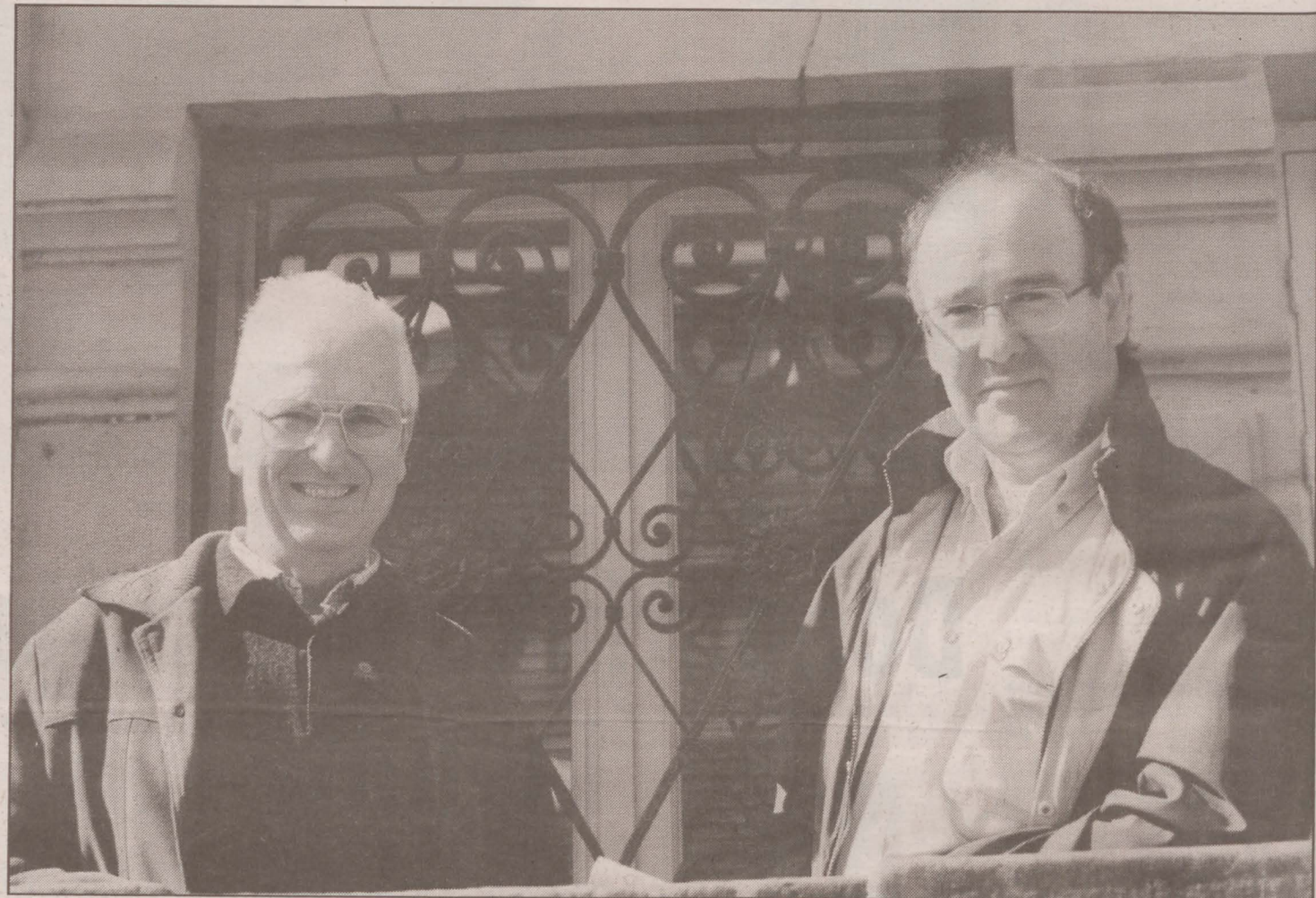
Taldea osatzen duten 40 ikastolen abiapuntua honako hausnarketa hau da: ikastoletan, betidanik, euskararen alde akademikoa landu da, alde formala alegia, gai zehatzetxei dagokiena. Euskararen alde egiten den lan hori, ordea, ez da aski ikasleak bere bizitza euskaraz egitea lortzeko; hau da, eskola jarduerak akademikoan euskaraz aritzeak ez du esan nahi ikasle hori euskaraz biziko denik. Il-do horri jarraituz, Euskaraz Bizik duen helburu nagusia zera da: ikasleak euskararen ezagutza osoa lortzea, alegia, ikasleak bizitzaren arlo guztiak euskaraz lantzeko aukera izatea.

Esan beharrik ere ez dago ikasketaz kanpoko orduek gain, haurren une garrantzitsuena arlo ludikoa dela. Horregatik, Euskaraz Bizi taldeak eskolaz kanpoko ekintzak antolatzen ditu bere helburuak lortzeko. Ekitaldi horietako bat, urtean zehar egiten duten garrantzitsuenetako bat gainera, burutzear dagoen Kirol Festa Euskaraz da hain zuzen.

Jakin dezagun, beraz, noiz eta nola jaio zen Euskaraz Bizik.

Euskaraz Biziren sorrera

Euskaraz Biziri buruz hitz egitean, ezinbestekoa da Jose Luis Gorostidi aipatzea. Jose Luis Gorostidi irakasle zena, euskararen normalizazioaren alde lan egiten duen talde horren aita eta arima da. Antton Amondarain eta Emeterio Zaldibia Euskaraz Biziko partaideen esanetan. Jose Luis Gorostidik Lizarrako ikastolan irakasten zuen 1980ko hamarkadaren hasieran, eta garai hartan kezka handia zuen ikasleek

Emeterio Zaldibia eta Antton Amondarain Euskaraz Biziko kideak. Elkarrekin euskara bizitzeko esparru guztietara zabaldu nahi du.

euskara ikastetxean soilik erabiltzen zutelako. Alegia, euskararen erabilera oso mugatua zegoen, antza, Lizarra aldean. Urteetan akademi mailan euskaraz aritu izanak, ez zuen behar bezalako fruiturik ematen Lizarran, eta hori zela eta Gorostidik euskara arlo guztietara zabaltzeko plangintza baten beharra sumatu zuen.

Beraz, Lizarrako irakasleak plangintza zehatz bati ekin zion eta urte gutxitara lan hori fruituak ematen hasi zen, hasieran askok espero zuten baino emaitza hobearekin gainera. Izan ere, Lizarran euskararen erabilera nabarmen zabaltzea lortu zuen Jose Luis Gorostidiren egitasmoak, eskolatik kanpo gainera. Lortutakoaren oihartzuna Euskal Herriko beste ikastetxe batzuetara iritsi zen, eta esaterako, Emeterio Zaldi-

biak, Tolosan euskaraz bizi zuen egoerak kezkatuta, Lizarra aldera jotzea erabaki zuen. «Txundituta geratu nintzen Jose Luis Gorostidik Lizarran lortu zuena ikusi eta gero». Horrela mintzo da Zaldibia, Tolosako

Laskorain ikastetxeko irakaslea, Euskaraz Bizi taldearen sorrera gogoratzean. Dienez, Gorostidiren plangintzaren oinarritzako puntua honako hau zen: ikasleak erakargarritasunez beteriko arrazoiak ematea euskararen atxikimendurako. Alegia, ikasleak euskara gau-

za ontzat ikustea, ordu arte maiz ikastetxeetan zabaltzen ziren mezu kontraesankorrak alde batera utzita.

Emeterio Zaldibia eta Antton Amondarain irakasleek diotenez, Gorostidik lortu zuen gauzarik garrantzitsuenak haurrek euskaraz automatikoki hitz egitea izan zen.

Aitzindari izan zen egitasmo horretara lau ikastetxe hurbildu ziren lehen-lehenik: Nafarroako bi, Gipuzkoako bat eta Bizkaikoak besteak. Euskaraz Bizi lehen proiektu hori 1986an sortu zen, eta geroztik, jakina, izan du bilakaera bat. Duela sei urte sartu ziren gainontzeko ikastetxeak egitasmoaren barruan, eta egun taldeak duen antolakuntza duela hiru urte inguru erabaki zen. Beraz, Euskaraz Bizi taldea euskara esparru guztietara zabaltzen saiatzen da, baita ikasleak erdaraz jorratu ohi dituen esparruetara ere. Helburu horrekin Kirol Festa Euskaraz antolatzea erabaki du aurretik. Taldearen egitasmoan bi ekintza nagusi daude Antton Amondarain Ordiziako Jakintza ikastolako irakaslearen arabera: Kirolaren festa alde batetik eta Bilbon egiten den Jolas Parkea bestetik. Jolas parkea urte askotan egin izan da; Kirol festa, aldiz, ez horrenbestetan. Izan ere, 1995ean Oreretan egin zen lehen aldiz eta 1996an urte-

an Tolosan; hurrengo bi urteetan, berriz, ez zen Kirol Festarik izan.

Aurtengo jaia

Aurtengo jaiak badu bereizitasunik, Amondarainek berak dioenez: «Aurtengo Euskal Herri osotik etorriko diren ikastetxeak elkartuko ditugu; hau da, aurreko aldietan ez bezala, aurtengo Kirol Festa Euskal Herri osoari begira planteatu dugu». Izan ere, lehen egindako Oreta eta Tolosako Kirol Festetan Gipuzkoako ikastolek bakarrik parte hartu zuten, salbuespen batzuk alde batera utzita.

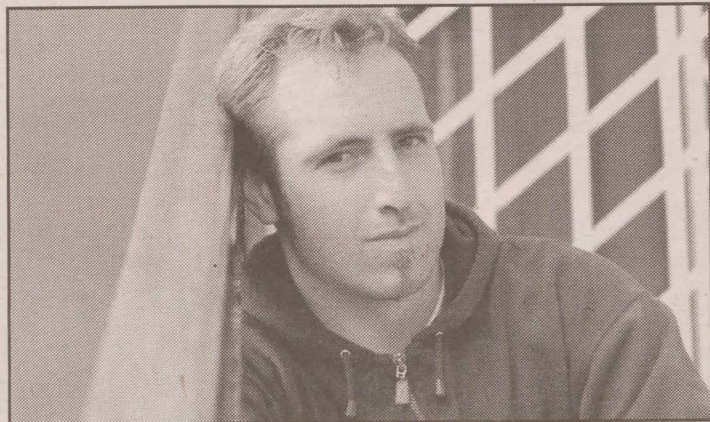
Euskaraz Bizi taldeak euskal herrialde guztietako ordezkariak ditu zuzendaritzan, herrialdeko bakoitzeko eskualdeetako ordezkariak gain. Bi hilabete behin biltzen dira taldeko partaideak, ikastetxe bakoitzaren errealtateaz jarduteko asmoz. Gaur egun Bizkaiko Ikastolen Federazioko burua, Manu Aurrekoetxea, da Euskaraz Biziko lehendakaria.

Euskaraz Biziko plangintzaren oinarriak
irakasleak
euskararen atxikimendurako arrazoiak
erakargarriak ematea da

Asier Bakaikua

• ANTOLATZAILEA •

«Ez dugu lehiakortasunik nahi haurren artean»

EDURNE KOCH

KIROL Festa Euskaraz antolatzeko ardura Urzaleak enpresari eman dio Euskaraz Bizi taldeak. Soin Hezkuntzarako Euskal Institutuan (SHEE) lizentziatutako hiru gaztek osatzen dute Urzaleak SL: Asier Bakaikua, Zuriñe Arsuaga eta Idoia Gibelalde.

■ Zer kirol egingo dituzte haurrek?

Ahalik eta kirol mota gehien egin dezaten saiatu gara. Nolanahi ere, neurri handi batean instalazioen araberako aukeraketa izan da.

■ Euskararen aldeko festan herri kirolak ere egitea bala du esanahi berezirik?

Badu, zalantzarik gabe, ezin baitugu ahaztu gaur kirola egin behar dugula, baina jaiaren xedea euskara dela eta. Alde horretatik, gureak diren kirolak egitea, esaterako sokatira edo pilota, oso garrantzitsua da.

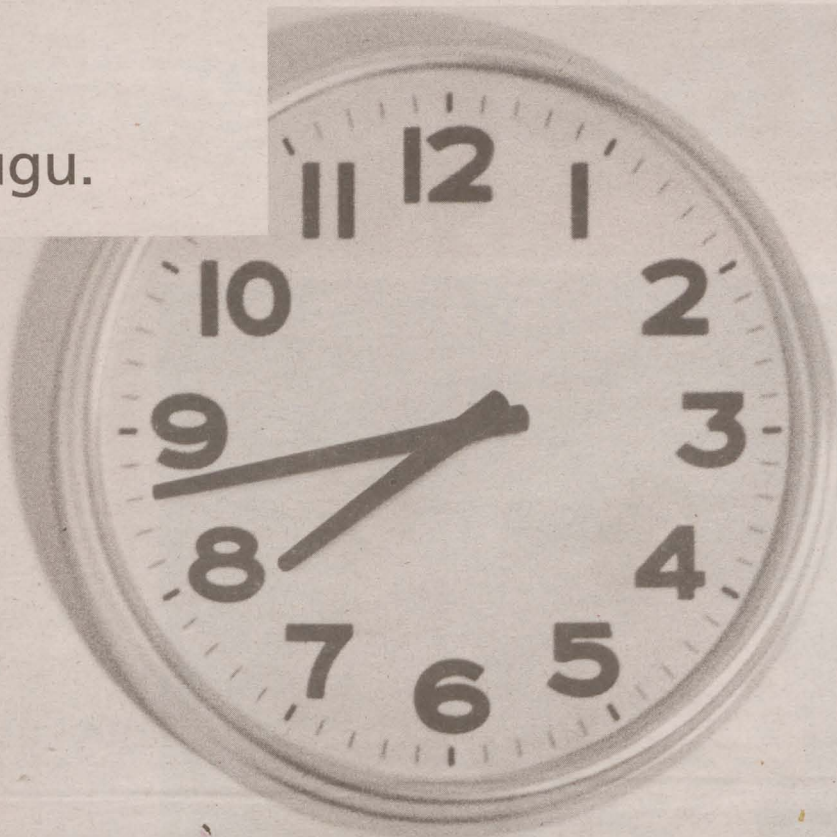
■ Zer irizpide izan dituzue kontuan?

Alde batetik, ez genuen lehiakortasunik nahi, eta bestetik, ezin da ahaztu haurrek sariak ere nahi dituztela eta lehian ibiltzea ere maitatzen dutela oro har. Hori dela eta, lehiakortasunari garrantzia kendu nahi izan diogu. Taldeak neskek eta mutikoez osatuko dituzte, bide batez, sexuen arteko harremanak erraztuz. Haur orok kirol guztiak egin ditzaten nahi genuen eta, horregatik, errotazioaren bidez denek izango dute kirol guztiak egiteko aukera.

■ Gaur egun asko hitz egiten ari da haurren kirol espezializazio goiztiarri buruz.

Egia da, haur asko gero eta lehenago hasten dira kirol bat egiten eta, aldi berean, gaintzeko kirolak baztertzen. Umeari ez zaio komeni gazte-egi dela kirol baten aldeko apustua bakarrik egitea, maiz aukera hori ez delako zuzena eta, ondorioz, atseka-bea datorrelako. Nik uste dut haurrek kirol mota asko egitea dela onena, noizbait aukeratzea egokituz gero, aukera ona egin dezan. Hori dela eta, gaur hain ezagunak ez diren kirolak egitarauan sartzea pentsatu dugu, esaterako, aerobitoia edo patinajea.

Gauzez
ixten dugu.

Euskadiko Kutxan arratsaldetan ere zabaltzen dugu, astelehenetik ostiralera.

Itxaron beharrak ebitatzeko, zerbitzu hobea eskaintzeko, Euskadiko Kutxaren 75 sukurtsaletik gora irekita egoten dira, beste guztiak itxita dauden bitartean.

Euskadiko Kutxa. Gauzez ixten dugu.

CAJA LABORAL
EUSKADIKO KUTXA

Erantzun zuzena

Aurreztu esfortzurik qabe

bizitza

OSASUNTSUA

PRYCA

Kasu egiten dizugu.

GOIERRI - OIARTZUN MERKATARITZA ZENTROAK